

РОБЪРТ СИЛВЪРБЪРГ МАДЖИПУРСКИ ХРОНИКИ

Част 2 от „Маджипур“

Превод от английски: Владимир Германов, 1993

chitanka.info

*На Кърби,
който може да не е бил докаран до пълно отчаяние от
тази книга, но все пак успя да се добере до предградията.*

ПРОЛОГ

През четвъртата година от реставрацията на короната лорд Валънтайн, в душата на момчето Хисун — служител в Архива на Лабиринта на Маджипур — се зароди идеята за една голяма лудория. През последните шест месеца задачата на Хисун бе да подготви опис на архивите на данъчните инспектори — един безкраен списък от документи, от които никой, никога нямаше да има нужда. Изглежда щеше да се занимава с това през следващите две-три години. И без никаква нужда, смяташе Хисун, защото кой би се интересувал от сведенията на провинциалните данъчни инспектори, живели в периода на лорд Декерет, лорд Калинтан и дори древния лорд Стиамот? Тези документи бяха в безпорядък и това бе съвсем естествено, а сега някаква зла съдба бе пожелала Хисун да ги приведе в ред — напълно безполезна работа, доколкото можеше да прецени, ако не се брои чудесният урок по география, докосването до огромния Маджипур. Толкова много провинции! Толкова много градове! Трите гигантски континента се разделят и подразделят на хиляди градски единици, с милиони жители всяка и докато се труди, в ума на Хисун се въртят имена, петдесетте града на замъка Връхни, огромните градски общности на Зимроел, тайнствените пустинни поселища на Сувраел, порой столици — безумния резултат от несекващата в продължение на четиринадесет хиляди години плодовитост на Маджипур: Пидруид, Нарабал, Ни-моя, Алайзор, Стойен, Пилиплок, Пендиуейн, Амбълморн, Минимум, Толагай, Кангеез, Нату, Горвину — толкова много, много, много! Милиони имена на места! Но когато човек е само на четиринадесет години, може да понесе само определено количество география, след което става неспокоен.

Сега Хисун е обзет от безспокойство. Палавостта, която у него никога не е погребана дълбоко, сега излиза на повърхността и прелива.

Близо до прашния малък кабинет в Архива, където Хисун сортира документите на данъчните инспектори, се намира едно далеч по-интересно място — Регистърът на душите. Там не може да

проникне никой, освен специалния персонал, а се говори, че той никак не е многоброен. Хисун знае много за това място. Както впрочем за всички места в Лабиринта, дори за забранените — защото нима не бе изкарвал прехраната си още от осемгодишен из улиците на голямата подземна столица, като развеждаше изумените туристи през градската джунгла и напрягаше остроумието си, за да спечели някоя и друга корона? „Това е Архивът — казваше той на туристите. — В него има стаичка, в която се съхраняват записи на паметта на милиони хора. Вземаш една капсула, поставяш я в специално гнездо и изведнъж започваш да се чувстваш като човека, чиято памет е записана и ти се струва, че живееш по времето на лорд Конфалум или лорд Симинав, или че се биеш във войната на метаморфите заедно с лорд Стиамот...“ Но разбира се, на никого не е позволено да черпи информация от тази стаичка. А дали би било трудно, чуди се Хисун, да се вмъкне вътре под претекст, че му трябва данни за работата по архива на данъчните инспектори? И след това да заживее с умовете на милиони други хора в най-великите и най-славните епохи от историята на Маджипур? Но, да!

Да, без съмнение работата му би била по-поносима, ако можеше от време на време да надниква в Регистъра на душите.

От осъзнаването на това, до опита да го направи има много малко разстояние. Той се снабдява с нужните пропуски — знае къде се пазят всички печати в Архива — и един късен следобед тръгва по яркоосветените, криволичещи коридори, с пресъхнало гърло, изпълнен с предчувствия, възбуден.

Отдавна не се е вълнувал. Животът по улиците благодарение на ума му сам по себе си беше вълнуващ, но Хисун вече не прави това. Те са го цивилизовали, завзели са го с взлом. Дали са му работа! Работа! Те! А кои са тези те? Самият коронал, ето кой! Хисун все още не е преодолял изумлението си от този факт. По времето, когато лорд Валънтайн се скиташе в изгнание, лишен от тялото и трона си от узурпатора Барджазид, короналът бе дошъл в лабиринта и Хисун го бе развеждал наоколо. Бе познал кой всъщност е той и това беше началото на неговото падение. Защото веднага след това Лорд Валънтайн се отправи към замъка Връхни, за да възвърне властта си, след това узурпаторът бе сразен и когато дойде времето за второто възшествие, Хисун бе повикан, Божественит само знае защо, за да

вземе участие в церемонията по коронясването на лорд Валънтайн в замъка. Какво време беше това! Никога досега той не бе излизал от Лабиринта, за да види дневната светлина, а сега пътуваше с официален флотер нагоре по долината Глейдж, покрай градове, които само бе сънувал. Ето го след това и тридесеткилометровото туловище на замъка Връхни, издигащо се в небето сякаш бе друга планета, после в самият замък — той, изпоцапаното десетгодишно момче, застанало до самия лорд и разменящо си с него шеги... Да, всичко това бе чудесно, но последвалите събития изненадаха Хисун. Короналът вярвал, че момчето е обещаващо. Желаел да получи образование, за да заеме правителствен пост. Възхищавал се от енергията, остроумието и предприемчивостта му. Хубаво. Хисун можеше да стане протеже на коронала. Хубаво. Хубаво. Назад в Лабиринта и след това... След това в Архива! Не чак толкова хубаво. Хисун винаги е ненавиждал бюрократите — тези идиоти с лица като маски, които подмятат документи из вътрешността на Лабиринта и сега, със специалната благословия на лорд Валънтайн, той се е превърнал в един от тях. Е, да, той предполага, че е редно да изкарва прехраната си по някакъв друг начин, не като развежда наоколо туристи... Но и през ум не му е минавало, че може да е нещо такова! Доклад от данъчния инспектор за 11-а област на провинция Чорг, префектура Бибироон, 11-и понт. Киникен, коронал Осиер... О, не, не, не, само не цял живот това! Месец, шест месеца, година с някоя приятна работа в Архива, надява се Хисун и след това лорд Валънтайн би могъл да го повика в замъка си и да го направи адютант и тогава най-накрая неговият живот ще има някаква стойност. Но короналът изглежда го е забравил, както би могло да се очаква. Той трябва да управлява цял един свят от двадесет, тридесет милиарда хора, какво значение може да има някакво си малко момче от Лабиринта? Хисун подозира, че вече е преживял най-славния миг от живота си по време на краткия престой в замъка и сега по силата на някаква жалка ирония се е превърнал в чиновник на понтификата, обречен завинаги да подрежда документи...

Но трябва да проучи Регистъра на душите.

Дори и никога повече да не напусне Лабиринта, би могъл, ако никой не го хване, да скита сред умовете на милиони отдавна умрели хора — изследователи, пионери, войни, дори коронали и понтифекси. Това е утеха, нали?

Той влиза в малко преддверие и показва пропуска си на дежурния хджорт, който го гледа с помътнял поглед.

Хисун е готов с порой обяснения — специална задача от короната, важни исторически проучвания, необходимост да сравни демографски подробности, да потвърди данни... О, да говори такива неща го бива много и всичко това вече е на върха на езика му. Само че хджортът пита единствено:

— Знаеш ли как се работи с техниката?

— Не съм идвал отдавна. Може би ще е по-добре да ми покажете отново.

Грозното създание с отпуснато, брадавичаво лице става бавно на крака и завежда Хисун до затворен люк, който отваря с някакво ловко движение на палеца. Хджортът му показва екран и множество бутони.

— Пултът за управление. Подай заявка за капсулите, които искаш. Поставят се тук. Всичко е написано. Не забравяй да угасиш осветлението, когато свършиш.

И това е всичко! Каква система за сигурност! Какъв пазач!

Хисун се оказва сам с паметта на всички, които някога са живели на Маджипур.

Почти всички във всеки случай. Без съмнение милиони хора са живели и са умрели, без да си направят труда да оставят капсули за своя живот. Но всеки има право, като се започне от двадесетгодишната му възраст, на всеки десет години да дава своя принос в това хранилище и Хисун знае, че макар и капсулите да са миниатюрни — съвсем малки късчета информация, в хранилищата на Лабиринта те заемат огромни пространства. Поставя ръце върху бутоните. Пръстите му треперят.

Иска да броди по пътеките на Зимроел с първите изследователи, иска да прогони метаморфите, да плава по Голямото море, да убива морски дракони на архипелага Родамаунт, да... да... да... Трепери от вълнение и копнеж. Откъде да започне? Изучава бутоните пред себе си. Може да посочи дата, място, личност... Но при възможността да избира измежду четиринадесет хиляди години... Не, по-скоро осем или девет хиляди, защото знае, че тези записи водят началото си от времето на лорд Стиамот или малко преди това... Как би могъл да реши откъде да започне? Десет минути остава парализиран от колебание.

След това натиска наслуки. „Нещо по-ранно“ — мисли си. Континентът Зимроел, времето на короната лорд Бархолд, живял дори преди лорд Стиамот... и човекът... кой? Но разбира се, който и да е! Всеки!

В процепа се появява малка лъскава капсула.

Разтреперан от вълнение, Хисун я поставя в гнездото и слага шлема на главата си. Ушите му долавят пукане. Пред очите му, под затворените клепачи пробягват неясни ивици от синьо, зелено и алено. Работи ли? Да! Да! Усеща присъствието на друг ум! Човек, умрял преди девет хиляди години и умът му... нейният ум — беше жена, млада жена — започва да се влива в неговия, докато той вече не е сигурен дали е Хисун от Лабиринта или е Тесме от Нарабал...

С щастливо хлипане той се освобождава изцяло от личността, която е бил в продължение на четиринадесет години и се оставя да го завладее другата душа.

ЕДНО ТЕСМЕ И ГХАЙРОГЪТ

1.

Вече шест месеца Тесме живееше сама в колибата, която бе построила със собствените си ръце, в гъстата тропическа джунгла на около десетина мили източно от Нарабал, на място, където морският бриз не достигаше и където влажният, тежък въздух обвиваше всичко като тежка плащеница. Никога преди не бе живяла сама и в началото се питаше дали ще се справи... Но и колиба не бе правила преди, а се бе справила добре. Бе отсякла гладките стволоче на младите сайджанилови дървета, бе обелила златистата им кора, бе забила подострените краища във влажната, мека земя, бе завързала стволоче с лиани и най-накрая бе сложила петте огромни листа от врама за покрив. Не беше шедьовър на архитектурата, но пък я пазеше от дъжда, а и не се тревожеше за студа. След месец, стволоче, макар и окастрени, пуснаха корени и по горните им краища, под покрива, покараха нови листа; лианите също бяха живи и вече пускаха надолу сочни пипала, за да търсят и открият богатата, плодородна почва. И къщичката беше оживяла — ставаше все по-уютна и сигурна с всеки изминал ден, докато лианите се стягаха и стволоче обрасваха с листа. Тесме я обичаше. Нищо в Нарабал не оставаше мъртво задълго — въздухът беше твърде топъл, слънцето твърде ярко, валежите обилни и необузданата жизнена сила на тропиците преобразяваше всичко.

Самотата също не я притесняваше. Беше изпитвала силна нужда да се махне от Нарабал, където животът и някак си се бе объркал — имаше твърде много хаос, твърде много шум, приятели, които се превръщаха в непознати, влюбени, които се превръщаха във врагове. Беше двадесет и петгодишна и имаше нужда да спре, да се вгледа дълго във всичко, да промени ритъма на дните си, преди да я разкъсат на парчета. Джунглата бе идеалното място за това. Ставаше рано, къпеше се в едно езеро, което делеше с един стар ленив громуарк и ято малки кристалоподобни чичибори. Късаше храната си от лианите тхока, разхождаше се, четеше, пееше, пишеше поеми, проверяваше какво се е уловило в капаните, катереше се по дърветата, правеше слънчеви бани в един хамак, окачен високо горе, говореше сама на

себе си и си лягаше да спи със залеза на слънцето. В началото си мислеше, че няма да има с какво да се занимава, че скоро ще се отегчи, но се оказа, че не беше така. Дните и бяха изцяло заети — винаги оставаха планове и за следващия ден.

В началото си мислеше, че ще ходи до Нарабал веднъж седмично — за провизии, нови книги и кубове за забавление. Да ходи от време на време на концерт или на театър, или дори, за да посети семейството и приятелите си — тези, които все още и се искаше да види. Известно време наистина ходеше до града доста често. Но това беше тежък, уморителен преход, който отнемаше почти половин ден и колкото повече свикваше с усамотения си начин на живот, толкова повече Нарабал и се струваше още по-шумен, още по-тревожен, с малко полезни неща, които да компенсират недостатъците. Хората там я заглеждаха. Тя знаеше какво си мислят — смятаха я за ексцентрична, дори за луда, за своенравно момиче, което живее там някъде съвсем само и се люлее по върховете на дърветата. Постепенно посещенията и в града се разредиха. Започна да ходи там, само когато беше неизбежно. В деня, когато попадна на ранения гхайрог, не беше стъпвала в Нарабал поне от пет седмици.

Онази сутрин тя скиташе в някаква блатиста местност на около пет мили североизточно от колибата си и събираше сладките жълти гъби, известни като калимботи. Торбичката и беше почти пълна и вече мислеше да се връща, когато на неколкостотин ярда напред забеляза нещо странно — същество с някаква блестяща, металическа на вид сива кожа и дебели цилиндрични крайници, проснато безпомощно на земята под едно голямо дърво. То и напомняше за хищното влечуго, което баща и и брат и някога бяха убили в нарабалския канал — тромаво, хлъзгаво, продълговато нещо с извити нокти и голяма, зъбата уста. Но когато приближи, тя забеляза, че съществото има конструкция, напомняща човешката, с масивна обла глава, дълги ръце, силни крака. Помисли си, че може да е умряло, но когато застана до него, то помръдна леко и каза:

— Увреден съм. Проявих глупост и сега плащам за това.

— Можеш ли да движиш ръцете и краката си? — попита Тесме.

— Ръцете да. Единият ми крак е счупен, може би и гръбнакът. Ще ми помогнеш ли?

Тя клекна и го разгледа внимателно. Наистина приличаше на влечуго — с блестящи люспи и гладко, твърдо тяло. Очите му бяха зелени и студени, изобщо не мигаха. Косата му представляваше гъста маса от дебели черни спирали, които мърдаха бавно съвсем сами. Езикът му определено беше змийски — яркочервен и раздвоен, той непрекъснато се показваше и прибираще между тънките, безплътни устни.

— Какво си ти? — попита Тесме.

— Аз съм гхайрог. Познаваш ли моя вид?

— Разбира се — отвърна тя, макар че в действителност знаеше много малко. През последните сто години на Маджипур се бяха заселили какви ли не същества — цяла менажерия чужденци, поканени тук от лорд Милеканд, защото нямаше достатъчно хора, които да заселят огромните пространства на планетата. Тесме беше чувала, че сред тях има четириръки, двуглави, миниатюрни с пипала, беше чувала и за тези люспести същества със змийски езици и змийски коси, но досега никой от тях не бе идвал чак до Нарабал — град на ръба на нищото, толкова далеч от цивилизацията, колкото можеш да си представиш. Значи това беше гхайрог. „Странно същество — помисли си тя. — С почти човешка форма на тялото, но всъщност без нищо човешко в отделните му части. Чудовище, кошмарно същество, макар и не особено страшно.“ Тя дори съжали горкия гхайрог, скитник, двойно изгубен — далеч от родния свят и от всичко, което имаше значение на Маджипур. И освен това — лошо ранен. Какво ли да направи с него? Да му пожелае всичко хубаво и да го изостави на съдбата му? Едва ли. Да измине пътя до Нарабал и да потърси помощ? Това би отнело най-малко два дни, при положение, че се намери кой да помогне. Да го прибере в колибата си и да го гледа, докато здравето му се възстанови? Това и се стори най-доброто решение, но пък тогава какво щеше да стане с усамотението и? А и от какви грижи се нуждае един гхайрог? Можеше ли тя и искаше ли да поеме такава отговорност? Ами риска — все пак това беше чуждоземец, от когото не знаеше какво може да се очаква.

— Аз съм Висмаан — каза съществото.

Какво беше това? Име или титла? Или просто описание на състоянието му? Тя не попита. Каза му:

— Наричат ме Тесме. Живея в джунглата, на един час път оттук. Мога ли да ти помогна?

— Позволи ми да се опра на теб, за да се опитам да се изправя. Достатъчно силна ли си?

— Може би.

— Ти си жена, нали?

Тесме беше само по сандали. Усмихна се и докосна леко гърдите и слабините си.

— Жена, да.

— Така си и мислех. Аз съм мъж и сигурно съм твърде тежък за теб.

Мъж? Между краката беше гладък и безполов като машина. Тя предположи, че полът на гхайрогите личеше някъде другаде. А ако наистина беше влечуго, гърдите и не биха означавали нищо за него. Странно, че реши да я попита.

Тесме коленичи до съществото и се зачуди как ли ще се изправи и ще върви със счупен гръбнак. То обгърна раменете и с ръка и допира на кожата му я стресна — беше хладна, суха, твърда и гладка, сякаш носеше ризница. И въпреки всичко не беше неприятна на пипане... Просто усещането беше особено... Разнесе се силна миризма — горчивосладка, подобна на мед. Това, че досега не я бе усетила, тя не можеше да си обясни, защото миризмата беше специфична и проникваща... Реши, че се е разсеяла, поради неочакваността на срещата. Сега, след като я бе усетила, вече не можеше да не и обръща внимание. В началото и се стори много неприятна, макар и на моменти да преставаше да я безпокои.

— Опитай се да ме задържиш — каза гхайрогът. — Ще се оттласна нагоре.

Тесме прилекна, заби колене и длани в пръстта и за нейно изумление той успя да се изправи нагоре със специфично спираловидно движение, при което я притисна надолу и за миг цялото му тегло легна на плещите и и я накара да простене. След това гхайрогът се улови за една висяща лиана и се задържа с олюляване. Тесме беше готова да го улови, но той се задържа прав.

— Този крак е пукнат — отбеляза той. — Гърбът ми също е увреден, но според мен не е счупен.

— Боли ли те?

— Да ме боли? Не. Ние не чувстваме голяма болка. Проблемът е, че не мога да се придвижвам. Кракът не може да ми служи. Можеш ли да ми намериш здрава тояга?

Тя се огледа за нещо, което би могло да послужи за патерица и след малко видя един дебел висящ корен. Лъскавата черна дървесина беше дебела и еластична, така че се наложи доста да я огъва напред-назад, докато успее да отчупи парче с нужната дължина. Висмаан стисна здраво корена, сложи другата си ръка около раменете на Тесме и внимателно премести центъра на тежестта си върху здравия крак. Направи първата крачка с усилие, после още няколко, а болният крак се влачеше отзад. На Тесме и се стори, че миризмата му се промени — сега бе по-остра, повече напомняше оцет, отколкото мед. Без съмнение заради напрежението от ходенето. Изглежда и болката не беше толкова незначителна, колкото се мъчеше да я убеди. Във всеки случай, той успяваше да се движи напред.

— Как се нарани? — попита го тя.

— Качих се на онова дърво, за да огледам територията наоколо. Клонът не издържа теглото ми и се счупи.

Той кимна към едно високо сайджанилово дърво. Най-ниският му клон, който бе поне на четиридесет фута разстояние от земята, наистина висеше само на кората си. Тя се изуми, че гхайрогът е оцелял след падане от такава височина. След миг започна да се чуди как е успял да се покатери по тънкото гладко стебло.

— Смятам да се заселя в този район и да се занимавам със земеделие — каза той. — Ти имаш ли ферма?

— В джунглата? Не. Аз само живея тук.

— С партньор?

— Не, сама. Отраснах в Нарабал, но имах нужда известно време да остана сама.

Стигнаха до торбата с калимботи, която бе захвърлила, когато видя падналия на земята гхайрог, и тя я метна на рамото си.

— Можеш да останеш при мен, докато се оправи кракът ти — каза тя. Но ако се движим така, ще стигнем до колибата ми чак довечера. Сигурен ли си, че можеш да вървиш?

— Аз вече вървя — отговори той.

— Каж ми, когато искаш да си починеш.

— След малко. Още е рано.

Наистина, измина почти половин час в мъчително куцукане напред, преди гхайрогът да поиска да спрат, но дори и тогава той остана прав, опрян на едно дърво. Обясни и, че е глупаво още веднъж да повтарят трудната операция по изправянето му. Изглеждаше напълно спокоен и невъзмутим, макар че бе невъзможно да се разбере какво изразяват неподвижното му лице и немигащите очи — единственият видим белег на някакви емоции може би беше раздвоеният му език, който не преставаше да се показва и скрива, но Тесме не знаеше как да тълкува това. След няколко минути тръгнаха отново. Бавното придвижване, както и тежестта му, увиснала на рамото и, бяха почти непосилни за нея и скоро собствените и мускули започнаха да получават спазми и да я болят. Не говориха много. Гхайрогът изглежда влагаше всичките си сили, за да овладее доколкото е възможно осакатеното си тяло, а тя мислеше за пътя напред, стремеше се да минат колкото се може по-напряко и да избягват всякакви потоци, храсталаци и други възможни препятствия, които той не би могъл да преодолее. Преполовиха пътя до колибата и, но тогава започна да вали топъл дъжд, след което ги обви гореща, лепкава мъгла, която не се вдигна докато не стигнаха. Когато най-накрая видяха малката колиба, Тесме беше почти напълно изтощена от умора.

— Не е кой знае какво — каза тя, — но не ми трябва повече. Сама я построи. — Тя му помогна да легне на леглото и, застлано с пух от заня. Той се отпусна върху него с някакъв странен съскащ звук, който сигурно изразяваше облекчение.

— Искаш ли нещо за ядене? — попита го тя.

— Не сега.

— А нещо за пиене? Не? Предполагам искаш само да си починеш. Ще изляза навън, за да можеш да поспиш спокойно.

— Сега не е сезонът ми за сън — отвърна Висмаан.

— Не разбрах.

— Ние спим само през част от годината. Обикновено през зимата.

— И през цялото останало време сте будни?

— Да. За тази година повече няма да спя. Зная, че при хората не е така.

— Доста по-различно е — каза му тя. — Все едно, ще те оставя да почиваш сам. Сигурно си много уморен.

— Не искам да те гоня от дома ти.

— Няма нищо — отговори Тесме и излезе. Пак заваля — познатият, почти приятен дъжд, който валише през няколко часа цялото денонощие. Тя се излегна върху един тъмен, мек мъх и остави топлите капчици да измият умората от болящите я крайници и от гърба и.

„Имам си гост — мислеше тя. — При това чуждоземец, ни повече, ни по-малко. Е, а защо не?“ Гхайрогът и се струваше непретенциозен — уравновесен, спокоен, невъзмутим — дори в нещастieto си. Очевидно беше по-сериозно ранен, отколкото искаше да признае и дори този сравнително кратък преход през гората за него бе истинско изпитание. В това състояние нямаше никакъв начин да се добере до Нарабал. Тесме си помисли, че би могла да отиде до града и да доведе някой с флотер, за да го вземе, но мисълта не и допадна. Никой не знаеше къде точно живее тя и не и се щеше да води до колибата си когото и да било. А и с известно объркване си даде сметка, че не желае да се освободи от гхайрога, че иска да се грижи за него, докато не възстанови силите си. Съмняваше се, че някой в Нарабал би дал подслон на чуждоземец и това я караше да се чувства приятно извратена, отличаваща се по още едно нещо от хората в родния си град. През последните няколко години беше слушала какво ли не за чужденците, идващи да се заселят на Маджипур. Хората се страхуваха и не обичаха подобните на влечуги гхайроги, гигантските космати скандари и дребните хитри същества с многото пипала... Май бяха вруни? А и цялата останала чудата пасмина. Макар че тези същества все още не бяха познати в отдалечения Нарабал, враждебността към тях вече беше налице. „Лудата и ексцентрична Тесме — мислеше тя, — е точно от онези, които биха прибрали един гхайрог у дома си, за да налагат челото му с компреси, за да му дават лекарства и супа или каквото там се дава на гхайрог със счупен крак.“ Всъщност тя нямаше представа как точно трябва да се грижи за него, но не смяташе, че това би я спряло. Сети се, че през целия си живот не се бе грижила за никого, защото нито се бе налагало, нито бе имала такава възможност — тя беше най-малката в семейството и никой не и позволяваше да поеме каквато и да било отговорност. Не се беше омъжвала, не бе гледала деца и дори домашни животни, а през безбройните си и бурни любовни приключения нито веднъж не и бе хрумнало да посети някой от любовниците си, когато е болен. Помисли си, че сигурно затова

толкова иска да задържи гхайрога в колибата си. Една от причините да напусне Нарабал и да отиде в джунглата беше желанието и да поведе нов живот, да скъса с грозните черти на предишната Тесме.

Реши на следващата сутрин да отиде в Нарабал, да научи доколкото е възможно от какви грижи се нуждае един гхайрог и да купи необходимите лекарства и провизии.

2.

Върна се в колибата след доста време. Висмаан лежеше така, както го беше оставила — по гръб, с ръце отпуснати неподвижно от двете му страни. Изобщо не се движеше, ако не се брои непрекъснатото мърдане на змиеподобната му коса. Нима беше заспал? След като обясни надълго и нашироко, че няма нужда от сън? Тя се приближи и се вгледа в странната масивна фигура върху леглото. Очите на Висмаан бяха отворени и я гледаха.

— Как се чувстваш? — попита тя.

— Не много добре — отговори той. — Преходът през гората беше по-труден, отколкото предполагах.

Тя сложи ръка на челото му. Твърдата му, люспеста кожа беше хладна. Абсурдният и жест я накара да се усмихне. Каква беше нормалната телесна температура на гхайрогите? Получаваха ли изобщо треска и как би могла да познае? Нали са влечуги? Те вдигат ли висока температура, когато са болни? Изведнъж цялата идея да се грижи за същество от друг свят и се видя нелепа.

— Защо докосна главата ми? — попита Висмаан.

— Така правим ние, хората, когато някой от нас е болен. За да проверя дали имаш висока температура. Тук нямам с какво да ти я измеря. Знаеш ли какво означава да имаш треска?

— Ненормална телесна температура. Да, моята в момента е повишена.

— Имаш ли болки?

— Много слаби, но системите ми са разстроени. Можеш ли да ми донесеш малко вода?

— Разбира се. А гладен ли си? С какво се храниш обикновено?

— С готвено месо, плодове и зеленчуци. Пия много вода.

Тя му донесе вода. Той се изправи в леглото с усилие. Изглеждаше много по-слаб, отколкото когато куцукаше през джунглата — вероятно организъмът му реагираше със закъснение на нараняването. Той пресуши съдинката на три жадни глътки. Тя наблюдаваше изумена трескавото движение на раздвоения му език.

— Още — каза Висмаан и Тесме отново напълни съдинката. Каната с водата почти се изпразни и тя излезе навън, за да я напълни на извора. По пътя откъсна няколко тхоки и му ги даде. Висмаан задържа сочния синьобял плод на ръка разстояние пред погледа си и го завъртя между пръстите си, а Тесме реши, че само така може да го фокусира както трябва. Забеляза, че ръцете му бяха почти като човешките, макар и без нокти и с шест пръста. По протежение на първите му две стави имаше странични люспести образувания.

— Как се нарича този плод? — попита Висмаан.

— Тхока — отвърна Тесме. — Растат навсякъде наоколо. Ако ти харесва, мога да ти донеса колкото искаш.

Той го опита предпазливо. След това езикът му се раздвижи по-бързо, Висмаан погълна останалата част от плода и протегна ръка за още един. Тесме си спомни, че тези плодове повишават половата възбуда и погледна настрани, за да скрие усмивката си. Реши да не му казва нищо за това. Беше и казал, че е мъж, така че и гхайрогите изглежда имаха полове, но дали правеха любов? Тя изведнъж си представи как мъжкият гхайрог изстиска семенна течност от някакво отворстие в нещо като вана и после женската влиза в нея, за да се оплоди. „Ефективно, но не много романтично“ — помисли си тя и се зачуди дали в действителност го правеха така — оплождане на разстояние... като рибите, като змиите.

Тя му приготви вечеря от тхока, пържени калимботи и малките многокраки хиктигани с деликатен аромат, които бе уловила в потока. Беше изпила всичкото вино, но напоследък бе започнала да прави ферментирал сок от едни червени плодове, чието име не знаеше. Даде му и от него. Апетитът му изглеждаше доста солиден. След като се нахрани, тя го попита дали може да види болния му крак и той позволи.

Счупването беше малко над средата на крака, в най-широката част на бедрото. Макар и кожата му да беше дебела, на това място си личеше, че има оток. Тя го докосна и леко натисна с пръст. От устата му се разнесе едва доловимо съскане, но нямаше никакъв друг признак, че го е заболяло. Струваше и се, че нещо в бедрото му се движи. Счупените краища на костта? Дали тези същества изобщо имаха кости? „Колко малко знам — помисли си тя с отчаяние — за гхайрогите, за лекуването, за всичко!“

— Ако беше човек — каза тя, — щяхме да видим счупеното място с една специална машина, след това да съединим костта и да я обездвижим, докато зарасне. При вас така ли се прави?

— Костта ще зарасне сама — отвърна той. — Ще задържа счупените части една до друга като свия мускулите си. Но трябва да лежа няколко дни, така че да не се размести от теглото ми. Имаш ли нещо против да остана тук?

— Можеш да останеш, колкото искаш. Колкото трябва.

— Благодаря ти.

— Утре ще отида в града, за да взема продукти. Искаш ли нещо специално?

— Имаш ли кубчета за развлечение? Музика? Книги?

— Имам само няколко. Утре ще донеса още.

— Моля те. Нощите ще бъдат много дълги за мен, тъй като не спя. Ние сме големи консуматори на развлечения.

— Ще донеса каквото успея да намеря — обеща Тесме.

Даде му три кубчета — една пиеса, симфония и цветна композиция — и се залови да разчисти след вечерята. Беше се стъмнило рано — както винаги на това близко до екватора място. Чу, че на вън отново започна да вали. Обикновено четеше, докато се стъмни съвсем, след което заспиваше, но тази вечер всичко беше различно. Това чудновато, подобно на влечуго същество, беше заело леглото и и тя трябваше да си приготви място за спане на пода. Освен това този разговор — първият от много седмици насам, бе оставил мозъка и непривично активен. Висмаан изглеждаше доволен от кубчетата. Тесме излезе навън, събра достатъчно листа и ги разстла на пода недалеч от вратата на колибата. След това отиде при гхайрога и го попита дали има нужда от нещо. Той само поклати отрицателно глава, без да отделя вниманието си от кубчето. Тесме му пожела лека нощ и легна в импровизираното си легло. То беше по-удобно, отколкото очакваше. Но не беше възможно да заспи. Обръщаше се ту на едната, ту на другата страна, чувстваше тялото си изтръпнало и вдървено, а присъствието на съществото, само на няколко крачки от нея, сякаш караше душата и да пулсира. Миризмата на гхайрога, лютива и натрапчива, също я безпокоеше. Докато вечеряха не я усещаше, но сега в тъмнината, когато нервите и бяха станали прекалено чувствителни, тя я дразнеше, както би я дразнил барабанен грохот. От време на време

се изправяше и се вглеждаше в тъмнината към Висмаан, който лежеше безмълвно и неподвижно. След известно време дрямката я надви, а когато чу звуците на новата сутрин — познатото чуруликане на птиците — и светлината нахлу през вратата, тя се събуди с объркването, което често изпитва човек, когато не спи в собственото си легло. Трябваша и няколко минути, за да събере мислите си, да си спомни къде е и защо е там.

Той я наблюдаваше.

— Прекара неспокойна нощ. Присъствието ми те притеснява.

— Ще свикна. Как се чувстваш?

— Вдървен. Болен. Но скоро ще започна да се оправям, струва ми се. Усещам го отвътре.

Донесе му вода и купичка плодове, след това излезе навън в меката сутрешна мъгла и бързо се потопи в езерцето, за да се изкъпе. Когато се върна в колибата, миризмата и се стори още по-натрапчива. Контрастът между свежия въздух навън и киселия мирис на гхайрог вътре беше остър, но въпреки това съвсем скоро тя отново престана да го усеща.

Докато се обличаше, му каза:

— Няма да се върна от Нарабал преди да се стъмни. Ще се справиш ли сам?

— Ако ми оставиш храна и вода. И нещо за четене.

— Няма много. Ще ти донеса още от града. Боя се, че те чака скучен ден.

— Може би ще дойде някой?

— Да дойде някой? — извика Тесме обезпокоена. — Кой? Защо? Никой не идва тук! Или с теб е имало още един гхайрог, който те търси?

— О, не. Бях съвсем сам. Помислих си, че някои твои приятели...

— Нямам приятели — отговори Тесме мрачно.

Веднага след като каза това, то и се стори глупаво — изпълнено със самосъжаление, мелодраматично. Но гхайрогът не каза нищо, не и даде възможност да се измъкне от положението и, за да прикрие смущението си, тя се засуети с каишките на раницата си.

Висмаан не продума, докато тя не беше напълно готова да тръгне. Тогава я попита:

— Красив град ли е Нарабал?

— Не си ли го виждал?

— Минах по суша през Тил-омон. Там ми казаха, че Нарабал е много красив.

— Нарабал е едно нищо — отговори Тесме. — Колиби. Кални улици. Навсякъде растат лиани, които разрушават къщите, преди да мине и година от построяването им. Значи това са ти казали в Тил-омон? Пошегували са се с теб. Хората от Тил-омон презират нарабалците. Двата града са съперници... Това са двете най-важни пристанища в тропиците. Ако някой в Тил-омон ти е казал, че Нарабал е хубав град, той се е шегувал и те е излъгал.

— А защо?

Тесме сви рамене.

— Откъде да знам? Може би, за да те накарат по-бързо да си тръгнеш от града им. Както и да е, не очаквай кой знае какво от Нарабал. Може би след хиляда години ще стане нещо, но в момента това е един мръсен град сред джунглата.

— Все едно, надявам се да го видя. Когато кракът ми оздравее, ще ми го покажеш ли?

— Разбира се — отвърна тя. — Защо не? Но ще се разочароваш, уверявам те. А сега трябва да вървя. Искam да измина разстоянието, преди да е станало съвсем горещо.

3.

Когато вървеше към Нарабал, тя си представи как в близките дни ще се появи там с гхайрога. Каква ли щеше да бъде реакцията — нямаше ли да ги замерват с камъни и буци пръст? Дали хората нямаше да я сочат с пръст и да и се присмиват, когато се опита да ги поздрави? Вероятно. „Ето я лудата Тесме — биха казали те. — Вече и чуждоземци започна да води в града. Разхожда се с този змиеподобен гхайрог и сигурно прави какви ли не противоестествени неща с него там в джунглата.“ Да. Да. Тесме се усмихна. Тази разходка с Висмаан сигурно ще и достави голямо удоволствие. Реши да я осъществи веднага, щом гхайрогът се възстанови достатъчно, за да направи прехода през джунглата.

Пътеката едва личеше сред избуялата растителност — тук-там имаше обгорени от мълнии дървета, оврази, на много места беше обрасла с храсталаци. Но Тесме бе свикнала да се придвижва през джунглата и успяваше да се ориентира правилно. Някъде към обяд достигна до плантациите в покрайнините и скоро пред погледа и се откри самият Нарабал — застроен на два хълма, като дъга на морския бряг.

Тесме нямаше представа на кого е хрумнало да построи град на това място — на другия край на света, в най-отдалечената югозападна точка на Зимроел. Може би беше идея на лорд Меликанд, владетелят, който бе поканил всички чуждоземци да се заселят на Маджипур, за да подпомогнат развитието на западния континент. По времето на лорд Меликанд в Зимроел имало само два града — ужасно изолирани, буквално основани по случайност в първите дни на човешкото заселване на Маджипур, преди да стане ясно, че другият континент ще стане център на живота в Маджипур. На северозапад беше Пидруид с прекрасния си климат и величественото си естествено пристанище, а от другата страна — на изток — беше Пилиплок, където се намираше основната база на ловците на мигриращи дракони. Сега вече съществуваша и малкото градче Ни-моя, построено на брега на една от реките, и Тил-омон — на западното крайбрежие, непосредствено до

тропическия пояс. Изглежда някакво ново поселище се строеше в централните планини, а на около хиляда мили източно от Пидруид гхайрогите строяха друг град. Тук, във влажния и пълен с изпарения юг, на ръба на континента и отвсякъде заобиколен с море, беше Нарабал. Ако човек застанеше на брега на морето и погледнеше водната шир, изведнъж се чувстваше смазан от мисълта, че зад него има хиляди мили пустош, а напред — хиляди мили океан, отделящ града от другия континент — Алханроел, където бяха истинските градове. Когато беше малка, Тесме изпитваше ужас, само като си помислеше, че живее на толкова отдалечено от центровете на цивилизацията място, че би могло да е на друга планета. Понякога Алханроел и процъфтяващите му градове и се струваха просто митични, а Нарабал — истинският център на вселената. Никога не беше пътувала където и да било и не се надяваше да пътува. Разстоянията бяха огромни. Единственият град, намиращ се на разумно разстояние беше Тил-омон, но дори и той бе далеч, а тези, които бяха ходили там, казваха, че по нищо не се отличава от Нарабал, освен че вали по-малко и че слънцето непрекъснато стои на небосклона като голямо, отегчено, любопитно зелено око.

Където и да се обърнеше в Нарабал, тя усещаше любопитни очи, насочени към нея — всички я гледаха, сякаш бе дошла в града гола. За тях бе просто лудата Тесме, избягала в джунглата... Усмиваха и се, махаха и, питаха я как се справя, но зад тези банални любезности бяха очите — напрегнати, пронизващи и враждебни, погледите, които се впиваха в нея, за да открият скритите истини за живота и. Защо ни презираш? Защо ни избягваш? Защо делиш дома си с отвратително влечуго? А тя се усмиваше и също им махаше и казваше: „Радвам се, че ви виждам“ и „Всичко е наред.“ А в мислите си отговаряше на очите: Не мразя никого. Просто исках да се махна от себе си. Помагам на гхайрога, защото е време и аз да помогна на някого, той просто се появи. Но те никога нямаше да разберат.

В къщата на майка и нямаше никого. Тя влезе в старата си стая и напълни раницата си с книги и кубчета. След това прерови домашната аптечка, за да намери някакви лекарства за Висмаан. Взе нещо против възпаления, някакво общо подсилващо лекарство, едно друго за висока температура — всички те вероятно бяха напълно безполезни за един чуждоземец, но все едно, струваше си да опита. Тя тръгна из къщата,

която сега и се стори непозната, макар че бе прекарала в нея по-голямата част от живота си. Подове, застлани с дърво, вместо с листа, истински прозрачни прозорци, врати, окачени на панти, прахосмукачка — истинска прахосмукачка с копчета и дръжки — всичките тези цивилизовани неща, милионите дребни неща, които човечеството бе изобретило преди хиляди години на един друг свят и от които тя бе избягала, за да живее във влажната малка колиба, от чиито стени прорастаха клони...

— Тесме?

Тя вдигна поглед, изненадана. Беше сестра и Мирифейн, с която бяха като близначки — същото лице, същите дълги слаби ръце и крака, същата права кестенява коса, но с десет години по-голяма, с десет години по-примирена с живота си. Омъжена жена, майка, работник. За Тесме винаги бе ужасяващо да гледа сестра си. Все едно че виждаше себе си, но с няколко години по-стара.

— Дойдох да взема някои неща — каза Тесме.

— Надявах се, че си решила да се прибереш у дома.

— За какво?

Мирифейн започна да отговаря — най-вероятно поредната скучна проповед за връщането към нормалния живот, за намирането на място в обществото, за нуждата да си полезен и така нататък, и така нататък... Но Тесме забеляза, че сестра и променя решението си, преди да наговори всичко това. Каза само:

— Липсваш ни, скъпа.

— Правя това, от което имам нужда. Радвам се, че те виждам, Мирифейн.

— Няма ли поне да останеш тази нощ? Майка скоро ще се върне... Ще се зарадва, ако останеш за вечеря...

— Чака ме дълъг път. Не мога да остана тук по-дълго време.

— Изглеждаш добре. Имаш здрав вид, загоряла си. Сигурно ти харесва да си отшелник, Тесме?

— Да, много.

— Не ти ли тежи да живееш сама?

— Обожавам това — отвърна Тесме и започна да оправя раницата си. — Как си ти?

Свиване на рамене.

— Все същото. Може би ще отида за малко в Тил-омон.

— Щастливка.

— Така е. Нямам нищо против да се махна за известно време от тукашната влага. Холтус работи там вече цял месец по някакъв проект за град в планината... Домове за всичките чуждоземци, които започват да пристигат... Той иска да заведе и децата и предполагам, че ще го направя.

— Чуждоземци? — попита Тесме.

— Не си ли чувала за тях?

— Разкажи ми.

— Чуждоземците, които живеяха на север, постепенно започват да идват насам. Има едни, които приличат на гущери с човешки ръце и крака. Те искат да основават ферми в джунглите.

— Гхайрогите.

— Значи си чувала за тях? Има и още едни, с жабешки лица и брадавици, с тъмносиви кожи... В момента са заели всички държавни служби в Пидруид... Така каза Холтус... Митнически инспектори, чиновници и подобни... Тук също ги наемат... Холтус и някакъв синдикат в Тил-омон искат да построят жилища за тях във вътрешността на страната.

— За да не умирисват крайбрежните градове?

— Какво? А, предполагам, че и заради това. В края на краищата никой не знае как ще се приспособят тук, най-вече защото в Нарабал нямаме възможност да настаним всичките желаещи. Сигурно и в Тил-омон е същото и...

— Да, разбирам — каза Тесме. — Е, поздрави всички. Трябва да тръгвам. Приятно прекарване в Тил-омон.

— Тесме, моля те...

— Какво?

— Толкова си груба, далечна... толкова студена — каза Мирифейн тъжно. — Не сме се виждали от месеци, а ти едва изтърпяваш въпросите ми! Гледаш ме толкова ядосано! Защо, Тесме? Причинила ли съм ти някога болка? Винаги съм те обичала! Всички ние! Не мога да те разбера, Тесме!

Тесме знаеше, че е безполезно да се опитва още веднъж да обяснява постъпката си. Никой нямаше да я разбере, най-малко тези, които твърдяха, че я обичат. Мъчейки се гласът и да звучи мило, тя каза:

— Наречи го прекален младежки бунт, Мири. Наистина всички вие бяхте много добри с мен, но нищо не ставаше както трябва, така че реших да се махна. — Тя докосна леко ръката на сестра си. — Може би ще се върна някой ден.

— Надявам се.

— Но не очаквай това да стане скоро. Поздрави всички — каза Тесме и излезе.

Тя тръгна забързано през града, страхувайки се да не срещне майка си, някой от приятелите си и най-вече някой от бившите си любовници. Докато набавяше нещата, които търсеше, тя неведнъж се огледа крадешком, като престъпник, няколко пъти сви рязко в малките улички, за да избегне някои неприятни срещи. Тази със сестра и беше достатъчно смущаваща. Не си бе дала сметка, докато Мирифейн не и го каза, че е имала ядосан вид. Но Мири беше права. Да, Тесме все още чувстваше тъпото пулсиране на гнева в слепоочията си. Тези хора, тези ужасни дребни хора с техните дребни страхове и дребни амбиции, с дребните им предразсъдъци, които се въртяха в дребната спирала на дните си... Те просто я вбесяваха! Бяла плъзнали навсякъде из Маджипур като напаст, гризеха девствените гори, кокореха се към безкрайния океан, създаваха грозните си кални градове на сред изумителната красота и никога не си задаваха въпроса какъв е смисълът от това... Ето кое бе най-лошото — спокойната им, безкритична природа. Никога ли не бяха поглеждали към звездите, за да се запитат до къде ще доведе този прилив на хора от старата Земя, пресъздали техния свят на хиляда завладени планети? Даваха ли си сметка какво правят? Това би могло да е и старата Земя, доколкото имаше значение, освен че беше вече уморен, оплячкосан и забравен свят, който въпреки и от векове заселен с хора, все още бе привлекателен... Но Земята някога без съмнение също е била толкова красива, колкото Маджипур сега... Но сигурно след пет хиляди години и тази планета ще се превърне в същото — с ужасни градове, простиращи се на стотици мили наред и да погледнеш, със замърсени реки, транспорт, унищожени животни, а горките измамани преобразяващи се, захвърлени някъде в резервати, всичките стари грешки повторени в един девствен свят... Тесме се изпълни с такова силно възмущение, че сама се изненада. Не си бе давала сметка, че конфликтът и със света има такива космически мащаби. Беше мислила,

че всичко е въпрос на нещастни любовни приключения, оголени нерви и неясни лични цели, а не това кипящо недоволство от целия човешки род, което така неочаквано я бе обзело. Но гневът и не преминаваше. Искаше и се да улови Нарабал и да го хвърли в океана. Не можеше да го направи, не беше в състояние да промени каквото и да било. Не можеше да задържи дори и за миг това, което тук наричаха „развитие на цивилизацията“. Единственото, което можеше, беше да избяга отново в своята джунгла, при оплетените растения и влажния мъглив въздух, при плашливите същества от блатата, при колибата си, при куция гхайрог, който сам бе част от пороя, заливащ планетата. Въпреки това тя щеше да се грижи за него, дори да го боготвори, защото другите от нейния вид не го харесваха и даже го мразеха, така че тя можеше да го използва, за да се разграничи от тях и освен това, защото той имаше нужда от нея точно сега, а никой никога не бе имал нужда от нея...

Главата я болеше, а мускулите на лицето и се бяха втвърдили. Даде си сметка, че върви с присвити рамене, сякаш да ги отпусне би означавало да отстъпи пред начина на живот, който бе отхвърлила. И още веднъж тя напусна Нарабал, колкото се може по-бързо. Но едва след два часа, когато покрайнините на града останаха далеч назад, тя почувства, че напрежението у нея намалява. Спря при едно малко езеро, съблече се и се потопи в хладната вода, за да измие от себе си и последния остатък от града. След това метна на рамо дрехите, с които ходеше в Нарабал и тръгна през джунглата към колибата си гола.

4.

Висмаан легеше на леглото и и се стори, че изобщо не е помръднал, докато я е нямало.

— По-добре ли си? — попита го тя. — Успя ли да се справиш сам?

— Беше много спокоен ден — отговори той. — Струва ми се, че кракът ми е отекал повече.

— Дай да видя.

Тя го пипна внимателно. Наистина изглеждаше по-надут. Гхайрогът се отдръпна леко, което може би означаваше, че кракът му е зле, ако наистина изпитваше толкова малко болка, колкото твърдеше. Замисли се дали да не го заведе в Нарабал за лечение, но той нямаше разтревожен вид, а и лекарите едва ли познаваха физиологията на гхайрогите. Освен това искаше да е при нея. Тя разопакова лекарствата, които беше взела от града, даде му хапче против треска и възпаление, след това приготви зеленчуци и плодове за вечеря. Преди да се стъмни съвсем тя провери капаните и в тях намери няколко дребни животни — млад сигимион и два минтуна. Изви вратовете им с умело движение — в началото и беше много трудно да го прави, но имаше нужда от месо, а нямаше кой да убива вместо нея. Приготви ги за печене, запали огъня и се прибра в колибата. Висмаан играеше с едното от новите кубчета, които му бе донесла, но при влизането и го остави настрана.

— Не каза нищо за посещението си в Нарабал — забеляза той.

— Не стоях дълго — отвърна тя. — Взех каквото ми трябваше, поговорих с една от сестрите си, тръгнах си нервна и потисната и се оправих едва, когато отново тръгнах през джунглата.

— Изглежда много мразиш това място.

— Има за какво да го мразя. Тези ужасно отегчителни хора, тези грозни сплескани постройките... — Тя поклати глава. — О! Сестра ми спомена, че във вътрешността на страната ще се строят някакви нови градове за чуждоземци... Преди всичко гхайроги, но и някакви други с брадавици и сива кожа...

— Хджорти — каза Висмаан.

— Каквито и да са. Харесвало им да работят като митнически инспектори. Щели да се заселят във вътрешността, защото никой не ги иска в Нарабал и Тил-омон, предполагам.

— Никога не съм се чувствал нежелан сред хората — каза Висмаан.

— Наистина ли? Може би не си обърнал внимание. Струва ми се, че на Маджипур има доста предразсъдъци.

— Наистина не съм доловил такова нещо. Разбира се, аз никога не съм бил в Нарабал... Може би там тези неща са по-силни, отколкото другаде. Но на север няма никакви трудности. Била ли си някога на север?

— Не.

— За хората в Пидруид сме добре дошли.

— Така ли? Чух, че гхайрогите си строят град някъде на изток от Пидруид, доста далеч. Ако всичко е толкова хубаво, защо не се заселите в Пидруид, ами трябва да ходите другаде?

— Ние не се чувстваме съвсем добре в присъствието на хора — отговори Висмаан. Ритъмът на нашия живот е толкова по-различен от вашия... Да вземем сънят, например. Трудно ни е да живеем в град, който заспива за осем часа всяка нощ, а ние в това време оставаме будни. Има и други различия. Затова строим Дулорн. Надявам се, че ще го видиш някой ден. Той е прекрасен, построен изцяло от бял камък, който свети с вътрешна светлина. Гордеем се с този град.

— А защо тогава не живееш там?

— Не гори ли месото ти? — попита той.

Тя се изчерви и изтича навън тъкмо навреме, за да спаси вечерята от пламъците. Наряза месото малко намръщена и го сервира заедно с плодове и бутилка вино, купена от Нарабал през деня. Висмаан се изправи и започна да се храни с известно усилие.

След малко каза:

— Живях в Дулорн няколко години. Но там климатът е много сух, а на моята планета живях във влажен и топъл район като този тук. Затова тръгнах насам, за да намеря плодородна земя. Далечните ми прадеди са били фермери и реших да се върна към занаятието им. Когато чух, че в тропиците на Маджипур могат да се отглеждат по

шест реколти на година и че навсякъде има свободна земя, реших да проуча територията.

— Сам?

— Да, сам. Нямам партньорка, макар че възнамерявам да си намеря веднага щом се установя.

— И ще отглеждаш селскостопански продукти, за да ги продаваш в Нарабал?

— Така мисля. На моя свят почти нямаше некултивирани територии, а земята за фермерство направо не достигаше. Повечето от храните се внасят отвън, знаеш ли това? Така че Маджипур е много привлекателна планета за нас, с огромните си необработвани площи и незначителното си население. Радвам се, че съм тук и мисля, че не си права като твърдиш, че хората не ни приемат добре. Вие, маджипурците, сте тихи и кротки — цивилизовани, подредени, спазващи закона същества.

— Дори и така да е, ако някой научи, че живея с един гхайрог, ще се ужаси.

— Да се ужаси? Но защо?

— Защото си чуждоземец. Защото си влечуго.

Висмаан издаде някакъв нисък, хъркащ звук. Смях?

— Ние не сме влечуги! Ние сме топлокръвни, а малките ни...

— Тогава приличате на влечуги.

— Външно да. Но иначе сме почти толкова бозайници, колкото и вие.

— Почти?

— Да. Разликата е, че снасяме яйца. Но има и други такива бозайници. Много грешиш, ако мислиш, че...

— Няма никакво значение. Все едно, хората ви възприемат като влечуги, а те не обичат влечугите. Винаги между тях и гхайрогите ще съществува неприязън заради това. Така е било още на праисторическата земя. Освен това... — Тя замълча точно преди да каже за миризмата на гхайрогите. — Освен това — добави тя неловко — изглеждаш страшен.

— Повече от един огромен и космат скандар? Повече от един двуглав су-сухерис? — Висмаан се обърна към нея и вторачи неподвижните си изцъклени очи към нея. — Струва ми се, искаш да

кажеш, че ти самата не се чувстваш добре в присъствието на гхайрог, Тесме.

— Не.

— Никога не съм забелязвал предразсъдъците, за които говориш. Сега чувам за тях за първи път. Безпокоя ли те, Тесме? Да си вървя ли?

— Не. Изобщо не ме разбираш. Искам да останеш тук. Искам да ти помогна. Изобщо не се страхувам от теб, не изпитвам неприязън, нищо отблъскващо... Просто се опитвах да ти кажа... Опитвах се да ти обясня какви са хората в Нарабал, какви са чувствата им, или поне какви ми се струва, че са и... — Тя отпи продължително от виното си. — Не знам защо заговорихме за това. Съжалявам. Хайде да говорим за нещо друго.

— Разбира се.

Но тя подозираше, че го е наранила или най-малкото го е накарала да се чувства неудобно. С хладния си чужд вид, той имаше силно развита интуиция и може би беше прав, че са проличали собствените и предразсъдъци, собственото и смущение. Беше провалила всичките си взаимоотношения с хората, чувстваше съвсем ясно, че не е способна да се разбира с някого, бил той човек или не, и беше показала на Висмаан по хиляди косвени начини, че гостоприемството и е умишлено, изкуствено и неохотно, имащо за цел единствено да прикрие смущението и, че е при нея. Наистина ли беше така? Изглежда колкото по-голяма ставаше, толкова по-малко разбираше собствените си мотиви за действие. Но каквато и да беше истината, тя не желаше гостът и да смята, че е натрапник. Реши в близките дни да намери начин да му покаже, че грижите и за него в основата си са искрени.

Тази нощ тя спа по-добре, отколкото предишната, макар и още да не бе свикнала да лежи на пода върху купчина листа и в колибата и да има още някой. Събуждаше се час по час, поглеждаше гхайрога и всеки път го виждаше зает с кубчетата за забавление. Той не я забелязваше. Тя се помъчи да си представи какво ли означава да спиш три месеца от годината, а през останалото време непрекъснато да си буден. Това и се стори най-чуждото у него. Да лежи така часове наред, без да е в състояние да спи, без да може да стане, без да може да се освободи от неудобството на счупения си крак... за нея едва ли можеше да съществува по-лошо мъчение. И въпреки всичко

настроението му никога не се променяше — беше спокоен, невъзмутим, безразличен. Всички ли гхайроги бяха такива? Никога ли не се напиваха, никога ли не излизаха от кожата си, не се ли биеха по улиците, не оплакваха ли съдбата си, не се ли караха с жените си? Ако Висмаан беше типичният случай, значи те нямаха човешки слабости. Но пък не бяха и хора.

5.

На сутринта тя изми гхайрога с гъба, докато люспите му заблестяха и смени постелята на леглото му. След това му даде да яде и продължи дневните си занимания както обикновено, но изпита чувство за вина, задето го е оставила сам в колибата без да може да помръдне и се зачуди дали не трябваше да остане при него, за да му разказва нещо или да си приказват и да прогонят скуката. Но тя реши, че ако непрекъснато стои до него, много скоро няма да има какво повече да си кажат и ще започнат да се дразнят от присъствието си. Освен това имаше достатъчно кубчета, за да се забавлява и сам. Може би предпочиташе да е сам през повечето време. Във всеки случай, тя имаше нужда да е сама, а сега — след като делеше колибата си с него — повече от всякога. Тази сутрин тя направи дълъг преход и събра най-различни плодове и корени за вечеря. По обяд заваля и тя клекна под едно дърво врама, чиито широки листа я прикриха добре. Разфокусира погледа си и опразни ума си от всичко — угризения, съмнения, мисли за гхайрога, за семейството и, за бившите си любовници, за нещастията си, за самотата си. Спокойствието, което я обзе, продължи почти целия следобед.

Постепенно свикна с присъствието на Висмаан. Той продължаваше да е все така непретенциозен и да не създава проблеми, доволен, че разполага с кубчетата, и изпълнен с търпение. Рядко и задаваше въпроси или започваше разговор, но беше достатъчно любезен, когато тя му заговореше и и разказа за своя свят — беден и чудовищно пренаселен, според думите му, — за живота си там, за мечтата си да се засели на Маджипур, за радостта си, когато за първи път видял красотата на новата планета. Тесме се помъчи да си представи как изразява вълнението си. Може би змиеподобната му коса започваше да подскача или да се навива бавно на спирала. Или изразяваше чувствата си като променя телесната си миризма?

На четвъртия ден той стана от леглото за първи път. С нейна помощ се надигна, опря се на патерицата и на здравия си крак и внимателно докосна пода с другия. Тесме почувства как миризмата му

изведнъж стана остра — нещо като обонятелна гримаса — и реши, че предположението и е вярно и че гхайрогите наистина изразяват чувствата си по този начин.

— Как е крака ти? — попита Тесме. — Боли ли?

— Няма да издържи теглото ми, но заздравява добре. След още няколко дни ще мога да ставам. Помогни ми да походя малко. Тялото ми е като ръждясало от обездвижването.

Той се облегна на нея и двамата излязоха навън, до езерото и обратно — бавно, с мъчително куцане. Малката разходка изглежда го освежи. За нейна изненада, тя си даде сметка, че този първи признак на оздравяване я натъжава, защото това означаваше, че скоро Висмаан ще е в състояние да си отиде. След седмица? Две? Не искаше той да си отиде. Това усещане беше толкова странно, че я изуми. Тя копнееше за стария си усамотен живот, за привилегията да спи в собственото си легло, за горските си удоволствия, на които да се отдава, без да мисли дали гостенинът и не скучае и всичко останало... В някои отношения и се струваше, че присъствието на гхайрога много я дразни. И въпреки това... и въпреки това, тя изпитваше смущение и разочарование при мисълта, че той скоро ще си отиде. „Колко странно — мислеше тя. — Колко особено, колко типично за Тесме!“

Започна да го извежда навън по няколко пъти на ден. Той все още не можеше да използва счупения си крак, но и без него се справяше доста умело и твърдеше, че отока спада и че костта зараства добре. Започна да говори за фермата, която имаше намерение да създаде, за начините, по които да разчисти джунглата.

Един следобед, на връщане към колибата, след като бе събрала калимботи на поляната, където за първи път бе видяла гхайрога, Тесме се отби, за да провери капаните си. Повечето бяха празни, но тук-там имаше и обичайните малки животни. Тогава отгатък езерото чу силно шумолене в храсталаците и когато приближи капана, видя, че в него се е уловил билантун. Това беше най-едрото животно, което някога се бе улавяло. Билантуни имаше в цялата западна част на Зимроел — те бяха елегантни, дребни, бързи същества с остри копита, не особено здрави крака и малки, вирнати нагоре пухести опашки. Но разнообразността, живееща около Нарабал, беше два пъти по-голяма от северната. Животното достигаше до кръста на човек, и беше много ценено заради ароматното, крехко месо. Първият импулс на Тесме бе да пусне

красивото същество да избяга — изглеждаше твърде красиво, за да бъде убито, а и доста голямо. Беше свикнала да убива животни, които можеше да държи в едната си ръка, а това беше нещо съвсем различно — голямо, благородно същество с интелигентен вид, което със сигурност ценеше живота си, имаше своите нужди и копнежи, а може би някъде наблизо го очакваше и женската. Тесме си каза, че се държи глупаво. Малките животни, които убиваше сигурно искаха да живеят не по-малко от този билантун, а тя ги убиваше без никакво колебание. Знаеше, че е глупаво да има скрупули за животните, още повече в цивилизованите си дни тя с радост ядеше месото им, стига да ги е убил някой друг. Овдовелите им самки тогава не я бяха притеснявали ни най-малко.

Когато се приближи, тя забеляза, че в паниката си билантунът е счупил единия от деликатните си крака. Мина и през ум да го превърже и да задържи съществото като домашно животно, но това бе още по-абсурдна мисъл. Не можеше да се грижи за всички осакатени, които се появят в джунглата. Освен това билантунът не би застанал спокойно, за да може да превърже крака му, а дори и да успееше да му помогне, сигурно би избягал още при първата възможност. Тя пое дълбоко дъх, мина зад животното, улови меката му муцуна и счупи дългата, грациозна шия.

Клането беше по-кървава и трудна работа, отколкото беше очаквала. Стори и се че се бори часове с ножа в ръка, докато Висмаан не извика от колибата, за да я попита какво прави.

— Приготвям вечерята. Изненада. Печен билантун!

Тя се засмя тихо. Говореше като истинска съпруга, както клечеше пред колибата гола, изпоцапана с кръв, и режеше плешки и ребра, докато чуждоземецът влечуго лежеше в леглото и и очакваше вечерята си.

Най-накрая свърши мръсната работа, сложи малко месо да се пече на димящия огън, изми се в езерото и отиде да събере малко плодове и да отвори останалите бутилки от новото, донесено от Нарабал вино. Вечерята беше готова на смрачаване и Тесме се почувства много горда от постижението си.

Очакваше Висмаан да започне да дъвче без коментари, по обичайния си флегматичен начин, но, не — стори и се, че за първи път на лицето му долови следи от оживление — някакъв нов блясък в

очите и може би по-различно движение на езика. Тесме реши, че трябва да се научи по-добре да разчита изразенията на лицето му. Висмаан започна да яде печения билантун с удоволствие, похвали крехкостта и аромата му и на няколко пъти поиска още. Всеки път, когато му слагаше, тя вземаше парче и за себе си, докато наистина не се почувства преяла. Каза си, че месото, което не успеят да изядат сега, до утре ще се развали.

— Много е вкусно с тхока — каза тя и мушна още един от синьобелите плодове в устата си.

— Да. Още малко, моля.

Висмаан спокойно изяде всичко пред себе си. Най-накрая Тесме не можеше да яде повече и не можеше дори да гледа храната. Тя сложи останалото близо до гхайрога, отпи последна глътка от виното, потрепери и се засмя, защото няколко капки потекоха по брадичката и гърдите и. После се изтегна върху леглото си от листа. Виеше и се свят. Обърна се по корем, заби пръсти в пода и се заслуша в дъвченето, което продължаваше и продължаваше. След като Висмаан свърши с храненето всичко потъна в тишина. Тесме зачака да заспи, но сънят все не идваше. Стана още по-замаяна и имаше чувството, че някаква ужасна центробежна сила ще я изхвърли през стената на колибата. Кожата я сърбеше, зърната на гърдите и станаха твърди и болезнени. „Пих прекалено много — каза си тя — и ядох прекалено много тхока. Заедно със семките и всичко останало.“ Огненият сок сега пулсираше като луд в слепоочията и.

Не искаше да спи сама, свита така на пода.

С излишно старание да не вдигне шум тя застана на колене и бавно запълзя към леглото. Погледна гхайрога, но погледът и беше помътнял и виждаше само неясните му очертания.

— Спиш ли? — прошепна тя.

— Знаеш, че не спя.

— Разбира се. Колко съм глупава.

— Какво има, Тесме?

— Да има? Не, не. Няма нищо, освен... Само... — Тя се поколеба. — Знаеш ли, че съм пияна? Знаеш ли какво значи да си пиян?

— Да.

— Не искам да съм на пода. Може ли да легна до теб?

— Щом искаш...

— Трябва да съм внимателна. Не искам да ударя болния ти крак. Къде е той?

— Той е почти здрав, Тесме. Не се тревожи. Ето, легни.

Тя почувства как ръката му обвива кръста и и я притегля. Отпусна се и тялото и се плъзна нагоре покрай него. Усещаше странната, напомняща черупка кожа, опряла се до нейната — хладна, люспеста, гладка. Тя боязливо я погали. „Като хубав куфар“ — помисли си Тесме и заби леко пръсти, опипвайки твърдите мускули под хладната повърхност. Миризмата му се промени, стана остра, пикантна.

— Харесва ми миризмата ти — прошепна тя.

Опря глава на гърдите му и се притисна към него. Не беше спала с никого от месеци, може би година, и близостта му и беше приятна. „Дори и гхайрог — мислеше тя. — Дори и гхайрог. Просто допирът, близостта... Толкова е хубаво!“

Висмаан я докосна.

Не беше очаквала това. Отношенията им се изчерпваха с това, че тя се грижеше за него, а той приемаше тези грижи пасивно. Изведнъж ръката му — хладна, грапава, люспеста, умела — се плъзна по тялото и. Докосна гърдите и, слезе надолу по корема, спря се върху бедрата и. Какво беше това? Нима я любеше? Спомни си безполовото му тяло — като машина. Той продължи да я гали. „Това е невероятно! — помисли си тя. — Дори за Тесме това е прекалено странно! Та той не е човек! А аз...

...А аз съм много самотна...

...И много пияна...”

— Да, моля те — каза тя гласно. — Моля те.

Искаше и се да продължи да я гали. Но изведнъж Висмаан мушна ръката си под раменете и и я повдигна — леко, внимателно — придърпа я върху себе си и я спусна надолу, а тя почувства с бедрото си твърдата издатина на неговата мъжественост. Какво? Нима някъде под люспите си той имаше скрит пенис, който се измъкваше навън, когато има нужда? И нима имаше намерение да...

Да.

Изглежда знаеше какво да прави. Макар и чуждоземец, който при първата им среща дори не знаеше дали тя е мъж или жена,

очевидно много добре разбираше как хората правят любов. След миг усети как той влиза в нея, обзе я ужас, страх, отвращение, питаше се дали няма да я заболи. Мислеше си, че човек и гхайрог да правят любов е чудовищно и гротескно — нещо, което може би не се беше случвало никога досега в цялата вселена. Прииска и се да се освободи и да избяга навън в нощта. Но беше твърде замаяна, твърде пияна, твърде объркана, за да реагира... След това разбра, че не я боли, че той се движи напред-назад в нея като някакъв смазан часовников механизъм и че я обливат вълни от наслада, че я кара да трепери, да ридае и стене, да се притиска до гладката му люспеста кожа...

Тя се остави в ръцете му и в най-хубавия момент извика силно. След това се отпусна на гърдите му — трепереща и стенеща. Спокойствието постепенно се връщаше. Вече не беше пияна. Знаеше какво е направила и беше изумена, но освен това и беше приятно. Точно така, Нарабал! Гхайрогът е мой любовник! И удоволствието беше толкова силно, толкова голямо! Дали и той бе изпитал същото? Не смееше да го попита. Как можеше да се познае, ако гхайрогът преживее оргазъм? При тях имаше ли изобщо такова нещо? Тази дума означаваше ли нещо за него? Замисли се дали е правил любов с човешки жени и преди. И това не смееше да попита. Той беше толкова способен, не чак толкова умел, но определено знаеше какво трябва да прави и го направи по-добре, отколкото много от мъжете, които познаваше. Дали беше така, защото имаше опит с хора или просто ясният му, хладен разсъдък бе в състояние да прецени правилно анатомичните и потребности? Това тя не знаеше и се съмняваше, че някога ще научи.

Висмаан не каза нищо. Тесме се притисна към него и заспа най-дълбокия си сън от месеци насам.

6.

На сутринта тя се чувстваше странно, но не изпитваше съжаление. Не разговаряха за случилото се между тях миналата нощ. Той си играеше с кубовете, а тя отиде да поплува, за да избистри мозъка си и да изчисти остатъците от пиршеството с билантуна. След това приготи закуска и направи дълга разходка на север до една покрита с мъх пещера, в която прекара по-голямата част от сутринта. Припомни си тялото му, опряно до нейното, докосването на ръцете му, неудържимия екстаз, които премина през нея. Не можеше да каже, че го намира за привлекателен — раздвоен език, змиеподобна коса, люспи по цялото тяло... Не, не, това, което се бе случило предишната нощ нямаше нищо общо с физическото привличане. Тогава защо се бе случило? Заради виното и плодовете, реши тя, заради самотата и заради желанието и да се разбунтува срещу консервативните разбирания на нарабалците. Отдаването на гхайрога за нея беше най-добрият начин да покаже презрението си към всичко, в което тези хора вярваха. Разбира се, постъпката и би била безсмислена, ако те не научеха за нея. Тя реши да заведе Висмаан в Нарабал веднага щом той бъде в състояние да извърви разстоянието.

След това дележа леглото и всяка нощ. Изглеждаше абсурдно да не го правят. Но на втората вечер не правиха любов, на третата и на четвъртата — също. Лежаха един до друг без да се докосват, без да говорят. Тесме щеше да му се отдаде, ако бе посегнал към нея, но той не го направи. Тя също реши да не започва първа. Тишината започна да я угнетява, но тя предпочете да не я нарушава, защото се боеше, че може да чуе неща, които не би искала да чуе — че на него не му харесва да прави любов с нея или че смята тази постъпка за срамна и неестествена, че го е направил единствено защото тя е настоявала, че е доловил по някакъв начин, че желанието и не е искрено, а просто иска да използва случая, за да продължи своята война срещу конвенционалността. В края на седмицата, изнервена от насъбралото се напрежение, тя рискува и се докосна до него в леглото. Направо го така, че да изглежда неволно, а той я прегърна веднага, с желание и без

никакво колебание. След това някои нощи се любеха, други — не, но винаги ставаше случайно и непринудено, неангажирано, почти тривиално, като нещо което понякога правеха преди сън, без никаква тайнственост или приповдигнатост. Всеки път и доставяше голямо удоволствие. Непривичността на тялото му скоро престана да и прави впечатление.

Висмаан вече ходеше без чужда помощ и с всеки изминал ден прекарваше все повече време навън. В началото тя го придружаваше, после тръгна да проучва пътеките в джунглата сам — в началото бавно и предпазливо, по-късно с големи крачки и едва забележимо куцукане. Плуването изглежда се отразяваше много добре на оздравителния процес и той с часове се къпеше в малкото езерце на Тесме, дразнейки дребния громуарк, който живееше в една кална дупка на брега. Трудноподвижното старо животно изпълзваше от скривалището си, покатерваше се върху тревата и лягаше там като някакъв космат непотребен чувал, захвърлен от някого. Гледаше гхайрога мрачно и не се прибираще в дупката си, докато той не излезеше от водата. Тесме утешаваше животното със зелени пъпки, откъснати нагоре по течението, доста по-далеч от разстоянието, на което биха могли да го занесат късите му крака.

— Кога ще ме заведеш в Нарабал? — попита Висмаан една дъждовна вечер.

— Защо не утре?

Тази нощ тя усещаше необикновена възбуда и се притискаше към него по-настойчиво от всякога.

Тръгнаха призори в лек дъждец, който скоро престана и отстъпи мястото си на яркото слънце. Тесме вървеше бавно, но скоро стана ясно, че гхайрогът е напълно оздравял и не след дълго закрачи бързо. Висмаан я следваше без усилие. Тя се разприказва — казваше му имената на всички животни и растения, покрай които минаха, разказа му части от историята на Нарабал, за братята и сестрите си, за хората, които познаваше. Изпитваше невероятно желание час по-скоро те да я видят с него — гледай, това е моят любовник чуждоземец, това е гхайрогът, с когото спя — а когато стигнаха до покрайнините на града, тя започна да се оглежда наоколо нетърпеливо, с надеждата да срещнат някой познат. Но из плантациите не се виждаше почти никой, а тези, които бяха там, тя не познаваше.

— Виждаш ли как ни гледат? — прошепна тя на Висмаан, когато навлязоха в районите с повече хора. — Боят се от теб. Мислят си, че си авангард на някакво чуждоземско нашествие. Чудят се какво ли правя с теб и защо съм толкова любезна с теб.

— Не виждам нищо такова — отвърна Висмаан. — Наистина проявяват любопитство към мен, но не долавям никакъв страх или враждебност. Може би защото не съм добре запознат с изразенията на човешкото лице? Струваше ми се, че съм се научил да ги различавам доста добре.

— Почакай и ще видиш — каза му Тесме. Все пак трябваше да признае пред себе си, че малко преувеличава, а може би и не чак толкова малко. Бяха стигнали почти до центъра на Нарабал и наистина някои хора поглеждаха Висмаан с любопитство и интерес, но бързо отместваха поглед встрани, други просто се усмихваха и кимваха, сякаш това чуждоземно същество, разхождащо се по улиците, беше най-нормалното нещо под слънцето. Тесме не можеше да открие никаква истинска враждебност. Това я ядоса. Тези добродушни, мили хора, тези благи, добронамерени същества изобщо не реагираха както тя бе очаквала. Дори когато най-накрая срещна познати хора — Кханидор, най-добрият приятел на най-големия и брат, Хенимонт Синдор, който държеше малката страноприемница край пристанището, жената от цветарския магазин — те не проявиха нищо по-различно от обикновената сърдечност, щом им каза:

— Това е Висмаан. Напоследък живеем заедно.

Кханидор се усмихна сякаш винаги бе смятал Тесме за момиче, което не би се поколебало да заживее с чуждоземец, и заговори за новите градове за гхайроги и хджорти, които щеше да строи съпругът на Мирифейн. Съдържателят на страноприемницата протегна сърдечно ръка, за да се здрависа с Висмаан и го покани на чаша вино за сметка на заведението, а цветарката не спря да повтаря:

— Колко интересно, колко интересно! Надявам се, че ще харесате нашия малък град!

Във веселостта им Тесме почувства покровителствено отношение към нея. Струваше и се, че излизат от нормалните си рамки на поведение само и само, за да не и позволят да ги скандализира — сякаш вече бяха приели цялата необузданост на Тесме и сега можеха да приемат всичко, абсолютно всичко, без да се интересуват, без да се

изненадват, без да коментират. Може би не бяха разбрали същността на връзката и с гхайрога и си мислеха, че само живеят на едно и също място. Дали нямаше да реагират по различен начин, ако направо им беше казала, че с гхайрога са любовници, че тялото му е било в нейното, че е направила нещо, което е немислимо да направят човек и чуждоземец? Вероятно не. Дори ако с гхайрога легнеха на площад „Понтифекс“ и започнеха да правят любов, това нямаше да възбуди духовете в този град, мислеше тя, изпълнена с презрение.

Харесваше ли Висмаан малкото им градче? Както винаги беше трудно да се доловят чувствата му. Докато вървяха по улиците покрай хаотично застроените площи, покрай мръсните витрини на магазините и малките, паянтови къщички с обрасли и неподдържани градини, Висмаан не каза почти нищо. В мълчанието му тя долови разочарование и неодобрение и на пук на цялата си омраза към Нарабал и се прииска да защити града. В края на краищата това беше съвсем нов град, изолиран в затънт край на второкласен континент и в него бяха живели само няколко поколения.

— Нарабал не те впечатлява особено, нали?

— Ти ме предупреди да не очаквам много.

— Но той е дори по-отвратителен, отколкото ти казах, нали?

— Намирам, че е малък и неустроен — отвърна Висмаан. — След като си виждал Пидруид или дори...

— Пидруид е построен преди хиляда години.

— ... или дори Дулрон — продължи Висмаан. — Дулрон е удивително красив дори сега, когато все още се строи, но разбира се, белият камък, който използват, е...

— Да — каза Тесме. — Постройките в Нарабал също трябва да бъдат от камък, защото климатът е много влажен и дървените къщи прогниват, но за това все още е рано. Когато се събере достатъчно на брой население, ще можем да копаем камък в планините и да издигнем на това място нещо много хубаво. След петдесет години, може би сто, когато има нужната работна ръка. Ако наемем някои от онези гигантски четириръки същества...

— Скандарите — подсети я Висмаан.

— Да, скандарите. Защо короналът не ни изпрати десет хиляди скандари?

— Телата им са покрити с гъста козина и тукашният климат няма да е много подходящ за тях. Но без съмнение един ден по тези места ще се заселят скандари, вруни, су-сухериси и много, много влаголюбиви гхайроги като мен. Това, което правят вашите владетели е много смело... да насърчаваш заселването на чуждоземци в такива мащаби... Другите планети не са така щедри със земята си.

— Другите планети не са така големи — каза Тесме. — Чувала съм, че дори и без огромните океани, сушата на Маджипур е три-четири пъти повече, отколкото на която и да било друга населена планета. Или нещо подобно. Имаме голям късмет с тази огромна територия и не много силната гравитация. Хората и хуманоидите се чувстват съвсем добре. Разбира се, ние плащаме скъпо за това, тъй като почти няма тежки елементи, но все пак... О, здравей!

Гласът и се промени рязко. Един много висок млад човек със светла, вълниста коса едва не се сблъска с нея на излизане от банката на един ъгъл и сега я гледаше втренчено — тя също. Това беше Рускелорн Юлван — любовник на Тесме в продължение на четири месеца преди тя да замине в джунглата и човекът, когото най-малко искаше да види. Но след като трябваше да се сблъска с него, тя реши да се възползва докрай от случая. След първоначалната му изненада, тя каза:

— Изглеждаш добре, Рускелорн.

— Ти също. Животът в джунглата изглежда ти се отразява положително.

— Много. Това бяха седемте най-щастливи месеци от живота ми. Рускелорн, това е приятелят ми Висмаан, който живее с мен от няколко седмици. Беше пострадал, докато търсеше подходящо място за ферма... Счупи си крака, защото падна от едно дърво... Аз се грижех за него.

— Грижила си се добре, предполагам — каза Рускелорн Юлван с равен глас. — Изглежда в много добро състояние. Приятно ми е да се запознаем — обърна се той към гхайрога и видът му говореше, че наистина му е приятно.

— Идва от място, където климатът много напомня на тукашния. Казва, че през следващите няколко години по тези места ще се заселят много от техните.

— И аз чух подобно нещо — отговори Рускелорн Юлван и се усмихна. — Земята тук е удивително плодородна. Ако изядеш някакъв плод сутринта и хвърлиш семката на земята, до вечерта ще поникне растение, голямо колкото къща. Всички казват така, значи трябва да е истина.

Лекотата и непринудеността, с която говореше, я вбесяваха. Нима не разбираше, че това люспесто чуждоземно същество, този гхайрог, е заело неговото място в леглото и? Нима той беше имунизиран срещу ревност? Или просто не разбираше истинското положение на нещата? Тесме се съсредоточи и се помъчи да му внуши истината, като се замисли как ръцете на гхайрога галят гърдите и бедрата и, как раздвоеният му език се докосва до затворените и клепачи, до зърната на гърдите и до слабините и. Но безуспешно. Рускелорн можеше да чете мисли колкото и тя самата... „Той е мой любовник — мислеше тя. — Той влиза в мен, кара ме да свършвам отново и отново, просто нямам търпение да се прибера от джунглата и да си легна с него.“ Но през цялото време Рускелорн Юлван стоеше пред нея усмихнат и разговаряше любезно с гхайрога за възможността да се отглежда найк и глийн по тези места и може би лузавендер в по-блатистите райони. Едва след доста време подобни разговори, той отново се обърна към Тесме и я попита по най-спокойния възможен начин, сякаш я питаше какво е времето, дали възнамерява да живее в джунглата вечно.

Тя го изгледа ядосано.

— Засега предпочитам джунглата пред живота в града. Защо?

— Питам се дали не ти липсват удобствата на чудесния ни метрополис, това е всичко.

— Засега ще остана там. Никога не съм била по-щастлива.

— Добре. Радвам се за теб, Тесме. — Последва още една спокойна усмивка. — Приятно ми беше, че те видях. Радвам се, че се запознах с вас — каза той на гхайрога и си тръгна.

Тесме закипя от гняв. Той не се интересуваше, не даваше и пет пари дали тя спи с гхайрог, със скандар или с громуарка от езерото! Искеше и се да го види уязвен или поне скандализиран, но вместо това той чисто и просто се държа мило! Мило! Сигурно и той, както другите, не беше успял да схване истинското положение на нещата между нея и Висмаан — за тях изглежда бе немислимо, че една жена

от човешкия род би могла да предложи тялото си на влечуго чуждоземец, така че те не допускаха, дори не подозираха...

— Сега разгледа ли Нарабал? — попита тя Висмаан.

— Достатъчно, за да съм наясно, че няма какво да се гледа.

— Как е крака ти? Готов ли си да изминеш обратния път?

— Нямах ли какво да правиш тук?

— Не, няма.

— Тогава да тръгваме — каза той.

Кракът изглежда му създаваше проблеми — може би имаше мускулна треска. Пътят не бе лек дори за човек в добра форма, а след оздравяването си гхайрогът бе изминавал само къси разстояния. Все пак, както обикновено, гхайрогът я последва по пътеката през джунглата, без да се оплаква. Моментът беше най-неподходящ за този преход — слънцето бе увиснало точно отгоре и въздухът беше нажежен и влажен, натежал от изпаренията, които щяха да се превърнат в първия следобеден дъжд. Вървяха бавно, спираха често, макар че нито веднъж Висмаан не се оплака, че е уморен. Самата Тесме се чувстваше изтощена и се преструваше, че иска да му покаже някое геологическо образувание или рядко растение, само и само за да намери повод да починат. Не искаше да признае, че е уморена. Днес беше преживяла достатъчно унижения.

Посещението в Нарабал се оказа пълен провал за нея. Горда, непокорна, изпълнена с презрение към конвенционализма на жителите на родния си град, тя бе завела там любовника си гхайрог, за да го покаже демонстративно на покорните граждани, а те не бяха обърнали никакво внимание! Нима бяха толкова тъпоумни, че да не могат да разберат истината? Или бяха доловили намеренията и още в самото начало и не искаха да и дадат повод за задоволство? При всички случаи тя се чувстваше ядосана, унижена, победена... и много глупава. Ами какво ставаше с фанатизма, който приписваше по-рано на нарабалците? Не се ли чувстваха заплашени от притока на тези чуждоземци? Всички се държаха толкова мило и внимателно с Висмаан! Може би в края на краищата предразсъдъците съществуваха само в нейното въображение и тя не бе изтълкувала правилно забележките на другите... В такъв случай изглеждаше глупава, че се е отдала на гхайрога — с това не бе постигнала нищо, не бе скандализирала града, не бе спечелила нищо във войната, която

водеше с жителите му. Това бе просто едно странно, гротескно, изпълнено с желание събитие.

По време на дългото, бавно и мъчително завръщане през джунглата нито тя, нито гхайрогът говореха. Когато най-накрая стигнаха до колибата и, той влезе вътре, а тя се засуети безцелно наоколо, провери капаните, набра плодове, преместваше разни неща и забравяше къде ги е сложила.

След известно време влезе в колибата и каза на Висмаан:

— Мисля, че вече можеш да си вървиш.

— Да, наистина е време да поема пътя си.

— Естествено можеш да останеш и тази вечер, но утре сутринта...

— Защо да не си тръгна веднага?

— Скоро ще се стъмни. Днес измина много мили и без това...

— Не искам да те притеснявам повече. Мисля, че ще си тръгна веднага.

Дори и сега за нея бе невъзможно да отгатне чувствата му. Изненадан ли беше? Обиден? Ядосан? Не и показва нищо. Не направи и жест за сбогуване, просто се обърна и изчезна в джунглата с равномерни крачки. Тесме го проследи с поглед, с пресъхнало гърло, с разтуптяно сърце, докато не се скри сред висящите растения. Това беше единственото, което можеше да направи, за да не хукне след него. Но скоро той изчезна и се спусна тропическата нощ.

Тя си приготви вечеря, но почти не я докосна, потънала в мисли. Той беше някъде там, сам в тъмнината, и очакваше да дойде новия ден. Дори не си бяха казали „довиждане“. Би могла да се пошегува с нещо, например да му каже да избягва сайджаниловите дървета, той би могъл да и благодари за всичко, което бе направила за него, но вместо това не се случи нищо — тя му каза да си върви и той си отиде спокойно, без да възрази. „Чуждоземец — мислеше тя. — И държанието му е неприлично.“ И все пак, когато бяха заедно в леглото, когато той я докосваше и притискаше върху себе си...

Нощта и се стори дълга и пуста. Лежеше сгушена в постланото с пух от заня легло, което до вчера споделяха, слушаше как дъждовните капки чукат по широките сини листа на покрива и за първи път откакто бе дошла в джунглата изпита болката на самотата. До този момент не си беше давала сметка колко ценна е за нея странната

пародия на домашно огнище, която бяха създали с гхайрога... Но сега с това беше свършено, тя отново беше сама, някак си по-сама, отколкото преди и още по-откъсната от стария си живот в Нарабал... Той беше някъде там, буден в тъмнината, незащитен от дъжда. „Влюбена съм в чуждоземец — каза си тя учудена. — Влюбена съм в това люспесто нещо, което не шепне нежни слова, почти не задава въпроси и е в състояние да си тръгне дори без да се сбогува.“ Лежа будна с часове и понякога плачеше. Тялото и беше напрегнато и уморено от дългия преход и неприятния ден. Тя присви колене до гърдите си и остана така дълго. След това мушна ръка между краката си и започна да се гали сама — после дойде мигът на облекчение, Тесме простена тихо и се унесе в сън.

7.

На сутринта тя се изкъпа в езерото, провери капаните, направи си закуска и тръгна по познатите пътеки недалеч от колибата и. Нямаше и следа от гхайрога. По пладне настроението и се подобри, а следобедът се чувстваше почти весела. Едва когато се свечери и дойде време да вечеря сама, тя отново почувства, че я обзема тъга. Но я изтърпя. Поигра си малко с кубовете, които беше донесла за него и най-накрая заспа. Следващият ден беше по-спокоен и по-следващият, и по-следващият.

Постепенно животът и се нормализира. Не виждаше гхайрога и постепенно започна да го забравя. С времето тя отново откри радостта от самотата, поне така и се струваше, но имаше моменти, когато с болка си го спомняше — когато в гъсталака зърнеше билантун или минеше покрай сайджаниловото дърво със счупения клон, или пък когато зърнеше намръщения громуарк на брега на езерото... Тогава разбираше, че все още и липсва. Скиташе из джунглата във все по-широки и по-широки окръжности, без да си дава сметка защо, докато най-накрая не се видя принудена да признае пред себе си, че търси него.

Намери го след три месеца, може би повече. Видя следи от разумна дейност — просека през няколко хълма, пътеки, които се разклоняваха радиално от нея. След известно време отиде там — през една широка река, която дотогава не беше виждала — и стигна до просеката, в чийто край се виждаше нова ферма. Тесме се прикри в шубраците и заобиколи. Тогава видя гхайрога — беше Висмаан, не се съмняваше в това, — който обработваше богатата черна почва. Обзе я страх, почувства се слаба и се разтрепери. Можеше ли да е някой друг гхайрог? Не, не, не! Беше сигурна, че е той, дори и се стори, че леко накуцва. Тя се прикри още по-добре, защото се боеше да не я види. Какво би могла да му каже? Как би могла да му обясни защо е дошла толкова далеч, след като така студено го бе прогонила от живота си? Тя прилекна още повече и беше готова да си тръгне, но тогава намери нужния кураж и го повика по име.

Висмаан се изправи и се огледа.

— Висмаан! Аз съм, Тесме! Ето ме тук!

Бузите и пламнаха, сърцето и биеше до пръсване. В един ужасен миг беше убедена, че това е друг гхайрог и извиненията, че е сгрещила вече бяха на устните и, но той тръгна към нея и тя разбра, че няма грешка.

— Видях просеката и си помислих, че може да е твоята ферма — каза тя и излезе иззад преплетените храсти. — Как живееш, Висмаан?

— Много добре. А ти?

Тесме сви рамене.

— Справям се някак. Направил си чудеса тук. Изминаха само няколко месеца, а виж колко много си постигнал.

— Да — отвърна той. — Работихме усилено.

— Вие?

— Сега имам партньорка. Ела, ще те запозная с нея и ще ти покажа фермата.

Спокойните му думи я попариха. Може би именно този ефект търсеше той — вместо да и покаже негодуванието и огорчението си от начина, по който го прогони, той си отмъщаваше по много по-жесток начин — като и показваше абсолютното си безразличие. Но и се струваше, че е по-вероятно изобщо да не е огорчен и да не изпитва нужда да си отмъщава. Вероятно изобщо не мислеше като нея за случилото се помежду им. „Не забравяй, че той е чуждоземец“ — каза си тя.

Последва го нагоре по лекия наклон, прескочиха канавката за отводняване и заобиколиха една малка нива с нови насаждения. На върха на възвишението, полускрита сред избуяла зеленчукова градина, се намираше постройка от сайджанилови трупи, не много различна от нейната собствена, но много по-голяма и някак си по-ъгловата. Оттам се виждаше цялата ферма, простираща се върху три от страните на малкия хълм. Тесме беше изумена от нещата, които бе успял да направи — струваше и се невъзможно да се прочистят всичките тези дървета, да се построи къща, да се подготви почвата за засаждане и дори да се засади само за няколко месеца. Спомни си, че гхайрогите не спят, но нима нямаха нужда от почивка?

— Турноми! — извика той. — Имаме гост.

Тесме се застави да бъде спокойна. Даваше си сметка, че бе дошла при гхайрога, защото не искаше повече да е сама и че полусъзнателно бе фантазирала, че би могла да му помогне да направи фермата си, да споделя живота и леглото му, да изгради с него истински взаимоотношения. Дори за миг си бе представила, че отива с него на север, в чудесния Дулорн, за да се срещне със сънародниците му. Тя знаеше, че всичко това е глупаво, но въпреки това и се бе струвало осъществимо, до момента, когато разбра, че Висмаан вече не е сам. Опита се да се овладее, да се държи топло и дружелюбно, да прикрие всички признаци на съперничество...

От къщата се появи едно същество, почти напълно еднакво с Висмаан — също толкова високо, със същата люспеста, блестяща кожа, същата змиеподобна коса... Между тях имаше само една видима разлика, много странна при това — по гръдния кош на женския гхайрог се поклащаха цилиндрични гърди, поне дузина, на чиито върхове имаше тъмнозелени зърна. Тесме потрепери. Висмаан и беше казал, че гхайрогите са бозайници и при вида на женската това едва ли би могло да се отрече, но тези чудати гърди усилваха още повече впечатлението, че е влечуго — при това някакъв странен и непобиращ се в ума хибрид. Тесме погледна смутено едното и после другото същество пред себе си.

— Това е жената, за която ти говорих — каза Висмаан. — Тази, която ме намери, когато счупих крака си, и която ми помогна да оздравея. Тесме, това е Турноми.

— Добре дошла при нас — каза женският гхайрог тържествено.

Тесме промърмори някакви думи на възхищение от постигнатото от тях. Сега искаше единствено да избяга веднага, но нямаше как да го направи — беше дошла на гости на съседите си в джунглата и те настояваха да се спазят любезностите. Висмаан я покани да влезе. Какво ли щеше да последва? Чаша чай, купичка вино, тхока или печен минтун? В къщата нямаше нищо, освен маса, няколко възглавнички и някакъв странен голям плетен контейнер, поставен върху трикрак стол в далечния ъгъл. Тесме го погледна с крайчеца на окото си и веднага се обърна на другата страна, защото и се стори, без да знае защо, че не е уместно да проявява любопитство към него. Но Висмаан я улови за лакътя и каза:

— Ела да ти го покажа. Погледни.

Тя надникна вътре.

Беше инкубатор. Върху гнездо от мъх бяха сложени десет или дванадесет кръгли ципести яйца, яркозелени на червени точки.

— Първото ни дете ще се излюпи след по-малко от месец — обясни Висмаан.

Главата на Тесме се замая. По някакъв начин това откровение на чуждоземеца я накара да изтръпне и подчерта разстоянието между нея и тези същества, както нищо друго — нито втренчените му немигащи очи, нито змиеподобната му коса, нито докосването на кожата му до голото и тяло, нито изумителното усещане, когато се движеше в нея. Яйца! Люпило! И Турноми вече беше пълна с мляко, за да ги кърми! Тесме си представи десетина малки гущерчета, прилепнали за многото гърди на тази самка и я обзе ужас — застана неподвижно, без дори да диша, в продължение на един безкраен миг, след това се обърна и побягна навън, после надолу по склона, през канавката за отводняване, направо през (за това си даде сметка твърде късно) току-що засадената нива и нататък във влажната, пълна с изпарения джунгла.

8.

Не знаеше колко време е минало, преди Висмаан да се появи на вратата и. Животът и се бе превърнал в неясна поредица от ядене и спане, плач и треперене, и можеше да е минал ден, може би два, можеше да е минала седмица или месец. И ето го — той мушна глава през вратата на колибата и и я извика по име.

— Какво искаш? — попита тя, без да става.

— Да поговорим. Имам да ти кажа някои неща. Защо си тръгна толкова внезапно?

— Има ли някакво значение?

Той приклекна до нея. Ръката му се опря внимателно на рамото и.

— Тесме, дължа ти извинение.

— За какво?

— Когато си тръгнах оттук, аз не ти благодарих за нещата, които направи за мен. С моята партньорка се помъчихме да си обясним защо си тръгна така неочаквано и тя ми каза, че си ми ядосана, но аз не разбирам защо. Двамата с нея премислихме всички възможни причини и когато и разказах как се разделихме, Турноми ме попита дали съм ти казал колко благодарен се чувствам затова, че ми помогна. Аз не го направих, просто не знаех, че трябва да постъпя така. Затова дойдох при теб. Тесме, прости ми за грубостта, за невежеството ми.

— Прощавам ти — смотолеви тя. — Сега ще си вървиш ли?

— Погледни ме, Тесме.

— Предпочитам да не го правя.

— Моля те. — Той я дръпна за рамото.

Тя се обърна към него намръщена.

— Очите ти са подути — каза Висмаан.

— Сигурно съм яла нещо, което не е трябвало.

— Все още си ядосана. Защо? Помолих те да разбереш, че постъпката ми не означава неблагодарност и неуважение. Гхайрогите не изразяват благодарността си по същия начин както хората. Позволи ми да го направя сега. Ти спаси живота ми, беше много мила с мен.

Винаги ще си спомням какво направи за мен, когато бях в беда. Допуснах голяма грешка, че не ти казах това по-рано.

— Аз допуснах голяма грешка, че те изгоних така — прекъсна го тя тихо. — Не искай от мен да ти обясня защо го направих. Не е никак просто. Ще ти простя, че не ми благодари, ако ти ми простиш, че те прогоних по този начин.

— Няма за какво да ти прощavam. Кракът ми беше оздравял, беше станало време да си вървя, както каза и ти. Продължих по пътя си и намерих мястото, подходящо за ферма.

— Значи всичко беше толкова просто, така ли?

— Да, разбира се.

Тя се изправи и застана с лице към него.

— Висмаан, защо прави любов с мен?

— Защото реших, че го желаяш.

— И това е всичко?

— Изглеждаше тъжна и не искаше да спиш сама. Надявах се, че ще ти донесе някакво облекчение. Опитвах се да постъпя приятелски, със съчувствие.

— О! Разбирам.

— Вярвам, че ти доставих удоволствие?

— Да, да. Достави ми удоволствие, наистина. Но не си ме желаел, нали?

Езикът му се показва и се скри бързо. Тя си помисли, че това е еквивалентът на озадачено изражение на лицето.

— Не — отговори той. — Ти си човек. Как бих могъл да желая човешка жена? Тесме, ти си толкова различна от мен... На Маджипур тези като мен са наричани чужденци, но за мен ти си чужденка, нима не е така?

— Да, предполагам, че е така.

— Но бях много привързан към теб. Желаях ти щастие. В този смисъл те желаях, разбираш ли ме? И винаги ще съм твой приятел. Надявам се, че ще идваш да ни виждаш и да споделяш изобилието на фермата ни. Ще го направиш ли, Тесме?

— Да, да. Разбира се...

— Добре. Сега трябва да вървя, но най-напред...

Той я притегли към себе си и с мрачна тържественост я обви със силните си ръце. Още веднъж тя почувства твърдостта на кожата му,

още веднъж малкият ален език докосна клепачите и. Задържа я в прегръдките си дълго.

Когато отново я пусна, той каза:

— Тесме, наистина съм много привързан към теб. Никога няма да те забравя.

— И аз.

Тя застана на прага и го проследи с поглед, докато се скри в джунглата от другата страна на езерото. Обзе я някакво чувство на топлина, отпуснатост и спокойствие. Съмняваше се, че някога отново ще види Висмаан, Турноми и тяхното люпило малки гущерчета. Но всичко беше наред, Висмаан щеше да я разбере. Тесме започна да събира вещите си и да ги слага в раницата. Все още беше предиобед и имаше достатъчно време, за да стигне до Нарабал.

Стигна до града точно след следобедните дъждове. Откакто го бе напуснала беше минала малко повече от година, а от последното и посещение — много месеци. Сега се изненада от промените, които завари. Градът сякаш кипеше, навсякъде никнеха нови постройки, пристанището беше пълно с кораби, движението по улиците не секваше нито за миг. Нарабал имаше вид на завладян от чуждоземци — стотици гхайроги и всякакви други — онези с брадавиците, които били хджорти, и огромните скандари с двойни рамене — цял цирк от странни същества, занимаващи се с работата си, но присъствието им ни най-малко не смушаваше хората. Тесме стигна до къщата на майка си с известни трудности. Две от сестрите и бяха там, също и брат и Далкхан. Те я изгледаха с изумление и може би страх.

— Върнах се — каза им тя. — Зная, че приличам да диво животно, но просто трябва да си подстрижа косата, да облека нова рокля и отново ще заприличам на човешко същество.

Няколко седмици по-късно тя отиде да живее при Рускелорн Юлван и в края на годината се ожениха. Известно време си мислеше да му признае, че се е любила с гхайрога, но се боеше да го направи и и се струваше, че този епизод е без значение. Направи го десет или дванадесет години по-късно, една вечер след като ядоха печен билантун в един от новите ресторанти в квартала на гхайрогите, когато беше изпила твърде много от силното златисто вино на севера и асоциацията бе твърде силна, за да може да се сдържи. Когато свърши разказа си, тя попита:

— Подозираше ли за това?

Той отговори:

— Разбрах го веднага, още щом те видях с него на улицата. Но какво значение би могло да има?

ДВЕ ВРЕМЕ ЗА ОГЪН

Седмици наред след това изумително преживяване Хисун не смее да се завърне в Регистъра на душите. Било е твърде силно, твърде осезателно. Той има нужда от време, за да го асимилира. Бе преживял цели месеци от живота на тази жена само за час и половина и впечатлението изгаря душата му. Странни нови образи преминават като буреносни облаци през съзнанието му.

Най-напред джунглата — Хисун не познава нищо друго, освен внимателно контролирания климат в подземния Лабиринт, ако се изключи пътешествието му до замъка Връхни, чийто климат в известен смисъл е също така внимателно регулиран. Беше впечатлен от влагата, от гъстите листа, от дъждовете, птичите песни и жуженето на насекомите, усещането за мокра почва под боси крака. Но това е само част от възприятията му. Да си жена... колко изумително! После — да имаш за любовник чуждоземец! Хисун нямаше думи за това, то беше просто едно събитие, станало част от него самия, неразбираемо, объркващо. И когато най-накрая успява да смели всичко, има още храна за размишления — усещането за Маджипур като развиващ се свят, непокритите улици на Нарабал, дървените къщи, нищо общо със спретнатата и напълно опитомена планета, на която живее той, а кипяща тайнствена земя с множество тъмни области. Хисун мисли за всичко това час по час, докато машинално подрежда безсмислените данъчни архиви и постепенно стига до извода, че тайното посещение в Регистъра на душите го е променило завинаги. Повече никога не може да бъде Хисун — освен това той щеше да бъде жената Тесме, живяла и умряла преди девет хиляди години на друг континент, на горещо и влажно място, което той никога нямаше да види.

След това, разбира се, го обзема желание да се потопи за втори път в чудесния Регистър. Този път е дежурен друг служител — намръщен дребен врун, чиято маска е накриво и Хисун трябва да размаха документите си пред лицето му много бързо, за да влезе. Но

умът му е достоен съперник на всеки от тези лениви служители и съвсем скоро той е вътре и вече набира координати с умели пръсти. Нека да бъде времето на лорд Стиамот, решава той. Последните дни преди победата на хората преселници над метаморфите. Дай ми някой войник от армията на лорд Стиамот — казва той на скрития мозък на Регистъра. Може би щеше да зърне и самия лорд Стиамот!

Сухите възвишения горяха на изток от Милиморн и Хамифлю, но дори и тук, на цели петдесет мили източно от връх Зигнор, капитан Еремойл усещаше горещия полъх на вятъра и въгленовия аромат на въздуха. Над целия хоризонт се стелеше гъст облак дим. След час или два летците щяха да преместят линията на огъня от Хамифлю надолу до онзи малък град на дъното на долината, а на сутринта щяха да продължат нататък към Синталмонд. И тогава цялата провинция щеше да бъде в пламъци и горко на всички променящи се, които все още се навъртаха наоколо.

— Малко остана — каза Виган. — Войната почти свърши.

Еремойл вдигна глава от картата на северозападния ъгъл на континента и се вгледа в лейтенанта.

— Така ли смяташ? — попита го той с неувереност.

— Тридесет години! Струва ми се, че е достатъчно.

— Не са тридесет. Пет хиляди, шест хиляди... Още откакто са дошли първите заселници на тази планета, войната не е преставала, Виган.

— Но голяма част от това време не сме си давали сметка, че водим война.

— Така е — съгласи се Еремойл. — Не сме разбирали това. Но сега разбираме, нали?

Той насочи вниманието си към картата, наведен ниско, с присвити очи. Тежкия дим във въздуха насълзяваше очите му, замъгляваше погледа му, а на картата имаше много дребни детайли. Той бавно придвижи показалеца си надолу по контурите на възвишенията под Хамифлю като сравняваше селцата с данните от доклада си. Надяваше се всяко от тези селца по продължението на огнената дъга да е било посетено от офицерите му и предупредено за огъня. Положението му щеше да стане много тежко, ако картографите

са забравили да отбележат някое от тях, защото лорд Стиамот бе дал изрична заповед, че в тази върховна операция не трябва да бъде жертван нито един човешки живот — заселниците трябваше да бъдат предупредени и евакуирани. Същото предупреждение бяха получили и метаморфите. Човек не може просто да изпече враговете си живи, бе казал няколко пъти лорд Стиамот. Целта беше само да бъдат подчинени и огънят изглеждаше най-доброто средство тя да бъде постигната. Да се овладее огъня след това може би щеше да е много трудно, мислеше Еремойл, но в момента проблемът беше друг.

— Катикаун... Бизферн... Домгрейв... Бйелк... толкова много селца, Виган! И защо им е на тези хора да живеят тук, не мога да разбера.

— Казват, че земята тук е плодородна, сър. И климатът е много мек, за тази северна област.

— Мек? Може би... Ако не ти пречи, че половин година не капва капка дъжд... — Еремойл се прокашля. Струваше му се, че чува далечното прашене на огъня във високата до коляно трева. В този край на Алханроел валеше през цялата зима, и почти никак през лятото — доста неудобно за фермерите, би си помислил човек, но очевидно те се бяха справили с проблема, като се вземеше предвид колко техни поселища бяха изникнали по склоновете на тези хълмове надолу из долините, простиращи се до морето. Сега беше средата на сухия сезон и легионът се печеше под лятното слънце от месеци — суша, суша, суша... И напуканата пръст хрущеше под краката и се пукаше още повече, зимната растителност бе залиняла и увехнала, храсталаците с дебели листа се бяха свили и чакаха. Идеално време да се подпали всичко и да се притиснат упоритите врагове до брега на океана или да се натикат в него! Но не биваше да се жертват хора, не биваше... Еремойл погледна списъка си.

— Чикмоге... Фуале... Даниуп... Мичиманг... — Отново вдигна глава и попита лейтенанта: — Виган, какво смяташ да правиш след войната?

— Семейството ми притежава земи в долината Глейдж. Предполагам, че отново ще стана фермер. А вие, сър?

— Домът ми е в Стий. Бях инженер... Аквадукти, канализация и други такива. Отново мога да се занимавам с това. Кога за последен път беше в Глейдж?

— Преди четири години — отговори Виган.

— Аз от пет не съм ходил в Стий. Участвал си в битката за Треймон, нали?

— Раниха ме. Леко.

— Някога убивал ли си метаморф?

— Да, сър.

— Аз не — каза Еремойл. — Нито веднъж. От девет години съм войник, но не съм убил никого. Естествено, аз съм офицер... предполагам, че не ме бива за убиец.

— Никой от нас не го бива за това — отвърна Виган. — Но когато тръгнат срещу теб и променят формата си по пет пъти в минута, с нож в едната ръка и брадва в другата... Или ако знаеш, че са нападнали земите на брат ти и са избили семейството му...

— Това ли се е случило с теб, Виган?

— Не с мен, сър, но на много други. Жестокостите... Но няма нужда да ви казвам това.

— Да, наистина няма нужда. Как се казва това село, Виган?

Лейтенантът се наведе над картата.

— Сингастерин, сър. Буквите са малко размазани, но това пише. Има го в списъка ни. Ето тук. Предупредили сме ги завчера.

— Струва ми се, че вече сме предупредили всички.

— И аз мисля така, сър.

Еремойл стъгна картата, прибра я и отново погледна на запад. Между огъня и недокоснатите хълмове на юг от него имаше ясно видима граница — тъмнозелена, потънала в растителност. Но листата на тези дървета бяха сухи и мръсни от липсата на дъжд и щяха да горят като барут, когато ги достигнеше огънят. От време на време виждаше пламъци — малки ярки отблясъци, сякаш следи от светкавица. Но той знаеше, че това е оптическа измама от далечината — всеки от тези малки отблясъци всъщност беше внезапното пламване на цял нов район и огънят, разнасян не само от летците но и от вятъра, продължаваше да унищожава горите оттатък Хамифлю.

— Дошъл е куриер, сър — каза Виган.

Еремойл се обърна. Един висок млад мъж в потна униформа беше слязъл от седлото и го гледаше неуверено.

— Е? — попита Еремойл.

— Изпраща ме капитан Ванайл, сър. Долу в долината имаме проблем. Един заселник не желае да се евакуира.

— По-добре е за него, да го направи — сви рамене Еремойл. — От кое село е?

— Между Катикаун и Бизферн, сър. Притежава доста земя. Казва се Катикаун. Айбил Катикаун. Казал на капитан Ванайл, че предците му са получили земята си направо от понтифекс Дворн, че живеели на нея от хиляди години и че нямал намерение да...

Еремойл въздъхна и каза:

— Не ме интересува от кого е получил земята си. Утре ще опожарим целия район и ако не иска да се изпече жив...

— Той знае това, сър.

— И какво иска да направим? Да накараме огъня да заобиколи фермата му? — Еремойл махна нетърпеливо с ръка. — Евакуирайте го, независимо какво смята да прави или да не прави.

— Опитаме, сър — възрази куриерът. — Въоръжен е и заяви, че ще се съпротивлява. Каза, че ще убие всеки, който се опита да го прогони от земята му.

— Ще убие? — повтори Еремойл сякаш думата не означаваше нищо за него. — Да убие? Кой говори за убиване на други човешки същества? Този човек трябва да е побъркан. Изпратете петдесет души и го накарайте да отиде в някоя от защитените зони.

— Обясних ви, че е готов да се съпротивлява, сър. Бяха разменени изстрели. Капитан Ванайл смята, че не може да бъде евакуиран без загуба на човешки живот. Затова ви моли да отидете лично и да преговаряте с този човек, сър.

— Да отида...

— Това може да се окаже най-простия начин — намеси се Ваган тихо. — Тези едри земевладелци могат да създадат доста проблеми.

— Нека отиде Ванайл — каза Еремойл.

— Капитан Ванайл вече направи опит да разговаря с този човек, сър — каза куриерът. — Безуспешно. Катикаун желае да получи аудиенция при лорд Стиамот. Очевидно това е невъзможно, но ако отидете вие...

Еремойл се замисли. Беше абсурдно командващият операцията в района да се занимава с подобно нещо. Ванайл лично отговаряше за евакуирането на хората от територията преди да бъде опожарена утре,

а Еремойл беше длъжен да остане в командния пункт и да ръководи действията. От друга страна, за евакуацията отговаряше в края на краищата той — Ванайл явно не бе успял да се справи със задължението си. Изпращането на въоръжен отряд сигурно би довело до смъртта на този Катикаун, а сигурно и на немалко войници, което едва ли би било добър резултат. Защо да не отиде? Еремойл кимна замислено. Проклет да е протоколът, нямаше намерение да се церемони. За днес следобед не беше останало нищо съществено, а Ваган можеше да се справи, ако изникне някоя дреболия. Ако успееше да спаси един човешки живот, един живот на упорит старец, като се разходи из възвишенията...

— Пригответе флотера ми! — каза Еремойл на Ваган.

— Сър?

— Веднага, преди да съм променил решението си. Ще отида да се срещна с него.

— Но Ванайл вече...

— Престани да създаваш проблеми, Ваган. Няма да ме има съвсем малко време. Ти ще поемеш командването, но не смятам, че ще имаш много работа. Ще се справиш ли?

— Да, сър — отговори Ваган мрачно.

Пътуването беше по-дълго, отколкото очакваше Еремойл — близо два часа надолу по разнебитения път до базата при връх Зигнор, след това по неравното наклонено плато, до възвишенията, които обграждаха крайбрежната равнина. Тук въздухът беше по-горещ и понеже нямаше толкова дим, трептящата мараня пораждаше миражи — пейзажът сякаш се разтапяше и плуваше. По пътя нямаше никакво движение, но многократно се наложи да спират, заради панически бягащи от огъня животни — странни екземпляри, чиито имена не знаеше. Когато Еремойл стигна до поселищата в подножието на възвишенията, сенките бяха започнали да се удължават. Присъствието на огъня тук беше осезателно, подобно на второ слънце — Еремойл чувстваше горещината по лицето си, кожата и дрехите му бяха покрити с фин прах.

Селата, които бе гледал на картата сега станаха смущаващо реални — Бйелк, Домгрейв, Бизферн. Всички си приличаха като две капки вода — струпване на магазини и обществени постройки в центъра, след това обръч жилищни сгради, по-нататък ферми,

простиращи се надалеч и всяко селце беше скътано в своята долина край рекичка, спускаща се от възвишенията и губеща се в равнината. Сега всички те бяха празни или почти празни. Бяха изостанали само няколко войници, всички други вече пътуваха по шосето, водещо към брега.

Еремойл предположи, че във всяка от тези къщи би могъл да намери книги, картини, сувенири от пътувания в чужбина, дори може би домашни животни, изоставени в мъката на хората. На сутринта всичко това щеше да се превърне в пепел. Но тази територия беше пълна с променящи се. Жителите и от столетия живееха под заплахата на един безмилостен и жесток враг, който се криеше в гората и излизаше с променен вид, маскиран като твой приятел, като любовницата ти, като сина ти, с намерение да убива. Тиха, потайна война между местното население и тези, дошли по-късно, война, станала неизбежна още от времето, когато ранните поселища се превърнаха в градове и фермите им изяждаха все повече и повече от родната земя на коренните жители. Някои болести се лекуват с обгаряне — в последната конвулсия на борбата между променящите се и хората това беше единственото средство и Бйелк, Домгрейв и Бизферн трябваше да бъдат изгорени, за да може да се сложи край на агонията. Въпреки това, мислеше Еремойл, не беше лесно да изоставиш дома си, нито пък беше лесно да унищожиш нечий дом, което правеше той вече от месеци, освен ако не го правиш от разстояние, на което огънят изглеждаше само стратегическа абстракция.

Отвъд Бизферн възвишенията се простираха далеч на запад и пътят следваше контура им. Имаше големи потоци — почти реки, и там, където не беше разчистена за земеделие, земята беше обрасла с гъсти гори. Но дори и тук липсата на дъжд беше направила от тези гори леснозапалим материал — навсякъде имаше сухи листа и клони, стари, прогнили дънери.

— Това е мястото, сър — каза куриерът.

Еремойл видя широк каменен каньон с тесен вход и река, течаща по продължението му. На фона на сгъстяващите се сенки той забеляза очертанията на внушителна постройка — голяма бяла къща с покрив от зелени плочи, зад която се виждаха огромни обработваеми площи. На входа на каньона имаше въоръжени стражи. Това място не беше

обикновена ферма — то беше владение на човек, който считаше себе си за аристократ. Еремойл почувства, че го чакат неприятности.

Той слезе и тръгна към стражите, които го оглеждаха студено и държаха оръжията си готови. На този, който му се стори най-внушителен, той каза:

— Капитан Еремойл. Желая да говоря с Айбил Катикаун.

— Катикаун очаква лорд Стиамот — беше леденият отговор.

— Лорд Стиамот е зает с друго. Аз съм негов представител и командвам операциите в този район.

— Имаме заповед да допуснем само лорд Стиамот.

— Кажете на господаря си — отвърна Еремойл уморено, — че короналът изразява съжаленията си и му предлага да изложи проблемите си пред капитан Еремойл.

Стражът изглеждаше безразличен към казаното, но след миг се обърна и влезе в каньона. Еремойл го проследи с поглед, докато той крачеше без да бърза покрай реката и изчезна в храсталаците на площадката пред голямата къща. Мина доста време — вятърът се промени, донесе горещ полъх от огнената зона — тъмен въздух, който насълзяваше очите и изсушаваше гърлото. Еремойл си представи, как белите му дробове се покриват с пласт твърди прашинки. Но тук, от това закътано място, самият огън не се виждаше.

Най-после стражът се върна със същата бавна походка.

— Катикаун ще ви приеме — обяви той.

Еремойл кимна на куриера и на шофьора си, но стражът поклати глава.

— Само вие, капитане.

Шофьорът изглеждаше обезпокоен, но Еремойл му махна да остане на мястото си.

— Чакайте ме тук. Няма да се бавя — каза той.

После тръгна след стража по пътеката към голямата къща.

Очакваше, че Катикаун ще го посрещне с леден поглед като стражите, но изглежда беше подценил учтивостта, на която е способен един провинциален аристократ. Катикаун го чакаше с топла усмивка и напрегнат, питащ поглед, прегърна го, както му се стори искрено, и го въведе в къщата си. Тя беше пестеливо обзаведена, но изглеждаше елегантна със суровия си, оголен вид. По сводестите тавани имаше дебели греди от черно, намаслено дърво, по стените бяха окачени

ловни трофеи, мебелите бяха масивни и без съмнение старинни. Цялата атмосфера беше архаична. Айбил Катикаун оставяше същото впечатление. Беше едър човек, много по-висок от Еремойл, с широки рамене, подчертани още повече от тежката кожена пелерина, която носеше. Челото му беше високо, косата му — посивяла, но гъста, очите му бяха тъмни, а устните — тънки.

След като няля две чаши с блестящо кехлибарено вино и отпиха първите глътки, Катикаун попита:

— Значи се налага да изгорите земята ми?

— Боя се, че трябва да изгорим цялата провинция.

— Това е глупав ход. Може би най-глупавия в историята на човешките войни. Знаете ли колко ценни са продуктите на тази област? Знаете ли колко много поколения са се трудили, докато изградят тези ферми?

— Районът от Милиморн до Синталмонд е последното гнездо на Алханроел, където метаморфите оказват съпротива. Последното на Алханроел. Короналът е решен най-накрая да сложи край на тази грозна война и единственият начин е да принудим променящите се да излязат от скривалищата си по тези възвишения.

— Има и други начини.

— Опитвали сме и друго, но без успех.

— Така ли? Опитвали ли сте да претърсите горите инч по инч? Довели ли сте всички войници на Маджипур, за да помогнат с прочистването? Разбира се, че не. Това би създавало прекалено много проблеми. По-лесно е да се опожари цялата плодородна земя.

— В тази война сме похабили цяло поколение.

— И короналът е станал нетърпелив — каза Катикаун. — За моя сметка.

— Короналът е великолепен стратег. Той победи един опасен и неуловим враг, за първи път от много време насам направи от Маджипур безопасно за хората място... С изключение на тази област.

— Капитане, ние успяхме да се справим много добре въпреки метаморфите наоколо. Както виждате, досега не са ме убили. Изглежда те не са такава заплаха за мен, каквато е собственото ми правителство. Вашият коронал, капитане, е глупак.

Еремойл се овладя.

— Бъдещите поколения ще го славят като герой на героите.

— Много вероятно — отговори Катикаун. — Такива като него обикновено се превръщат в герои. Казвам ви, че не е необходимо да се опожарява цялата област само заради няколко хиляди коренни жители, които все още са на свобода. Казвам ви, че това е прибързано и недалновидно решение на един уморен и застаряващ генерал, който бърза да се прибере в замъка си.

— И така да е, то вече е взето и всичко от Милиморн до Хамифлю е в пламъци.

— Забелязах.

— Огънят напредва към село Катикаун. Може би призори ще достигне и до вашите владения. През деня ще подпалим района от тук на юг до Синталмонд.

— Да, наистина — каза Катикаун спокойно.

— Всичко наоколо ще се превърне в ад. Приканваме ви да изоставите всичко, докато все още имате време.

— Предпочитам да остана, капитане.

Еремойл въздъхна.

— Не можем да гарантираме за сигурността ви, ако го направите.

— Досега никой освен мен не е бил отговорен за сигурността ми.

— Искам да ви кажа, че ще умрете и то по ужасен начин. Не е възможно огънят да се разпространи така, че да не засегне владенията ви.

— Давам си сметка за това.

— Тогава искате от нас да извършим убийство.

— Не искам нищо такова. Вие и аз нямаме нищо общо, капитане. Вие водите своята война, аз поддържам дома си. Ако огънят, който изисква вашата война дойде до земята, която наричам своя, толкова ползла за мен, но не може да става дума за убийство. Вие и аз, капитане, сме на свършено различни пътища.

— Разсъжденията ви са странни. В резултат на огъня вие ще умрете. Животът ви ще тежи на нашата съвест.

— Оставам тук по своя воля, след като съм бил надлежно предупреден — каза Катикаун. — Животът ми ще тежи единствено на моята собствена съвест.

— А живота на хората ви? Те също ще умрат.

— Тези, които предпочетат да останат — да. Аз им казах какво ще стане. Трима от тях тръгнаха към крайбрежието. Другите остават.

По своя воля, а не за да ми доставят удоволствие — тук е нашето място. Още вино, капитане?

Еремойл отказа, след това изведнъж промени решението си и протегна напред празната чаша. Докато наливаше, Катикаун попита:

— И няма никакъв начин да се срещна с лорд Стиамот?

— Никакъв.

— Разбрах, че короналът се намира в района.

— Да. На половин ден път оттук. Но той е неумолим за подобни молби.

— По природа, предполагам. — Катикаун се усмихна. — Мислите ли, че е полудял, капитане?

— Короналът? Не, ни най-малко.

— Но това опожаряване... Този отчаян, идиотски ход... Репарациите, които ще трябва да плаща после — милиони рояли — ще разорят хазната. Ще му струва колкото петдесет замъци като този, който е построил на върха. И за какво? След още една-две години щяхме да опитомим променящите се окончателно.

— Може би след пет, десет или двадесет — каза Еремойл. — Войната трябва да свърши сега, още тази година. Тази зловеща агония, този срам за всички, това напрежение, този кошмар...

— Значи смятате, че войната е била грешка, така ли?

Еремойл поклати глава.

— Фундаменталната грешка е направена много отдавна, когато предците ни са решили да се заселят на планета, на която вече има разумни същества. В наше време нямаме друга възможност, освен да смажем метаморфите или да напуснем окончателно планетата, а това е невъзможно.

— Да — отвърна Катикаун. — Как наистина бихме могли да напуснем домовете, които са били наши и на дедите ни толкова дълго време?

Еремойл се направи, че не забелязва иронията.

— Дойдохме на тази планета, населена преди това от същества, които не ни желяеха. В продължение на хиляди години сме се мъчили да живеем в мир с тях, докато се убедим, че съвместното съществуване е невъзможно. Сега трябва да наложим волята си със сила, което никак не е хубаво, но алтернативата е още по-ужасна.

— Какво смята да прави лорд Стиамот с метаморфите, които вече са в пленнически лагери? Да натори с тях опожарените области?

— Ще бъдат изпратени в Зимроел — отвърна Еремойл. — Ще разполагат с половин континент само за себе си. Това вече не е жестокост. Алханроел ще остане за нас и ще ни разделя океанът. Преселването вече е започнало, единствено този район не е омиротворен. Лорд Стиамот е поел върху себе си отговорността за този суров, но необходим акт и бъдещето ще го слави за това.

— Аз го славя и сега — каза Катикаун. — О, мъдри и справедливи владетелю! Ти, който в безграничната си мъдрост унищожаваш земята, за да не се безпокоиш от досадните туземци, които пъплят наоколо! За мен, Еремойл, щеше да е по-добре, ако този ваш владетел-герой имаше по-малко благороден дух... Или по-благороден дух... За мен той щеше да е много по-велик, ако беше избрал по-бавен начин да подчини последните метаморфи. Тридесет години война... Какво са още две или три?

— Методът вече е избран. Огънят приближава докато разговаряме.

— Нека да приближава. Аз ще бъда тук и ще защитавам дома си.

— Не сте виждали пламъците — каза Еремойл. — Защитата ви няма да устои и десет секунди. Огънят изяжда всичко по пътя си.

— Сигурно е така. Все едно смятам да рискувам.

— Моля ви...

— Вие молите? Да не сте просяк, капитане? Какво би станало, ако аз започна да моля? Моля ви, капитане, пощадете имението ми!

— Не е възможно. Наистина ви моля — оттеглете се, пощадете собствения си живот и живота на хората си.

— Какво ми препоръчвате да направя? Да запълзя по корем към крайбрежието и да заживея в някоя мизерна колиба в Алиазор или Байлемона? Да сервирам в някоя странноприемница или да мета улиците, може би да рина тор в някой обор? Това е моят дом. Предпочитам утре да умра тук за десет секунди, вместо да живея хиляда години като страхлив беглец. — Катикаун отиде до прозореца. — Става тъмно, капитане. Ще бъдете ли мой гост за вечеря?

— Съжалявам, но не мога да остана.

— Нима този разговор ви отегчава? Можем да говорим за други неща, аз също бих предпочел това.

Еремойл стисна подобната на лапа ръка на домакина.

— Имам задължения в командния пункт. Вечерята с вас би била незабравимо удоволствие и ми се иска да можех да остана. Ще простите ли отказа ми?

— Става ми болно, че трябва да си тръгнете без да се нахраните. При лорд Стиамот ли отивате?

Еремойл не отговори.

— Бих искал да ми уредите аудиенция при него — каза Катикаун.

— Невъзможно е, а и би било безполезно. Моля ви, напуснете това място тази вечер. Можем да вечеряме заедно и след това да се махнем от владението ви.

— Това е моят дом и смятам да остана в него — отговори Катикаун. — Желая ви всичко хубаво, капитане, дълъг и хармоничен живот. И ви благодаря за разговора.

Той затвори очи за миг и наклони глава — леко кимване, деликатен жест да си върви. Еремойл тръгна към вратата на голямата зала. Катикаун каза:

— Другият офицер си мислеше, че може да ме изхвърли оттук със сила. Вие проявихте повече разум и ви поздравявам за това. Сбогом, капитан Еремойл.

Еремойл потърси подходящи думи, не намери такива и се задоволи само с отдаване на чест.

Стражите на Катикаун го заведоха отново до изхода на каньона, където го чакаха куриерът и шофьорът, които играеха някаква игра със зарове край флотера. Когато видяха Еремойл те застанаха в стойка „мирно“, но той има махна да се отпуснат. Погледна на изток, към големите планини, които се издигаха в далечния край на долината. По тези северни географски ширини, през лятото небето продължаваше да е светло дори на изток и огромният масив на връх Зигнор се издигаше като някаква черна стена на хоризонта. Срещу него беше неговият близък — връх Хиамот, където беше щабът на короната. Еремойл остана за миг загледан в двата върха, светлинките под тях и колоната от огън и дим, която се издигаше от другата страна. Луните тъкмо изгряваха. След това той тръсна глава и се обърна отново към имението на Айбил Катикаун, което постепенно изчезваше в сенките на късния здрач. Докато се издигаше във военната йерархия, Еремойл бе имал възможността да контактува с всякакви херцози и принцове, с

хора, които един обикновен инженер едва ли би имал възможността да срещне. Беше прекарал доста време със самия коронал и кръга от съветници около него и въпреки това никога не бе попадал на човек като този Катикаун, който или беше най-благородният, или най-заблуденият човек на планетата. А може би и двете.

— Да вървим — каза той на шофьора. — Карай по пътя за Хиамот.

— За Хиамот ли, сър?

— Да, отивам при коронала. Ще можем ли да стигнем преди полунощ?

Пътят до южния връх беше почти същият, като този до Зигнор, но малко по-стръмен и не така добре застлан. Ако беше съвсем тъмно може би завоите щяха да са опасни при скоростта, която поддържаха, но червените отблясъци от огнената зона осветяваха долината и намаляваха риска до голяма степен. По време на дългото пътуване Еремойл не проговори. Нямаше какво да каже — биха ли разбрали този шофьор и младият куриер упорството на Айбил Катикаун? Самият той, когато за първи път чу, че един от фермерите отказва да напусне земята си, си беше направил погрешни изводи за него. Беше решил, че той е някой побъркан, стар глупак, някакъв заинатен фанатик, сляп за реалността и за заплашващата го гибел. Катикаун без съмнение беше упорит, може би дори фанатик, но не и което и да било от останалите неща... Въобще не беше луд, колкото и безумна да изглеждаше философията му на тези, като Еремойл, които живеят с друга ценностна система.

Чудеше се какво да каже на лорд Стиамот.

Нямаше нужда да репетира — думите или щяха да дойдат, или не. След малко изпадна в някакво полубудно състояние — умът му беше бистър, но замръзнал, не мислеше, не преценяваше нищо. Флотерът, плъзгащ се леко и бързо по лъкатушещия път, излезе от равнината и тръгна по неравната пустош оттатък. В полунощ все още бяха в подножието на връх Хиамот, но това нямаше особено значение — короналът беше известен с това, че не си лягаше рано, а често и изобщо не спеше. Еремойл не се съмняваше, че ще го намери.

Някъде към горните склонове на върха той неусетно заспа и го стресна лекото дръпване на куриера, който каза:

— Лагерът на лорд Стиамот, сър.

Загубил ориентация, все още примигващ, Еремойл усети, че краката му са изтръпнали, а гърбът му се беше схванал. Луните се бяха издигнали високо в небето и вече беше съвсем тъмно, ако не се броеше огненият отблясък на запад. Еремойл слезе сковано от флотера. Дори и сега, в средата на нощта, лагерът на коронала беше доста оживен — куриери тичаха напред-назад, в много от постройките лампите все още светеха. Появи се един адютант, позна Еремойл и му отдаде чест.

— Изненадани сме от посещението ви, капитан Еремойл!

— Аз също съм изненадан — отговори той. — В лагера ли е лорд Стиамот?

— Короналът има съвещание на щаба. Очаква ли ви, капитане?

— Не — отговори Еремойл. — Но трябва да говоря с него.

Адютантът явно не се впечатли от това. Съвещания на щаба посред нощ, регионалните командири се появяват без да ги очакват за разговор... Но това беше война и нямаше установен протокол. Еремойл последва адютанта през лагера до една осмоъгълна шатра, върху която се виждаше звездният знак на коронала. Беше заобиколена от кордон стражи — мрачни и самоотвержени, като онези, които охраняваха имението на Катикаун. През последните осемнадесет месеца имаше четири атентата срещу лорд Стиамот — всичките от метаморфи и до един неуспешни. Никой от короналите на Маджипур не беше умираше от насилствена смърт, но и никой не беше водил война досега.

Адютантът заговори на началника на стражата и изведнъж Еремойл се оказа в центъра на обръч въоръжени мъже, които светеха влудяващо в очите му с фенерчета и болезнено забиваха пръсти в ръцете му. За миг това нахвърляне върху него го изуми, но после се овладя и попита:

— Какво правите? Та аз съм капитан Еремойл!

— Може да сте метаморф — отговори един от мъжете.

— И мислите, че ще познаете това, като светите в очите ми и ме щипете?

— Има си начини — каза друг.

Еремойл се засмя.

— Никой от тях не е достатъчно надежден. Все едно, проверете ме, но бързо. Трябва да говоря с лорд Стиамот.

Те наистина имаха тестове. Някой му подаде листче зелена хартия и го накара да го близне с език. Направи го и листчето стана оранжево. Друг поиска кичур от косата му и го запали. Еремойл продължаваше да гледа озадачен. За последен път беше ходил в лагера на коронала преди месец, но тогава нямаше нищо подобно. Може би междувременно някой отново се бе опитал да го убие или пък някой смахнат учен бе решил да изпробва нововъведенията си. Доколкото знаеше Еремойл, когато метаморфът е приел човешка форма, нямаше сигурен начин да бъде различен от истинско човешко същество, освен чрез дисекция, но нямаше намерение да се подложи на това.

— Минавате — казаха стражите накрая. — Можете да влезете.

Но го придружиха. Очите на Еремойл, вече заслепени, трудно се адаптираха към полумрака в шатрата на коронала, но след малко той видя в далечния ъгъл половин дузина мъже, заедно с лорд Стиамот. Изглежда се молеха. Чу тихите призови и отговорите — част от старо писание. Такива ли съвещания на щаба устройваше сега короналът? Еремойл тръгна напред и застана на няколко крачки от групата. Познаваше само един от тях — Дамланг от Бибироон, който се считаше за втори или трети кандидат за трона, — останалите дори не приличаха на войници. Бяха възрастни хора с цивилно облекло, с благороден, граждански вид — може би поети, тълкуватели на сънища, но не войни.

Короналът погледна към Еремойл, но сякаш не го забеляза.

Еремойл се стресна от изтормозения, изтощен вид на коронала. През последните три години от войната той бе видимо остарял, но сега изглежда процесът се ускоряваше — лицето му беше изпито, безцветно, напукано, очите му бяха мътни. Би могъл да мине за стогодишен старец, а не бе по-възрастен от самия Еремойл. Капитанът помнеше деня, в който Стиамот зае трона и как се бе заклел да сложи край на лудостта, каквато наистина беше непрекъснатата необявена война с метаморфите, как бе обещал да прогони коренните жители на планетата от всички райони, населени с хора. Оттогава бяха минали само тридесет години, а короналът вече изглеждала стар цяло столетие. Но той бе прекарал това време на бойното поле, както никой друг преди него и може би никой след него. Бе водил битки в долината Глейдж, в горещите райони на юга, в гъстите гори на североизтока, в богатите равнини по протежение на Стойенския залив, година след

година бе притискал променящите се с двадесетте си армии и ги беше натикал в лагери. Сега вече бе почти свършил работата си и единствено бунтовниците от северозапада все още бяха на свобода. Три десетилетия непрекъсната борба, жесток военен живот и почти никакво време, за да се завърне в приятния климат на замъка Връхни и да се наслади на удоволствията на трона. Докато войната продължаваше, Еремойл често се бе питал, какво ли би направил лорд Стиамот, ако умре понтифексът и го призоват да заеме мястото му в Лабиринта — дали би отказал, за да продължи да воюва на бойното поле? Но здравето на понтифекса беше добро, поне така говореха, а лорд Стиамот се бе превърнал в уморен дребен човек, който имаше, вид сякаш всеки момент можеше да умре. Еремойл изведнъж разбра това, което Айбил Катикаун не бе успял да схване — защо лорд Стиамот толкова бърза да сложи край на войната, независимо от цената.

— Кой е дошъл? — попита короналът. — Финиуайн ли?

— Еремойл, милорд. Командващият войските, извършващи опожаряването.

— Еремойл? Да, Еремойл, спомням си. Ела, седни при нас. Отблагодаряваме се на Божествения заради края на войната, Еремойл. Тези хора изпрати при мен майка ми, Господарката на Острова на съня, която ни предпазва в сънищата ни, и ще прекараме нощта в песнопения и благодарности, защото утре сутринта огненият кръг ще се затвори. Ела и пей с нас, Еремойл. Знаеш песните на Господарката, нали?

Еремойл чу дрезгавия хриптящ глас на коронала и се стресна. От някогашния му величествен тон сега беше останал само този сух звук. Този герой, този полубог бе повяхнал, бе унищожен от дългата война. Нищо не бе останало от него — беше се превърнал в призрак, в сянка. Когато го гледаше сега, Еремойл се чудеше дали изобщо някога лорд Стиамот е бил могъщият владетел, който носеше в паметта си, или всичко е било само мит и пропаганда, а той през цялото време е бил все така неугледен.

Лорд Стиамот кимна. Еремойл неохотно се приближи. Замисли се за това, което бе дошъл да каже. Милорд, на пътя на огъня има един човек, който не желае и не позволява да бъде отстранен. Той не може да бъде отстранен без загуба на човешки живот, но, милорд, той е

твърде ценен човек, за да бъде унищожен по този начин. Така че ви моля, милорд, да спрете опожаряването, може би да измислите някакъв друг начин да заловим бягащите от огъня метаморфи, но без той да се разпространява отвъд мястото, където е сега, за да не увеличаваме опустошението повече, защото...

Не.

Той разбра, че е напълно безполезно да моли коронала да отложи края на войната дори с един час. Нито заради Катикаун, нито заради Еремойл, нито заради святата Господарка, майката на Стиамот, за нищо на света сега огънят не можеше да бъде спрял, защото войната свършваше, а стремежът тя да се доведе до край беше по-силен от всичко. Еремойл би могъл да се опита да спре опожаряването на своя отговорност, но бе безсмислено да иска това от коронала.

Лорд Стиамот се обърна към него:

— Какво има, капитане? Какво те тревожи? Ела, седни до мен. Пей с нас, капитане. Възвиси гласа си в знак на благодарност!

Започнаха да пеят химн — някакъв, който Еремойл не знаеше. Той затананика с тях, импровизирайки хармония. След това запяха още един и още един. Еремойл знаеше последния — запя, но без сърце. Утрото вече настъпваше. Той внимателно се промуши в сенките и излезе от шатрата. Наистина, слънцето вече хвърляше първите си зеленикави отблясъци по северните склонове на Хиамот, макар че щеше да мине час и повече докато лъчите му огреят цялата планина и осветят обречените долини на изток. Еремойл имаше чувството, че ако легне, ще спи цяла седмица. Той погледна адютанта и каза:

— Бихте ли изпратили съобщение до моя лейтенант на връх Зигнор?

— Разбира се, сър.

— Нека поеме ръководството на следващата фаза от опожаряването и да действа съгласно плана. Аз ще остана тук през деня и ще се прибера в базата си довечера, след като си почина малко.

— Да, сър.

Еремойл погледна на запад — там нощта все още беше обвила всичко, ако не се брои ужасният блясък на огнената зона. Може би Айбил Катикаун цяла нощ е бил зает с маркучи и помпи, може би се е мъчил да намокри земята. Разбира се, от това нямаше да има никаква полза — огън с такава сила поглъща всичко по пътя си и не изгасва,

докато има какво да гори. Катикаун без съмнение щеше да умре и покривът на къщата му щеше да се срути, нямаше друга възможност. Можеше да бъде спасен единствено, ако невинни войници рискуват живота си, но и това не беше сигурно. Или ако Еремойл решише да не се подчини на заповедта на лорд Стиамот... Но не за дълго. Щеше да умре. „След девет години на бойното поле — мислеше Еремойл — аз най-накрая ще стана причина за нечия смърт, при това не на враг, а на свой. Така да бъде. Така да бъде.“

Той остана в наблюдателния пункт, уморен и неспособен да помръдне още час и нещо. Тогава видя първите огнени експлозии в подножието на възвишенията край Бизферн или може би Домгрейв, и разбра, че бомбардировката е започнала. „Войната скоро ще свърши — каза си той. — Последните остатъци от нашите врагове ще избягат към крайбрежието, където ще бъдат заловени и транспортирани през океана, след което светът най-после ще се успокои.“ Той усещаше топлината на лятното слънце върху гърба си и топлината от огъня върху лицето си. „Светът най-после ще се успокои“ — помисли си Еремойл и отиде да потърси място за спане.

ТРИ ПЕТАТА ГОДИНА ОТ ПЛАВАНЕТО

Това е доста по-различно от предишното. Хисун не е така изумен от него, не е така съкрушен. Наистина, историята е тъжна и вълнуваща, но не може да завладее дълбините на душата му по начина, по който го бе разтърсила прегръдката между гхайрога и човешкото същество. И все пак, той е научил много за чувството за отговорност, за конфликтите, които могат да възникнат между противопоставящи се една на друга сили, за никоя от които не може да се каже, че греши, за значението на истинското спокойствие на духа. Освен това той беше разбрал нещичко за процеса на създаване на митове — защото в цялата история на Маджипур няма по-богоподобна фигура от тази на лорд Стиамот, блестящият владетел войн, който преодоля зловещата сила на коренните жители — метаморфите, и когото осемте хиляди години боготворене бяха превърнали във величествено, вдъхващо страхопочитание същество. Митът Стиамот все още съществува в главата на Хисун, но се бе наложило да направи място и на другия Стиамот, който бе видял през очите на Еремойл — умореният, блед, съсухрен, дребен човек, остарял преждевременно, чиято душа бе изгоряла през годините, прекарани в непрекъснати битки. Герой? Разбира се, може би не за метаморфите. Но полубог? Не. Човешко същество, обикновено човешко същество с всичките му слабости и немощ. Важно е никога да не забравяш това, казва си Хисун и в този момент разбира, че тези откраднати мигове в Регистъра на душите са неговото истинско образование, неговия докторат за живота.

Минава много време, преди да се почувства готов да се върне отново там. Но скоро прахолякът на данъчните архиви започва да прониква до най-съкровеният кътчета на душата му и той копнее за разнообразие, за приключения. Така че — назад към Регистъра. Още една легенда трябва да бъде проучена... Защото някога един кораб пълен с безумци бе тръгнал да прекосява Голямото море — безразсъдно, ако някой някога бе правил подобно нещо, но славно

безразсъдство, и Хисун решава да се качи на този кораб и да научи какво е сполетяло екипажа му. Едно малко проучване му дава името на капитана — Синабор Лавон, родом от замъка Върхни. Пръстите на Хисун докосват леко клавишите, набират датата, мястото, името и той се обляга изпълнен с напрежение, с очакване, готов за морето.

На петата година от плаването Синабор Лавон за първи път забеляза кичурите драконова трева, извиващи се, гърчещи се в морето покрай бордовете на кораба.

Разбира се той нямаше представа какво е това, защото досега никой на Маджипур не беше виждал драконова трева. Никой не бе стигал толкова навътре в Голямото море. Той знаеше, че това е петата година на плаването, защото всяка сутрин грижливо отбелязваше датата и координатите в корабния дневник, така че пътешествениците да не изгубят психологическата си ориентация в тази безкрайна и монотонна морска шир. Така той бе сигурен, че този ден е от двадесетата година от понтификата на Дизимаул, когато коронал бе лорд Ариок, и че е петата година откакто „Спурифон“ бе тръгнал от пристанището на Тил-омон, за да обиколи света.

Най-напред реши, че кичурите драконова трева са множество вплетени змиорки. Сякаш се движеха с някаква вътрешна сила — усукваха се, свиваха се, отпускаха се. На фона на тъмната, спокойна вода всеки кичур блестеше с наситените си цветове — зелено, синьо, червено. Вдясно на борда имаше малко от тях, а вляво се виждаше малко по-широка ивица. Лавон погледна над парапета към долната палуба и видя три космати четириръки същества. Това бяха скандари, членове на екипажа, които кърпеха рибарски мрежи, или поне се правеха, че кърпят. Както и на много от останалите, на тях това плаване също им беше омръзнало.

— Ей, вие там! — извика Лавон. — Спуснете ведрото и вземете малко проби от онези змии.

— Змии? Какви змии, капитане?

— Ето там! Не виждате ли?

Скандарите погледнаха към водата и отговориха с леко поучителен тон:

— Онези водорасли ли имате предвид?

Лавон се вгледа по-внимателно. Водорасли? Корабът вече бе преминал покрай първите петна, но напред се виждаха други, по-големи. Той присви очи и се помъчи да види сред оплетената маса отделните листа. Това нещо се движеше, както биха се движели змии, вплетени на кълбо. Но Лавон не видя глави, не видя очи. Е, може би наистина бяха водорасли. Той махна нетърпеливо с ръка и скандарите, без да бързат, започнаха да спускат окаченото на специален прът ведро, с което се събираха биологически проби.

Когато Лавон слезе на долната палуба, на дъските беше струпана мокра купчина от водораслите и около нея се бяха събрали любопитни членове на екипажа — първи помощник Вормехт, Главен навигатор Гилимойн, Йоакил Нор заедно с няколко от нейните учени и Микдал Хас — хроникьорът. Във въздуха се носеше остра миризма на амоняк. Тримата скандари стояха настрана, демонстративно стиснали носовете си с ръце, но останалите побутваха тревата, сочеха я и се смееха — изглеждаха по-възбудени и оживени от когато и да било през последните месеци. Лавон коленичи, за да види по-добре. Сега вече не се съмняваше, че са именно водорасли — всяко плоско, месесто стъбло беше дълго горе-долу колкото човек, широко колкото човешка ръка и дебело колкото пръст. Движенията им постепенно замираха с изсъхването и цветовете избледняваха бързо.

— Извадете още малко — каза Йоакил Нор на тримата скандари. — Но този път ги оставете във вода, за да се запазят живи.

Скандарите не помръднаха.

— Тази воня, тази противна воня... — започна да сумти едното косматото същество.

Йоакил Нор тръгна към тях — ниската жилава жена изглеждаше като малко дете в сравнение с гигантските скандари — и махна нетърпеливо с ръка. Те свиха рамене и се заловиха за работа.

— Какво ще кажеш за това? — попита я Синабор Лавон.

— Водорасли. Неизвестен вид, но пък толкова далеч в морето всичко е неизвестно. Промените в цвета са интересни. Не зная дали са резултат от някакви промени в пигментацията или чисто и просто се дължат на оптически ефекти, на някакво пречупване на светлината в слоевете на епидермиса.

— А движението им? Водораслите нямат мускули.

— Много растения могат да се движат благодарение на малки електрически заряди, които променят свойствата на течностите в тъканта им... Виждал ли си сенситивите от северозападен Зимроел? Когато им изкрещиш, те се свиват. Морската вода е отличен проводник, тези водорасли вероятно долавят всякакви електрически импулси. Ще ги проучим много внимателно. — Йоакил Нор се усмихна. — Идват ни като дар от Божествения. Още една седмица в пустото море и сигурно щях да се хвърля зад борда.

Лавон кимна. Много добре усещаше тази ужасна, убийствена скука, това жестоко, задушавашо чувство, че си прокълнат да пътуваш вечно за никъде. Дори той, който бе отдал седем години от живота си, за да се организира тази експедиция, който желаше на всяка цена да я доведе до край, сега, на петата година от тръгването се чувстваше парализиран от бездействието, вцепенен от апатията...

— Докладвай ми довечера, става ли? — каза той. — Предварителните данни.

Йоакил Нор махна с ръка на скандарите, те качиха голямото ведро на силните си гърбове и го понесоха към лабораторията. Тримата биолози тръгнаха след тях.

— Ще имат доста материал за изследване — каза първи помощник Вормехт и посочи с ръка. — Вижте там! Морето напред е пълно с тях.

— Може би прекалено пълно — каза Микдал Хас.

Синабор Лавон се обърна към хроникъра — дребен човек със сух глас, светли очи, едното рамо на когото беше по-високо от другото.

— Какво искаш да кажеш? — попита го той.

— Затлачени ротори, капитане. Ако тези водорасли станат по-гъсти... Чел съм някои легенди от старата Земя за непроходими от водорасли морета, за безнадеждно оплетени в тях кораби, чиито екипажи са се хранели с риба и раци, докато умрат от жажда, а след това корабите им се носели по водата стотици години със скелети на борда...

Главният навигатор Галимойн изсумтя:

— Фантастика. Басни.

— Ами ако това се случи и с нас? — попита Микдал Хас.

— Има ли такава вероятност? — попита Вормехт.

Лавон забеляза, че всички погледи са отправени към него. Той се вгледа в морето. Да, водораслите изглежда се сгъстяваха. Зад кърмата те отново се събираха на кичури и ритмичното им гърчене караше равната и неспокойна водна повърхност да пулсира и бълбука. Между отделните ивици водорасли имаше широки чисти пространства. Възможно ли беше тези водорасли да пленят толкова мощен кораб като „Спурифон“? На палубата настъпи тишина. Положението беше почти комично — злокобната заплаха на водораслите, напрегнатите, раздвоени и изнервени офицери, капитанът, от когото се очакваше решението, което можеше да означава живот или смърт.

„Истинската заплаха — мислеше Лавон — не са водораслите, а скуката.“ Месеци наред не се беше случвало нищо и дните се бяха превърнали в празнини, които трябваше да се запълват с с каквото и да е. Всеки ден на разсъмване бронзовозеленото слънце на тропиците се издигаше откъм Зимроел, по пладне увисваше огнено в безоблачното небе, а следобед потегляше към невъобразимо далечния хоризонт... И всеки следващ ден беше същият. Не беше валяло от седмици, нямаше никакви промени във времето. Голямото море изпълваше цялата вселена, никъде не се виждаше суша, дори малко островче, нямаше птици, нямаше морски същества. При това положение непознатите водорасли се превръщаха в изтънчена новост. Непоносимо неспокойствие гризеше духовете на пътешествениците — тези някога ентузиазирани и жертвоготовни изследователи, споделящи мечтите на Лавон за величествено плаване, сега трябваше да понасят търпеливо мисълта, че са похабили част от живота си заради някакво моментно романтично безразсъдство. Никой от тях не бе очаквал това, когато се отправиха на първото в историята прекосяване на Голямото море, което заемаше почти половината от гигантската планета. Бяха си представяли приключения, нови, невиджани животни, непознати острови, бури, разкъсвани от светкавици небеса, обсипани от пъстроцветни облаци. Но не и това мъчително еднообразие, тези безкрайно повтарящи се дни. Лавон вече бе започнал да мисли за опасността от бунт, защото докато стигнеха до бреговете на далечния Алханроел щяха да минат още седем, девет или единадесет години, а на борда едва ли имаше много хора, способни да издържат до края. Вероятно мнозина си мечтаеха да обърнат кораба назад и да се завърнат на Зимроел, понякога дори и на него му минаваха подобни

мисли. Нека тогава търсим рисковете — реши той — и ако има нужда, нека дори ги измисляме. Нека предизвикаме опасността, мнима или истинска, с тези водорасли. Тя ще ни събуди от обхваналата ни летаргия.

— Ще се справим с водораслите — каза Лавон. — Да продължим нататък.

След около час го обхванаха съмнения. Наблюдаваше съгъстващите се водорасли от мостика. Сега те образуваха цели острови, по петдесет-сто ярда широки, а празните пространства между тях се стесняваха. Цялата повърхност на морето се движеше — трептеше, кипеше. Под палещите лъчи на обедното слънце цветовете на водораслите ставаха още по-наситени и ярки, променяха се непрестанно, сякаш напompани от слънчевата енергия. По плътните водорасли той забеляза живи същества — големи, подобни на раци животни, многокраки, сферични, с неравни зелени черупки и гъвкави змиеподобни, приличащи на сепия, хранещи се с други, по-малки същества, които Лавон не можеше да види.

— Може би ако сменим курса... — каза нервно Вормехт.

— Може би... — отговори Лавон. — Ще изпратя лодка, за да провери докъде се простират водораслите.

Промяната на курса, дори с няколко градуса, не беше никак привлекателна идея за него. Курсът вече беше определен, решението бе взето. Боеше се, че всяко отклонение би могло да пречупи все по-отслабващата му решимост да продължи. И въпреки всичко той не беше маниак, преследващ целта си без да се съобразява с рисковете. Даваше си сметка колко малко беше нужно, за да изгубят хората от екипажа му и последните остатъци от готовността си да доведат докрай това, с което се бяха заели.

За Маджипур това бе златно време — епоха на велики търсения и големи дела. Навсякъде имаше изследователи — в пустинните области на Сувраел, в горите и блатата на Зимроел, сред девствените територии на Алханроел, по множеството острови и архипелази, заобикалящи трите континента. Населението се увеличаваше бързо, селата се превръщаха в градове, градовете в невероятно големи мегаполиси, от близките светове се исипваха хиляди заселници, за да търсят щастието си, навсякъде цареше възбуда, всичко растеше и се променяше. И Синабор Лавон бе избрал за себе си най-безумната от

всички идеи — да прекоси Голямото море с кораб. Никой не бе дръзвал да направи това. От космоса се виждаше, че повече от половината планета беше покрита с вода, че трите огромни континента се намират близо един до друг в едното полукълбо и всичко останало е безкраен океан. И въпреки че колонизацията на Маджипур беше започнала преди хиляда години, все още на сушата имаше много неща за изследване, а Голямото море бе оставено на армадите морски дракони, които неуморно го прекосяваха от изток на запад в миграцията си, продължаваща десетки години.

Но Лавон беше влюбен в Маджипур и копнееше да го прегърне изцяло. Бе пътувал от Амбълморн, в подножието на замъка Връхни, до Тил-омон на другия бряг на Голямото море. Сега, подтикван от желанието да затвори кръга, той бе вложил всичките си сили и енергия, за да оборудва този внушителен кораб, да го направи независим от околния свят подобно на остров, за да може той и не помалко безумния му екипаж да прекарат не него може би десетилетие и да изследват непознатия океан. Знаеше, както може би и другите, че се залавят с непосилна задача. Но ако успееш да достигнат невредими до източния бряг на Алханроел, където досега не бе акостирал презокеански кораб, имената им щяха да останат в историята завинаги.

— Хей! — извика наблюдателят неочаквано. — Дракони! Хей! Хей!

— Седмици скука — измърмори Вормехт, — а сега всичко наведнъж!

Лавон видя тъмната фигура на наблюдателя, очертана на фона на ослепителното небе, да сочи на север-северозапад. Засенчи очите си с длан и погледът му проследи посоката на протегнатата ръка. Да! Съзря големите обли туловища, плъзгащи се спокойно към тях с издигнати високо плавници, с прибрани до телата или величествено разперени криле.

— Дракони! — извика Галимойн.

— Гледайте! Дракони! — извикаха няколко гласа едновременно.

„Спурифон“ на два пъти досега се бе натъкнал на стада морски дракони. Първият път беше шест месеца след отплаването, сред островите, които нарекоха архипелаг Стиамот и две години след това, в района, който нарекоха дълбочина Ариок. И двете стада бяха големи, от по стотици животни всяко, с множество бременни самки. Те не се

бяха приближили до кораба. Сегашните обаче, изглежда бяха нещо като преден отряд на стадото си — петнадесет-двадесет огромни мъжкаря и няколко млади екземпляра, не по-дълги от четиридесет фута. Гърчещите се водорасли изглеждаха незначителни пред приближаващите се дракони. Почти всички излязоха едновременно на палубата, обзети от възбуда.

Лавон стисна парапета. Беше мечтал за някакъв риск, единствено заради разнообразието... Сега имаше риск. Един раздразнен морски дракон би могъл да повреди кораб, дори и така добре защитен като „Спурифон“ само с няколко мощни удара. Драконите рядко нападаха кораби, които не са ги предизвикали, но се знаеше, че се е случвало. Можеха ли да си въобразят, че „Спурифон“ е кораб за лов на дракони? Всяка година през водите между Пилиплок и Острова на съня минаваше ново стадо морски дракони. Там ловът им беше разрешен и големите ловни кораби силно намаляваха броя им. Кой би могъл да каже дали тези големи екземпляри не са оцелели след подобен лов и кой знаеше каква омраза таят? Лавон даде сигнал и харпунистите заеха местата си.

Но не последва нападение. Драконите гледаха кораба с любопитство и нищо повече. Бяха дошли тук, за да се хранят. Когато достигнаха първите пасажи водорасли, те отвориха огромните си усти и започнаха да ги поглъщат на цели бали, заедно с ракоподобните и змиеподобните същества. Няколко часа те продължиха да се хранят шумно с водорасли, а след това, сякаш по даден знак, се гмурнаха в дълбините и изчезнаха.

Около „Спурифон“ сега се простираше единствено морето.

— Трябва да са изяли няколко тона — промърмори Лавон. — Тона!

— Сега можем да продължаваме — каза Галимойн.

Вормехт поклати глава.

— Не, виж, капитане! Там отново има драконова трева. Все по-гъста и по-гъста.

Лавон се вгледа в далечината. Накъдето и да погледнеше, навсякъде на хоризонта се виждаше тънка тъмна линия.

— Земя? — предположи Галимойн. — Острови? Атоли?

— От всички страни? — попита Вормехт презрително. — Не, Галимойн. Навлизаме в цял континент такива водорасли. Проходът,

който освободиха драконите е само заблуда. Намираме се в капан.

— Това са само водорасли — каза Галимойн. — Ако се наложи, ще си пробием път през тях.

Лавон гледаше хоризонта с безпокойство. Съмненията на Вормехт започваха да се предават и на него. Преди няколко часа драконовата трева беше само на няколко разпокъсани ивици, след това постепенно бяха станали повече и по-гъсти и сега, макар че за момента корабът се намираше в чиста вода, се простираха навсякъде, обграждаха го в кръг. Дали нямаше да станат достатъчно гъсти, за да попречат на движението му?

Започна да се свечерява. Тежкият топъл въздух започна да розовее, след това да сивее. Откъм източния небосклон се спусна мракът.

— На сутринта ще изпратим лодки и ще видим какво е положението — обяви решението си Лавон.

Малко по-късно, след вечерята, Йоакил Нор му докладва за драконовата трева.

— Гигантски водорасли — каза тя — със сложна биохимия, които си струва да бъдат щателно изследвани.

Тя му разказа подробно за сложната им пигментна система и за силната им способност да се свиват. Всички на борда, дори и онези, които от седмици страдаха от безнадеждна депресия, се стекоха в лабораторията, за да разгледат пробите, да ги докоснат и да поговорят за тях. Синабор Лавон с радост наблюдаваше неவிжданото от седмици оживление сред екипажа.

Тази нощ той сънува, че танцува по водата, че изпълнява някакво жизнерадостно соло от буен балет. Драконовата трева под краката му беше здрава и еластична.

Час преди разсъмване го събуди нетърпеливо чукане по вратата на каютата му. Беше Скийн — скандар, застъпил трета вахта.

— Елате бързо, капитане — каза той. — Драконовата трева...

Мащабите на бедствието бяха видими дори и на слабата перлена светлина на новия ден. „Спурифон“ се бе движил цяла нощ, бяха се движили и водораслите и сега корабът се намираше сред гъста плетка от драконова трева, която се простираше сякаш до края на вселената. Пейзажът, който се разкри пред тях с първите зеленикави лъчи на слънцето, наподобяваше сън — един огромен килим от милиарди и

милиарди преплетени стъбла, чиято повърхност пулсираше, трептеше, бълбукаше и чиито цветове непрекъснато се променяха и играеха на светлината. Тук-там в тази безкрайна плетеница можеха да се видят и нейните обитатели — пълзящи, плуващи, катерещи се, криещи се. От гъсто вплетените водорасли се носеше такава остра миризма, че през ноздрите удряше направо в мозъка. Никъде не се виждаше чиста вода. „Спурифон“ беше спрял, беше напълно неподвижен както в онази нощ, преди да отплава.

Лавон погледна към Вормехт и Галимойн. Първият му помощник, толкова раздразнителен и нервен вчера, сега имаше спокойния вид на човек, чиято правота е доказана. Шумната самоувереност на главния навигатор бе отстъпила мястото си на напрежението и неувереността, които ясно личаха по стиснатите му устни и неподвижния му, втренчен поглед.

— Изключих машините — каза Вормехт. — Всмукаха водорасли през отворите. Роторите блокираха почти веднага.

— Не могат ли да се почистят? — попита Лавон.

— Вече ги чистим, но в момента, в който ги пуснем, отново ще се напълнят с водорасли.

Лавон се намръщи, погледна Галимойн и попита:

— Успяхте ли да прецените докъде се простират тези водорасли?

— Краят им не се вижда, капитане.

— Измерихте ли дълбочината им?

— Твърде гъсти са. Лотовете ни не могат да преминат през тях.

Лавон въздъхна.

— Пригответе лодките веднага. Трябва да сме наясно с какво си имаме работа. Вормехт, изпрати двама водолази, за да проверят до каква дълбочина стигат водораслите и дали няма начин да защитим всмукателните тръби. Кажете на Йоакил Нор да дойде при мен.

Дребната биоложка се появи почти веднага. Изглеждаше уморена, но някак си перверзно весела. Преди Лавон да успее да заговори, тя каза:

— Цяла нощ не съм спала, изследвах водораслите. Те окисляват металите и концентрацията на ванадий и рений в...

— Забеляза ли, че спряхме?

Тя изглеждаше безразлична към това.

— Да, забелязах.

— Сякаш преживяваме древната легенда за уловените във водорасли кораби, чиито екипажи постепенно умират. Може да останем тук дълго време.

— Това ще ни даде възможност да изследваме по-добре тази уникална екологическа система, капитане.

— До края на живота си, предполагам.

— Така ли смяташ, наистина? — попита Йоакил Нор, най-накрая уплашена.

— Не знам, но искам да промениш целта на изследванията си, поне засега. Намери средство, освен изваждането от водата, което убива тези водорасли. Може да се наложи да поведем биологическа война срещу тях, ако искаме някога да се измъкнем. Намери някакъв химикал, някакъв начин, да ги махнем от роторите на кораба.

— Улови два морски дракона — отговори веднага Йоакил Нор и ги вържи за двата борда. Те ще изядат достатъчно, за да можем да минем.

Синабор Лавон не се усмихна.

— Помисли сериозно за това — каза той. — Докладвай ми докъде си стигнала.

Той видя как двете лодки се спускат във водата, с по четирима души във всяка. Лавон таеше слаба надежда бордовите двигатели да се справят с водораслите, но нямаше шанс това да стане — витлата почти моментално бяха оплетени. Наложиха се да откачат веслата и екипажите започнаха да си пробиват път бавно и мъчително с тях, като от време на време спираха, за да отстранят безстрашните гигантски членестоноги, които скитаха по повърхността на задушеното море. След петнадесет минути лодките бяха едва на стотина ярда от кораба. В същото време се спуснаха и двама водолази с дихателни апарати — един хджорт и един човек, които започнаха да разсичат водораслите край кораба и постепенно да потъват надолу. Когато след половин час те все още не се бяха върнали, Лавон попита първия си помощник:

— Вормехт, колко време може да се стои под вода с тези апарати?

— Горедолу толкова, капитане. Хджортът може би ще издържи малко повече, но не много.

— Така и предполагам.

— Не можем да изпратим хора да ги търсят, нали?

— Едва ли — отговори Лавон мрачно. — Мислиш ли, че спускаемият апарат ще може да проникне надолу?

— Вероятно не.

— Аз също се съмнявам. Но ще трябва да опитаме. Потърсете доброволци.

На борда на „Спурифон“ имаше малък подводен апарат, който се използваше за научни изследвания. Не го бяха ползвали повече от месец и мина цял час, докато го подготвят за спускане. Съдбата на двамата водолази вече не подлежеше на съмнение и усещането за смъртта им обвиваше Лавон като ледена метална черупка. Не беше виждал никой да умира по този начин и му беше трудно да възприеме необичайността на неестествената смърт. Почти толкова трудно, колкото и да преглътне факта, че отговорността за това беше негова.

Трима доброволци се качиха в спускаемия апарат и той бе прехвърлен през борда. За миг той се задържа на повърхността, после операторите извадиха подвижните щипки и започнаха с тяхна помощ да проправят път. Подобно на някакъв лъскав рак, апаратът започна да потъва. Това ставаше бавно, защото водораслите бяха твърде гъсти, а плетеницата се възстановяваше почти веднага, след като щипките я разкъсваха. Все пак, постепенно апаратът изчезна под повърхността.

Галимоин крещеше нещо по мегафона от горната палуба. Лавон вдигна поглед и видя двете лодки да си пробиват път на около половин миля от тях. Вече наближаваше пладнe и поради слънчевия блясък беше трудно да се види накъде са обърнати, но му се струваше, че се връщат.

Лавон чакаше притихнал и сам на мостика. Никой не смееше да се приближи до него. Гледаше плаващия килим от водорасли, гъмжащ от странни и ужасни форми на живот и си мислеше за двамата удавени водолази, за хората в спускаемия апарат, за хората в лодките и за всички на борда на „Спурифон“, сполетени от една и съща участ. „Колко лесно би било да избегнем всичко това — мислеше той. — А колко лесно е да си го мислиш. И колко безполезно.“

Той остана мълчалив и неподвижен на поста си доста след пладнe сред горещината, маранята и вонята. След това отиде в каютата си. По-късно при него дойде Вормехт и му докладва, че екипажът на спускаемия апарат е открил двамата водолази увиснали недалеч от неподвижните ротори, увити от стегнати кичури драконова трева,

която сякаш ги била умъртвила умишлено. Лавон се съмняваше в това. Настояваше, че просто са се оплели, но не беше много убеден в думите си. Самият спускаем апарат също бе подложен на голямо натоварване и двигателите му едва не бяха изгорели при спускането на около петдесет фута.

— Водораслите образуват почти плътна маса на около десетина фута под повърхността — каза Вормехт.

— А какво става с лодките? — попита Лавон.

Помощникът му каза, че са се върнали невредими, но екипажите им са били изтощени от тежкото проправяне на път през оплетените водорасли. За цялата сутрин не успели да се отдалечат на повече от миля от кораба, а крайт на драконовата трева не се виждал. Нямало дори и пролука. Един от тях бил нападен от някакво ракоподобно същество на връщане, но се отървал само с леки рани.

През деня положението не се промени. Изглеждаше невъзможно да има промяна. Драконовата трева бе пленила „Спурифон“ и нямаше изгледи да го пусне, освен ако пътешествениците не намереха начин да я принудят да направи това, а за момента Лавон не виждаше такъв.

Той нареди на хроникъора Микдал Хас да тръгне между хората и да разбере какви са настроенятия им.

— Спокойни са — каза той, когато се върна. — Някои се безпокоят, но повечето, колкото и да е странно, намират това изпитание за освежаващо. Предизвикателство, разнообразие в монотонността на последните месеци.

— А самият ти?

— Аз не се страхувам, капитане. Ще ми се да вярвам, че ще намерим изход. Освен това красотата на този странен пейзаж ми доставя някакво странно удоволствие.

Красота? Лавон не бе и помислил да търси красота в него. Той се вгледа мрачно в простиращите се на мили наоколо водорасли, бронзовочервени под лъчите на кървавия залез. Над водата се стелеше червеникава мъгла, сред която се движеха обитателите на плетеницата и я караха непрекъснато да трепти. Красота? Да, наистина имаше някаква красота, Лавон не можеше да не се съгласи. Имаше чувството, че корабът е заседнал сред някакво живописно платно от меки, гъвкави форми, изобразяващо хаотичен и вълшебен свят без ориентири, чиито цветове и форми непрекъснато се меняха. Доколкото беше в състояние

да се освободи от мисълта, че драконовата трева беше враг, способен да унищожи всичко, към което той се стремеше, би могъл и да се възхити на променящите се отблясъци и форми наоколо.

През по-голямата част от нощта той лежа буден, мъчейки се безуспешно да измисли тактика срещу тази растителна напасть.

Сутринта обагри водораслите с нови цветове — бледозелено и жълто, под обезкуражаващото, покрито с тънки облаци небе. Някъде в далечината се виждаха пет или шест морски дракона, които се хранеха и бавно си пробиваха път напред. „Колко хубаво би било — мислеше Лавон, — ако и «Спурифон» можеше да направи това!“

Срещна се с офицерите. Те също бяха забелязали спокойствието, дори вцепенението, което цареше навсякъде предишната вечер, но вече бяха започнали да долавят и известно напрежение сред хората.

— И без това бяха отчаяни и обезверени — каза Вормехт, — а сега вече разбират, че тук можем да се забавим с дни, дори със седмици.

— А може би с месеци, години или завинаги — добави троснато Галимойн. — Защо мислиш, че някога ще се измъкнем оттук?

Гласът на навигатора беше хриплив, вените на врата му се бяха издули. Лавон отдавна подозираше вътрешната нестабилност на Галимойн, но въпреки това не очакваше толкова бързо да изпадне в отчаяние заради водораслите.

Вормехт също изглеждаше изненадан от това.

— Ти сам каза онзи ден — възкликна изненадано помощник капитанът, — че това са само водорасли и че ще успеем да си пробием път през тях, помниш ли?

— Тогава не си давах сметка какво представляват те — изръмжа Галимойн.

Лавон погледна Йоакил Нор.

— Според теб възможно ли е тези водорасли да се движат? След известно време да се разпръснат сами и да ни освободят?

Биоложката поклати глава.

— Не е изключено и това да се случи, но нямаме никакви основания да разчитаме на нещо такова. По-вероятно е това да е някаква квази-устойчива екосистема. Може би теченията ще я отнесат в другия край на Голямото море, но ние ще се движим с нея.

— Виждате ли? — каза Галимойн мрачно. — Положението ни е безнадеждно.

— Все още не е — каза Лавон. — Вормехт, можем ли с помощта на спускаемия апарат да поставим някакви предпазни решетки на всмукателните тръби?

— Може би.

— Опитайте. Накарайте техниците да приготвят нещо такова колкото се може по-скоро. Йоакил Нор, какво мислиш за възможността да се справим с помощта на химикали?

— Провеждаме експерименти — отговори тя. — Все още нищо не мога да обещаая. Хората ми могат само да мислят, да работят и да се надяват.

Проектирането на предпазните решетки за всмукателните тръби на двигателите отне два дни. Изработването им — още пет. В това време Йоакил Нор експериментираше нови и нови начини за умъртвяване на водораслите, но без успех.

През тези дни не само корабът, но и времето сякаш бе спряло. Лавон ежедневно засичаше координатите и ги нанасяше в корабния дневник. Всъщност те изминаваха по няколко мили на ден, движейки се неотклонно на юг-югозапад, но спрямо масата водорасли изобщо не се местеха. За да имат отправна точка, те оцветиха драконовата трева около кораба с бои и тези цветни петна си оставаха неизменно там, където ги бяха направили първия ден. А в този огромен океан те можеха да се движат вечно с теченията и никога да не наближат суша.

Лавон се чувстваше уморен. Вече му беше трудно да поддържа обичайната си изправена стойка — раменете му бяха почнали да увисват надолу, усещаше главата си тежка като олово. Чувстваше се по-стар — направо старец. Усещането за вина го гризеше отвътре. Негова беше отговорността, за това че не бе спрял кораба преди да навлезе в драконовата трева, още когато опасността можеше да се предвиди. Казваше си, че само няколко часа биха могли да решат въпроса, но той се е оставил вниманието му да бъде отвлечено от морските дракони и от идиотската теория, че опасността би добавила малко цвят към убийствено еднообразното им ежедневие. За това се укоряваше безмилостно, стигайки до самообвинението, че изобщо е повел тези хора на тази абсурдна и безсмислена експедиция.

Пътешествие от никъде за никъде, което щеше да трае десет или петнадесет години! Защо? Защо?

Въпреки всичко той се стремеше да поддържа духа на другите. Дажбата вино — иначе ограничена, защото запасите трябваше да стигнат за цялото пътешествие — беше удвоена. Всяка вечер се устройваха забавления. Лавон нареди на всички изследователски групи да се заемат сериозно да опреснят познанията си по океанография, защото според него в този момент никой не трябваше да стои без работа. Научните разработки, които би трябвало да са написани преди месеци, дори години и оставени настрана по време на дългото плаване, трябваше да бъдат завършени веднага. Работата беше най-доброто лекарство срещу скуката, отчаянието и новопоявилия се фактор — страха. Когато първите защитни решетки бяха готови, екипаж от доброволци се спусна с апарата, за да се опита да ги завари за корпуса на кораба, над всмукателните тръби на двигателите. Работата — меко казано сложна — се затрудняваше допълнително от факта, че трябваше да се свърши изцяло с помощта на механичните ръце на апарата. След смъртта на двамата водолази Лавон не можеше да позволи на никого да се спусне във водата само с водолазен костюм. Работата напредваше ден след ден под ръководството на Дуройн Клейс — опитен механик, но много бавно. Тежката маса на водораслите се притискаше в корпуса с всяко поклащане на морето и нерядко скъсваше току-що направените заварки.

На шестия ден Дуройн Клейс дойде при Лавон и му показва няколко цветни снимки — на тях се виждаха оранжевочервени петна на тъмносив фон.

— Какво е това? — попита Лавон.

— Корпусът корозира, капитане. Забелязах го вчера и днес направих няколко снимки.

— Корпусът корозира? — Лавон се насили да се усмихне. — Едва ли е възможно такова нещо. Той е напълно устойчив. Това трябва да са някакви гъби или лишеи...

— Не, капитане. На снимките не личи много ясно, но долу от спускаемия апарат се вижда добре. Металът е прояден, сигурен съм в това.

Лавон освободи механика и повика Йоаким Нор. Тя проучи снимките много внимателно и накрая каза:

— Напълно възможно е.

— Драконовата трева да разяжда корпуса?

— Подозирахме тази възможност от няколко дни. Една от първите ни находки беше острата разлика между киселинността на водата на това място и в открито море. Корабът се намира в киселинна баня, капитане, и съм сигурна, че именно водораслите отделят тази киселина. Знаем, че те окисляват металите и че тъканите им са богати на тежки елементи. Обикновено те извличат металите от морската вода, но сега за тях „Спурифон“ е нещо като гигантски пир. Подозирам дори, че една от причините водораслите да се сгъстят толкова много и така неочаквано около кораба, е именно това. Може би са пропътували мили, за да се приближат до нас.

— Ако това е така, значи е безсмислено да очакваме, че ще се разпръснат.

— Така е.

Лавон примигна.

— И ако останем тук достатъчно дълго, те ще разядат корпуса.

Биоложката се засмя и отговори:

— Това може да трае и сто години. Гладът е по-сериозният проблем.

— Как така?

— Колко време можем да издържим със запасите на кораба?

— Няколко месеца, предполагам. Знаеш много добре, че разчитаме на улова от морето. Да не би да искаш да кажеш...

— Да, капитане. Всичко в екосистемата около нас по всяка вероятност е отровно. Водораслите абсорбират металите от морската вода. Малките членестоноги и другите организми се хранят с водорасли. По-големите същества се хранят с по-малките. Така по веригата концентрацията на метални соли нараства все повече. А за нас...

— А за нас диетата от рений и ванадий не е най-доброто...

— Също така молибден и родий. Не, капитане. Видя ли последните медицински сводки? Масови прилошавания, температура, проблеми в метаболизма... Ти самият как се чувстваш? И това е само началото. Все още никой не е погълнал опасни дози, но след седмица, може би две...

— Да ни пази Господарката от Острова! — възкликна Лавон.

— Благословиите на Господарката не могат да достигнат толкова далеч на запад — отбеляза Йоакил Нор и се усмихна хладно. — Препоръчвам веднага да прекратим всякакъв лов от морето и да преминем на запаси, докато не се измъкнем от тук. И да се поставят защитните решетки колкото се може по-бързо.

— Съгласен съм — каза Лавон.

Когато тя си отиде той излезе на мостика и се вгледа мрачно в трептящата водна повърхност. Днес цветовете на водораслите бях по-наситени от когато и да било — жълто, кафяво, оранжево, синьо. Драконовата трева се подхранваше. Лавон си представи месестите водорасли, усукващи се около обшивката на кораба, разяждащи метала с киселинната си секреция молекула след молекула, превръщащи корпуса му в супа от йони, която жадно поглъщаха. Потрепери. Вече изобщо не можеше да види красота в преплетените водорасли. Тази гъста маса, която се простираше чак до хоризонта, сега за него означаваше единствено неприятна миризма и разлагане, опасност и смърт, бълбукащи газове и невидими зловещи зъби. С всеки час обшивката на кораба щеше да изтънява все повече и повече, а той стоеше безпомощен и неподвижен сред поглъщащата ги маса.

Лавон се стремеше да скрие тази нова опасност от екипажа. Това, разбира се, беше невъзможно — никаква тайна не можеше да бъде запазена за дълго в ограниченото пространство на кораба. Настояването му да се пази тайна поне щеше да сведе откритите разговори за проблемите до минимум, а те биха могли да доведат до масова паника. Така всички знаеха, но всеки си мислеше, че само той знае колко голяма е реалната заплаха.

Въпреки всичко напрежението растеше. Хората бяха нервни, разговорите — напрегнати. Виждаха се треперещи ръце, чуваха се смотолевени думи, хората изпускаха предмети. Лавон се стремеше да стои настрана от останалите доколкото беше възможно. Молеше се за спасение и търсеше напътствия в сънищата си, но Йоакил Нор изглежда беше права — пътешествениците бяха недосегаеми за Господарката на Острова, чиито съвети даваха успокоение на страдащите и мъдрост на изпадналите в беда.

Единствената надежда сега беше в биолозите. Йоакил Нор бе предположила, че може да се наруши химическата система на

водораслите като във водата се пусне електрически ток. Лавон се усъмни, но и позволи да накара техниците да се заемат с това.

Най-накрая и последната защитна решетка бе поставена. Това стана към края на третата седмица, откакто бяха попаднали в плен.

— Стартирайте двигателите! — нареди Лавон.

Корабът потрепери и оживя, когато роторите се завъртяха. Офицерите стояха на мостика занемели — Лавон, Вормехт, Галимойн, — неподвижни, стаили дъх. Зад кърмата се образуваха вълнички. „Спурифон“ потегли! Бавно, упорито, корабът започна да си пробива път през гъстата маса преплетени водорасли...

... И се тресеше, ръмжеше, противеше се... боботенето на роторите секна.

— Решетките не са издържали! — извика Галимойн разтревожено.

— Разберете какво се е случило — нареди Лавон на Вормехт и се обърна към Галимойн, който седеше сякаш някой бе приковал краката му за пода — треперещ и потен, а мускулите по лицето му потрепваха от нервни тикове.

— Вероятно е някаква дреболия — каза Лавон тихо. — Хайде, ела да пийнем по чаша вино и през това време отново ще потеглим.

— Не! — извика Галимойн. — Усетих как решетките се откъснаха. Водораслите ги разяждат!

— Решетките ще издържат — настоя Лавон. — Утре вече ще бъдем далеч от тук и ще се отправим към Алханроел...

— Изгубени сме! — изкрещя Галимойн и изведнъж хукна надолу по стълбите и се скри от погледите им. Лавон се поколеба. Вормехт се върна, но лицето му беше мрачно — решетките наистина се бяха откъснали и роторите отново бяха затлачени с водорасли. Това бе причината за спирането. Лавон се олюля. Почувства, че го обзема отчаянието на Галимойн. Мечтата на живота му щеше да завърши с провал, с абсурдна катастрофа, с фарс.

Появи се Йоаким Нор.

— Капитане, знаеш ли, че Галимойн е обезумял напълно? Качил се е в наблюдателницата, крещи, танцува и призовава към бунт.

— Ще отида опри него — каза Лавон.

— Почувствах, че двигателите заработиха, но после...

Лавон кимна.

— Отново се затлачиха. Решетките са се откъснали.

Когато тръгна към наблюдателницата, той чу Йоакил Нор да му казва, че вече са готови за пробите с електричеството. Нареди и да започват веднага и да му докладват, ако има някакви окуражаващи резултати. Но Лавон бързо забрави за това, защото в главата му беше единствено проблемът с Галимойн.

Главният навигатор се бе покатерил на наблюдателния пост на кърмата, откъдето преди бе правил измерванията си и бе изчислявал координатите. Сега се мятеше като обезумял звяр, клатеше се напред-назад, размахваше ръце, крещеше несвързани неща, ревеше някакви песни, наричаше Лавон глупак, който умишлено ги е вкарал в този капан. Отдолу се бяха събрали десетина души от екипажа, които слушаха, викаха подигравателно, съгласяваха се. Бързо прииждаха и други — това беше събитието на деня, отдавна чаканото разнообразие. С ужас Лавон забеляза, че Микдал Хас се качва на платформата при Галимойн от другата страна. Хас говореше нещо тихо, кимаше на навигатора и го подканяше да слезе долу. На няколко пъти Галимойн прекъсваше словоизлиянието си, гледаше свирепо Хас, ръмжеше и го заплашваше. Но той продължаваше да напредва към него. Беше стигнал на около метър, усмихваше се, говореше му, разперил ръце, сякаш за да му покаже, че не носи оръжие.

— Махай се! — ревеше Галимойн. — Назад!

Лавон също тръгна към платформата и махна на Хас да не се приближава повече. Твърде късно — само за миг обезумелият Галимойн се хвърли към дребния Хас, сграбчи го и го запрати през парапета зад борда, сякаш беше парцалена кукла. Наблюдателите извикаха изумено. Лавон се качи на платформата точно когато Хас с разперени ръце и крака падна във водата. Водораслите веднага се раздвижиха. Като обезумели змиорки месестите им стъбла се заусукваха и загърчиха, за миг морето изглеждаше сякаш кипи, после Хас изчезна от погледите им.

Главата на Лавон се замая. Имаше чувството, че сърцето му е изпълнило целия гръден кош и мачка дробовете му, а мозъкът му се върти в черепа. Никога през живота си не беше виждал насилие, дори не бе чувал човешко същество да убива друго. Това, че се беше случило на неговия кораб, че един от офицерите му беше убил друг, му се струваше непостиимо, не можеше да го побере в ума си. Той

направи крачка напред като човек, който ходи насън, улови с ръце силните, мускулисти рамене на Галимойн и със сила, която не подозираше, че притежава, блъсна навигатора през парапета — без усилие, без да мисли. Чу сподадения вик, плясъкът на водата. Погледна надолу изумен, ужасен и видя кипящото море за втори път, когато драконовата трева покри мятащото се тяло на Галимойн.

Бавно, вдървено Лавон слезе от платформата.

Чувстваше се замаян, разгорещен. Имаше чувството, че нещо у него се е пречупило. Заобикаляше го пръстен от неясни фигури. Полека-лека започна да различава очи, устни, черти на познати лица. Понечи да каже нещо, но не се чуха думи, а само звуци. Олюля се, някой го подкрепи и го положи на палубата. Нечия ръка придържаше раменете му, някой му даваше вино.

— Вижте очите му! — чу нечий глас. — Изпаднал е в шок!

Лавон започна да трепери. Някак си — не си даваше сметка, че го носят — той се озова в каютата си. Над него се бе навел Вормехт, по-назад стояха други.

— Корабът се движи, капитане — каза първият помощник.

— Какво? Какво? Хас е мъртъв. Галимойн уби Хас, аз убих Галимойн.

— Не можеше да направиш нищо друго. Той беше полудял.

— Аз го убих, Вормехт.

— Не бихме могли да държим на борда един луд в продължение на десет години. Той беше опасен за всички нас и трябваше да плати с живота си. Ти имаше право.

— Ние не убиваме! — каза Лавон. — Нашите предци на старата Земя са се избивали един друг преди толкова много време, но ние не убиваме! Аз не убивам. Някога сме били зверове, но това е било в други времена, на друга планета. Аз го убих, Вормехт!

— Ти си капитан на този кораб. Постъпи правилно. Той застрашаваше успеха на експедицията.

— Успех? Какъв успех?

— Отново се движим, капитане.

Лавон се втренчи в него с немиждащи очи.

— Какво казваш?

— Ела! Погледни сам.

Четири силни ръце го повдигнаха и Лавон усети миризмата на козина — беше скандар. Гигантът го повдигна и го занесе на палубата, където внимателно му помогна да стъпи. Лавон залитна, но Вормехт го подкрепи. Йоакил Нор също беше до него. Първият помощник посочи към морето. Покрай кораба имаше известно пространство чиста вода.

— Спуснахме кабели във водата и подадохме напрежение — каза биоложката. — Токовият удар, който получиха водораслите, парализира жизнените им системи. Тези, които бяха най-близо, умряха почти веднага, а по-далечните започнаха да се отдръпват. Сега пред нас има чиста вода.

— Пътешествието ни е спасено и може да продължи, капитане — каза Вормехт.

— Не — каза Лавон. Постепенно замайването и объркването изчезваха. — Кой е навигатор сега? Накарайте го да обърне кораба назад към Зимроел.

— Но...

— Обърнете кораба назад, към Зимроел.

Гледаха го с недоумение, объркани, изненадани.

— Капитане, още не си дошъл на себе си! Да дадеш такава заповед, когато всичко вече е наред... Трябва да починеш и може би по късно...

— Експедицията завърши, Вормехт. Връщаме се.

— Не!

— Не? Това е бунт, така ли? — Погледите им бяха безизразни, лицата — също. — Наистина ли искаш да продължиш? С обречен кораб, чийто капитан е убиец? Преди да се случи всичко това, тази експедиция вече ви бе дошла да гуша. Мислите ли, че не знам това? Жадувахте да се приберете по домовете си, но не смеехте да го кажете. Е, сега и аз чувствам същото.

— Плаваме вече пет години — каза Вормехт. — Може би сме изминали половината път. Може би за да достигнем целта ще ни е нужно по-малко време, отколкото да се върнем.

— Може да ни отнеме и цяла вечност — каза Лавон. — Но няма никакво значение. Вече нямам желание да продължа.

— Утре може да промениш мнението си, капитане.

— Утре ръцете ми също ще са окървавени, както и днес, Вормехт. Нямаше да мога да прекося Голямото море... Откупихме

свободата си с живота на четирима души... Но не можем да продължим.

— Капитане!

— Обърнете назад! — каза Лавон.

Когато на следващата сутрин отново дойдоха да го молят да продължат напред към Алханроел с аргументите, че ако успеят ги чака вечна слава и безсмъртие, Лавон спокойно и твърдо отказа да разговаря с тях по този въпрос. Отново им каза, че да продължат сега е невъзможно. И те се спогледаха — тези, които ненавиждаха експедицията и копнееха да свърши, които бяха променили отношението си в еуфорията от победата над водораслите, сега отново промениха отношението си, защото без силата на волята на Лавон не можеха да продължат напред. Насочиха кораба на изток и повече не казаха дума за прекосяването на Голямото море. Година по-късно ги връхлетя силна буря, след още една година попаднаха на морски дракони и кърмата на кораба пострада сериозно. И въпреки всичко те продължаваха, а от сто шестдесет и тримата пътешественици, тръгнали от Тил-омон преди толкова много време, повече от сто все още бяха живи, включително и капитан Лавон, когато „Спурифон“ навлезе осакатен в родното си пристанище на единадесетата година от плаването.

ЧЕТИРИ КАЛИНТАН ОБЯСНЯВА

Дни наред след това Хисун е потиснат. Той знае, разбира се, че експедицията е завършила неуспешно — никой кораб досега не е прекосявал Голямото море и никога няма да може, защото идеята е абсурдна и осъществяването и може би е невъзможно. Но да се провалиш по такъв начин, да стигнеш толкова далеч и след това да се върнеш, при това не от страх, не заради болести или глад, а заради чисто морално отчаяние — за Хисун е трудно да разбере това. Той никога не би се върнал. През петнадесетте години на своя живот той винаги е крачил напред към набеязаната цел, а тези, които се колебаят, за него винаги са били слаби и мързеливи. Но пък той не е Синабор Лавон и освен това никога не е отнемал чужд живот. Такъв насилнически акт би могъл да разтърси човешката душа. Най-напред е изпълнен с презрение към Синабор Лавон, после със съжаление, а накрая, колкото повече мисли за него, презрението отстъпва място на възхищение, защото разбира, че капитанът не е слаб човек, а напротив, притежава огромна морална сила. Това прозрение е стряскащо и в момента, в който достига до него, потиснатостта изчезва. Образованието ми, мисли той, продължава.

Въпреки всичко, той се е насочил към спомените на Синабор Лавон, за да търси приключения и разнообразие, а не подобна трезва философия. Не е намерил това, което е търсел. Но той знае, че няколко години след това, в Лабиринта се е случило нещо, което е привлякло вниманието на всички и дори след шест хиляди години все още отеква в историята като едно от най-странните събития на Маджипур. Когато е свободен, Хисун отделя малко време за да проучи някои исторически факти, след това се връща в Регистъра на душите, за да влезе в ума на един млад служител в двора на понтифекса, ползващ се с доста странна репутация — Ариок.

На следващата сутрин, след невероятната развръзка на събитията, в Лабиринта на Маджипур се възцари странна тишина, сякаш всички бяха прекалено объркани, за да могат дори да говорят. Последствията от предишния ден вече започваха да се чувстват, въпреки че и онези, които бяха преки участници в събитията, все още не можеха да повярват напълно, че всичко това е истина. Всички министерства бяха затворени по заповед на новия понтифекс. Както низшите, така и висшите чиновници бяха подложени на чудовищно напрежение и сега им беше позволено да поспят, докато новият коронал и новият понтифекс — и двамата изумени от неочакваното си възкачване на престола, дошло им като гръм от ясно небе — се оттеглиха в покоите си, за да обмислят невероятната промяна. Това даде възможност на Калинтан поне да се види с любимата си Силимур. С известен страх — защото не и се беше обаждал цял месец, а тя не беше от тези, които прощават лесно — той и изпрати бележка, в която пишеше:

„Зная, че за срам допуснах да те пренебрегна, но може би сега разбираш защо. Ако се срещнем за обяд в кафенето в «Двора на Сферите» ще ти обясня всичко.“

Тя много лесно се ядосваше по всяко време. Това на практика беше единственият и недостатък, но той беше сериозен и Калинтан се боеше от гнева и. Бяха заедно от близо година и още малко щяха да се сгодят. Всички висши служители от двора на понтифекса бяха съгласни, че изборът му е много добър. Силимур беше хубава, интелигентна, имаше усет за политическите въпроси, а освен това беше от добро семейство — сред предшествениците и имаше трима коронали, един от които беше самият славен лорд Стиамот. Очевидно тя би била много добра партия за един млад мъж, на когото бе отсъдено да стигне далеч. Макар и ненавършил още тридесет години, Калинтан вече бе достигнал външния край на вътрешното обкръжение на понтифекса и му поверяваха отговорности, значително големи за възрастта му. Именно те му бяха попречили да потърси или дори да поговори със Силимур напоследък. Затова очакваше тя да му се разсърди, но се надяваше, макар и слабо, че с течение на времето ще му прости.

През цялата вчерашна безсънна нощ той бе репетираше в уморения си ум дългата защитна реч, която започваше с: „Както знаеш,

през последните няколко седмици бях зает с важни държавни дела, твърде деликатни, за да мога да ги обсъждам детайлно с теб, така че..." И когато продължаваше нагоре по нивата на Лабиринта, за да се срещне с нея, фразите продължаваха да се въртят в главата му. Призрачната тишина в Лабиринта тази сутрин го караше да се чувства още по-напрегнат. Най-ниските нива, където бяха кабинетите на чиновниците, бяха напълно пусати, а на по-горните се виждаха само малки групи хора, скрити в тъмните ъгли, шепнещи и мърморещи сякаш бе станал преврат, което в известен смисъл не бе лъжа. Всички го заглеждаха, някои дори го сочеха с пръст. Калинтан се чудеше как са познали, че е служител в понтификата, докато накрая си спомни, че все още носи отличителната маска на службата си. Но той не я свали, защото донякъде го предпазваше от ярката изкуствена светлина, толкова неприятна за уморените му очи. Днес Лабиринтът му се струваше задушен и потискащ. Той копнееше да се измъкне от мрачните му подземни дълбини, от тези десетки нива с огромни спирални коридори, които се виеха надолу и надолу. За една единствена нощ това място бе станало омразно за него.

Калинтан излезе от асансьора на нивото на Двора на сферите, тръгна по диагонал през огромното заплетено пространство, украсено с хиляди неизвестно как окачени сфери и се насочи към малкото кафене в далечния край. Силимур вече беше там. Той знаеше, че ще я заvari на малката масичка край стената от полиран оникс — тя използваше точността, за да изрази недоволството си. Стана и му предложи ръката си, а не бузата — това също очакваше. Усмивката и беше премерена и хладна. Колкото и да беше изтощен, красотата и му се стори дори малко прекалена — късата руса коса, подстригана като корона на главата и, блестящите тюркоазени очи, сочните устни и високите скули, елегантността, която в момента му беше трудно да понесе.

— Толкова ми липсваше — каза той пресипнало.

— Разбира се. Толкова дълга раздяла... трябва да е била непосилно тежка...

— Както знаеш, през последните няколко седмици бях зает с държавни дела, твърде деликатни, за да мога да говоря за тях и...

Думите му звучаха идиотски в собствените му уши. Почувства облекчение, когато тя го прекъсна с небрежен тон:

— Има време за всичко това, любов моя. Няма ли да пийнем малко вино?

— Да, наистина.

Тя даде знак. Един келнер с ливрея, хджорт с надменно изражение на лицето, дойде, взе поръчката и се отдалечи.

— Няма ли поне да махнеш маската си? — попита Силимур.

— Извинявай. Такава каша бяха последните няколко дни...

Той свали яркожълтата лента, която скриваше носа и очите му, показвайки, че е човек на понтифекса. Когато Силимур го видя без нея, изражението на лицето и се промени — спокойствието и овладеният гняв изчезнаха и на тяхно място се появи угриженост.

— Очите ти са кръвясали. Лицето ти е бледо и изпито...

— Не съм спал. Беше някакво безумие!

— Горкият Калинтан.

— Да не мислиш, че странях от теб, защото съм искал? Просто не можех да се измъкна от тази лудост, Силимур.

— Зная. Личи си, че не ти е било лесно.

Той изведнъж осъзна, че тя не му се подиграва, че искрено му съчувства, че всъщност разговорът им ще премине по-лесно, отколкото беше предполагал.

— Лошото на това да си амбициозен — каза той — е, че можеш да попаднеш в ситуации, които изобщо не можеш да контролираш и нямаш избор, освен да се оставиш да те повлекат. Чу ли какво направи понтифекс Ариок вчера?

Тя потисна смеха си.

— Да, разбира се. Искам да кажа, чух слуховете. Всички вече знаят за станалото. Но има ли нещо вярно в това? Истина ли е?

— За нещастие, да.

— Фантастично! Невероятно и изумително! Но това нещо обръща света нагоре с краката, нали? Ще ти се отрази ли по някакъв неприятен начин?

— Ще се отрази на теб, на мен, на всички — отговори Калинтан и направи жест, който преминаваше границите на Двора на сферите и самия Лабиринт, жест, който обхващаше цялата планета вън от предизвикващите клаустрофобия дълбини — от внушителната висота на замъка Връхни до далечните градове на западния континент. — Ще

ни се отрази до степен, която в момента просто не мога да преценя. Но нека ти разкажа какво се случи от самото начало...

Може би не знаеш, че понтифекс Ариок се държеше странно от няколко месеца насам. Предполагам, че напрежението на висшите постове може да побърка човек, или с други думи трябва да си малко луд, за да се стремиш към тях. Знаеш, че Ариок беше коронал в продължение на тринадесет години, когато понтифекс беше Дизимаул. След това още дванадесет години самият той беше понтифекс, а това е доста дълго време, за да държиш в ръцете си такава власт — особено тук в Лабиринта. Вероятно всеки понтифекс от време на време копнее за външния свят... Искане да почувства ветреца на замъка Връхни или да отиде на лов за гийхорни на Зимроел... Или просто да поплува в истинска река където и да било... А тук се намира на мили под повърхността в тази плетеница и трябва до края на живота си да ръководи ритуалите и бюрократите...

Един ден, преди около година, Ариок изведнъж обяви, че иска да организира велика процесия на Маджипур. Тогава аз, заедно с херцог Гуаделум бяхме на разположение в двора тогава. Понтифексът поиска карти и започна да планира процесията. Надолу по река Алаизор, после до Острова на съня, за поклонение и посещение при Господарката във Вътрешния храм, след това до Зимроел с отбиване в Пилиплок, Ни-моя, Пидруид, Нарабал... навсякъде! Обиколка, която щеше да продължи най-малко пет години. Гуаделум ме изглежда странно и внимателно припомни на Ариок, че короналът е този, който устройва велики процесии, а не понтифекса, и че лорд Струин е завършил последната едва преди две години.

— Значи ми е забранено да го направя? — попита понтифексът.

— Не точно „забранено“, ваше величество, но според обичая...

— Според обичая аз трябва да остана затворник в Лабиринта, така ли?

— Ни най-малко, ваше величество, но...

— Но не трябва да се осмелявам да изляза навън...

И така нататък. Трябва да си призная, че съчувствах на Ариок, но не забравяй, че за разлика от теб аз не съм роден в Лабиринта. Тук са ме довели единствено служебните ми задължения и понякога намирам живота под земята доста неестествен. Както и да е, Гуаделум убеди

понтифекса, че за процесия и дума не може да става, но в очите му забелязах безпокойство...

След това негово величество започна да се измъква тайно нощем и да скита сам из Лабиринта. Никой не знае колко пъти го е правил, но до нас достигнаха слухове за маскиран човек, много приличащ на понтифекса, който обикалял в малките часове на нощта из Двора на пирамидите и Залата на ветровете. Смятахме, че всичко това е глупост, докато веднъж прислужник към спалнята не си въобразил, че понтифексът го повикал със звънеца, но когато влязъл, заварил стаята празна. Мисля, че ще си спомниш кога стана това, Силимур, защото тогава бяхме заедно, един от хората на Гуаделум ме откри и ме накара да тръгна с него под предлог, че е свикана спешна среща на висшите съветници и че имат нужда от мен. Ти се разстрои, ядоса се много. Разбира се, срещата беше заради изчезването на понтифекса, макар че по-късно обявихме официално, че е била във връзка с огромната вълна, опустошила Стойензар.

Открихме Ариок около четири часа след полунощ. Беше на Арената... Онова глупаво, празно нещо, което е построил понтифекс Дизимаул в един от неговите моменти на безумство... Седеше с кръстосани крака в далечния край, свиреше на зутибар и пееше песни пред пет-шест парцаливи деца. Прибрахме го у дома. След няколко седмици той се измъкна отново и успя да стигне чак до Двора на колоните. Гуаделум поговори с него, но Ариок упорито настояваше, че за един монарх е важно да бъде сред поданиците си и да изслушва проблемите им, като се позова на прецеденти с крале, живели чак на старата Земя. Тихомълком Гуаделум започна да поставя стражи в покоите на Ариок, уж за да го пазят от убийци, но кой би посегнал на понтифекса? Бяха поставени, за да пречат на Ариок да излиза. Само че, макар и ексцентричен, той никак не е глупав и през следващите два месеца успя няколко пъти да се измъкне. Проблемът ставаше сериозен. Ами ако изчезнеше за цяла седмица? Ами ако излезеше от Лабиринта и тръгнеше да се разхожда из пустинята?

— Тъй като не можем да му попречим да скита — казах аз на Гуаделум, — защо да не му осигурим компания? Някой, който ще участва в приключенията му и в същото време ще се грижи да не му се случи нещо?

— Отлична идея — отговори херцогът. — И ще назнача теб, Калинтан. Понтифексът е привързан към теб, освен това ти си достатъчно млад и ловък, за да можеш да го измъкнеш от всякакви неприятности, ако се забърка в нещо.

Силимур, това стана преди шест седмици. Сигурно помниш, че някъде по това време аз изведнъж престанах да прекарвам нощите при теб под предлог, че са се увеличили задълженията ми в двора и започнахме да се отчуждаваме един от друг. Не можех да ти кажа с какво трябваше да се занимавам нощем, можех само да се надявам, да не си помислиш, че чувствата ми са се насочили към друга. Сега вече мога да ти разкрия истината. Преместих се в стая, близка до спалнята на понтифекса и се грижех за него всяка нощ. Започнах да спя когато имах възможност през деня и се превърнах в придружител на Ариок в нощните му похождения.

Това не беше лека работа. Аз всъщност бях негов пазач и двамата го знаехме, но все пак трябваше да внимавам да не му налагам волята си прекалено. Трябваше да го предпазвам от лоши хора и рисковани начинания — знаеш, има побойници, грубияни, буйни глави... Никой не би навредил на понтифекс умишлено, но той можеше по случайност да попадне на хора, които искат да си навредят един на друг. В редките моменти, когато имах възможност да поспя, аз търсех помощта на Господарката на острова, Божественият да я дари с мир. И в едно благословено видение тя ми каза, че трябва да стана приятел на понтифекса, ако не искам да съм негов надзирател. Какво щастие за нас е, че разполагаме със съветите на добрата майка в сънищата си! И така аз се осмелих сам да предизвикам някои от приключенията му.

— Хайде, нека излезем тази вечер — казвах му аз, и това би смразило кръвта на Гуаделум, ако беше научил. Моя беше идеята да заведа Ариок в обществените нива на Лабиринта, за да прекараме една нощ по заведенията и пазарите... Маскирани, естествено, без риск да ни разпознаят. Заведох го в потайните кътчета, където живеят комарджиите, само че при тези от тях, които познавах и които не биха представлявали опасност. И не друг, а аз, една нощ го подтиквах към най-голямата дързост — да излезем извън стените на Лабиринта. Знаех, че това е най-голямото му желание, но се страхуваше да го осъществи, затова му предложих да го направим тайно, нещо като подарък за него... И така тръгнахме по кралския проход нагоре към

Отвора на Водите. Стояхме заедно толкова близо до река Глейдж, че усещахме хладния вятър, който духа откъм замъка Връхни, гледахме блестящите звезди.

— Не съм бил тук от шест години — каза понтифексът. Трепереше и ми се стори, че дори плачеше, скрит зад маската си. Аз също бях много развълнуван, не бях виждал звездите от много, много време. Той посочи една от тях и каза, че е светът, от който идват гхайрогите, после друга — звездата на хджортите, след това една много малка и незначителна, за която каза, че е слънцето на старата Земя. Аз се усъмних, разбира се, защото в училище съм учил друго. Но бях толкова радостен, че не можех да му противореча изобщо. А той се обърна към мен, улови ръката ми и каза съвсем тихо:

— Калинтан, аз съм върховният владетел на този огромен свят, а всъщност не представлявам нищо — аз съм роб, затворник. Бих дал всичко, за да се измъкна от този Лабиринт и да прекарам последните си години на свобода под звездите.

— Тогава защо не абдикирате? — попитах го аз и сам се учудих от дързостта си.

Той се усмихна.

— Би било малодушие. Аз съм избраник на Божествения, как бих могъл да отхвърля това? Съдбата ми е да представлявам една от властите на Маджипур до края на дните си. Но трябва да има достоен начин да се измъкна от това подземно страдание.

И аз разбрах, че понтифексът нито е луд, нито порочен, нито капризен, а просто копнее за нощта и луните, за планините и дърветата, за потоците от света, който е бил принуден да изостави, за да поеме тежестта на управлението.

След това пристигна вестта, че Господарката на острова — майката на лорд Струин и майка на всички нас, е болна и че вероятността да оздравее е малка. Това породя сериозни конституционни проблеми, защото рангът на Господарката на острова е равен на този на понтифекса и короната и замяната и не можеше да се извърши невнимателно. Разбрахме, че самият лорд Струин е тръгнал от замъка Връхни към Лабиринта, за да се посъветва с понтифекса, като се е отказал да замине за Острова, тъй като не би успял да стигне там навреме, за да се сбогува с майка си. Междувременно херцог Гуаделум, като висш говорител на понтифекса

и главен служител в двора, бе започнал да изготвя списък на кандидатите за поста, който щеше да сравни с този на лорд Струин, и да се обсъдят кандидатурите. Съветите на понтифекс Ариок щяха да бъдат много полезни при вземането на решение, а освен това си помислихме, че ако се включи по-активно в решаването на имперските проблеми, това ще се отрази положително на състоянието му. Поне формално, според нашия закон за наследниците, той е приел лорд Струин за свой син, след като го е избрал за коронал. Разбира се, Господарката има свой законен съпруг някъде в замъка Врѳхни, но ти разбираш правния аспект на обичая, нали? Гуаделум информира понтифекса за предстоящата смърт на Господарката на острова и веднага започнаха правителствените консултации. Аз не участвах в тях, тъй като нивото на моята власт и отговорност е по-ниско.

Предположихме, че сериозността на положението ще накара Ариок да се държи по-малко ексцентрично и може би несъзнателно намалихме бдителността си. В нощта, в която до нас достигна вестта за смъртта на Господарката, понтифексът се измъкна навън сам за първи път откакто бях назначен да го държа под око. Преминал бе през стражите, през мен, през прислугата си, беше излязъл навън сред невероятната плетеница на Лабиринта и никой не можеше да каже къде е. Търсихме го през цялата нощ. Не приличах на себе си от ужас както заради него, така и заради кариерата си. В притеснението си изпратих хора да проверят всеки от седемте отвора на Лабиринта и да претърсят мрачната и знойна пустиня наоколо. Сам аз огледах всички свърталища, в които го бях водил, хората на Гуаделум претърсваха непознатите за мен места... И през цялото това време се стремяхме да скрием от населението, че понтифексът е изчезнал. Струва ми се, че успяхме в това.

Открихме го по пладне на следващия ден в района, известен като „Зъбите на Стиамот“, в първия кръг на Лабиринта. Беше в една кръчма, преоблечен в женски дрехи. Никога нямаше да го открием, ако не бе възникнала свада за някаква неплатена сметка, заради която повикали проктори. Когато понтифексът не успял да се легитимира и заговорил с мъжки глас, прокторите проявили достатъчно разум да ме информират и аз веднага отидох, за да го задържа. С роклята и панделките изглеждаше много странно. Поздрави ме спокойно,

влaдeеше се напълно и се държеше нормално. Каза ми, че се надявал да не ми причини големи неприятности.

Очаквах Гуаделум да ме изхвърли, но херцогът се оказа склонен да ми прости или може би вниманието му е било изцяло погълнато от имперската криза, за да се занимава с моето провинение. Както и да е, не спомена нищо за това, че бях допуснал понтифекса да се измъкне от покоите си.

— Тази сутрин пристигна лорд Струин — каза ми Гуаделум уморено и изтормозено. — Естествено той искаше да се срещне веднага с понтифекса, но му обяснихме, че Ариок спи и че не е разумно да го будим... По това време половината от хората ми го търсеха. За мен е мъчително да лъжа короната, Калинтан.

— Сега понтифексът наистина спи в покоите си — отговорих аз.

— Да, да. И ще остане там, струва ми се.

— Ще положи всички усилия това да стане.

— Нямах това предвид — каза Гуаделум. — Ясно е, че понтифекс Ариок не е на себе си. Да се промъква през улеи за мръсно пране, да скита нощем из града, да се облече с женски финтифлюшки... Това не е само ексцентрично поведение, Калинтан. След като решим проблема с новата Господарка на острова, смятам да предложа да го поставим завинаги под засилена охрана, за негово собствено добро, и да предадем изпълнението на задълженията му на регентски съвет. Това вече е ставало, прегледах документите. Когато Бархолд е бил понтифекс, се е разболял от блатна треска и тя увредила мозъка му...

— Сър — казах аз. — Не вярвам, че понтифексът е полудял.

Гуаделум се намръщи.

— А как ще обясниш щуротиите, които направи?

— Това са постъпки на човек, който е бил на власт прекалено дълго, чиято душа се бунтува срещу всичко, което трябва да продължава да търпи. Струва ми се, че вече го опознах добре и се осмелявам да кажа, че тези приключения са резултат на душевни терзания, а не на психическо заболяване.

Не искам да се хваля, но речта ми беше красноречива и смела, защото аз съм само младши съветник, а Гуаделум е третият по сила в империята след Ариок и лорд Струин. Но има моменти, когато човек трябва да изостави дипломатията, амбициите и хитрините си настрана

и просто да говори истината. Мисълта, че нещастният понтифекс може да бъде затворен като обикновен луд, когато самият факт, че не може да излиза от Лабиринта вече му причиняваше достатъчно страдания, просто ме ужасяваше. Гуаделум дълго време не каза нищо и трябва да съм бил уплашен, защото си мислех, че ще ме уволни или ще ме изпрати в архивите, където до края на живота си щях да се занимавам с документи. Но външно бях спокоен, напълно спокоен.

Тогава на вратата се почука и влезе един куриер с писмо, подпечатано с личния печат на короната, който представлява звездна експлозия. Херцог Гуаделум разкъса плика и прочете съдържанието му, после още веднъж и още веднъж, а аз дотогава не бях виждал толкова озадачено и изумено изражение на човешко лице. Пребледня, ръцете му се разтрепериха.

Той ме погледна и каза сподавено:

— Писано е собственоръчно от короната. Информира ме, че понтифексът е излязъл от покоите си и е отишъл на Площада на маските, където е издал толкова невероятен декрет, че просто не съм в състояние да го предам със свои думи. — И ми подаде писмото. — Мисля, че трябва незабавно да отидем там.

Той изтича навън, а аз го последвах, като отчаяно се мъчех да прочета написаното. Но почеркът на лорд Струин е нечетлив, Гуаделум вървеше много бързо, а коридорите на Лабиринта са криви и лошо осветени. Успях да прочета само малки пасажки — нещо за някаква прокламация, за нова Господарка на острова, за абдикация... А чия абдикация, ако не на понтифекс Ариок? Но той ми бе казал съвсем искрено, че би било малодушие от негова страна да обърне гръб на съдбата, избрала го да представлява едната от властите на империята.

Стигнах до Площада на маските задъхан... Тази зона на Лабиринта винаги ме е смущавала заради големите лица с тесни цепнати очи, поставени върху блестящите мраморни пиедестали... Винаги са ми напомняли видения от кошмар... Стъпките на Гуаделум отекваха по каменния под, а моите удвояваха звука доста по-назад, защото макар и да е два пъти по-стар от мен, крачеше с демонична сила. Някъде напред се чуваха викове, смях, аплодисменти. След това видях, че са се събрали може би сто и петдесет граждани, сред които разпознах някои от главните министри на понтифекса. Аз и Гуаделум се врязахме в групата и спряхме, едва когато зърнахме златнозелените

униформи на свитата на короната, а след малко и самия лорд Струин. Той имаше вид на ядосан и в същото време объркан човек, сякаш бе изпаднал в шок.

— Не можем да го спрем — каза короната пресипнало. — Ходи от зала в зала и повтаря прокламацията си. Чуйте го! Започва отначало!

И тогава видях понтифекс Ариок, седнал на раменете на огромен скандар. Негово величество беше облечен със свободно падаща бяла рокля, с чудесни орнаменти от брокат, а на гърдите му имаше огромен блестящ червен медальон.

— Тъй като една от властите на Маджипур е свободна! — извика понтифексът с удивително бодър глас. — Тъй като има належаща нужда от нова Господарка на острова на сънищата, при това веднага! Да се назначи още сега! За да може да се грижи за душите на хората! Като се появява в сънищата им и им дава утеха! И! Тъй като! Това е най-голямото ми желание! Да махна от плещите си товара, който нося вече дванадесет години!

Ето защо...

С тази прокламация! Като се позовавам на върховната си власт! Аз обявявам, че отсега нататък трябва да бъде считан за представител на женския пол! И заповядвам за Господарка на острова да бъде избрана жената Ариок, бивш мъж!

— Лудост — мърмореше херцог Гуаделум.

— Чувам това за трети път и все още не мога да повярвам — каза лорд Струин.

— ... И едновременно с това абдикирам от престола на понтифекс! И Призовавам гражданите на Лабиринта! Да предоставят на Господарката Ариок колесница! Да я транспортират до пристанището на Стойен! И оттам до Острова на съня! За да може тя да даде утеха на всички ви!

И в този момент погледът на Ариок за миг срещна моя. Беше зачервен от възбуда, а по челото му имаше капчици пот. Позна ме и ми се усмихна, дори ми намигна! Без никакво съмнение. Намигна ми, изпълнен с радост и с чувство за триумф. След това го изгубих от поглед.

— Това трябва да се прекрати — каза Гуаделум.

Лорд Струин поклати глава.

— Чуйте възгласите! На тях всичко това им допада! Тълпата непрекъснато се увеличава! Ще го изведат през Отвора на остриетата и след това ще го закарат до Стойен преди да настъпи нощта!

— Вие сте коронал — каза Гуаделум. — Не можете ли да направите нещо?

— Да не се подчиня на понтифекса, чиито заповеди съм се заклел да изпълнявам? Да извърша предателство пред стотици свидетели? Не. Гуаделум, стореното — сторено. Колкото и да е нелепо, ще трябва да се примирим.

— Да живее Господарката Ариок! — изрева някой гръмогласно.

— Да живее Ариок! Да живее! Да живее! Да живее!

Процесията тръгна през Площада на маските, насочи се към Залата на ветровете и към Двора на пирамидите отсреща, а аз все още не можех да повярвам. Само ние тримата не я последвахме. Занемели и вцепенени слушахме възгласите на тълпата, докато не се скри от погледите ни. Бях ужасен, че съм с тези велики мъже на империята в такъв унизителен момент. Това провъзгласяване на новата Господарка беше абсурдно, фантастично и невероятно, а те бяха съкрушени.

Най-накрая Гуаделум каза:

— Лорд Струин, ако приемете абдикацията за валидна, значи и вие вече не сте коронал и трябва да се пригответе да се преместите тук, в Лабиринта, тъй като вече сте понтифекс.

Тези думи се стовариха върху короната като огромна тежест. В суматохата той явно не се бе замислил дори за първото последствие от деянието на Ариок.

Той отвори уста, но не можа да каже нищо. Отвори и затвори длани сякаш правеше звездния жест в своя собствена чест, но ми беше ясно, че това е само израз на недоумение. Аз почувствах, че ме обзема страхопочитание, защото никак не е малко да присъстваш на смяната на понтифекса, а лорд Струин очевидно никак не бе подготвен за това. Да изоставиш радостите на замъка Врѣхни в средата на живота си, да замениш бляскавите градове и величествени гори с мрака на Лабиринта, да изоставиш звездната корона, за да поемеш диадемата на по-висшата власт... Не, той никак не бе готов за този момент, а когато най-накрая осъзна значението на това събитие, лицето му стана пепеляво и клепачите му заиграха от нервни тикове.

Мълча дълго време, след което каза:

— Така да бъде. Сега аз съм понтифекс. А кой ще бъде коронал?
Предполагам, че въпросът беше риторичен. Във всеки случай нито херцог Гуаделум, нито аз отговорихме.

Ядосано и грубо, Струин повтори въпроса си:

— Кой ще бъде коронал?

Гледаше Гуаделум.

Повярвай ми, самият аз се чувствах зашеметен, дето бях само свидетел на тези събития, които няма да бъдат забравени дори цивилизацията ни да просъществува още десет хиляди години. А колко по-тежко трябва да са се отразили те на двамата? Гуаделум отстъпи назад и започна да мърмори неразбираемо. Тъй като Ариок и лорд Струин бяха сравнително млади, никой не се беше замислял сериозно за наследниците им, а херцог Гуаделум, колкото и могъщ да беше, едва ли някога е мислил, че ще стигне висините на замъка Връхни, поне не по този начин. Устата му увисна като на убит громуарк и не можеше да каже и дума. В края на краищата аз реагирах първи. Паднах на колене, направих звездния знак към него и извиках:

— Гуаделум! Лорд Гуаделум! Да живее лорд Гуаделум!

Едва ли някога през живота си ще видя отново така изумени, така объркани хора, променени само за един миг, както лорд Струин и херцог Гуаделум, сега вече коронал. Лицето на Струин беше буреносно от гнева и болката, херцогът едва стоеше на краката си от изненада.

Последва тягостно мълчание. След това лорд Гуаделум каза със странно треперещ глас:

— След като вече съм коронал, според обичая, майка ми трябва да бъде обявена за Господарка на острова, нали?

— На колко години е майка ти? — попита го Струин.

— Много стара. Дори може да се каже престаряла, особено за тази длъжност.

— Ясно. Значи не е готова да поеме задълженията на Господарка, нито може да ги изпълни?

— Така е — съгласи се лорд Гуаделум.

— Освен това — продължи Струин, — от днес имаме нова Господарка на острова и не може да я заменим толкова бързо. Нека първо да видим как се справя Господарката Ариок с новите си задължения във Вътрешния храм, а след това да търсим подходяща заместница, какво ще кажете?

— Лудост! — отговори лорд Гуаделум.

— Наистина е лудост — съгласи се понтифекс Струин. — Хайде, елате да отидем при Господарката и да се погрижим да стигне до Острова в безопасност.

Отидох с тях до горните нива на Лабиринта, където заварихме вече хиляди хора да приветстват Ариок, докато той (или тя), бос (боса), в разкошната си рокля се канеше да се качи на колесницата, която щеше да го (я) откара до пристанището на Стойен. Беше невъзможно да се приближим до Ариок — тълпата беше огромна.

— Лудост — не спираше да повтаря лорд Гуаделум. — Лудост, лудост!

Но аз не мислех така, защото бях видял намигването на Ариок и го бях разбрал напълно. Той никак не беше луд. Понтифекс Ариок най-накрая беше намерил начин да се измъкне от Лабиринта, а това желаше сърцето му. Убеден съм, че бъдещите поколения ще го считат за олицетворение на абсурда и безумието, но аз съм сигурен, че е напълно нормален — човек, за когото короната се бе превърнала в непоносима тежест, но същевременно достатъчно почтен, за да не може просто да се оттегли и да заживее свой собствен живот.

Ето така след вчерашните събития вече имаме нови понтифекс, коронал и Господарка на Острова и ти разбираш, любима моя, какво е сполетяло нашия свят.

Калинтан замълча и отпи жадно от виното си. Силимур го гледаше с нещо средно между съжаление, презрение и съчувствие.

— Ти си като малките деца — каза тя накрая. — С тези твои титли, кралски дворове и окови на честта. Въпреки това, мисля, че разбирам какво си преживял и как ти се е отразило всичко това.

— Има и още нещо — каза Калинтан.

— Да?

— Новият коронал, лорд Гуаделум, преди да се оттегли в покоите си, за да се заеме с новите си задъжжения, ме назначи за свой канцлер. Другата седмица заминавам за замъка Врѣхни. Отсега нататък винаги ще трябва да съм на негово разположение.

— Колко хубаво е това за теб — каза Силимур хладно.

— И затова те моля да дойдеш с мен и да споделиш живота ми в замъка — каза той колкото се може по-спокойно. Ослепителните и очи

се втренчиха ледено в неговите.

— Аз съм родена в Лабиринта — каза тя. — За мен е удоволствие да живея в него.

— Това ли е отговорът ти?

— Не — каза Силимур. — Ще го получиш по-късно. Както твоя коронал и твоя понтифекс, аз също имам нужда от време, за да свикна с промените.

— Значи все пак ми отговори?

— По-късно — повтори тя, благодари му за виното и за историята, която и разказа, и го остави сам на масата.

След малко Калинтан се изправи и тръгна подобно на призрак към дълбините на Лабиринта, изтощен до краен предел. Чуваше как хората разпространяват новината... Ариок — Господарка, Струин — понтифекс, Гуаделум — коронал... Приличаше му на жужене на насекоми. Прибра се в стаята си и се помъчи да заспи, но сънят не идваше, а в главата му се въртяха мисли за собствения му живот, обзе го страх, че дългата горчива раздяла със Силимур е навредила непоправимо на любовта им и въпреки недвусмисления и намек, тя смяташе да му откаже.

Но се оказа, че греши. Един ден след това тя му изпрати вестта, че е готова да тръгне с него и когато Калинтан зае новото си място в замъка Върхни тя беше до него, както и много години след това, когато Калинтан зае мястото на Лорд Гуаделум като коронал. Царуването му беше кратко, но безгрижно и по това време бе завършен големият път на Върха, който носи неговото име. А когато на стари години се върна отново в Лабиринта като понтифекс, никак не се изненада, защото беше изгубил способността да се изненадва още онзи ден, когато понтифекс Ариок се самообяви за Господарка на Острова на съня.

ПЕТ ПУСТИНЯТА НА ОТКРАДНАТИТЕ СЪНИЩА

Значи легендата за Ариок е прикрила истината, както толкова много други като нея. Защото, пречупен през призмата на времето, той се бе превърнал в капризна и гротескна фигура, в клоун, способен на неочаквани и странни постъпки. А ако изповедта на лорд Калинтан означава нещо, това изобщо не е било така. Един страдащ човек се е стремял към свободата и е избрал странен начин да я постигне, но в никакъв случай не е бил клоун или луд. Хисун, сам затворен в Лабиринта и копнеещ за свежия въздух навън, изведнъж открива в понтифекс Ариок сродна душа — брат по дух, живял преди хиляди години.

Той не ходи в Регистъра на душите дълго време. Тези тайни пътувания в миналото му влияят твърде силно — в главата му все още са живи късчета от душите на Тесме, Калинтан, Синабор Лавон и капитан Еремойл, а когато всички те едновременно напомнят за себе си, на него му е трудно да открие истинския Хисун — товаго е обезпокоило. След година и половина той е приключил напълно с данъчните документи и се е установил толкова солидно в Архива, че му поверяват нова задача — да проучи разположението на групите от коренното население по територията на съвременен Маджипур. Хисун знае, че лорд Валънтайн е имал проблеми с метаморфите, че именно заговор на променящите се го е свалил от трона му при странните събития преди няколко години. И помни, защото бе дочул какво говорят големите при посещенията си в замъка, че лорд Валънтайн възнамерява по-пълноценно да приобщи метаморфите към живота на планетата, ако това е възможно. Хисун си дава сметка, че статистическите данни, които трябва да събере, са свързани по някакъв начин със стратегията на короната и това му доставя вътрешно удоволствие.

Дори му дава повод да се усмихва иронично. Защото той е достатъчно умен, за да разбере какво става с Хисун — момчето от улицата. Онова хитро и жизнено хлапе, което бе привлякло вниманието на короната преди седем години, сега е млад бюрократ — преобразен, опитомен, цивилизован, уравновесен. „Така да бъде — мисли той. — Човек не може вечно да е на четиринадесет години и неизбежно настъпва времето, когато трябва да изостави улиците и да стане полезен член на обществото.“

Въпреки всичко, той чувства загубата на момчето, което е бил. Нещичко от палавостта му все още кипи в него — но не достатъчно. Улавя се, че се отдава все повече на задълбочени мисли, касаещи същността на обществото на Маджипур — органичната връзка между политическите сили, отговорността, която предполага властта, свързването на съществата в хармоничен съюз, основаващ се на чувството им за дълг. Четирите власти на империята — короналът, понтифексът, Господарката на острова и Кралят на сънищата... „Как — чуди се Хисун — могат да функционират толкова добре заедно?“ Дори в това удивително консервативно общество, в което почти нищо не се е променило в продължение на хиляди години, хармонията между властите изглежда невероятна — баланс на сили, който би трябвало да е вдъхновен от Божествения. Хисун няма образование, няма и към кого да се обърне, за да попълни знанията си по тези въпроси. Но затова пък съществува Регистърът на душите, а там се пази цялото бурно минало на планетата. Неговата голяма жизнена енергия може да се освободи с едно натискане на копче и е безразсъдство да не проучи тази съкровищница на познанието след като го вълнуват подобни въпроси. Затова Хисун още веднъж фалшифицира документи, още веднъж се промъква покрай скудоумните пазачи, още веднъж натиска копчетата... Но сега той не търси развлеченията и удоволствието от забранения плод, а иска да разбере еволюцията на политическите институции на планетата. „Колко сериозен млад човек си станал“ — казва си той, когато ослепителните многоцветни светлини изпълват ума му и тъмното, напрегнато присъствие на друго човешко същество — отдавна мъртво, но завинаги неподвластно на времето — изпълва душата му.

1.

Сувраел се простираше като блестящ меч по продължение на южния хоризонт — приличаше на стоманена ивица, излъчваща горещи вълни във въздуха. Декерет, застанал на носа на товарния кораб, с който бе предприел дългото, потискащо морско пътешествие, почувства, че пулсът му се ускорява. Най-накрая Сувраел! Това ужасно място, този отвратителен континент, тази безполезна и нещастна земя, вече само на няколко дни път. И кой можеше да каже, какво го очаква там? Но той бе готов, беше убеден, че каквото и да се случи на Сувраел, както и в замъка Връхни, ще е за добро. Караше двадесет и първата си година — едър, жилав мъж с къс врат и невероятни широки рамене. Беше второто лято от славното царуване на лорд Престимион, при понтифекс Конфалум.

Декерет бе предприел пътуването до огнената пустош на Сувраел като акт на изкупление. Причината беше една срамна постъпка по време на лов в Кхинторските планини далеч на север и той чувстваше нужда да изкупи греха си. Донякъде това беше романтичен и своенравен жест, но ако не направеше нещо такова сега, тогава кога? След десет или петнадесет години, когато вече е прикован към колелото на собствената си съдба и се е отдал на приятната, лека кариера в антуража на лорд Престимион? Не, моментът беше сега и Декерет потегли към Сувраел за да пречисти душата си, без да мисли за последствията.

Акбалик — неговият приятел, наставник и придружител по време на лова в Кхинтор — не бе успял да го разбере. Но той не беше романтичен по дух и отдавна бе преминал двадесетата си година. Една нощ, след няколко бутилки топло златисто вино в някаква планинска пивница, Декерет бе разкрил намерението си, но отговорът на Акбалик бе само хриптящ, безчувствен смях.

— Сувраел? — извика той. — Съдиш себе си прекалено строго. Няма толкова ужасен грях, че да заслужава пътуване до Сувраел.

Декерет бавно поклати глава, уязвен и засегнат от покровителственото отношение.

— Грешката ми се стеле върху мен като някакво петно. Ще отида, за да освободя душата си.

— По-добре иди на Острова, щом чувстваш нужда да направиш нещо. Нека благословената Господарка излекува духа ти.

— Не. Ще отида в Сувраел.

— Защо?

— За да страдам — отвърна Декерет. — За да се махна от удоволствията на замъка Върхни, за да отида на най-противното място на Маджипур, в прокълнатата пустиня с огнените и ветрове и зловещи изпитания. За да накажа плътта и докажа силата си. За да си наложа дисциплината на страданието и дори болката — знаеш ли какво е болка? За да мога да си простя, съгласен ли си?

Акбалик се засмя и заби пръсти в тежката кожена роба на Декерет.

— Съгласен. Но ако ще наказваш плътта, трябва да е докрай. Надявам се, нямаш намерение да отстраниш това нещо от тялото си, докато те пърли сувраелското слънце.

Декерет се засмя.

— Нуждата да се подложи на страдания има своите граници — каза той и си наля още вино.

Акбалик беше два пъти по-възрастен от него и без съмнение намираше желанието му за смешно. Той също, но това не можеше да го разколебае.

— Може ли да се опитам още веднъж да те разубедя?

— Безпредметно е.

— Помисли какво ще пропилееш — каза Акбалик въпреки това. — Трябва да се грижиш за кариерата си. Името ти се чува все по-често в замъка. Лорд Престимион каза хубави неща за теб — обещаващ млад човек, който трябва да стигне далече, силен характер... такива работи. Той е млад и ще управлява дълго, а тези от обкръжението му, които са на твоята възраст, ще се издигнат много в обществото. А ти какво правиш? Вместо да стоиш в двора, където ти е мястото, ти се забавляваш в Кхинтор, а сега си замислил още по-безразсъдно приключение. Забрави всички глупави идеи за Сувраел, Декерет, и се върни с мен в замъка. Прави каквото иска короналът, впечатли големците с дейността си и започни да изграждаш бъдещето си. Маджипур преживява чудесни времена и е въпрос на шанс да си сред

упражняващите властта точно сега, а ти го имаш. Е, какво ще кажеш? Защо ще се погубваш в Сувраел? Освен това никой не знае за твоя така наречен грях, за дребното ти провинение.

— Аз знам.

— Тогава се закълни, че повече няма да правиш така и да ти е простено.

— Не е толкова лесно — възрази Декерет.

— Да похабиш година или две от живота си, рискувайки дори да го загубиш заради едно напълно безсмислено, безполезно пътуване...

— Не е безсмислено. Нито пък безполезно.

— Е! Освен в чисто личен план.

— Не е така, Акбалик. Свързах се с хората на понтифекса и получих официална задача. Заминавам, за да проуча един въпрос. Това надутото ли ти звучи? Сувраел е престанал да изпраща квотата си от месо и добитък и аз трябва да проверя защо. Виждаш ли? Не съм изоставил кариерата си при това, както го наричаш, лично пътуване.

— Значи си подготвил всичко?

— Заминавам в следващия четвърден. — Декерет протегна ръка към приятеля си. — Поне за две години. Какво ще кажеш, Акбалик, да се срещнем отново по време на игрите в Хай Морпин, точно две години след зименден?

Спокойните сиви очи на Акбалик се вгледаха в Декерет.

— Аз ще бъда там — каза бавно той. — Моля се и ти да бъдеш.

Този разговор бе проведен само преди няколко месеца, но на Декерет, който усещаше пулсиращата жегата, долитаща над бледозелената вода на Вътрешното море откъм южния континент, му се струваше, че оттогава е изминала цяла вечност. Отначало пътуването беше дори приятно — слизането от планините към огромния мегаполис Ни-моя, после надолу по реката Зимър чак до пристанището на Пилиплок на източното крайбрежие. Но след това се качи на товарния кораб за град Толагхай на Сувраел — най-евтиния транспорт, който успя да намери — и пое на юг, на юг и на юг — цяло лято. Отвратителната му малка каюта се намираше досами трюма, натъпкан с купища сушени новородени морски дракони. А когато корабът навлезе в тропически води, дните станаха непоносими заради жегата, а нощите едва се различаваха от тях. Моряците — повечето рунтави скандари — се смееха на мъките му и казваха, че е по-добре

да се наслаждава на хладното време докато все още има възможност, защото истинската горещина го очаквала на Сувраел. Е, сам беше пожелал да страда и желанието му вече се изпълняваше, но лошото явно тепърва предстоеше. Не се оплакваше и не изпитваше съжаление. Но приятният живот в замъка Връхни нямаше нищо общо с безсънните нощи, изпълнени с вонята на сушени морски дракони, режеща ноздрите му като с нож, с убийствената жегата, която погълна кораба само няколко седмици след като потеглиха от Пилиплок, нито пък с невероятната скука при вида на непроменящия се пейзаж. Бедата беше, че планетата е толкова огромна — придвижването от едно място до друго траеше цяла вечност. Затова и пътуването от Алханроел — родния му континент — до западния край на Зимроел само по себе си беше огромно начинание — с речен кораб от замъка Връхни до Алайзор, след това по море до Пилиплок и отново по реката към планинските райони. Но тогава с него беше Акбалик и времето не минаваше така мъчително. Налице беше възбудата от първото му голямо пътуване, трепета от срещата с нови места, непозната кухня, диалекти, през цялото време очакваше самата ловна експедиция. А сега? Този мръсен, скърцащ кораб, натъпкан с вонящо сушено месо. Тези безкрайно дълги дни без приятели, без задължения, без разговори. „Поне някой огромен морски дракон да се бе показал над водата — мислеше той. — Опасността би съживила малко това пътуване.“ Но, уви. Миграционните пътища на драконите бяха другаде. Говореше се, че едно голямо стадо в момента се намира във водите западно от Нарабал, а друго — между Пилиплок и архипелага Родамаунт. Така че Декерет не видя нито едно от големите животни — дори и някой заблудил се екземпляр. Но най-много му тежеше фактът, че скуката изобщо не му помагаше да се почувства пречистен. Той страдеше и това, според него, трябваше да излекува раната му, но угризенията заради ужасното нещо, което бе направил в планините, сякаш не мислеха да го напускат — чувството му за вина все още го ядеше отвътре. Самият лорд Престимион го бе похвалил заради силата на характера му, но той виждаше у себе си единствено слабост, страх и глупост — това още повече засилваше терзанията му. Реши, че за да излекува душата си, няма да са му достатъчни само влагата, отегчението и отвратителната миризма. Но плаването към Сувраел му

бе омръзнало до краен предел и той копнееше по-скоро да навлезе в следващата фаза от пътешествието си към неизвестното.

2.

Всички пътувания свършват, дори и безкрайните. Въздухът, идващ от юг, с всеки изминат ден ставаше все по-горещ и по-горещ, докато накрая беше невъзможно да се ходи по палубата и босоногите скандари трябваше да я обливат непрекъснато с вода. И тогава изведнъж огнената мараня на хоризонта се превърна в очертание на суша и вход на пристанище. Най-после бяха стигнали Толагхай.

Целият Сувраел се намираше в тропиците. По-голямата част от континента бе пустиня, за вечни времена притисната от тежък облак мъртъв нажежен въздух, в чиито краища се вихреха циклони. Все пак, покрайнините бяха повече или по-малко обитатели и по крайбрежието имаше пет големи града. Толагхай бе най-големият от тях и развиваше търговия с целия Маджипур. Когато корабът навлезе в пристанището, Декерет се стъписа от необичайния изглед. През своя живот той бе посетил доста от гигантските градове — поне десетина от петдесетте покрай замъка Връхни, бруления от вятъра Алайзор, огромния, белостенен Ни-Моя, величествения Пилиплок и много други, — но никога не бе виждал град с такъв суров, тайнствен и плашещ вид, като този. Толагхай се бе впил като морски рак в един нисък склон на брега. Постройките му бяха ниски, сплескани, направени от сушени на слънцето оранжеви тухли, с тесни процепи вместо прозорци. Около тях имаше съвсем оскъдна растителност — преди всичко някакви грозни, възлести палми с големи стволоче и малки корони от перести листа високо горе. Сега, по пладне, по улиците не се мяркаше жива душа, а горещият вятър навяваше песъчинки върху напуканата улична настилка. Приличаше му на затвор — жесток и грозен, или може би на град извън времето, населен от някакво авторитарно, военизирано праисторическо племе. На кого му е хрумнало да построи толкова ужасно нещо? Защо? Без съмнение заради климата — само подобна грозота би могла да му се противопостави успешно. Но според Декерет това би могло да се реализира и с не така отблъскваща архитектура.

Той считаше, че веднага ще може да слезе на сушата, но се оказа, че тук нещата не стават току-така. Корабът стоя на котва повече от час преди пристанищните власти — трима мрачни на вид хджорти — да се качат на борда. След това започнаха безкрайни санитарни инспекции, проверки на товарителници, както и пазарлъци за пристанищната такса. Най-накрая позволиха на десетината пътници да слязат на брега. Един носач гхайрог взе куфара на Декерет и го попита в кой хотел ще отседне. Той отговори, че не е направил резервация, а влечугоподобното същество с непрестанно показващ се навън двоен език му хвърли подигравателен смразяващ поглед и попита:

— Колко ще платите? Богат ли сте?

— Не много — отговори Декерет. — Какво мога да получа срещу три крони на вечер?

— Малко. Сламеник и буболечки по стените.

— Заведи ме.

Гхайрогът изглеждаше толкова изненадан, колкото е възможно за техния вид.

— Там няма да се чувствате добре, изтънчени господине. Личи си, че не сте обикновен човек.

— Може и така да е, но кесията ми не е като на богатите — отговори Декерет. — Ще се опитам да живея с буболечките.

Всъщност странноприемницата му се стори не чак толкова лоша. Наистина беше много стара, долнопробна и потискаща, но всичко наоколо изглеждаше по същия начин, а пък и стаята, която получи, му се видя като палат в сравнение с каютата на кораба. Нямаше я и миризмата на сушени морски дракони — единствено лютивият, сух аромат на въздуха проникваше вътре, сякаш беше пуснат от бутилка, запечатана преди хиляда години. Даде на гхайрога половин крона, за която той не му благодари и разопакова малкото си вещи.

Декерет излезе навън късно следобед. Задушаващата жег изобщо не беше преминала, но режещият вятър сега изглеждаше поомекнал и по улиците вече имаше хора. Въпреки това градът изглеждаше злокобно — беше много подходящо място за покаяние. Еднообразните фасади на постройките му бяха противни, както и изгорелия от слънцето пейзаж. Липсваше му свежия въздух на родния Норморк в подножието на замъка. „Защо — чудеше се той — на някой може да му хрумне да живее на такова място, когато на другите

континенти има толкова много възможности? Какви душевни мъки бяха накарали милиони същества да се самобичуват ежедневно на Сувраел?“

Представителите на понтифекса имаха канцеларии на големия пуст площад на пристанището и според инструкциите, Декерет трябваше да се яви там. Беше отворено въпреки късния час — заради жегата гражданите на Толагхай си даваха дълги обедни почивки и продължаваха работа привечер и до късно през нощта. Оставиха го да чака в голяма приемна, украсена с портретите на царуващите монарси. Понтифекс Конфалум бе нарисуван в цял ръст с добродушно и в същото време величествено изражение, а младият коронал — лорд Престимион — беше даден в профил, лицето му бе озарено от интелигентност и сила. „Маджипур има късмет с владетелите си“ — помисли си Декерет. Спомняше си, че като малък бе виждал Конфалум — тогава коронал — да провежда съдебно заседание и му се бе приискало да изкрещи от възхищение пред спокойствието и вътрешната му сила. Няколко години след това той стана понтифекс и отиде да живее в подземния Лабиринт, а Престимион бе избран коронал. Той беше много различен човек — не по-малко внушителен, но пълен с жизненост, енергия и импулсивна сила. Именно по време на една процесия короналът бе забелязал Декерет сред тълпата в Норморк и го беше посочил — случайно и по силата на някаква прищявка, може би — да се присъедини към рицарите, които се обучаваха в Горните градове. Струваше му се, че оттогава е минала цяла вечност — толкова големи промени бяха настъпили в живота му. На осемнадесет си бе позволил да мечтае, че един ден сам ще седне на трона на коронала... Но после дойде злополучната експедиция в планините на Зимроел и сега, едва навършил двадесет, стоеше смутен в някаква прашна приемна, в един занемарен и мрачен град, на безрадостния Сувраел. Чувстваше, че пред него няма никакво бъдеще — само пуст наниз години, които трябваше да изразходва някак си.

Появи се подпухнал хджорт с кисела физиономия и му каза, че архиреджиманд Голатор Лазгия ще го приеме.

Титлата беше звучна, но се оказа, че я носи стройна, мургава жена, малко по-възрастна от Декерет. Тя го огледа внимателно с големите си, стъклени, надменни очи. Поздрави го небрежно с жеста на понтификата и пое документите му.

— Посветеният Декерет — промърмори тя. — Официална проверка. По поръчение на суперстрата на провинция Кхинтор. Не разбирам, посветени Декерет... На кого служите — на понтифекса или на короната?

— Аз съм от хората на лорд Престимион, от низшия ешелон — отговори Декерет неловко. — Но докато бях в провинция Кхинтор, представителите на понтифекса решиха, че е нужно да се проверят някои факти тук на място и когато разбраха, че и без това смятам да дойда на Сувраел, в интерес на икономии те решиха да натоварят мен с тази мисия, макар и да не съм на служба при понтифекса. Освен това...

Голатор Лазгия потупа замислено по бюрото с документите му и попита:

— Имали сте намерение да посетите Сувраел? Може ли да попитам защо?

Декерет се изчерви.

— Това е личен въпрос.

Тя не настоя.

— А кои от делата на Сувраел представляват такъв голям интерес за братята ми по служба от Кхинтор или любопитството ми и този път е неуместно?

Смущението на Декерет се засили още повече.

— Става дума за неуравновесен търговски баланс — отговори той, неспособен да издържи хладния и, пронизващ поглед. — Кхинтор е производствен център — получава животинска продукция от Сувраел и я заменя за стоки. През последните две години износът на блейви от Сувраел е намалял драстично, а това затруднява икономиката на Кхинтор. Производителите не са в състояние да понесат толкова големи загуби заради нередовните доставки.

— Това не е новост за мен.

— Наредено ми е да направя инспекция на животновъдните райони и да преценя дали скоро може да се очаква увеличение на износа.

— Искате ли малко вино? — неочаквано попита Голатор Лазгия.

Декерет, като в някакъв унес, се замисли дали е прилично. Докато се чудеше какво да отговори, тя измъкна две бутилки златисто, запечати ги ловко и му подаде едната. Той я пие с усмивка на благодарност. Виното беше студено, приятно на вкус, леко газирено.

— Това вино е от Кхинтор — обясни тя. — По този начин и ние ще допринесем за търговския дефицит на Сувраел. Отговорът, посветени Декерет, е, че през последната година на понтифекс Пранкипин Сувраел бе налегнат от невиждана суша... Може да попитате за разликата между сушава и нормална година тук при нас. Уверявам ви, че има такава и то значителна, така че пасищните райони пострадаха. Нямаше как да се изхранват животните и голяма част от тях бяха заклани и изнесени на пазара, а други бяха продадени живи на фермери в Западен Зимроел. Скоро след възкачването на понтифекс Конфалум, валежите се нормализираха и в нашите савани отново започна да расте трева. Но докато се възстановят стадата ще трябва да минат още няколко години. Ето защо, търговският дисбаланс ще се запази известно време, след което постепенно ще изчезне. — Тя се усмихна, но без топлина. — Това е. Спестих ви едно безинтересно пътуване във вътрешността на страната.

Декерет почувства, че се поти обилно.

— Все едно, трябва да го предприема, архиреджиманд Голатор Лазгия.

— Няма да научите нищо повече от това, което ви казах току-що.

— Не желая да проявявам неуважение към вас, но задачата ми е да се уверя със собствените си очи...

Тя затвори своите за миг.

— Пътуването във вътрешността на континента ще ви изправи пред големи трудности, физически усилия и може би ще представлява опасност за живота ви. На ваше място бих останала в Толагхай, бих се насладила на удоволствията, които се предлагат тук, бих свършила личната си работа, довела ме на Сувраел, след което бих написала доклада си в съответствие с обясненията, получени в тази служба, а после бих се върнала в Кхинтор.

Декерет започна да изпитва съмнения. Държавната служба, в която работеше тя, не винаги бе готова да оказва помощ на хората на короната. Струваше му се съвсем очевидно, че се мъчи да скрие нещо от него и макар мисията му да беше само претекст, а не главна причина за пристигането му на Сувраел, той все пак трябваше да мисли и за кариерата си. Ако оставеше тази служителка на понтифекса да го заблуди, това би могло да му се отрази неблагоприятно впоследствие.

Съжали задето прие да пие вино с нея, но за да прикрие смущението си, той отпи няколко пъти боязливо и най-накрая каза:

— Чувството ми за чест не би позволило да постъпя по този начин.

— На колко години сте, посветени Декерет?

— Роден съм през дванадесетата година на лорд Конфалум.

— Разбирам. Значи чувството ви за чест няма да ви остави намира. Елате, погледнете картата! — Тя стана бързо. Беше по-висока, отколкото очакваше, почти колкото него, което я правеше да изглежда крехка. Тъмната и, стегнато навита коса изпускаше изненадващо ухание, което се усещаше въпреки силния аромат на виното. Голатор Лазгия докосна стената и се появи карта на Сувраел в светла охра и кафяво.

— Това е Толагхай — каза тя и посочи северозападния ъгъл на континента. — Пасищата са тук. — Тя посочи пръстена, който започваше на около пет-шестстотин мили от брега и заобикаляше пустинята в средата на континента. — Има три основни пътя от Толагхай до животновъдните райони — продължи тя. — Това е единият — в момента там бушуват пясъчни бури и е невъзможно да се мине. Това е вторият път — там върлуват банди от метаморфи, които ни създават доста трудности. Този път също е затворен. Третият минава оттук, през прохода Кхулаг, но той рядко се използва и пустинята постепенно го поглъща. Сега виждате ли какви са проблемите?

— Но — възрази Декерет колкото се може по-деликатно, — ако основният поминък на Сувраел е отглеждането на добитък за износ и всички пътища между главното пристанище и пасищата са затворени, може ли да се твърди, че липсата на валежи е основната причина за недостатъчния износ?

Тя се усмихна.

— При положението, в което се намираме, можем да използваме и други пристанища.

— Тогава, ако се добера до някое от тях, би трябвало свободно да мога да стигна до животновъдните райони.

Тя отново посочи на картата.

— От миналата година използваме пристанището на Нату Горвину. Ето го — на изток, срещу Алханроел, на шест хиляди мили

оттук.

— Шест хиляди!

— Между Толагхай и Нату Горвину няма оживена търговия. Може би пътува един кораб на година... От другата страна положението е още по-лошо, защото пътищата, тръгващи от Толагхай, се поддържат само на изток от Кангхеез — тя посочи един град на около хиляда мили, — но след това — кой знае... Този континент не е гъсто населен...

— Значи няма начин да се стигне до Нату Горвину? — попита Декерет изумен.

— Има един. С кораб от Толагхай до Стойен на Алханроел и след това до Нату Горвину. Пътуването трае малко повече от година. Когато отново стигнете до Сувраел и навлезете във вътрешността, кризата вероятно ще е преминала. Още една бутилка златисто, посветени Декерет?

Той прие виното зашеметен от разстоянията. Още едно ужасно пътуване обратно до родния му Алханроел и оттам отново по море, за трети път, до далечния край на Сувраел, за да научи, може би, че и там пътищата към вътрешността са затворени и... Не, не, не. Всяко изкупление си има граници. По-добре да изостави мисията си изцяло, отколкото да се подлага на подобни абсурди.

Докато се колебаеше, Голатор Лазгия каза:

— Вече стана късно, а проблемът ви изисква повече време за размисъл. Имате ли някакви планове за вечеря, посветени Декерет?

Изненадан, той видя в съсредоточения и поглед познато палаво пламъче.

???

7.

През цялата вечер на звездоден те се изкачваха по виещия се нагоре по склона път и някъде към полунощ стигнаха прохода Кхулаг. Тук въздухът беше по-хладен — намираха се доста високо над морето и боричкащите се ветрове носеха някакво облекчение от жегата. Самият проход представляваше изненадващо дълбока цепнатина в планинския масив. Започнаха да се спускат от другата страна към огромната вътрешна пустиня в ранната утрин на слънчевден.

Декерет бе изумен от гледката напред. На лунната светлина пейзажът му се стори невероятно безрадостен и суров — в сравнение с него земите откъм града бяха като градини. Пустинята преди прохода беше камениста, а тази пясъчна — море от дюни и тук-там осеяна с камънак земя. Нямаше никаква растителност, само някакви жалки подобия на растения в каменистите участъци. А горещината беше невероятна. Откъм тъмната низина, нагоре по склона, нахлуваха на пориви големи маси нажежен въздух — лишен от всякакъв живот и способен да убие. Не можеше да си представи, че някъде в тази пещ би могло да има пасища. Опита се да си припомни картата в канцеларията на Голатор Лазгия — животновъдните райони обхващаха като пръстен най-вътрешната, пустинна зона на континента. Но тук, непосредствено под прохода Кхулаг, пустинята бе превзела и унищожила плодородната земя. А от другата страна на тази неплодна пустош трябваше да има трева, пасища, животни... Молеше се да е така. През ранните часове на деня те се спускаха надолу по склона и при първата дневна светлина Декерет забеляза някъде далече долу едно тъмно петно, рязко очертано на фона на пустинята. Когато приближиха, видя, че е нещо като оазис — успя да различи високи, клонести дървета с малки листенца с виолетов оттенък. Това щеше да е вторият им лагер. Следите в пясъка показваха, че тук са идвали и други. Под дърветата бяха разпръснати отломки, а в разчистената средна част имаше пет-шест груби навеса, построени от струпани камъни и покрити със сухи клони. Малко по-нататък се виеше поточе, което завършваше в езерце, позеленяло от водорасли. До него имаше още едно, очевидно

подхранвано от извор, защото водата му беше чиста. Между двете езерца Декерет видя някаква странна конструкция — седем високи до кръста каменни колони със заоблени върхове, подредени в кръг.

— Това е работа на метаморфите — обясни Барджазид.

— Нещо като олтар?

— Така смятаме. Знаем, че променящите се често идват тук. Понякога намираме малки сувенири — молитвени пръчици, птичи пера, малки плетени съдинки.

Декерет се вгледа смутено в дърветата наоколо, сякаш очакваше в миг да се превърнат в отряд диви туземци. Той не бе имал много контакти с коренното население — победените жители на горите. За тях бе чувал предимно слухове и фантазии, родени от страх, невежество и чувство за вина. Беше сигурен, че някога са имали големи градове — Алханроел беше пълен с останки от тях, като ученик бе виждал и най-известния — огромния каменен Велализиер, недалеч от Лабиринта. Но те бяха мъртви от хиляди години. С настъпването на хората и другите заселници, жителите им бяха принудени да се оттеглят в най-затътените кътчета на планетата, най-вече в един голям горист резерват на Зимроел, някъде на югоизток от Кхинтор. Декерет бе виждал истински метаморфи веднъж или два пъти — слаби, зеленикави същества, със странни, безизразни лица, които притежаваха дарбата да мимикрират с невероятна бързина. Не би се изненадал, ако малкият врун беше променящ се, а защо не и самият Барджазид?

— Как е възможно метаморфите, а и който и да било друг, да оцелее в тази пустиня?

— Те са силни същества. Могат да се адаптират.

— Срещат ли се често по тези места?

— Кой може да каже? Попадал съм на няколко разпръснати банди от по петдесет, седемдесет... Може би има и други. Или пък срещам едни и същи, но с променен вид... Кой знае?

— Странни същества — каза Декерет и посегна небрежно към гладката каменна повърхност на върха на най-близката колона. С невероятен рефлекс Барджазид улови ръката му и я дръпна.

— Не го докосвай!

— Защо? — попита Декерет с изненада.

— Тези камъни са свещени!

— И за теб ли?

— За тези, които са ги поставили тук — отговори Барджазид навъсено. — Ние уважаваме магията, която може би се крие в тях. А в тази пустиня човек никога не предизвиква отмъщението на съседа си с лека ръка.

Декерет се вгледа невярващ в дребния човек, в колоните, в двете езерца и в красивите остролисти дървета, които ги заобикаляха. Въпреки горещината той потрепери. Погледна нататък, отвъд границите на малкия оазис, към заоблените дюнии и прашната ивица на пътя, която изчезваше на юг в далечината на тази тайнствена земя. Слънцето се изкачваше бързо по небосклона и топлината му изгаряше безмилостно небето, земята и няколкото беззащитни същества, скитащи из ужасното място. Погледна назад към планините, през които бяха минали — огромна, зловеща стена, която го отделяше от това, което минаваше за цивилизация на този огнен континент. Изведнъж се почувства съвсем сам, слаб, изгубен.

Появи се Динитак Барджазид с цял куп манерки, които стовари почти в краката на Декерет. Той помогна на момчето да ги напълни от чистото езерце, което им отне удивително много време. Опита водата — беше хладна, чиста, със странен, но приятен метален вкус, за който Динитак каза, че се дължал на разтворени минерали. За да занесат всички манерки на флотера трябваше да се върнат десетина пъти. Синът на Барджазид обясни, че това се налагало, защото през следващите няколко дни нямало откъде да вземат вода.

Обядваха както обикновено от непретенциозните си провизии и с настъпването на най-голямата горещина през деня, легнаха да поспят. Вече трето денонощие Декерет спеше през деня и бе започнал да свиква с променения ритъм. Той затвори очи, предаде духа си на обичаната Господарка на острова — светата майка на лорд Престимион — и почти веднага потъна в тежък сън.

Този път сънищата се появиха.

За Декерет, както и за всички същества на Маджипур, те бяха основна част от живота. Всяка нощ му осигуряваха утеха, увереност, съвети, напътствия, упреци и какво ли още не. От малки хората се научаваха да възприемат посланията на сънищата, да ги наблюдават и записват, да ги носят в себе си през нощта и в часовете на бодрстване

след това. И във всичко се долавяше присъствието на Господарката на острова — тя бдеше над всеки, помагаше му да разбере собствения си дух и с посланията си влизаше в пряка връзка с милиардите души на огромната планета.

Декерет се видя да крачи по планинския хребет, който бяха преминали току-що. Беше сам и слънцето — невероятно голямо — изпълваше половината небе, но въпреки това горещината беше поносима. Склонът беше много стръмен, почти отвесен, и той погледна над ръба. Надолу, надолу, толкова надолу, струваше му се на повече от сто мили, той забеляза огромен бълбукащ и димящ казан, бушуващ вулканичен кратер, в който кипеше и гореше червена лава. Тази стихия не го изплаши — дори по някакъв странен начин го привличаше, умоляваше... Той копнееше да скочи вътре, да се гмурне в дълбините и да заплува в разтопеното и сърце. Започна да се спуска, да тича и да скача, често да се издига над земята и да се носи във въздуха, да лети надолу по огромния склон и когато приближи му се стори, че в пулсиращата лава вижда лица — лорд Престимион, понтифекса, Барджазид и Голатор Лазгия... А тези странни коварни същества край ръба...? Дали не бяха метаморфи? В центъра на вулкана вряха множество могъщи хора. Декерет се втурна към тях, изпълнен с обич и си мислеше: „Ето ме, вземете ме при вас, идвам“. И когато сред всички други долови очертанията на голям бял диск и си даде сметка, че това е любимият лик на Господарката на острова, в душата му нахлу някакво неописуемо блаженство, защото разбра, че това е нейното послание, а бяха минали месеци от последния път, когато тя бе докоснала спящия му ум.

Заспал, но нащрек, без да изпуска от поглед Декерет от съня, той чакаше мига, сливането му с Господарката, жертвоприношението във вулкана, което щеше да му разкрие истината, да му даде познание, което носи радост. Изведнъж нещо странно прекоси съня му, нещо като разстилащ се воал. Цветовете избледняха, лицата станаха замъглени. Той продължи да тича надолу по склона, но вече залиташе, спъваше се често, дори падна по очи. После загуби пътеката, движеше се настрана, вместо надолу, не напредваше. Бе имал чувството, че само след миг щеше да изпита върховно удоволствие, а сега се оказа, че то е недостижимо и го завладяха страхът, терзанията, ужасът. От екстаза, който му обещаваха началото на съня, не бе останала и следа. Ярките

цветове постепенно бяха заменени от всеобхватна сивота и всичко замря — сам той замръзна на планинския склон, втренчен надолу в мъртвия кратер. Гледката го караше да трепери, да свие колене към гърдите си и да плаче... докато се събуди.

Примигна и се изправи. Главата му пулсираше, очите му смъдяха, а в раменете и гръдния си кош чувстваше някаква тежест. Не това би трябвало да осигуряват сънищата — дори и най-ужасните от тях... Такава невероятна смесица от страдания, объркване, страх... Все още беше ранен следобед и ослепителното слънце бе увиснало високо над върховете на дърветата. Недалеч от него лежаха Кхаймак Гран, врунът и Динитак Барджазид. Изглеждаха дълбоко заспали. Стариият Барджазид не се виждаше никъде. Декерет се обърна на една страна и опря лицето си до топлия пясък край постелката си, опита се да намали напрежението си. Нещо не беше наред със съня му, сигурен бе в това. Беше се намесила някаква тъмна сила, бе откраднала добродетелта от него и вместо нея му бе дала само болка. Това ли бяха крадците на сънища? Той болезнено сви тялото си на топка. Чувстваше се омърсен, експлоатиран и омерзен. Чудеше се дали с навлизането им по-навътре в пустинята при всяко заспиване ще е така, нямаше ли да стане и още по-лошо.

Малко по-късно Декерет заспа, но сънищата му бяха разпокъсани и случайни, без ритъм и последователност. Не им обърна внимание. Когато се събуди, денят беше към своя край и призрачните звуци на пустинята отново нахлуха в ушите му — дрънчене, мърморене, далечен смях. Чувстваше се по-уморен, отколкото преди да заспи.

8.

При другите нямаше никакви признаци, че се е случило нещо в съня им. Поздравиха го по обичайния за тях начин — голямата мълчалива скандарка никак, дребният врун с добронамерено чуруликане и мърдане на пипалата си, а двамата човеци с навъсено кимване. Ако бяха разбрали по някакъв начин, че е бил обезпокоен в съня си, поне не го показаха. След закуска старият Барджазид поговори малко със Серифаин Реинаулион за пътя и посоката, в която трябваше да се движат през нощта. После отново потеглиха през осветената от лунна светлина пустиня.

Декерет реши да не споменава за случилото се. „Няма да им покажа, че съм уязвим за тези призраци“ — каза си той.

Но не можа да изпълни заканата си. Докато флотерът се движеше през някаква област с пресъхнали езерни корита, от които стърчаха странни, зеленикави каменни гърбици, Барджазид изведнъж се обърна към него и наруши дългата тишина:

— Добре ли спа?

Декерет знаеше, че не би могъл да прикрие умората си и промърмори:

— Почивал съм си и по-добре.

Безизразните очи на Барджазид бяха неумолимо втренчени в неговите.

— Синът ми каза, че си стенел насън, че си бил неспокоен и си стискал коленете си. Почувства ли крадците на сънища, посветени?

— Почувствах нещо обезпокоително в съня си — отговори той.

— Не зная дали това е било дело на крадците на сънища.

— Ще ми опишеш ли съня си.

— Да не би да си тълкувател на сънища, Барджазид? — изведнъж се ядоса Декерет. — Защо да ти позволявам да се ровиш в ума ми? Моите сънища са си мои сънища!

— Добре де, успокой се рицарю. Не искам да ти се меся.

— Тогава ме остави намира.

— Отговарям за безопасността ти. Ако демоните на тази пустош са достигнали духа ти, в твой интерес е да ми кажеш.

— Демони, така ли?

— Демони, призраци, духове, фантоми, променящи се, каквито и да са — отговори Барджазид нетърпеливо. — Съществата, които тормозят спящите пътешественици, явиха ли ти се, или не?

— Сънищата ми не бяха приятни.

— И в какво точно се изразяваше това?

Декерет въздъхна бавно.

— Почувствах, че получавам послание от Господарката на острова... Сън изпълнен с радост и спокойствие. Но постепенно същността му се промени, разбираш ли? Потъмня, стана хаотичен, цялата радост от него изчезна... Когато се събудих, определено се чувствах по-зле, отколкото преди да заспя.

Барджазид кимна енергично и каза:

— Да, точно така. Това са симптомите — докосване до ума, навлизане в съня и смущение в него, отнемане на енергия.

— Нещо като вампиризм? — предположи Декерет. Създания, които се спотайват някъде в тази пустош и отнемат жизнените сили на нищо неподозиращите пътници?

Барджазид се усмихна.

— Продължаваш да правиш догадки, посветени. Аз не се осмелявам да изложа никаква хипотеза.

— А ти почувства ли докосването им в своя сън?

Дребният човек се вгледа в Декерет по особен начин.

— Не, не. Никога не съм го чувствал.

— Никога? Да не би да си имунизиран?

— Така изглежда.

— А синът ти?

— Случвало му се е няколко пъти, но рядко — горе-долу веднъж на петдесет пъти. Изглежда неподатливостта не се предава по наследство.

— Ами скандарката? Врунът?

— Те също са го изпитвали понякога — отговори Барджазид. — За тях това е неприятно, но не и нетърпимо.

— Все пак някои са умрели заради намесата в съня им.

— Пак хипотези... — каза Барджазид. — Повечето от пътниците, преминали по тези места напоследък, съобщават за появата на странни сънища. Някои от тях са загубили пътя си и не са успели да се върнат. Но как можем да сме сигурни, че между двете има някаква връзка?

— Ти си много предпазлив човек — каза Декерет. — Боиш се да правиш прибързани заключения.

— И затова съм стигнал до тази възраст, докато мнозина, които са бързали, вече се се върнали при Източника.

— А мислиш ли, че оцеляването е най-голямото постижение, за което можеш да мечтаеш?

Барджазид се засмя.

— Думи на истински рицар от замъка! Не, посветени, мисля, че животът не се състои само в това, да избягваш смъртта. Но и оцеляването не е лошо, а? То е най-важната предпоставка, за да можеш да се отдадеш на големите дела. Мъртвите не могат да постигнат нищо.

Декерет не желаше да разговаря повече на тази тема. Ценностните системи на един посветен рицар и на Барджазид едва ли можеха да се сравняват. Освен това в начина, по който този човек излагаше аргументите си, имаше нещо лукаво и насмешливо, нещо, което го караше да се чувства бавен, скован и тромав в реакцията си, а това никак не му харесваше. Той остана мълчалив известно време и след това попита:

— С навлизането в пустинята сънищата още по-лоши ли стават?

— Доколкото знам, да — отговори Барджазид.

Въпреки това, когато нощта премина и отново стана време за почивка, Декерет почувства, че е готов и даже очаква с нетърпение новия сблъсък с призрачните сънища. Бяха устроили лагера си на едно равно място далеч навътре в пустинята, където ветровете бяха отнесли пясъка и камъните се показваха отдолу. Пригответяха се за сън едва един час преди пладне. Декерет легна върху сламената си постелка и спокойно, без страх, предаде душата си на това, което щеше да дойде. В неговия рицарски орден го бяха учили що е кураж и естествено от него се очакваше да посреща предизвикателствата без страх, но поне засега бе подлаган на малко истински изпитания. На миролюбивия Маджипур човек трябваше да положи доста усилия, за да намери истински предизвикателства. Трябваше да отиде в неопитомените

кътчета на планетата, защото в цивилизованите области всичко бе уредено и спокойно. Ето затова бе заминал за Кхинтор, но не се бе справил добре при първото си сериозно изпитание. Сега му се предоставяше още една възможност.

Заспа.

И почти веднага започна да сънува. Беше се върнал в Толагхай, но градът бе странно променен — постройките бяха бели като алабастр и потънали в зеленина, макар че горещината бе същата. Той заскита по булевардите, възхитен от изящната архитектура и от красивите градини. Беше облечен в традиционните за свитата на короната дрехи в зелено и златно и когато срещаше гражданите на Толагхай, излезли на вечерна разходка, покланяше им се елегантно и ги поздравяваше със звездния знак на короната, а те му отвърщаха. Приблужи се стройната фигура на архиреджиманд Голатор Лазгия. Усмихна му се, улови го за ръката и го заведе на едно място с множество фонтани и водопади, където въздухът бе пълен с малки водни капчици. Съблякоха се и се изкъпаха, след това излязоха от ароматната вода на езерцето и се понесоха — краката им едва докосваха земята — към една градина, в която имаше растения с високи, извити стебла и странни, блестящи месести листа. Без да говори, тя го поведе напред по тъмните алеи с гъсто насадени дървета от двете им страни. Беше съвсем малко пред него, на сантиметри от ръката му — неуловима, изкушаваща, — след това разстоянието неусетно се увеличи. Струваше му се, че ако иска, лесно можеше да я настигне, а всъщност трябваше да бърза все повече и повече, за да не я изгуби от поглед. Маслиненокафявата и кожа блестеше на лунните лъчи, тя често се обръщаше назад, усмихваше му се ослепително и го подканяше с глава да побърза. Но той не беше в състояние, а тя стигна до края на градината. Обзет от отчаяние, Декерет напрегна всички сили, но очертанията на тялото и започнаха да се размиват, да изчезват, вече не виждаше играта на мускулите и под блестящата кожа и докато се втурваше от една алея в друга, усети, че температурата се повишава и въздухът се променя, защото някак си на това място слънцето изгряваше през нощта и вече изгаряше раменете му. Дърветата веяха оклюмали, а листата им падаха. Беше му трудно да се задържи на крака. Сега Голатор Лазгия беше като точка на хоризонта, но още му махаше с ръка и го подканяше, все по-малка и по-малка, а слънцето се

издигаше нагоре все по-ярко и по-огнено, изгаряйки всичко наоколо. Градината се превърна в зловеща пустош с оголени клони и напукана, изсушена земя. Чувстваше непоносима жажда, но наоколо нямаше вода. След това видя зад себе си някакви дебнещи и промъкващи се същества — метаморфи, — ловки и коварни създания, непрекъснато променящи формата си, влудяващо трептящи и неуловими. Извика им да му дадат нещо за пиене, но в отговор получи единствено смях, звънтящ и надменен. Нетърпимата, пулсираща светлина започваше да го изгаря, чувстваше как кожата му се втвърдява и се напуква. След миг щеше да се превърне във въглен. Какво бе станало с Голатор Лазгия? Къде бяха усмихнатите, кимащи, поздравяващи хора от Кхинтор? Сега нямаше градина. Намираще се в пустинята, залиташе и се препъваше сред опърлената пустош, където дори и сенките горяха. Обзе го истински ужас, защото дори в съня си усещаше болката, която му причиняваше горещината и онази част от душата му, която наблюдаваше всичко това изведнъж бе обзета от тревога, защото си мислеше, че силата на съня е толкова голяма, че може дори да нарани тялото му. Бе слушал разкази за хора, намерили смъртта си в сънища, притежаващи необикновена сила. Макар и да се бе учил да не прекратява съня си предварително, макар и да знаеше, че трябва да изтърпи и най-големите ужаси, за да достигне до откровението, Декерет се замисли дали да не спре всичко това заради безопасността си и почти го направи, но реши, че проявява малодушие и страх и се закле да остане в съня, дори това да му коства живота. Сега бе паднал на колене, заровил ръце в огнения пясък, втренчен в някакви странни, малки насекоми със златисти тела, които виждаше удивително ясно — спускаха се едно след друго по дюната към него. Бяха мравки с грозни, изпъкнали челюсти и всяка се покатерваше по него, впиваше се в плътта му, щипеше го и се залепваше за кожата. Челюстите им не се отпускаха, главите им се отделяха от телата и след миг пясъкът наоколо бе застлан с обезглавени мравки, но и тялото му бе покрито сякаш с воал. Той се мъчеше да ги махне, но идваха все повече и повече и впиваха челюстите си. Умори се. Помисли си, че така покрит с мравките, не му е толкова горещо. Те го защитаваха от слънцето и макар че изпитваше болка, тя не беше така силна, както тази от слънчевите лъчи. Нямаше ли да свърши този сън? Опита се да се овладее, да превърне пъплеките мравки в поток чиста, хладна вода, но

не успя и се остави отново да потъне в кошмара, запълзя нататък по пясъците.

Постепенно Декерет осъзна, че вече не сънува.

Не беше в състояние да открие границата между съня и реалността, след малко си даде сметка, че очите му са отворени, а двата центъра на съзнанието му — сънуващият Декерет и страдащият Декерет от съня са се слели в едно. Наистина беше в пустинята, под огнените лъчи на слънцето. Гол. Кожата му беше зачервена и покрита с мехури. По краката му, чак до коленете, пълзяха малки бели мравки, които впираха челюстите си в плътта му. Объркан, той се зачуди дали не е изпаднал в някакъв още по-дълбок сън, но доколкото можеше да прецени, намираше се в света на будните, в истинската пустиня, в самия и център. Стана и започна да маха мравките — както и в съня те не се пускаха дори с цената на главите си, — после се огледа, за да потърси лагера.

Не се виждаше никъде. В съня си се бе отдалечил и бе попаднал в пещта на откритата пустиня — беше изгубен. „Нека всичко това е сън — мислеше той трескаво — и нека се събудя в сянката на флотера.“ Но събуждането не идваше. Сега разбра как се умираше в Пустинята на откраднатите сънища.

— Барджазид! — почти отчаяно извика той. — Барджазид!

9.

Отвърна му ехото на далечните възвишения. Извика още веднъж, два, три пъти и се вслуша в къntenето на собствения си глас. Не чу никакъв отговор. Колко време би могъл да оцелее тук? Час? Два? Нямаше вода, подслон, нямаше дори и дрехи. Главата му бе гола и открита за изгарящите лъчи на слънцето, а беше най-горещото време на деня. Пейзажът изглеждаше еднакъв във всички посоки — плоска, плитка котловина, брулена от ветровете. Огледа се за собствените си стъпки, но те изчезваха след няколко крачки, защото беше каменисто. Лагерът би могъл да се намира във всяка посока, скрит от погледа му зад някое малко възвишение. Отново извика за помощ, но пак му отвърна само ехото. Ако намереше дюна би могъл да се зарови в пясъка до шия, да изчака да премине горещината на деня и привечер да открие лагера по отблясъка на огъня, но наоколо нямаше дюни. От някое достатъчно високо място би могъл да се огледа — и такова не виждаше. Зачуди се какво ли би направил лорд Стиамот в подобна ситуация, или лорд Тхумин? Помисли си, че това е глупав начин да намериш смъртта си — безполезна, грозна, зловеща смърт. Продължи да се оглежда във всички посоки — никаква следа. Нямаше смисъл да тръгва накъдето и да било, защото не знаеше къде се намира. Сви рамене и клекна на едно място, където нямаше мравки. Не му идваше наум никакъв гениален план, за да се спаси, нямаше достатъчно сили, за да се добере до лагера. Беше се заблудил в съня си и щеше да умре, точно както бе предрекла Голатор Лазгия, нямаше две мнения по въпроса. Оставаше му едно-единствено нещо и то беше силата на характера му — да умре тихо и спокойно, без сълзи и гняв, без да се бунтува срещу силите на съдбата. Може би щеше да мине час, може би по-малко. Важното беше да умре достойно, защото когато смъртта е неизбежна, няма смисъл да вдигаш шум.

И той започна да я чака. Но вместо нея десет минути по-късно, половин час, един час — той не можеше да каже, — дойде Серифаин Реинаулион. Врунът се появи като мираж от изток, пристъпваше бавно

под тежестта на двете манерки вода и когато стигна на стотина крачки от него извика:

— Жив ли си?

— Може да се каже. Ти истински ли си?

— Напълно. Цял следобед те търсим.

Дребното същество размърда пипалата си и му подаде едната манерка.

— Ето ти вода. Накваси си устата, но не гълтай. Не гълтай! Сега си достатъчно обезводнен, за да се удавиш, ако пиеш прекалено лакомо.

Декерет устоя на изкушението да пресуши манерката на един дъх. Врунът беше прав — пий полека и не може да се случи нищо лошо. Той задържа водата в устата си, накваси пресъхналия си език и бавно преглътна. Ах! Още една предпазлива глътка. След това още една, а после една истинска. Леко му се зави свят. Серифаин Реинаулион му кимна да върне манерката. Декерет не му обърна внимание, отпи отново и намокри бузите и брадичката си.

— Далече ли е лагерът? — попита той най-накрая.

— На десет минути. Ще можеш ли да ходиш сам или да се върна да повикам другите?

— Мога да ходя.

— Тогава да тръгваме.

Декерет кимна.

— Само още една глътка...

— Задръж манерката и пий, когато искаш. Ако ти призлее ми кажи и ще починем. Не забравяй, че аз не мога да те нося.

Врунът се запъти бавно на изток, към някакъв пясъчен склон на около петстотин крачки. Декерет го последва с олекнала глава и нестабилна походка и с изненада забеляза, че се изкачва — възвишението не беше никак ниско, но някаква зрителна измама вероятно не му бе позволила да го види. Всъщност бе два или три пъти по-високо от него — достатъчно, за да скрие двете по-малки възвишения отатък. Флотерът бе спрял в подножието на по-далечното.

Край него беше само Барджазид. Той погледна Декерет с презрение и раздражение:

— Реши да се поразходиш, така ли? По пладне?

— Стана насън. Завладяха ме крадците на сънища. Сякаш някой ме омагьоса.

Декерет се разтрепери, защото слънчевото изгаряне бе нарушило системата за регулиране на температурата на организма му. Той се строполи край флотера и се сви на кълбо под някаква тънка роба.

— Когато се събудих, не знаех къде е лагера. Помислих си, че ще умра.

— След още половин час сигурно и това щеше да стане. Трябва да си полуизпечен. Имаш късмет, че сина ми се събуди и забеляза, че те няма.

Декерет се уви още по-плътно с робата.

— Така ли се умира тук? Като тръгнеш насън през деня?

— Това е един от начините.

— Ти спаси живота ми. Длъжник съм ти.

— Длъжник си ми още откакто преминахме през прохода. Без мен досега да си умрял петдесет пъти. Ако трябва да благодариш на някого, обърни се към вруна — той те откри.

Декерет кимна.

— Къде е синът ти? Ами Кхаймак Гран? И те ли ме търсят?

— Вече трябва да се връщат — отговори Барджазид.

И наистина двамата се появиха само след минута. Без да каже дума, скандарката се строполи върху постелката си. Динитак Барджазид се усмихна ехидно на Декерет и каза:

— Приятна ли беше разходката, а?

— Не особено. Съжалявам за това, което ви причиних.

— Ние също.

— Може би отсега нататък трябва да спя вързан?

— Или с някаква тежест на гърдите — предложи Динитак и се прозина. — Поне се опитай да не изчезнеш до залез слънце, става ли?

— Точно това е намерението ми.

Но и да искаше не можеше повече да заспи. Кожата го сърбеше на хиляди места от ухапванията на мравките и изгарянията от слънцето и въпреки мехлема, който му даде Серифаин Реинаулион, се чувстваше отвратително. Гърлото му беше сухо и пълно с прах, никакво количество вода не можеше да му помогне, а очите му пулсираха болезнено. Сякаш бъркайки в открита рана, той се зарови в спомените за прекараното в пустинята време — сънят, горещината,

мравките, жаждата, усещането за приближаващата смърт. Мъчеше се да открие момент на слабост, на страх, но не успя. Разочарование, гняв, физическо страдание — да, но не си спомняше да е изпитал страх или да е изпадал в паника. Добре, добре. Той реши, че най-лошото от всичко не са били жаждата, горещината и опасността, а сънят — мрачният, смущаващ сън, който както и предишният бе започнал с радост и по средата бе претърпял странна метаморфоза. „Да ти е отнета утехата на здравословните сънища е все едно да си мъртъв приживе — мислеше той. — Много по-лошо, отколкото да загинеш в пустинята, защото смъртта трае само миг, а сънищата те съпровождат до края на дните ти.“ И какво можеше да научи той от тези зловещи сувраелски сънища? Декерет знаеше, че когато те са изпратени от Господарката на острова, трябва да се изучават внимателно, ако е необходимо, дори с помощта на съногадател, защото съдържат информация, която е изключително важна за по-нататъшното ти поведение в живота. Но тези не бяха изпратени от Господарката, струваше му се, че произхождат от някаква тъмна сила, зловеща и смазваща, по-склонна да отнема, отколкото да дарява. Метаморфи? Не беше изключено. Ами ако някакво тяхно племе се бе добрало до някое от устройствата, които даваха възможност на Господарката на острова да достига до умовете на своите поданици и сега се спотайваха тук, в огнения Сувраел, дебнеха нищо неподозиращите пътници, крадяха от душите им, пресушаваха жизнените им сили, отмъщаваха на тези, които бяха отнели техния свят?

Когато следобедните сенки се удължиха, най-накрая той заспа отново. В началото се противеше, страхувайки се от докосването на невидимите натрапници. Отчаяно се мъчеше да държи очите си отворени, втренчен в потъващата в здрача пустош и заслушан в странните и звуци, но изтощението го надви. Задрема леко, неспокойно, засънува откъслечни неща, които знаеше, че не произхождат нито от Господарката, нито от някаква друга външна сила, а просто блуждаеха хаотично из уморения му ум — несвързани събития, неразгадаеми образи. След това някой го разтърси и го събуди — беше врунът. Декерет бе замаян, мислеше бавно. Чувстваше се парализиран, устните му бяха напукани, болеше го гърбът. Нощта се бе спуснала и спътниците му вече прибираха багажа във флотера.

Серифаин Реинаулион му предложи чаша с някакъв сладък, гъст синьозелен сок и той го изпи на един дъх.

— Хайде! — каза му врунът. — Вече е време да потегляме.

10.

Пейзажът отново се промени и стана още по-суров и нечовешки. Очевидно тук бе имало силни земетресения, много повече от едно, защото земната повърхност беше напукана и нагъната, имаше огромни каменни блокове, струпани един върху друг по невъзможен начин. В подножията им се бяха образували сипеи. През това опустошено от стихията място можеше да се мине единствено по плавно извиващото се, отдавна пресъхнало речно корито, което се провираше между грамади напукани и изпечени от слънцето скали. Голямата луна беше пълна и осветяваше с почти дневна светлина неземния пейзаж. След около час път през този терен, толкова еднообразен, че сякаш флотерът не се движеше, Декерет се обърна към Барджазид и го попита:

— Колко време още смяташ, че ще пътуваме до Гхизин Кор?

— Тази долина отделя пустинята от пасищата. — Барджазид посочи на югозапад, където речното корито изчезваше между два високи скалисти върха, издигащи се като кинжали в нощното небе. — Оттатък онова място, Мунерак Ноч, климатът е напълно различен. През нощта нахлува влажен въздух от морето на запад и има растителност, удобна за пасища. Утре ще лагеруваме някъде по средата на пътя до Ноч, а вдругиден ще сме оттатък. Най-късно в морскиден ще бъдеш в Гхизин Кор.

— А ти какво ще правиш?

— Аз и синът ми имаме друга работа в района. Ще се върнем да те вземем след... три дни? Или пет?

— Пет дни са достатъчни.

— Добре. След това се връщаме.

— По същия път?

— Друг няма — отговори Барджазид. — Нима в Толагхай не ти обясниха, че всички други пътища до пасищата са прекъснати и че може да се мине само през пустинята? Но защо се страхуваш от този маршрут? Сънищата не са чак толкова опасни, нали? И ако не скитах докато спиш, всъщност няма нищо страшно.

Да, така беше. Струваше му се, че ще издържи пътуването, но вчерашният сън му бе причинил достатъчно страдания, за да не гледа с оптимизъм на перспективата. Когато на сутринта устрои лагер си, Декерет отново изпита безпокойство и нежелание да заспи. През първия час от почивката той стоя буден, заслушан в металическите звуци на скалите, които се разширяваха от дневната горещина, но най-накрая сънят се спусна върху него като гъст черен облак и го завари неподготвен.

Не след дълго разбра, че този сън ще е по-ужасен от всички досега.

Най-напред дойде болката — тъпа, пронизваща, пулсираща. След това без никакво предизвестие в черепа му експлодира кълбо ослепителна светлина, която го накара да простене и да стисне главата си. Но спазъмът премина бързо и той долови нежното присъствие на Голатор Лазгия, която го утешаваше и го притискаше към гърдите си. Люлееше го и му пееше, докато той не отвори очи и не се изправи, за да види, че вече не е в пустинята, не е и на Сувраел. Двамата бяха на някаква прохладна горска поляна, заобиколена от гигантски дървета с прави, жълтокори стволове, които се издигаха във висините, а почти в краката им надолу течеше буен планински поток със стърчащи заоблени камъни. Под тях склонът се спускаше стръмно надолу към долината, а от другата и страна имаше планина със заснежени, подобни на трион върхове и Декерет веднага позна, че това е един от големите масиви на Кхинторските планини.

— Не — каза той. — Не искам да бъда тук.

Голатор Лазгия се засмя, но приятният звън на смеха и му се стори някак си зловещ, подобен на деликатните звуци, които се чуваха в пустинята надвечер.

— Но това е само сън, приятелю! Трябва да приемаш всичко, което става в него!

— Аз сам ще насочвам съня си. Нямам желание да се върна в тези планини. Гледай — пейзажът се променя. Плаваме по река Зимър, приближаваме големия завой. Видя ли? Видя ли? Това там са светлините на Ни-моя.

И наистина той съзря огромния град, бял на фона на гористите хълмове. Но Голатор Лазгия поклати глава.

— Там няма град, любов моя. Там е само северната гора. Чувстваш ли вятъра? Чуй песента на потока! Ето, коленичи, вземи от падналите по земята иглички. Ни-моя е твърде далеч, а ние сме дошли тук, за да ловуваме.

— Умолявам те, нека бъдем в Ни-моя!

— Някой друг път — отвърна Голатор Лазгия.

Не можа да наложи волята си. Чудните кули на Ни-моя затрептяха, станаха прозрачни и изчезнаха, останаха само жълтокорите дървета, смразяващият вятър и шумът на гората. Декерет затрепери. Беше пленник на този сън и не можеше да избяга.

Появиха се петима ловци, облечени в костюми от хайгусова кожа и с почтителен жест му подадоха оръжията — тъпата, къса цев на енергомета, малък, блестящ кинжал и един меч с извито острие. Той поклати глава, но една от фигурите се приближи до него и му се усмихна подигравателно — широка, беззъба уста, воняща от сушената риба. Декерет разпозна лицето и погледна встрани засрамен, защото това бе жената ловец, умряла в планините на Кхинтор преди хиляди, хиляди години. Ако нея я нямаше, сънят би бил поносим. Но да бъде принуден да преживее всичко това отново, просто щеше да е нетърпимо.

Голатор Лазгия каза:

— Вземи оръжията от нея. Стийтмоите бягат и ние трябва да ги преследваме.

— Нямам желание да...

— Какво безразсъдство! Да си мислиш, че сънищата се съобразяват с желанията! Вземи ги!

Декерет разбра. С ледени пръсти той пое оръжията и ги мушна по местата им в колана си. Ловците се усмихнаха и изръмжаха нещо на грубия северен диалект. След това се спуснаха да тичат покрай потока, докосвайки земята може би само веднъж на всеки пет крачки. Ще-неще, Декерет тръгна след тях — в началото тромаво и бавно, след това със същата плавна грациозност. Голатор Лазгия тичаше с лекота край него, тъмната и коса се вееше покрай лицето и, очите и светеха от възбуда. Завиха наляво, в сърцето на гората и се пръснаха във формата на полумесец, извит навътре, за да посрещнат плячката си.

Плячката! Декерет виждаше трите бели стийтмоя, проблясващи като фенери навътре в гората. Животните крачеха неспокойно,

ръмжаха, долавяха враговете си, но все още не желяеха да напуснат територията си — големи, може би най-опасните диви животни на Маджипур, — бързи, силни и коварни, ужасът на севера. Декерет извади кинжала си. Да убие стийтмой с енергомет беше под достойнството на истинския ловец, а освен това би могло да увреди голяма част от ценната му кожа. Той трябваше да се приближи достатъчно и да използва ножа или в краен случай извития меч.

Ловците го гледаха. Избери един, казваха те, набележи жертвата си. Декерет кимна. Средният — посочи той. Те се усмихваха хладно. Какво криеха от него? И тогава беше същото — усещаше едва прикритото презрение на планинците към разглезените градски господарчета, които търсеха смъртоносни забавления в горите им... И онзи лов бе завършил лошо. Декерет вдигна кинжала си. Стийтмоите от сънищата, които се движеха неспокойно оттатък дърветата бяха невероятно големи — тежки чудовища със силни мускули — и беше ясно, че е невъзможно да бъдат убити от сам човек, при това с хладно оръжие, но не можеше да се откаже, защото знаеше, че трябва да се подчини на това, което му предлагаше сънят. След малко, с ловни рогове и пляскане на ръце, наетите ловци започнаха да подплашват животните. Разярени и объркани от неочакваните резки звуци, стийтмоите се изправиха на задните си крака, завъртяха се, пометоха няколко дървета с ноктите си и повече от отвращение, отколкото от страх, побягнаха.

Преследването започна. Декерет знаеше, че ловците се опитват да разделят животните, да подгонят двете от тях настрани, за да му дадат възможност да се справи с това, което е избрал. Но той не се огледа нито вляво, нито вдясно. Придружен от Голатор Лазгия и един от ловците, той се втурна напред и подгони средния стийтмой, който побягна чупейки клони и дървета. Това беше най-трудната част, защото макар и по-бавни от хората, стийтмоите по-лесно можеха да си проправят път през храсталаците и не беше изключено Декерет да изпусне жертвата си. Гората на това място не беше много гъста, но стийтмоят искаше да се скрие и скоро Декерет трябваше да си пробива път през млади дръвчета и храсталаци, като едва смогваше да не изпусне от поглед бягащия бял призрак. С твърда непоколебимост той продължи да тича след животното и да сече гъсталака с извития меч. Всичко това му беше толкова болезнено познато и му напомняше

старата история, особено след като разбра, че стийтмоят се връща назад, завива през изпотъпканата част на гората, сякаш е решил да контраатакува...

Сънуващият Декерет знаеше, че скоро ще настъпи моментът, когато разяреното животно ще налети на беззъбата жена от планината, ще я сграбчи и ще я запрати в ствола на едно дърво. А той, защото вече не може, не иска да спре, ще се втурне след него, ще продължи да го преследва и ще остави жената там, където е паднала. И когато онова тромаво лешоядно животно с тъпа зурла изпълзи от дупката си и започне да разкъсва вътрешностите и, при нея няма да има никой, който да я защити. Едва по-късно, когато всичко отново се успокои и се върне назад, той ще започне да съжалява за сляпата ловна страст, която му е попречила да обърне внимание на ранената, само и само за да не изпусне жертвата си. И после срамът, вината, безкрайните самообвинения... Да, щеше да премине отново през всичко това, докато спеше в огнената пустиня на Сувраел, нали?

Не.

Не, не беше толкова елементарно, защото езикът на сънищата е сложен и в синкавата мъгла, която се стелеше из гората, Декерет видя, как стийтмоят вдига жената и я захвърля към дървото, но тя само изплю няколко окървавени зъба и се изсмя, а преследването продължи или по-скоро се обърна наопаки, защото животно изскочи неочаквано от най-затънтените гъсталаци и налетя на самия Декерет, изби оръжията от ръцете му и се изправи на задните си крака, за да му нанесе смъртоносен удар. Но не го нанесе, защото изведнъж картината се промени и сега под ноктите не беше Декерет, а Голатор Лазгия, а самият той се разхождаше безцелно наблизо, без да е в състояние да направи каквото и да било. После отново беззъбата жена беше жертва и отново Декерет, докато след това, съвсем неочаквано, невероятно старият, сбръчкан Барджазид и после Голатор Лазгия. Докато Декерет наблюдаваше, някакъв глас край него каза:

— Какво значение има? Всички ние дължим на Божествения смърт. Може би за теб тогава е било по-важно да догониш плячката си.

Декерет се вгледа. Гласът беше на беззъбата планинка, замая го и го накара да затрепери. Сънят ставаше все по-объркан. Той се мъчеше да проникне в тайните му.

Сега забеляза Барджазид да стои на горската поляна. Стийтмоят отново нападнаше планинката.

— Така ли стана, наистина? — попита Барджазид.

— Сигурно, аз не съм видял с очите си.

— Какво направи?

— Продължих нататък. Не исках да изпусна животното.

— Уби ли го?

— Да.

— И после?

— Върнах се... И я намерих... Ето така...

Декерет посочи. Душешцото животно беше върху жената. Голатор Лазгия стоеше наблизко със скръстени ръце и се усмихваше.

— И после?

— Дойдоха и другите. Погребаха приятелката си. Ние одрахме стийтмоя и се прибрахме в лагера си.

— И после? И после? И после?

— Кой си ти? Защо ме питаш за тези неща?

Декерет за миг си представи, че самият той се намира под зъбатата зурла на мършояда.

— Засрами ли се? — попита Барджазид.

— Разбира се. Защото поставих удоволствието от лова на по-високо място от един човешки живот.

— Нямало е как да разбереш, че е ранена.

— Почувствах го. То стана пред очите ми, а сякаш се направих, че не го виждам, разбираш ли? Знаех, че беше ранена, но продължих напред.

— И кой се е интересувал от това?

— Аз.

— А нейните хора?

— Аз се интересувах.

— И какво от това?

— За мен беше много важно. За тях други неща имаха значение.

— И се почувства виновен?

— Разбира се.

— Наистина си виновен. Заради младостта, заради глупостта, заради наивността си.

— Ти ли ще ме съдиш?

— Разбира се, че аз — отговори Барджазид. — Виждаш ли лицето ми?

Той задърпа набръчканата си челюст, започна да я извива докато загорялата от слънцето, напукана кожа започна да се разцепва и лицето му се разкъса на две като маска, а отдолу се показа друго — ужасно, насмешливо, изкривено, сгърчено от конвулсивен, подигравателен смях. Беше лицето на Декерет.

11.

В този момент усети как един тънък като игла лъч светлина прониква през черепа му. Това бе най-силната болка, която някога бе изпитвал — моментно, внезапно, остро страдание, което разкъса мозъка му с невероятна сила. В главата му пламна огън, на чиято пагубна светлина той видя себе си — причудливо осветен, глупав, романтичен, непорасъл, създател на една драма, от която никой не се интересува, автор на трагедия, чиято публика бе единствено той, търсещ изкупление за грях, извършен извън всякакъв контекст. А може би това не беше грях, ако се изключи този на прекаленото самоугаждане. И докато го измъчваше агонията, чу в далечината звук на гонг и сухия, продран, демоничен смях на Барджазид. Тогава с едно рязко движение той се отскубна от съня си — потресен, разтреперан, все още смазан от острата болка, макар че вече не бе така силна, защото и последните остатъци от съня се бяха разсеяли.

Изправи се с мъка и се намери увит в дебела кожа със специфична миризма, сякаш стийтмоят го бе сграбчил и смачкал в гърдите си. Държаха го силни ръце — четири, даде си сметка той — и когато бе напълно буден, разбра че се намира в прегръдките на скандарката, Кхаймак Гран. Вероятно бе викал на сън, бе се мятал и размахвал ръце, а когато е станал на крака скандарката е решила, че се кани отново да тръгне като сомнамбул и му бе попречила. От прегръдката и ребрата му пукаха.

— Всичко е наред — промърмори той, притиснат в гъстата сива козина. — Буден съм! Няма да ходя никъде.

Тя продължаваше да го притиска.

— Боли ме!

Беше му трудно да си поеме дъх. Голямата и, тромава майчинска прегръдка можеше да го задуши. Декерет я отблъсна, започна да размахва ръце, дори да рита, да се извива, да я удря с глава. Успя да я извади от равновесие и двамата паднаха — тя отдолу. В последния момент ръцете и се отпуснаха и Декерет се претърколи встрани. Изправи се на лакти и колене, все още замаян от случилото се в

последните няколко секунди. В този момент забеляза как Барджазид, който беше в по-далечния край на флотера, бързо сваля нещо от челото си — някакво устройство, подобно на тънка диадема — и се опитва да го скрие в багажното отделение.

— Какво е това? — попита Декерет.

Барджазид изглеждаше необичайно смутен.

— Нищо. Играчка.

— Дай да видя!

Барджазид даде знак. С периферното си зрение Декерет видя, че Кхаймак Гран отново протяга ръце към него и преди огромната скандарка да успее да го сграбчи, той бързо стигна до Барджазид. Дребният човек все още не бе успял да прибере малкото устройство. Декерет се изправи заплашително над стареца така, както скандарката над него самия и с едно ловко движение улови ръката му и я изви зад гърба му. След това измъкна устройството от кутията и го огледа.

Вече всички бяха будни. Врунът гледаше с ококорени очи, а Динитак измъкна нож, почти същия като онзи от съня на Декерет и извика:

— Пусни баща ми!

Декерет издърпа Барджазид пред себе си, за да му служи за прикритие.

— Кажи на сина си да остави ножа!

Той мълчеше.

— Кажи му да остави ножа или ще строша това нещо! — продължи Декерет. — Какво избираш?

Барджазид даде нареждането с нисък ръмжащ глас. Динитак заби ножа в пясъка до краката на Декерет. Той се приближи до него и го изрита надалеч. После размахна устройството пред лицето му — представляваше сложна плетеница от злато, кристали и нещо бяло, с тайнствено свързани проводници.

— Какво е това? — попита Декерет настойчиво.

— Казах ти. Играчка и нищо повече.

— За какво служи тази играчка?

— Забавлява ме докато спя — отвърна Барджазид прегракнало.

— Как така?

— Стимулира сънищата ми и ги прави по-интересни.

Декерет се вгледа по-внимателно.

— Ако аз я сложа на главата си, ще направи ли и моите поинтересни?

— Само ще ти навреди, посветени.

— Каж ми как действа!

— Много трудно е да се опише — каза Барджазид.

— Опитай се, намери нужните думи. Как така стана участник в съня ми, Барджазид? Нямах никаква причина за това.

Дребният човек сви рамене и промърмори смутено:

— Бях ли в съня ти? Откъде да знам какво си сънувал? Всеки може да сънува някой друг.

— Струва ми се, че това устройство ти е помогнало. И още — чрез него си разбрал какво сънувам.

Барджазид мълчеше навъсено.

— Каж ми как действа това устройство или ще го направя на парчета — каза Декерет.

— Моля те!...

Силните пръсти на Декерет се свиха около диадемата. Барджазид изохка. Тялото му се стегна.

— Е? — подкани го Декерет.

— Правилно се досети. Това... Това ми дава възможност да прониквам в спящите умове.

— Така ли? И откъде го взе?

— Аз го изобретих. Работя върху тази идея от много години.

— Прилича на устройствата, които използва Господарката на острова, нали?

— Различно е — действа много по-силно. Тя може само да говори на спящите. Аз мога да разчитам сънищата, да ги направлявам, до голяма степен да командвам ума на спящия.

— И си направил това устройство изцяло сам? Не си го откраднал от Господарката на острова?

— Изцяло сам — отговори Барджазид.

Вълна от гняв обля Декерет, задето го бяха манипулирали по този начин. За миг му се прииска да смачка устройството на стареца, да го направи на парчета, а след това и самия Барджазид. Спомни си всичките му увъртания, полуистини и лъжи, как отвратително се бе намесил в сънищата му, как непочтено го бе лишил от оздравителната почивка, от която се нуждаеше толкова много, как в изпратения му от

Господарката блажен дар бе вмъкнал несигурност и страх. Сърцето му се разгуптя, гърлото му пресъхна, погледът му се замъгли. Пръстите му се впиха в ръката на Барджазид и той започна да скимти и пъшка. По-силно, по-силно, счупи я!

Не.

Гневът на Декерет достигна своята кулминация, задържа се за миг и започна да преминава. Постепенно той се овладя, започна да диша нормално, бумтенето в гърдите му престана. Продължи да стиска стареца, докато не се успокои съвсем, след това го пусна и го блъсна към флотера. Барджазид се олюля и се задържа за заоблената странична стена. Лицето му бе станало съвсем бяло. Той разтри внимателно ръката си и погледна Декерет едновременно с ужас, болка и отвращение.

Декерет внимателно взе любопитното устройство, опипвайки с върховете на пръстите си крехките му части. След това го вдигна нагоре, сякаш искаше да го постави на челото си.

— Не! — изпъшка Барджазид.

— Какво? Ще се повреди ли?

— Да. Ти също ще пострадаш!

Декерет кимна. Усещаше, че старецът лъже, но нямаше желание да проверява дали е така.

— Значи в тази пустиня няма метаморфи, които крадат сънища, нали?

— Така е — отвърна Барджазид шепнешком.

— И през цялото това време ти си експериментирал с умовете на пътешествениците?

— Да.

— И си причинявал смъртта им?

— Не — каза Барджазид. — Не съм имал намерение да убивам никого. Ако са умирали, то е било защото са изпадали в паника, били са объркани и в страха си са отивали на опасни места. Всички тръгваха да скитат насън като теб.

— Но в крайна сметка са умирали заради твоята намеса в сънищата им.

— Кой може да го твърди със сигурност? Някои умряха, други не. Не съм искал никой да загине. Спомни си, че когато изчезна, ние те търсихме усърдно.

— Аз те наех, за да ме водиш и предпазваш от опасностите в пустинята — каза Декерет. — Другите са били нищо неподозиращи пътници, които си измъчвал от разстояние, нали?

Барджазид не каза нищо.

— Знаел си, че експериментите ти могат да доведат до смъртта им и въпреки това си продължавал.

Барджазид сви рамене.

— От колко време правиш това?

— От няколко години.

— Защо?

Барджазид извърна лице.

— Вече ти казах, че никога не отговарям на този въпрос.

— А ако счупя устройството ти?

— И без това ще го счупиш.

— Грещиш — каза Декерет. — Ето, вземи си го.

— Какво?

Декерет протегна ръка и разтвори дланта си.

— Хайде, вземи го. Прибери го някъде. Нямам нужда от него.

— И не смяташ да ме убиеш? — възкликна Барджазид.

— Нима мога да съм твой съдия? Ако още веднъж те хвана да го използваш върху мен, без съмнение ще те убия. Но вече един грях тежи на съвестта ми. Освен това имам нужда от теб, за да ме върнеш в Толагхай, забрави ли това?

— Разбира се, разбира се. — Барджазид беше изумен от проявената към него милост.

— Защо ми е да те убивам? — продължи Декерет.

— Защото... Влязох в ума ти и обърнах сънищата ти.

— Аха.

— Защото изложих живота ти на опасност в пустинята.

— И за това, значи.

— Не искаш ли да си отмъстиш?

Декерет поклати глава.

— Ти си позволи да направиш нещо много лошо с мен и това ме вбеси, но гневът ми отмина и няма да те накажа. Ние се споразумяхме, ти изпълни задължението си, а освен това този предмет ми беше от полза. — Декерет се наведе напред и добави тихо: — Дойдох на Сувраел, изпълнен със съмнения, несигурност и чувство за вина.

Исках да се пречистя чрез физическо страдание. Това беше глупаво — то може да укрепи волята, но не може да помогне много на наранения дух. Ти ми даде нещо друго... Ти и твоята играчка. Измъчваше ме в съня ми, но постави и огледало пред душата ми, така че успях да се видя съвсем ясно. Каква част от последния ми сън успя да разгадаеш. Барджазид?

— Беше в някаква гора... На север...

— Да.

— Ловуваше. Едно животно нарани жена от групата ви... Нали?

— Продължавай!

— Ти не и обърна внимание и продължи преследването. А когато се върна, за да се погрижиш за нея, вече бе твърде късно и започна да се обвиняваш за смъртта и. Долових огромното ти чувство за вина. Беше необикновено силно.

— Да — потвърди Декерет. — Тази вина ще нося вечно със себе си. Вече нищо не може да се направи за тази жена, нали?

Беше го обзело удивително спокойствие. Не беше сигурен какво точно се бе случило, освен че в съня си се бе сблъскал отново със събитията в Кхинторските планини, бе се изправил лице в лице с истината за това, което беше направил и не беше направил. Разбра по начин, непотдаващ се на описание с думи, че е глупаво да се самонаказва цял живот за една единствена невнимателна постъпка и безчувствена несъобразителност, че е дошло време да престане да се самообвинява и да продължи нормалния ритъм на живота си. Беше започнал процеса на самоопрощаването. Пристигна в Сувраел за да се пречисти и бе успял да постигне това. И дължеше благодарност на Барджазид за тази услуга.

— Може би щях да я спася — каза той на стареца, — може би не. Но умът ми беше другаде и в несъобразителността си аз я изоставих, за да убия плячката си. Но не бих могъл да изкупя греха си, ако продължавам да тъна в чувството за вина, нали? Мъртвите са си мъртви. Трябва да служи на живите. Хайде, обърни този флотер и да се връщаме в Толагхай.

— Нали имаше работа в пасищата? Няма ли да отидем в Гхизин Кор?

— Глупава мисия. Вече няма значение... Търговският дисбаланс и недостигът на месо... Този проблем вече е решен. Върни ме в

Толагхай.

— И после?

— Ще дойдеш с мен в замъка Врѣхни. Ще демонстрираш играчката си пред коронала.

— Не! — извика Барджазид ужасен. Сега за първи път откакто се познавах, по лицето му се изписа истински страх.

— Моля те...

— Татко! — обади се Динитак.

Под лъчите на обедното слънце момчето изглеждаше обхванато от пламъци. На лицето му бе изписана дива, необуздана гордост.

— Татко! Отиди с него при коронала! Нека да покаже на господарите си с какво разполагаме.

Барджазид навлажни устните си с език.

— Боя се, че...

— Няма от какво да се боиш. Нашето време започва сега.

Декерет погледна единия, после другия — боязливият, съсипан старец и преобразеното, сияещо момче — и долови историческото значение на това, което става. Почувства, че могъщи сили излизат от равновесие и се оформя нова конфигурация, но не можеше ясно да си представи последствията. Разбираше само, че машинката на Барджазид е нишката, която води към това.

— Какво ще стане с мен в замъка? — попита Барджазид пресипнало.

— Не знам — отвърна Декерет. — Може би ще отрежат главата ти и ще я сложат на върха на кулата на лорд Симинов. А може да те поставят наравно с останалите сили на Маджипур. Всичко може да се случи.

Разбра, че съдбата на Барджазид не го интересува, че е напълно безразличен към него, че вече не изпитва никакъв гняв към дребния, опърпан манипулатор на мозъци, а само някаква перверзна, абстрактна благодарност задето го е отгървал от собствените му демони.

— Всичко зависи от коронала. Едно е сигурно, че ще дойдеш с мен в замъка заедно с машинката си. Хайде, обръщайте флотера и ме върнете в Толагхай.

— Още не е мръкнало — промърмори Барджазид. — Огънят на деня бушува с най-голямата си сила.

— Ще се справим. Хайде, да тръгваме по-бързо. В Толагхай ще ми трябва кораб. А има и една жена, която искам да видя, преди да отплаваме.

12.

Тези събития се случиха в младежките години на този, който по-късно щеше да стане короналът лорд Декерет, при понтифекс Престимион. А момчето Динитак Барджазид от Сувраел щеше да владее умовете на всички спящи маджипурци, като носител на титлата „Крал на сънищата“.

ШЕСТ

МЕТАМОРФКАТА И ХУДОЖНИКЪТ, КОЙТО РИСУВА С ДУША

Той се е пристрастил. Умът на Хисун е отворен във всички посоки, а Регистърът на душите се е превърнал в прозорец към един изцяло нов за него свят. Когато човек живее в Лабиринта, у него се развива едно особено усещане за Маджипур като неясен и нереален — имена, вместо конкретни места. Единствено тъмният Лабиринт е нещо материално, всичко останало е пара. Но сега Хисун е пътувал из всички континенти, вкусил е непознати ястия, почувствал е горещина и студ и по този начин е достигнал до едно разбиране за сложността на света, до което, както подозира, малко други са успели да достигнат. Връща се там отново и отново. Вече няма нужда от фалшиви документи. Толкова често посещава Регистъра, че за да влезе е достатъчно само едно кимване и на негово разположение са милионите отминали дни на Маджипур. Понякога седи с една капсула само миг, колкото да се увери, че не съдържа нищо, което да го придвижи по-напред по пътя към познанието. Случва се за една сутрин да изостави по осем, десет капсули. „Вярно е — мисли той, — че душата на всяко живо същество е цяла вселена, но не всички вселени са еднакво интересни.“ И това, което би могъл да научи от най-съкровеният кътчета на някой, който цял живот е мел улиците на Пилиплок, или е мърморил молитви в свитата на Господарката на острова, не му се струва чак толкова интересно, съпоставяйки и други възможности. Продължава да изисква капсули и да ги връща, да вика нови, да надзърта за миг в миналото на Маджипур, прави това, докато не попадне на душа, която обещава да му разкрие нещо наистина интересно. Дори короналите и понтифексите могат да бъдат отегчителни, вече е разбрал това. Но винаги има чудесни, неочаквани открития — например човек, влюбил се в метаморфка...

Пресищането от съвършенството накара Терион Нисмил, художникът, който рисуваше с душата си, да напусне кристалните градове около замъка Върхни и да замине за тъмните гори на западния континент. Той бе прекарал целия си живот сред чудесата на Върха и бе пътувал из петдесетте града, според изискванията на професията си, заменяйки един вид разкош с друг на всеки няколко години. Родния му град беше Дундилмир, а първите му платна бяха пейзажи от Огнената долина — изпълнени със страстта и пламъка на младостта. След това живя известно време в чудесния Канзилейн с говорещите статуи, после в Стий, чиито покрайнини не можеха да се прекосят за по-малко от три дни, в златния Халанкс до замъка, пет години в самия замък, където беше придворен художник на лорд Триам. Картините му бяха ценени заради спокойната им елегантност и съвършената им форма, която отразяваше почти огледално съвършенството на петдесетте града. Но след време той откри, че красотата на тези места вдървява душата и парализира артистичните инстинкти. Когато Нисмил навърши четиридесетата си година, разбра, че за него съвършенството е равно на застой — започна да ненавижда най-известните си творби, духът му започна да копнее за възвишеност, непредсказуемост, преобразяване.

Кризата го завладя напълно в Толингарските градини — чудния парк в равнината между Дундилмир и Стипул. Короналът му бе поръчал да направи една поредица пейзажи, за да украси новостроящата се градинска беседка до самия замък. Нисмил измина дългия път надолу по склона на огромния връх, обиколи простиращия се на четиридесет мили парк, избра местата, на които щеше да работи и постави първото си платно пред полуострова Казкас, където паркът се стелеше напред на големи зелени вълни. Обичаше това място още от малък. На целия Маджипур нямаше по-спокойно и по-подредено кътче, защото Толингар бе засаден с растения, които сами се поддържаха във вечен порядък. Градинарска ножица никога не докосваше тези храсти и дървета — те сами растяха в прекрасна хармония, регулираха големината си и определяха на колко време да се сменят с нови, задушаваша всички бурени в околността и контролираха пропорциите си, така че първоначалното оформление никога не се променяше. Когато сменяха листата си или се налагаше да се освободят от някой клон, специални ензими превръщаха ненужното в

полезен тор. Този парк бе създаден от лорд Хавилбов преди повече от сто години. Наследниците му — лорд Сирут и лорд Канаба продължиха и разшириха програмата за генетичен контрол, а при сегашния лорд Триам планът бе доведен докрай и градината щеше да остане завинаги перфектна и хармонична. Именно това съвършенство бе дошъл да улови Нисмил.

Той погледна бялото платно, пое дълбоко въздух и се подготви да изпадне в състояние на транс. Само след миг душата му — освободена от приспания разсъдък — щеше да изобрази необикновената сила на видението му върху психочувствителното платно. Той погледна за последен път полегатите хълмове, красивите храсти, деликатно разположените листа... И изведнъж през него премина вълна от гняв. Потрепери и едва не падна. Този неподвижен пейзаж, тази статична, стерилна красота, тази безупречна и ненадмината градина не се нуждаеше от него. Самата тя никога не се променяше — подобно на картина, беше безжизнена, замръзнала в собствения си безгрешен ритъм, чак до края на света. Колко зловещо! Колко омразно! Нисмил се олюля и притисна с длани пулсиращите си слепоочия. Чу тихите, изненадани възклицания на спътниците си и когато отвори очи, видя, че всички гледат с ужас и объркване почернялото, гърчещо се платно.

— Покрийте го! — извика той и се обърна встрани. Всички се втурнаха към него едновременно. Нисмил стоеше като статуя в центъра на групата. Когато отново възвърна способността си да говори, той каза:

— Предайте на лорд Триам, че няма да мога да изпълня поръчката му.

И така, този ден той купи в Дундилмир нещата, от които имаше нужда и се отправи на дълъг път към широката река Иян и оттам с кораб надолу към западното пристанище на Алайзор. След като чака там със седмици, най-накрая се качи на един кораб за Нуминор, на Острова на съня, където остана в продължение на месец. След това се качи на друг кораб с поклонници, плаващ към Пилиплок, на Зимроел. Беше сигурен, че дивият континент няма да го потиска с елегантност и съвършенство. Там имаше само осем или девет града, които едва ли бяха нещо повече от примитивни поселища в пустошта, обхващаща територията на целия континент. След като ги бе победил преди четири хиляди години, лорд Стиамот бе принудил метаморфите да се оттеглят

именно там. Човек, уморен от цивилизацията, би могъл да възстанови душата си на такова място.

Нисмил очакваше, че Пилиплок е кална дупка, но за негова изненада това се оказа огромен, древен град, построен с математическа точност по някакъв влудяващо симетричен план. Стори му се грозен, а това не му вдъхваше спокойствие, така че той продължи нагоре по река Зимър. Премина покрай известния Ни-моя, чиято слава се носеше дори на Алханроел, но и там не спря. В един град на име Верф той импулсивно слезе от кораба и тръгна с нает фургон към горите на юг. Когато стигна толкова навътре, че вече не можеше да види и следа от цивилизацията, той спря и си построи колиба край един бърз тъмен поток. Това стана на третата година след като бе напуснал замъка Връхни. През целия път беше сам и бе разговарял с хора само по необходимост. Не бе рисувал въобще.

Едва тук Нисмил почувства, че започва да оздравява. Всичко наоколо беше непознато и прекрасно. На Върха климатът се регулираше изкуствено, царуваше безкрайна ароматна пролет, валежите падаха в определени интервали, фалшивият въздух беше чист и приятен. А тук се намираше в истинска влажна и дъждовна джунгла, където почвата беше мокра и податлива, където се стелеха мъгли и често валеше, където растенията никнеха безразборно, хаотично преплетени — в пълна противоположност с Толингарските градини. Ходеше почти без дрехи, с множество опити и грешки научи кои корени и плодове стават за ядене и си направи мрежа, с която да лови дългите, червеникави риби, които проблясваха над водата подобно на космически ракети. Ходеше с часове из джунглата, не само пленен от красотата и, но и изпитващ странна наслада от неувереността дали ще успее да намери обратния път. Често пееше — силно и с неравен глас. В замъка Връхни никога не беше пял. От време на време изваждаше платно с намерение да рисува, но винаги го оставяше настрана неизползвано. Съчиняваше безсмислени поеми — поредици звучни срички — и ги изпълняваше с напевен глас пред публиката си от високи дървета и преплетени храсти. Понякога се чудеше какво ли става в двора на лорд Триам, дали короналът е наел друг художник, за да нарисува нужните му картини и дали халатингите покрай пътя към Хай Морпин вече са разцъфтели. Но тези мисли го спохождаха рядко.

Загуби дирите на времето. Изминаха четири, пет, може би шест седмици преди да срещне първия метаморф.

Това стана на една мочурлива поляна на около две мили от колибата му нагоре по течението. Беше отишъл там за да събере малко от сочните алени луковици на калните лилии, които се бе научил да стрива и да изпича нещо подобно на хляб. Те се намираха дълбоко и много често трябваше да мушка ръката си чак до рамото в калта и да опипва наоколо с притисната към земята буза. Изправи се изпокалян и мръсен, стиснал шепа луковици и се стресна, когато видя съществото, което го наблюдаваше съвсем спокойно от десетина крачки разстояние.

Никога не беше виждал метаморф. Коренните жители на Маджипур отдавна бяха прогонени от основния континент Алханроел, където Нисмил бе прекарал живота си, но въпреки това той имаше представа как изглеждат и сега беше сигурен, че пред него стои метаморф — удивително висок, крехък, с жълтеникава кожа, с наклонени навътре очи, едва видим нос и жилава коса с бледозелен цвят. Около кръста му имаше само една препаска, на която висеше остър, къс нож от някакво полирано черно дърво. С някакво странно достойнство, метаморфът стоеше с един крак, увит около глезена на другия. Изглеждаше едновременно зловещ и внимателен, заплашителен и комичен. Нисмил реши да не се плаши.

— Здравей — каза той. — Имаш ли нещо против да събирам луковици тук?

Метаморфът не отговори.

— Казвам се Терион Нисмил и си построих колиба надолу по реката. По-рано живеех в замъка Връхни и бях художник.

Метаморфът го гледаше безмълвно. На лицето му трепна някакво неразгадаемо изражение, след което той се обърна и изчезна грациозно в джунглата само за миг.

Нисмил сви рамене и продължи да рови за луковици. Седмица или две по-късно срещна още един метаморф, а може би беше същият, докато белеше кората на някакво растение, за да си направи капан за билантуни. Туземецът отново остана безмълвен, след като се появи като привидение и го заглежда в същата поза на един крак. Нисмил се опита да завърже разговор, но още при първите му думи съществото се понесе към джунглата като някакъв дух.

— Чакай! — извика Нисмил след него. — Искам да поговоря с теб!

Но вече беше сам.

Няколко дни след това събираше дърва за огъня, когато отново усети, че някой го наблюдава. Този път веднага заговори:

— Улових билантун и ще го опека. Искаш ли да вечеряме заедно?

Метаморфът се усмихна — поне Нисмил взе това трепване на лицето за усмивка, макар че можеше да е всичко друго — и сякаш за да му отговори, за миг изненадващо се превърна в негово огледално копие — набит и мускулист, с дълбоки, пронизващи очи и дълга до раменете черна коса. Нисмил потрепери неудържимо и примигна, после се съвзе и се усмихна, като предпочете да възприеме тази мимикрия като някаква форма на комуникация и каза:

— Фантастично! Не мога да разбера как го правиш! — Той кимна. — Ела! Билантунът ще е готов след час и половина, а дотогава ще поговорим. Разбираш езика ни, нали?

Чувстваше се много странно да разговаря със същество досущ като него.

— Кажй нещо, а? Има ли наблизо селище на метаморфи? Пиуривари — поправи се той веднага, защото си спомни как метаморфите наричаха себе си. — А? Има ли много пиуривари наоколо в джунглата? — Нисмил отново направи подканящ жест. — Ела с мен до колибата ми и ще наклада огъня. Нямах вино, предполагам? Това е единственото нещо, което ми липсва... Малко добро, силно вино, като това, което правят в Мулдемар. Сигурно повече няма да вкуся от него, но тук на Зимроел също има вино, нали? Е, ще кажеш ли нещо?

В отговор метаморфът само направи гримаса — може би искаше да имитира усмивка, но това изкриви второто лице на Нисмил по някакъв странен и чудат начин. След това само за миг прие нормалния си вид и се отдалечи.

Надяваше се, че след малко ще се върне с бутилка вино, но не го видя повече. „Странни същества — помисли си той. — Дали са се ядосали, че се заселих в територията им?“ Може би го следяха, страхувайки се, че е някакъв преден пост на неочаквана вълна от човечи заселници? Странно, но не изпитваше страх. Общото мнение за

метаморфите беше, че са войнствени — наистина вдъхваха безпокойство, — чужди, неразбираеми. Много истории се разказваха за нападения на метаморфи над човешки поселища и не можеше да има съмнение, че променящите се питаят омраза към тези, които са дошли на техния свят и са ги прогонили в тези джунгли. Въпреки това Нисмил не изпитваше лоши чувства, никога не бе причинявал някому зло и просто искаше да го оставят да живее спокойно. Струваше му се, че по някакъв начин метаморфите ще се убедят, че не е техен враг, искаше му се да се сприятели с тях. След цялото това време, прекарано в самота, изпитваше нужда да поговори с някого, а не беше изключено размяната на мисли и идеи с тези странни същества да се окаже полезна. Дори би могъл да нарисува някого от тях. Напоследък се замисляше да се върне към изкуството си, да преживее отново момента на творчески екстаз, когато душата му преодолява разстоянието до психочувствителното платно и нанася върху него образите, които само той би могъл да създаде. Без съмнение сега беше много по-различен от нещастния човек, който живееше в замъка Връхни и тази разлика не можеше да не проличи в творбите му. През следващите няколко дни той репетираше специалната реч, с която трябваше да спечели доверието на метаморфите, да преодолее странната им стеснителност и деликатност, които пречеха на установяването на какъвто и да било контакт. „С времето — мислеше той — ще свикнат с мен, ще започнат да разговарят, да приемат поканите ми, да се хранят с мен и може би след това някой ще се съгласи да ми позира...“

Но в следващите дни не видя метаморфи. Скиташе из гората, вглеждаше се с надежда в гъсталаците и обвитите в мъгла горски пътеки, но не срещна никого. Реши, че е бил прекалено директен и ги е уплашил — но къде отиде прословутата им войснственост? Накрая спря да се надява, че ще се срещне с тях отново, а това беше смущаващо. Вече не изпитваше нужда от компания, но мисълта, че наблизо има интелигентни същества поддържаше у него чувство за самота, което не можеше да преодолее лесно.

Един влажен и топъл ден, няколко седмици след последната си среща с метаморфа, Нисмил плуваше в естествения вир, образувал се от свлекли се камъни, на около половин миля от колибата му надолу по течението. Изведнъж забеляза една слаба фигура, която се движеше

бързо през гъстите храсталаци със сини листа край брега. Той изпълзя бързо от водата, като изподра коленете си в камънака.

— Чакай! — изкрещя с всички сили. — Моля те, недей... Не се страхувай! Не си отивай!

Фигурата изчезна, но Нисмил хукна след нея и не след дълго отново я зърна сред листака, облегнала се спокойно на едно голямо дърво с яркочервена кора.

Той спря изненадан, защото това не беше метаморф, а жена. Човек!

Беше стройна, млада и гола, с гъста кестенява коса, тесни рамене, малки високи гърди и искрящи весели очи. Изглеждаше, че никак не се бои от него — горски дух, на когото малката гонитба очевидно бе доставила удоволствие. Докато той я гледаше втрещен, тя го измери от горе до долу съвсем спокойно, разсмя се с ясен, звънлив смях и му каза:

— Целият си изподран! Не можеш ли да тичаш в гората малко по-внимателно?

— Не исках да си отидеш.

— О, нямаше да отида далеч. Знаеш ли, преди да ме забележиш аз дълго те наблюдавах. Ти си мъжът от колибата, нали?

— Да. А ти... Къде живееш?

— Тук и там — отвърна тя шеговито.

Нисмил я гледаше захласнат. Красотата и го радваше, липсата на всякакъв свян го изумяваше. „Сякаш е халюцинация — мислеше той. — Откъде се взе? Какво правеше това човешко същество — без дрехи и само — в тази джунгла?“

Човешко същество?

„Разбира се, че не!“ — даде си сметка Нисмил и изведнъж се натъжи като дете, което е получило някакво желано съкровище насън, но със събуждането си е разбрало тъжната истина. Спомни си с каква лекота метаморфът се бе преобразил в самия него и се замисли над мрачната възможност — това беше някакъв фокус, някакъв маскарад. Вгледа се напрегнато в жената, търсейки признак за същността и — трепване на лицето, някакво движение на остриите като бръснач скули или наклонените и очи. По всичко приличаше на човек, но все пак... Беше невероятно да срещне тук някого от своята раса — по-скоро тя беше метаморф, измамник...

Не искаше да повярва в това. Реши да приеме евентуалната измама като се остави да бъде заблуден с надеждата, че по този начин ще я предизвика да се превърне в това, което е.

— Как се казваш? — попита той.

— Сарис. А ти?

— Нисмил. Къде живееш?

— В гората.

— Значи недалеч от тук има човешко селище?

Тя сви рамене.

— Живея сама.

Жената се приближи към него — той усети как мускулите му се свиват, как нещо пари в стомаха му и сякаш кожата му гореше — и докосна с върховете на пръстите си драскотините върху раменете и гърдите му.

— Не те ли боли?

— Малко. Трябва да се измия.

— Хайде, ела да се върнем при вира. Знам по-добър път от този, по който тръгна ти. Следвай ме!

Тя разгърна някаква избуяла папрат и се откри тясна, добре утъпкана пътека. Побягна грациозно по нея, а той хукна подире и, възхитен от лекотата на движенията и, от играта на мускулите на гърба и бедрата и. Хвърли се във вира миг след нея. Хладната вода облекчи изподраната му кожа. Когато излязоха, той вече копнееше да я прегърне, но не посмя. Легнаха на обраслия с мъх бряг. В очите и се появи дяволито пламъче.

— Колибата ми не е далеч — каза той.

— Зная.

— Искаш ли да дойдеш там?

— Някой друг път, Нисмил.

— Добре. Някой друг път.

— Откъде си? — попита тя.

— Роден съм близо до замъка Върхни. Знаеш ли къде е това? Бях художник в двора на коронала. Рисувам с душа. Знаеш ли как става? Прави се с ума и с психочувствително платно... Мога да ти покажа. Мога да те нарисувам, Сарис. Най-напред се вглеждам в обекта и го възприемам с цялата дълбочина на съзнанието си, след това изпадам в транс, почти като съм наяве, превръщам видяното в нещо свое и го

нанасям върху платното. Само за миг улавям същността на обекта и я пренасям върху картината... — Той замълча. — Бих ти показал най-доброто, на което съм способен, като те рисувам.

Сякаш не го бе чула.

— Би ли искал да ме докоснеш, Нисмил?

— Да, много!

Гъстият тюркоазен мъх беше като килим. Тя се претърколи към него, той вдигна ръка към тялото и, но се поколеба, защото беше сигурен, че е метаморфка, която играе с него някаква перверзна игра и наследството на хилядите години борба и ненавист изплуваха в съзнанието му. Той се ужаси при мисълта, че когато я докосне, тя ще се окаже лепкава и противна, каквито си мислеше, че са метаморфите, или в мига, в който я прегърне, щеше да се превърне в нещо друго. Очите и бяха затворени, устните леко разделени, езикът и се показваше и прибираше като на змия — тя чакаше. Той се застави да погали гърдата и, но плътта и беше топла и податлива, като на нормална млада жена, доколкото можеше да си спомни след толкова години самота. Тя простена леко и се притисна в него. За миг във въображението му се появи гротескната фигура на метаморф — ъгловат, с дълги крайници и без нос, — но той прогони мисълта трескаво и се отдаде изцяло на гъвкавото и жизнено тяло в ръцете си.

Дълго време след това те лежаха неподвижно, един до друг, с вплетени ръце, без да говорят. Дори когато заваля лек дъжд, те не помръднаха и оставиха капчиците да измият потта от телата им. Най-накрая Нисмил отвори очи и видя, че тя го наблюдава с нескрито любопитство.

— Искам да те рисувам — каза той.

— Не.

— Не сега, утре. Ще дойдеш в колибата ми и...

— Не!

— Не съм рисувал от години. За мен е важно да започна отново.

И много искам да рисувам теб.

— А аз много искам да не ме рисуваш — отвърна тя.

— Моля те.

— Не — каза тя тихо, отдръпна се и се изправи. — Рисувай джунглата, вира. Не мен. Нали няма, Нисмил? Нали?

Той сви рамене тъжно в знак на съгласие.

— Сега трябва да тръгвам — каза Сарис.

— Ще ми кажеш ли къде живееш?

— Вече ти казах. Тук и там. В гората. Защо все това ме питаш?

— Искам да мога да те открия отново. Ако изчезнеш, как ще знам къде да те търся?

— Аз знам къде да те намеря, това е достатъчно — отговори тя.

— Ще дойдеш ли при мен и утре?

— Мисля, че да.

Той улови ръката и и я притегли към себе си, но сега тя изглеждаше колеблива, далечна. Тайнствеността и го измъчваше. Всъщност не му беше казала нищо, освен името си. Беше му много трудно да повярва, че тя живее самотно в джунглата и скита където и попадне. От друга страна му се струваше невъзможно да не разбере, ако наблизо има човешко селище. Най-вероятното обяснение бе, че тя е от променящите се, впуснала се поради някаква невеста причина в приключение с човек. Колкото и да се мъчеше да отхвърли тази мисъл, струваше му се, че тя е най-близо до истината. Но тя приличаше на човек, държеше се като човек, когато я докосваше, не можеше да долови никаква разлика. До каква степен метаморфите можеха да се преобразяват? Изпитваше желание да я попита направо дали подозренията му са основателни, но знаеше, че би било глупаво — досега не бе отговорила на нито един от въпросите му, та точно на този ли? Замълча. Тя изтегли внимателно ръката си, присви устни като за целувка, разтвори папратта и изчезна.

Целия следващ ден Нисмил чакаше в колибата си. Тя не се появи, но това не го изненада. Срещата им беше някакъв сън, фантазия, събитие отвъд времето и пространството. Не се надяваше да я види отново. Надвечер извади едно платно от пакета, който бе взел със себе си и реши да се опита да нарисова гледката пред колибата си при спускащия се здрач, придаващ червеникъв оттенък на въздуха. Остана загледан дълго време — проучваше вертикалните линии на дърветата, издигащи се перпендикулярно над гъстите, отрупани с жълти плодове храсти. Най-накрая поклати глава и прибра платното — в този пейзаж нямаше нищо, което си заслужаваше да бъде уловено и предадено от изкуството му. Реши на следващата сутрин да отиде на едно място отгатак поляната, където имаше скала, от чиито пукнатини бяха

покарали растения със сочни червени плодове. „Може би е обещаващ пейзаж“ — помисли си той.

Но и тогава намери претекст да не тръгне веднага, а когато бе готов, вече бе станало пладне и реши, че е твърде късно. Вместо това започна да работи в малката си градинка — беше засадил някои от растенията, чиито листа и плодове ставаха за ядене — и това му отне часове. Късно следобед в гората падна млечнобяла мъгла. Не бяха изминали и няколко минути след като се прибра в колибата си и на вратата се почука.

— Бях престанал да се надявам — каза и той.

Челото и веждите на Сарис бяха покрити с капчици влага. „От мъглата е — помисли си той. — Или може би е танцувала по пътя до тук.“

— Обещах ти да дойда — каза тя тихо.

— Вчера.

— Днес е вчера — засмя се тя и извади изпод робата си една бутилка. — Обичаш ли вино? Намерих малко. Трябваше да отида далеч, за да го взема. Вчера.

Беше младо, сивкаво на цвят вино, което щипеше езика, защото беше газирано. На бутилката нямаше етикет, но той реши, че е някакво зимроелско вино, непознато в замъка Връхни. Изпиха всичкото — той малко повече от нея, защото тя непрекъснато пълнеше чашата му, а после излязоха навън, за да се любят върху хладната влажна земя край потока. След това заспаха. Беше вече нощ, когато тя го събуди и го заведе в леглото му. До сутринта останаха прегърнати и когато изгря слънцето, Сарис не прояви желание да си тръгне. Отидоха до вира, за да поплуват. Любиха се отново на тюркоазения мъх, после тя го заведе при гигантското дърво с червена кора, където я бе срещнал и му посочи огромния кръгъл плод, няколко метра в диаметър, който се бе откъснал от клоните му. Нисмил го погледна недоверчиво. Плодът се бе разцепил и вътре се виждаше червена пихтиеста маса, осеяна с големи, блестящи, черни семки.

— Това е дуика — обясни тя. — Ще ни опие.

Съблече робата си и уви в нея няколко големи парчета от плода, които занесоха в колибата. Ядоха цяла сутрин. През по-голямата част от следобеда пяха и се смяха, а за вечеря изпекоха малко риба, уловена с мрежата на Нисмил. По-късно, когато лежаха един до друг с хванати

ръце, тя му зададе хиляди въпроси за миналия му живот, за картините му, за детството му, за пътешествията му, за замъка Връхни и петдесетте града около него, за шестте реки, за двора на лорд Триам. Въпросите го засипваха един след друг като порой — всеки следващ идваше, преди да се е справил с предишния. Любопитството и беше неизчерпаемо, но му помагаше да потисне неговото, защото макар и да искаше да научи много неща за нея — всичко, — просто нямаше как да я попита. И по-добре, защото се съмняваше, че ще му отговори.

— Какво ще правим утре? — попита тя най-накрая.

Така станаха любовници. Не правеха нищо друго, освен да ядат, да плуват, да се прегръщат и да поглъщат от опияняващия плод на дуиковото дърво. Нисмил престана да се безпокои, че тя ще изчезне неочаквано, както се бе появила. Пороят на въпросите и секна след известно време, но въпреки това той реши да не я разпитва и да остави тайните и неразгадани.

Не можеше да се отърве от мисълта, че е метаморф — това го смразяваше, — че красотата и е лъжа, че зад нея се крие гротескно и чуждо същество... Особено когато прокарваше ръка по хладната кожа на бедрата и гърдите и. Непрекъснато се бореше с подозренията си, но въпреки всичко те не го оставяха. В тази част на Зимроел нямаше човешки селища, а му се струваше съвсем невероятно това момиче да е решило, както и той, да живее съвсем само в джунглата като отшелник. Много по-вероятно беше да е родена по тези места, да е една от многото променящи се, които се промъкваха като призраци през влажните гори наоколо. Когато Сарис спеше, понякога я наблюдаваше на слабата светлина на звездите, за да види дали човешката и форма няма да се промени. Но тя оставаше същата.

За метаморфите не бе характерно да търсят човешка компания или да проявяват положително отношение към хората. За повечето жители на Маджипур те бяха нереални, легендарни духове, останали от отминала епоха. Какво би накарало една от тях да го потърси, да му предложи толкова съвършена имитация на любовта, да полага такива усилия, за да даде светлина на дните му и живот на нощите му? В моменти на параноя той си представяше как Сарис в тъмнината приема истинската си форма, как се изправя над него докато спи и забива блестящия си нож в гърлото му — отмъщение за престъпленията на

предците му. Какво безумие бяха всички тези фантазии! Ако искаха да го убият, не беше необходимо да устройват такъв сложен театър.

Да повярва, че тя е метаморф му се струваше също толкова трудно, колкото да повярва, че не е.

За да се отърве от тези мисли, реши отново да се заеме с изкуството си. В един необикновено ясен и слънчев ден той взе едно ново платно и тръгна със Сарис към скалата с червените плодове. Тя го гледаше захласната, докато се приготвяше.

— И рисуваш изцяло с ума си, така ли?

— Изцяло. Най-напред поемам пейзажа с душата си, после го преобразувам, подсилвам и композирам, после... Ще видиш сама.

— Може ли да гледам? Няма ли да ти попреча?

— Не, разбира се.

— Но ако нечий друг ум се намеси в картината...

— Това не може да се случи. Тези платна са предназначени специално за мен.

Той примижа, прецени разстоянието, направи няколко крачки вляво, после вдясно. Гърлото му беше пресъхнало, а ръцете му трепереха. От последния път, когато бе правил това, бе минало толкова много време... Все още ли притежаваше дарбата? А техниката? Той намести платното и го докосна предварително с ума си. Пейзажът беше добър — жив, чудноват, със силни цветови контрасти, с нелеки композиционни проблеми. Масивната скала, странните растения с месестите червени плодове и малки листенца, омекотената от гората слънчева светлина... Да, щеше да стане. Самата гледка до голяма степен му помагаше да претвори върху платното гъстата джунгла, това място с променящи се форми...

Той затвори очи. Изпадна в транс и предаде картината върху платното.

Сарис възкликна изненадано.

Нисмил почувства как по цялото му тяло избива пот — той се олюля и се помъчи да поеме въздух. След малко се успокои и погледна картината.

— Колко е красиво! — прошепна Сарис.

Но това, което видя, го накара да потрепери — криволичещи диагонали, размазани и неясни цветове, натежало нечисто небе, увиснало на странни кълба над хоризонта. Беше далеч от пейзажа,

който се бе опитал да улови и което бе по-лошо — нямаше нищо общо с творбите на Терион Нисмил. Това беше една тъмна и потискаща картина, опорочена от непредвидена дисхармония.

— Не ти ли харесва? — попита го тя.

— Не е това, което исках да бъде.

— Дори и така да е... Колко чудесно е, че можеш да рисуваш по този начин... И колко е хубава...

— Мислиш ли, че е хубава?

— Да, разбира се! Ти не мислиш ли така?

Той се вгледа в нея. Това нещо? Хубаво? Тя или го ласкаеше, или просто не познаваше преобладаващите вкусове. А може би искрено харесваше творбата му? Тази странна, изтерзана картина, тази мрачна и чужда работа...

Чужда.

— Не ти харесва — каза тя.

— Не съм рисувал почти четири години. Може би трябва да започна по-бавно, за да мога да възвърна уменията си...

— Аз развалих картината ти — каза Сарис.

— Ти? Не бъди глупава!

— Моят ум се е намесил... Моят поглед върху нещата...

— Казах ти, че тези платна са предназначени специално за мен. Може да съм сред хиляда души и те с нищо не могат да повлияят на картината ми.

— Сигурно съм те разсеяла. Или някак си съм отклонила вниманието ти.

— Глупости!

— Ще се поразходя. Нарисувай още една, докато ме няма.

— Не, Сарис. Тази е чудесна. Колкото повече я гледам, толкова повече ми харесва. Хайде, да се прибираме. Ще поплуваме, ще хапнем малко дуика и ще се любим. Искаш ли?

Той свали платното от триножника и го нави. Но думите и го бяха впечатлили повече, отколкото му се искаше. Без съмнение в картината бе влязло нещо непознато. Дали тя не бе успяла някак си да му повлияе, невидимата и душа на метаморф да е объркала духа му с излъчването си, да е смутила импулсите на ума му с чужди оттенъци?

Тръгнаха покрай потока мълчаливи. Когато стигнаха до поляната с калните лилии, където Нисмил бе видял метаморфа за първи път, той

изведнъж каза:

— Сарис, трябва да те попитам нещо.

— Да?

Вече не можеше да спре.

— Ти не си човек, нали? Ти всъщност си метаморф.

Тя се вгледа в него с широко отворени очи, по бузите и плъзна червенина.

— Сериозно ли говориш?

Той кимна.

— Аз? Метаморф? — Тя се засмя, но не много убедително. —
Що за безумно хрумване?

— Отговори ми, Сарис. Погледни ме в очите и ми отговори.

— Глупаво е, Терион.

— Моля те, отговори ми!

— Искаш да ти докажа, че съм човек. Как бих могла?

— Просто ми кажи, че си човек.

— Човек съм — отговори тя.

— Мога ли да ти вярвам?

— Не зная. Можеш ли наистина? Чу моя отговор. — В очите и проблесна весело пламъче. — Не ти ли приличам на човек? Не се ли държа като човек? Имам ли вид на имитация?

— Може би не съм в състояние да разбера разликата.

— Защо мислиш, че съм метаморф?

— Защото в тази джунгла живеят само метаморфи — отговори той. — Струва ми се... логично. Въпреки че... отгоре на всичко... — той се поколеба. — Слушай, аз получих отговор на въпроса си. Той наистина беше глупав и искам да не говорим повече за това. Съгласна ли си?

— Колко си странен! Сигурно си ми ядосан! Мислиш, че съм развалила картината ти.

— Не е така.

— Никак не умееш да лъжеш, Терион.

— Добре. Нещо наистина развали картината ми, но не знам какво е то. Това не е картината, която исках да нарисувам.

— Тогава направи друга.

— Ще направя. Искам да нарисувам теб, Сарис.

— Казах ти, че не искам да ме рисува.

— Имам нужда да го направя. Искam да видя какво има в душата ми, а единственият начин да го направя е...

— Нарисувай дуиковото дърво, Терион. Или колибата.

— А защо не теб?

— Чувствам се неудобно...

— Това не е истина. Какво може да стане, ако те рисувам?

— Моля те, Терион!

— Да не би да се боиш, че на платното ще излезеш по начин, който не ти харесва? Това ли е? Боиш се, че ако те рисувам, ще получа други отговори на въпросите си, нали?

— Моля те!

— Искam да те рисувам.

— Не!

— Тогава ми обясни защо.

— Не мога — отговори тя.

— Значи не можеш да ми откажеш. — Той извади ново платно от торбата си. — Ето тук, на поляната. Отиди до потока, Сарис. Ще свърша само за миг.

— Не, Терион!

— Сарис, ако наистина ме обичаш, ще ми позволиш да те рисувам.

Това беше груб шантаж и той се засрами, че прибегна до него. Тя се ядоса, защото забеляза в очите и остър блясък, какъвто досега не беше виждал. Гледаха се дълго.

Най-накрая тя каза със студен, равен глас:

— Не тук, Терион. Щом настояваш, ще ти позволя да ме рисуваш при колибата.

По пътя до там не разговаряха.

Струваше му се, че е наложил волята си със сила, че е извършил нещо като изнасилване и му се щеше да се откаже. Но съзнаваше, че хармонията в отношенията им никога нямаше да се върне, поне да получи отговор на въпросите си. Той се зае смутено с подготовката на платното.

— Къде да застана? — попита тя.

— Където и да е — край потока, край колибата, — все едно.

С бавна, отпусната походка тя се запъти към колибата. Той кимна обезсърчено и се приготви. Сарис го гледаше гневно. Очите и бяха

пълни със сълзи.

— Обичам те! — каза той неочаквано и изпадна в транс си. В последния миг забеляза, че тя променя стойката си, изправя раменете си, усмихва се, очите и отново се изпълват със светлина.

Когато отново отвори очи, картината беше готова, а Сарис го гледаше, застанала край вратата на колибата.

— Как е? — попита го тя.

— Ела и виж сама!

Тя се приближи. Двамата разгледаха заедно картината и след малко Нисмил я прегърна. Сарис потрепери и се притисна до него.

На картината беше изобразена жена с човешки очи и с уста и нос на метаморф. Фонът беше изпълнен с криви оранжеви, червени и розови ивици.

— Сега вече знаеш това, което искаше — каза му тя.

— Ти ли беше там, на поляната?

— Да.

— А защо?

— Стори ми се интересен, Терион. Искях да науча всичко за теб. Никога не бях виждала същество като теб.

— Все още не мога да повярвам — прошепна той.

Тя посочи картината.

— Това не е ли достатъчно?

— Не, не.

— Вече знаеш отговора.

— Зная, че си човек. Картината лъже.

— Не, Терион.

— Докажи ми. Промени се отново, още сега. — Той я пусна и отстъпи назад. — Направи го! Промени се!

Тя го погледна тъжно. После, почти веднага се преобрази в негово копие, така, както бе направила преди — окончателното доказателство, отговорът, който не желаше да му даде. По кожата на лицето му един мускул заигра като обезумял. Гледаше я без да мигне, а тя се преобрази още веднъж, този път в нещо ужасяващо и чудовищно — кошмарно пъпчиво кълбо с отпусната кожа, очи като чинии и крив клюн. След това в истинския си вид — по-висока от него, с хлътнал гръден кош и безизразно лице... Накрая отново стана Сарис с буйната кестенява коса, деликатните ръце, твърдите, силни бедра.

— Не — каза той. — Не това. Не искам повече фалш.

Тя отново се превърна в метаморф.

Нисмил кимна.

— Да, по-добре е. Бъди такава! Така си по-красива.

— Красива? Терион?

— Разбира се. Заблудата винаги е грозна.

Той улови ръката и. Имаше шест пръста — много дълги и тънки, без нокти и без видими стави. Кожата и беше лъскава като коприна и на пипане далеч не беше това, което очакваше. Той прокара ръка по слабото и, почти безплътното тяло. Тя стоеше неподвижно.

— Ще трябва да си отида — каза тя накрая.

— Остани и живеи с мен!

— Дори и сега?

— Дори и сега! И в истинския си вид.

— Все още ли ме желаеш?

— Много — отговори той. — Ще останеш ли?

— Когато за първи път дойдох при теб, беше, за да те наблюдавам — каза тя. — Искан да те проуча, да си поиграя с теб. Дори да ти се подиграя и да те оскърбя. Ти си от враговете ни, Терион. Твоята раса винаги ще бъд наш враг. Но когато заживяхме заедно, разбрах, че няма причина да те мразя. Не и теб. Като индивид, разбираш ли?

От странните чужди устни идваше гласът на Сарис. „Колко странно — мислеше той. — Като в някакъв сън.“

— Прииска ми се да съм с теб — не спираше тя. — Играта да продължи вечно, разбираш ли? Но се оказа, че трябва да свърши. И въпреки това все още искам да съм с теб.

— Остани, Сарис.

— Само ако наистина го желаеш.

— Казах ти вече.

— И не се ужасяваш от мен?

— Не.

— Нарисувай ме пак, Терион. Докажи ми любовта си върху платното и аз ще остана.

Той я рисуваше всеки ден, докато не му останаха платна. После окачи картините в колибата — Сарис при дуиковото дърво, Сарис на

поляната, Сарис на фона на млечнобялата мъгла привечер, Сарис и залеза, на пурпурен фон. Не успя да си направи нови платна, макар че се опита. Всъщност това нямаше голямо значение. Тръгнаха на дълги разходки надолу покрай потока и навътре в джунглата. Тя му показваше непознати дървета и животни — зъбатите гущери и заравящите се в пръстта златисти червеи, зловещите, тъжни аморфиботи, проспиващи дните си в калните езера. Не говореха много — времето за въпроси бе минало и повече нямаше нужда от думи.

Дните се сляха, седмиците — също. В тази земя без сезони бе трудно да се прецени колко време е минало. Може би месец, може би шест. Не срещнаха никой друг. Тя му каза, че джунглата е пълна с метаморфи, но че се държат настрана и се надява да ги оставят намира завинаги.

Един влажен следобед той отиде, за да провери капаните си и когато се върна след около час, веднага усети, че нещо не беше наред. Когато се приближи до колибата, видя четирима метаморфи. Беше сигурен, че сред тях е и Сарис, но не можеше да я разпознае.

— Чакайте! — извика той, когато минаха покрай него. — Какво искате от нея? Пуснете я! Кой са тези? Какво искат?

Само за миг единият метаморф трепна и той видя момичето с кестенявата коса, но наистина само за миг. После четиримата се отдалечиха плавно като призраци и изчезнаха в джунглата. Дъждът се усили, спусна се гъста мъгла и вече не се виждаше нищо. Нисмил спря в края на разчистеното място и напрегна слух, за да долови някакъв глас в шума на дъжда и бълбукането на потока. Стори му се, че чува плач и вик на болка, но това можеше да е някой от многобройните звуци на джунглата. Беше безпредметно да се опитва да последва метаморфите в гъстата, непрогледна мъгла.

Повече никога не видя Сарис, нито пък друг метаморф. Известно време се надяваше да се натъкне на променящи се в гората и те да го убият с полираните си дървени ножове, защото самотата беше станала нетърпима. Но това не се случи и когато си даде сметка, че живее сякаш под карантина — изолиран не само от Сарис, ако все още беше жива, но и от всички останали живи същества, — той реши, че повече не може да остане в колибата край потока. Прибра картините си, внимателно разглоби колибата и се отправи на дългото и опасно пътешествие към цивилизацията. Пристигна в подножието на замъка

Врѣхни една седмица преди петдесетия си рожден ден. Разбра, че докато го е нямало лорд Триам е станал понтифекс, а неговото място е заел лорд Вилдивар, който не хранеше особени симпатии към изкуствата. Нисмил нае едно ателие — на брега на реката Стий — и отново започна да рисува. Работеше само по памет — картините му представляваха смущаващи, мрачни сцени от живота в джунглата, често се появяваха метаморфи. Това естествено не се хареса на веселия и безгрижен маджипурски свят и в началото почти нямаше купувачи. Но те привлякоха вниманието на херцог Кюраин, който бе започнал да се отегчава от слънчевото спокойствие и перфектните пропорции. Подкрепено от него, творчеството на Нисмил стана популярно и модерно и в последните години от живота му се купуваше всичко, което бе нарисувал.

Имитираха го масово, макар и без успех — творбите му станаха обект на множество критически есета и биографични проучвания.

— Работите ти са неспокойни и странни — каза му веднџ един критик. — Да не би да си измислил някакџ начин да използваш сънищата си?

— Рисувам само по памет — отвърна Нисмил.

— И тази памет ти причинява болка, ако позволиш да кажа това.

— Ни най-малко — отговори Нисмил. — Целта на всички мои работи е да пресџздам времето на радост, любов и щастие — най-ценния момент от живота ми.

Той се вгледа покрай събеседника си в далечните мъгли — гџсти и меки като вълна, — които се стелеха сред високите тѣнки дървета, оплетени с лиани.

3.

В компанията на архиреджиманд Голатор Лазгия Декерет откри, че животът в Толагхай може и да не е толкова потискащ, колкото изглеждаше на пръв поглед. Тя го върна в странноприемницата с флотер — той забеляза отвращението и от мястото — и му каза да си почине, да се измие и да е готов след час. Беше се спуснал медночервеникав здрач и когато измина уреченото време, небето вече бе напълно черно и само няколко непознати съзвездия прорязваха следи в него, а близо до хоризонта едва се виждаха полумесеците на двете луни. Тя беше съвсем точна. Вместо официалната рокля беше облякла някаква прилепнала мрежеста материя и изглеждаше неотразимо привлекателна. Всичко това озадачи Декерет. Да, той бе получил своя дял от успеха сред жените, но точно към тази не бе проявил никакъв интерес — само най-официално уважение. Въпреки това беше ясно, че тя се готви за интимни преживявания. Защо? Със сигурност не заради физическите му качества, доброто му образование или за някаква възможна политическа услуга, която би могъл да и направи. Но не виждаше никакво друго рационално обяснение. Освен едно — че това беше вмирисано, затънтено място, където животът е отегчителен и неприятен, а той е млад чужденец, който би могъл да дари една жена, също млада, с малко удоволствие. Това го караше да се чувства експлоатиран, но иначе не виждаше нищо лошо. След месеците, прекарани на кораба, той самият беше готов да поеме известен риск в името на удоволствието.

Вечеряха в някакъв частен клуб в покрайнините на града. Градината беше елегантно украсена с великолепни растения от Стойензар, както и с други цъфтящи чудеса и Декерет започна да изчислява каква ли част от скромните водни запаси на Толагхай отиваха за поддържането само на тази градина. На другите маси — на големи разстояния една от друга, седяха местни хора с елегантни костюми. Голатор Лазгия кимна на няколко от тях, но никой не се приближи, нито пък някой го заглежда с прекалено любопитство. Откъм сградата лъхаше хладен освежителен вятрец — първият, който

усещаше от седмици насам — сякаш от някаква чудодейна машина, братовчедка на устройствата, които създаваха прекрасната атмосфера в замъка Връхни. Вечерята беше чудесна — леко ферментирали плодове и крехко филе от някаква бледозелена риба, придружени от прекрасно, сухо амбълморнско вино — както на него му се стори — от самите покрайнини на замъка Връхни. Тя пиеше свободно — той също. Скоро очите им светнаха и ги обзе оживление. Хладният, официален тон, с който разговаряха в кабинета и изчезна. Той научи, че тя е с девет години по-възрастна от него, че е родена във влажния, покрит със сочна растителност Нарабал на западния континент, че е започнала да работи в понтификата още съвсем млада и че е изпратена на Сувраел преди десет години, като с възкачването на Конфалум е заела високия административен пост в Толагхай.

— Харесва ли ти тук? — попита я той.

Тя сви рамене.

— Свиква се.

— Съмнявам се, че бих могъл. За мен Сувраел е място на мъките, нещо като чистилище.

Голатор Лазгия кимна.

— Точно така.

В очите и проблесна пламъче, предназначено за него. Той не посмя да поиска повече обяснения, но чувстваше, че помежду им има много общи неща.

Декерет напълни чашите още веднъж и си позволи да поеме риска на една спокойна, уверена усмивка.

— А ти за да се пречистиш ли дойде? — попита го тя.

— Да.

Тя посочи избуялата растителност, празните бутилки, скъпите прибори, полуизядените деликатеси и каза:

— Значи започваш зле.

— Уважаема милейди, тази вечеря не влизаше в плановете ми.

— Нито пък в моите. Но Божественият предлага, а ние приемаме — нали така? — Тя се наведе към него. — Какво ще предприемеш сега? Пътуването до Нату Горвину?

— Струва ми се доста дълго пътуване.

— Тогава направи каквото ти казвам. Остани в Толагхай докато ти омръзне, след това се върни в Кхинтор и предай доклада си — така

ще е най-добре за всички.

— Не. Трябва да вляза във вътрешността.

На лицето и се появи подигравателно изражение.

— Каква самоотверженост! И как ще го направиш? Казах ти, че пътищата оттук за затворени.

— Спомена пътя през прохода Кхулаг... Това, че не се използва не е толкова опасно, колкото пясъчните бури или бандите променящи се. Може би ще мога да наема водач, който да ме преведе оттам.

— През пустинята?

— Щом се налага.

— Пустинята е обладана от духове — каза тя небрежно. — Забрави тази идея. Повикай келнера. Свършило е виното ни.

— Струва ми се, че пих достатъчно, милейди.

— Тогава ела — ще отидем на друго място.

Излизането от хладната градина навън в сухия, горещ нощен въздух на улицата му подежда като шок, но те веднага се качиха във флотера и не след дълго пристигнаха в друга градина — този път в двора на официалната и резиденция. Имаше и басейн. Тук нямаше климатични машини за въздуха, но Голатор Лазгия разполагаше с друга възможност — тя се измъкна от роклята си и влезе в басейна. Стройното и, гъвкаво тяло проблесна за миг в светлината, след това тя се гмурна, плъзна се под повърхността, почти без да се чуе плисък на вода, и му махна да я последва.

Малко по-късно започнаха да се прегръщат на една морава от окосена мека трева с широки листа. Това беше колкото правене на любов, толкова и борба — тя го стискаше с дългите си мускулести крака, опитваше се да хване ръцете му, търкаляше се заедно с него, а той се чудеше на силата и и на игривата жестокост на движенията и. Но когато престанаха да се проучват един-друг, движенията им станаха по-хармонични. Тази нощ беше изтощителна, почти без сън.

Зората беше изумителна — без никакъв предварителен признак, като някаква експлозия, слънцето изведнъж се появи на небето и започна да обгаря околните хълмове с лъчи гореща светлина.

Лежаха отпуснати и изтощени. Декерет се обърна към нея — на дневната светлина видът и не беше толкова момичешки, колкото под звездите — и изведнъж каза:

— Кажи ми още нещо за тази обладана от духове пустиня. Какво представляват те?

— Колко си упорит!

— Кажи ми!

— Това са духове, които могат да влязат в сънищата ти и да ги откраднат. Ограбват радостта от душата ти и оставят там само страх. Денем пеят в далечината и те объркват, карат те да се отклониш от пътя с музиката и дрънкането си.

— И смяташ, че ще повярвам?

— През последните години много от влезлите в пустинята загинаха там.

— Заради духовете, крадци на сънища?

— Така се говори.

— Когато се върна в замъка Врѣхни, ще има какво да разказвам в такъв случай.

— Ако изобщо се върнеш.

— Ти каза, че не всички, които са тръгнали през пустинята са умрели. Все някой се е върнал, за да разкаже. Ето защо, смятам да наема водач и да поема риска да се срещна с духовете.

— Никой няма да тръгне с теб.

— Тогава ще тръгна сам.

— И ще умреш. — Тя погали силните му ръце и започна да мърка като котенце. — Толкова ли държиш да умреш млад? От смъртта няма полза. Тя няма стойност. Каквото и успокоение да търсиш, то не е успокоението на гроба. Остани тук при мен.

— Можем да тръгнем заедно.

Тя се засмя.

— Мисля, че не.

Декерет си даде сметка, че това е лудост. Съмняваше се в приказките и за духове и крадци на сънища, освен ако това не беше някакъв трик на вечно бунтуващите се метаморфи, но дори и това му се виждаше невероятно. Може би бе измислила цялата тази опасност, за да го задържи по-дълго в Толагхай? Това го ласкаеше, но не му помагаше да изпълни задачата си. От друга страна, тя беше права, че смъртта е безполезна форма на изкупление. Приключенията му на Сувраел щяха да имат някакъв смисъл, само ако останеше жив.

Голатор Лазгия го дръпна, за да се изправи на крака. Изкъпаха се в басейна, след това тя го въведе в дома си — най-хубавото жилище, което беше виждал след замъка Връхни — и му предложи закуска от плодове и сушена риба.

Неочаквано, по средата на яденето, тя попита:

— Наистина ли трябва да отидеш във вътрешността?

— Чувствам някаква вътрешна нужда да го направя.

— Добре. В Толагхай има един мошеник, който често преминава през прохода Кхулаг, поне така твърди. Все още е жив. За една кесия, пълна с рояли, ще се съгласи да те преведе. Казва се Барджазид. Ако желаеш, ще го повикам и ще го помоля да ти помогне.

4.

„Мошеник“ наистина бе подходяща дума за Барджазид. Той беше слаб, дребен човек с непочтен вид, облечен със стара, износена, кафява роба, с протрити кожени сандали и с огърлица от лошо подобрани кости от морски дракон около врата. Устните му бяха тънки, очите му светеха с трескав пламък, а кожата му беше станала почти напълно черна от слънцето в пустинята. Той се вгледа в Декерет, сякаш преценяваше колко тежи кесията му.

— За да те превода — каза Барджазид с глух, но не и немощен глас, — трябва да подпишеш декларация, с която ме освобождаваш от отговорност пред наследниците си, в случай че умреш.

— Нямам никакви наследници — отговори Декерет.

— Все пак имаш някакви близки. Не искам баща ти или сестра ти да ме замъкне в съда, защото си загинал в пустинята.

— Ти загивал ли си в пустинята досега?

Барджазид го изгледа озадачен.

— Що за абсурден въпрос?

— Ти ходиш в пустинята — продължи да упорства Декерет — и се връщаш жив, нали така? Значи добре владееш занаята си, ще успееш и този път, а заедно с теб — и аз. Ще правя това, което правиш ти и ще ходя там, където ходиш ти. Ако оцелееш, ще оцелея и аз. Ако умра, ти също ще умреш, така че близките ми няма да имат към кого да предявят претенции.

— Аз мога да устоя на силата на крадците на сънища — каза Барджазид. — Убеден съм в това, защото съм бил в пустинята десетки пъти. Откъде си сигурен, че и ти ще можеш?

Декерет си наля още от предложния му чай — силна и ароматна течност, приготвена от някакво тукашно растение. Двамата седяха върху купчини от животински кожи в миришещата на плесен задна стаичка на магазина, чийто собственик бе синът на брата на Барджазид. Родът им изглежда беше голям. Декерет замислено отпи от ароматния горчив чай и след малко попита:

— Какви са тези крадци на сънища?

— Не знам.

— Може би са променящи се?

Барджазид сви рамене.

— Не са си направили труда да ми покажат родословното си дърво. Променящи се, гхайроги, вруни, човеци... откъде да знам? В сънищата всички гласове са еднакви. В пустинята наистина има скитащи племена променящи се. Някои от тях са войнствени и обичат да пакостят... Може би успяват да проникват в сънищата, както умеят да променят формата си... Може и да греша.

— Но след като са затворили два от трите пътя към вътрешността, значи силите на короната трябва да се намесят.

— Това не е моя работа.

— Променящите се са подчинена раса. Те не трябва да нарушават ритъма на живота на Маджипур.

— Ти реши, че крадците на сънища са метаморфи — отбеляза Барджазид кисело. — Аз самият не съм развивал подобна теория. Няма значение кои са те. Важното е, че заради тях земите отвъд прохода Кхулаг са опасни за пътуване.

— Тогава защо ходиш там?

— Не мисля, че някога ще отговоря на въпрос, който започва със „защо“ — каза Барджазид. — Ходя там, защото имам причина, но за разлика от много други, аз се връщам жив.

— И всички останали, които преминават през прохода, умират, така ли?

— Не знам. Без съмнение обаче, много хора не са се върнали, откакто се чу за крадците на сънища. Но дори и без тях пустинята е достатъчно опасна. — Барджазид разбърка чая си. Започваше да нервничи. — Ако тръгнеш с мен, ще те защитавам доколкото мога, но не съм в състояние да гарантирам безопасността ти. Ето защо искам да подпишеш декларация, че ме освобождаваш от отговорност.

— Да подпиша такава декларация — каза Декерет — е все едно да подпиша смъртната си присъда. Какво ще ти попречи да ме убиеш малко след като преминем прохода, да ме ограбиш и да кажеш, че са го направили крадците на сънища?

— Кълна се в Господарката на острова, че не съм нито убиец, нито крадец!

— Но ако ти дам документ, с който те освобождавам от отговорност за смъртта си, това не би ли изкушило и най-честния човек?

Очите на Барджазид заблестяха, но без гняв. Той махна с ръка, сякаш разговорът бе приключил.

— Дързостта ти е извън всякакви граници — каза той, бутна чашата си настрана и се изправи. — След като толкова се страхуваш от мен, намери си друг водач.

Декерет остана седнал и каза спокойно:

— Съжалявам, че казах това, но искам да влезеш в положението ми. Млад човек, чужденец, в далечна и непозната земя, принуден да търси помощ от хора, които не познава, за да го преведат през места, в които се случват странни неща. Трябва да бъде предпазлив.

— Тогава бъди още по-предпазлив, вземи следващия кораб за Стойен и се върни към безгрижния живот в замъка Връхни.

— Още веднъж те моля да ме преведеш. Ще ти платя добре, но без да подписвам декларация. Колко ще ми вземеш?

— Тридесет рояла — отговори Барджазид.

Декерет изпусна въздуха си, сякаш някой го бе ударил в корема. По-малко му беше струвало плаването от Пилиплок до Толагхай. За човек като Барджазид тридесет рояла биха били нормална годишна заплата. Декерет трябваше да използва кредит, за да ги плати. Искаше му се да отвърне с презрение и да предложи десет, но си даде сметка, че е изгубил позициите си заради несъгласието си да подпише декларацията. Ако възрази и срещу цената, Барджазид просто щеше да прекрати разговора и толкоз.

— Така да бъде — каза той след малко. — Но няма да подписвам нищо.

Барджазид го изгледа кисело.

— Добре. Без декларация, щом настояваш.

— Как искаш да получиш парите?

— Половината сега и другата половина при тръгването.

— Десет сега — каза Декерет, — десет при потеглянето и десет, когато се върнем в Толагхай.

— Това означава, че една трета от възнаграждението ми ще зависи от твоето оцеляване. Не забравяй, че не мога да гарантирам за живота ти.

— Може би вероятността да оцелея ще се увеличи, ако от това зависи дали ще получиш тези десет рояла.

— Не е изненадващо, че един рицар на короната се държи надменно. Човек свиква да не обръща внимание на такива неща, но мисля, че ти премина всякакви граници. — Барджазид отново махна с ръка, за да покаже, че разговорът е приключил. — Между нас няма никакво доверие. При това положение би било неразумно да тръгваме заедно.

— Не съм искал да изразя неуважение — каза Декерет.

— Най-напред искаш да ме оставиш в ръцете на роднините си ако загинеш, след това ме обявяваш за обикновен главорез или най-малкото за разбойник и решаващ, че се налага да ми платиш така, че да намалиш колкото се може повече мотивите ми да те убия. — Барджазид се изплю. — Обратната страна на надменността е уважението, млади рицарю. Един скандар, ловец на дракони, би проявил повече уважение от теб. Имай предвид, че не аз дойдох при теб, за да търся работа. Няма да се унижавам, като ти оказвам помощ. Ако обичаш...

— Чакай малко!

— Имам и друга работа тази сутрин.

— Добре. Петнадесет рояла сега — каза Декерет — и петнадесет при тръгването, както ти искаш. Съгласен ли си?

— И непрекъснато да си мислиш, че мога да те убия в пустинята?

— Проявих подозрителност, защото не исках да изглеждам твърде наивен — каза Декерет. — Признавам, че беше нетактично от моя страна. Моля те да ме преведеш през пустинята при договорените условия.

Барджазид не каза нищо.

Декерет извади от кесията си три монети по пет рояла. Две от тях бяха от старите, с ликовете на понтифекс Пранкипин и лорд Конфалум. Третата беше лъскава, съвсем нова, с лика на Конфалум като понтифекс и лорд Престимион на обратната страна. Той протегна ръка към Барджазид, който взе новата монета и я заразглежда с любопитство.

— Досега не съм виждал такава — каза той. — Нека повикаме племенника ми, за да каже дали е истинска.

Това вече беше прекалено.

— За какъв ме вземаш? Според теб това са фалшиви пари? — изрева Декерет, скочи на крака и се надвеси застрашително над дребния Барджазид. Гневът пулсираше в слепоочията му. Едва се удържа да не го удари.

Но долови, че събеседникът му е напълно спокоен и невъзмутим. Дори се усмихна и взе другите две монети от треперещата ръка на Декерет.

— Значи и ти не обичаш да те обвиняват безпричинно, нали, рицарю? — Барджазид се разсмя. — Хайде да се споразумеем — ти няма да ме подозираш в намерение да те убия, а аз няма да нося монетата за оценка при специалист. Съгласен ли си?

Декерет кимна уморено.

— Въпреки всичко, това пътуване е рисковано — каза Барджазид — и не искам да бъдеш прекалено уверен в завръщането си. Когато дойдат трудностите, всичко ще зависи до голяма степен от силата ти.

— Така да бъде. Кога тръгваме?

— В петиден, на залез. Ще напуснем града през портата „Пинитор“. Знаеш ли къде е?

— Ще я намеря — отвърна Декерет. — До петиден, на залез.

И той протегна ръка на дребния човек.

5.

Петиден беше след три дни. Декерет не съжаляваше за забавянето, защото можеше да прекара още три нощи с Голатор Лазгия — поне така си мислеше, — но не се получи. Вечерта, след срещата му с Барджазид не я намери в канцеларията и на пристанището, нито пък подчинените и пожелаха да и предадат, че я търси. Тръгна из мрачния град и скита доста време в тъмнината, без да има с кого да размени и дума. След това се върна в странноприемницата и изяде някаква отвратителна вечеря, без да престава да се надява, че тя ще дойде и ще го измъкне навън, но уви. Той спа неспокойно и на пресекулки, а мисълта за гладките и хълбоци, малките, твърди гърди и агресивните и, жадни устни не можеше да излезе от ума му. Призори му се присъни — смътно и почти неразбираемо, — че тя, Барджазид, няколко хджорти и вруни танцуват сложен ритуален танц сред някакви засипани с пясък каменни развалини, останали без покрив. После заспа и се събуди едва на обяд в морскиден. Стори му се, че целият град се е скрил, но когато захладня, отново отиде в канцеларията на Голатор Лазгия. Не я намери и прекара вечерта по същия празен и безцелен начин както и предишната. Когато се отдаде на съня, той започна да се моли горещо на Господарката на острова да изпрати при него Голатор Лазгия, но не беше нейна работа да прави такива неща. До него достигна спокоен и жизнерадостен сън, може би подарък от благословената Господарка — той живееше в колиба някъде на брега на Голямото море край Тил-омон и гризеше някакви червеникави плодове, чийто сок цапаше бузите му. Когато се събуди, пред вратата завари един от хджортите на архиреджиманд Голатор Лазгия, който го заведе при нея.

Същата вечер те вечеряха заедно, отново отидоха в къщата и и прекараха любовна нощ, в сравнение с която първата изглеждаше като цял месец целомъдрие. Декерет не попита защо не е искала да го види през миналите два дни, но когато закусваха — странно свежи и жизнени след безсънната нощ — тя каза:

— Щеше ми се да прекарам повече време с теб, но поне успяхме да сме заедно през последната ти нощ в града. Сега ще отидеш в Пустинята на откраднатите сънища с моя вкус на устните. Накарах ли те да забравиш всички други жени?

— Знаеш отговора.

— Добре, добре. Може повече и да не прегърнеш жена, но поне ще знаеш, че последната е била най-добрата. Не всеки има такъв късмет.

— Значи ти си сигурна, че ще умра в пустинята?

— Малко се връщат оттам невредими — отвърна тя. — Шансът да те види отново е незначителен.

Декерет леко потрепери — не от страх, а защото разбра вътрешния и мотив. Беше го пренебрегнала през миналите две нощи, за да може третата да е изпълнена с повече страст, защото е била сигурна, че ще умре и намира някакво болезнено удоволствие в мисълта, че ще бъде последната му жена. Това го смрази. Ако трябваше да умре скоро, според него нищо не пречеше да прекарат и цялото време заедно, но очевидно някаква изтънчена перверзност на ума и не и позволяваше да приеме нещо толкова просто. Той се сбогува с нея, без да знае дали някога ще я види отново, без дори да е сигурен, че го иска, въпреки цялата и красота и сладострастните и умения. Нещо тайнствено и опасно капризно се криеше в нея.

Малко преди залез той се яви при портата „Пинитор“ в югоизточния край на града. Не би се изненадал, ако Барджазид се бе отказал от дадената дума, но не беше така — до проядения от времето варовик на старата порта го очакваше един флотер, а дребният човек се бе облегнал на него. С него имаше още трима — един врун, един скандар и един строен млад мъж със суров поглед, който изглежда беше синът му.

Барджазид кимна на четириръкия скандар, той пое двете тежки пътни чанти на Декерет и ги мушна с лекота в багажника на флотера.

— Името и — каза Барджазид — е Кхаймак Гран. Няма е, но никак не е глупава. Служи ми вече много години, откакто я намерих останала без език и полумъртва в пустинята. Врунът е Серифаин Реинаулион. Той често говори повече, отколкото трябва, но пък познава пустинята по-добре от всеки друг в града. — Декерет размени кратък поздрав с дребното същество с пипалата. — А това е синът ми,

Динитак, който също ще дойде с нас. — Почина ли си добре, посветени?

— Достатъчно — отвърна Декерет. Бе спал през повечето време след безсънната нощ.

— Ще пътуваме предимно нощем и ще почиваме през деня, докато трае горещината. Задачата ми, доколкото разбрах, е да те превода през прохода Кхулаг, после през Пустинята на откраднатите сънища, както я наричат хората, до пасищата около Гхизин Кор, където трябва да проучиш някои въпроси, свързани с животновъдството. След това се връщаме в Толагхай. Правилно ли съм разбрал?

— Точно така — отговори Декерет.

Барджазид остана неподвижен и Декерет се намръщи, но се досети веднага. Той извади от кесията си три монети от по пет рояла — пак две стари и една блестяща и нова с lika на лорд Престимион. Барджазид я взе и я хвърли на сина си. Момчето я огледа с подозрение.

— Новият коронал — обясни Барджазид. — Запомни лицето му. Отсега нататък ще го виждаме често.

— Той ще царува славно — каза Декерет. — Ще надмине по величие дори лорд Конфалум. Северните континенти вече усещат развитие и просперитет, а бяха достатъчно богати и преди това. Лорд Престимион е енергичен и решителен човек, а плановите му са амбициозни.

— Това, което става на северните континенти, почти не се отразява на живота тук — каза Барджазид. — Най-малко от всичко техния просперитет. Но все пак се радваме, че Божественият ни е дарил с още един великолепен коронал. Дано си спомня по-често, че има и южни земи, че и на тях живеят хора. Хайде, време е да тръгваме.

6.

Портата „Пинитор“ бе границата между пустинята и града. От едната страна имаше квартал, застроен с ниски, плоски постройките — безлични и оградени с каменни зидове, — от другата се простираше голата пустош. Единственото нещо, което се различаваше, беше пътят — широк и павиран, — който се виеше нагоре по склона, обграждащ Толагхай.

Горещината беше нетърпима. Въпреки че пламтящото око на слънцето се бе скрило зад хоризонта, оранжевите пясъци продължаваха да излъчват към небето събраната през деня топлина и бяха нагорещени като бумтяща пещ. Духаше слаб ветреца. Декерет забеляза, че с настъпването на вечерта посоката му се промени — сега духаше от вътрешността на континента към морето, но това нямаше никакво значение. Дали откъм сушата или откъм морето, това беше еднакво безмилостен, сух, задушаващ, горещ въздух.

В прозрачната атмосфера звездите и луните бяха особено ярки, но освен това сякаш и земята светеше с някаква особена зеленикава светлина, която склоновете край пътя излъчваха на неравномерни петна. Декерет попита за нея.

— Това са растения — обясни врунът. — Светят със собствена светлина и не бива да се пипат, защото е болезнено, а нерядко и смъртоносно.

— А как да ги позная през деня?

— Приличат на парченца стар канап и растат на кичури в цепнатините на камъните. Не всички растения с подобен вид са опасни, но е по-добре да не ги пипаш.

— Другите също — намеси се Барджазид. — Растенията в тази пустиня имат много добра защита, понякога изненадващо добра. Всяка година тази наша градина ни дава по някой добър урок.

Декерет кимна. Нямаше намерение да се разхожда из пустинята, но дори и да го направеше, си каза, че няма да пипа каквото и да било.

Старият флотер се движеше бавно, пък и пътят беше стръмен, но въпреки това продължаваха напред в горещата нощ. Разговаряха малко.

Управляваше скандарката, врунът беше до нея и от време на време отправяше по някоя забележка за състоянието на пътя. В задното отделение Барджазид и синът му стояха безмълвни, а Декерет се вглеждаше с нарастваща тревога в адския пейзаж. Под лъчите на безмилостното слънце земята бе придобила уморен, изтормозен вид. Малкото влага, която бе донесла зимата, отдавна се бе изпарила и се бяха появили големи, зигзагообразни пукнатини. Земната повърхност бе станала неравна от непрекъснатите пясъчни ветрове, а растенията — ниски, едва оцеляващи — до едно бяха измъчени, изкривени, възлести и покрити с шипове. Декерет постепенно свикна с жегата — не можеше да избяга от нея, както човек не може да се отърве от кожата си и след време ще-неще я приема. Но грозната мъртвешка гледка, която се разкриваше пред погледа му, сухата, неравна пустош навсякъде наоколо, го смразяваше. Никога не си бе мислил, че е възможно да има пейзаж, който да те изпълва с омраза. Навсякъде, където бе ходил на Маджипур, бе срещал единствено красота. Спомни си родния Норморк, построен в подножието на замъка, с виещите се булеварди, прекрасната каменна стена и тихите среднощни превалявания. Спомни си гигантския Стий, малко по-високо от Норморк, където веднъж се бе разхождал сред гора от дървета, не по-високи от глезените му, толкова зелени, че замъгляваха погледа му. Замисли се и за Хай Морпин — този блестящ град-чудо, отдаден единствено на удоволствията, който се простираше почти в сянката на величествения замък на короната на върха на планината. И неравните гористи райони на Кхинтор, и блестящите бели кули на Ни-моя, и омайните ливади по долината на река Глейдж... „Колко красив е онзи свят — мислеше Декерет — какви чудеса има в него. И колко зловещо е мястото, където съм сега.“

Каза си, че трябва да промени малко ценностната си система и да се опита да открие красота и в пустинята, за да не парализира духът му. „Нека има красота в сушата — мислеше той. — Нека има красота в растенията, покрити с шипове и тези, които светят през нощта. Нека пустошта с напуканите скали и неравната земя да бъде красива. Защото какво е красотата — продължаваше да мисли той, — ако не заучена реакция към видяното? Защо една тревиста поляна да е по-красива от камениста пустиня? Казват, че красотата е в очите на

наблюдателя. Ето защо, трябва да възпиташ погледа си, Декерет, за да не рискуваш грозотата на тази земя да те убие.“

Опита се да заобича пустинята, да премахне от ума си думи като „пустош“, „зловеща“, „отблъскваща“, сякаш вадеше зъбите на див звяр, помъчи се да долови в пейзажа нежност и успокоение. Застави се да се възхити на изкривените пластове оголени скали и на големите сухи оврази. Намери привлекателни черти дори и в обрулените от вятъра храсталаци. Даже малките зъбати нощни създания със светещи очички, които от време на време прекосяваха пътя пред тях, му се сториха симпатични. И колкото повече минаваше нощта, толкова по-привлекателна му се струваше пустинята — най-напред престана да я мрази, после му стана безразлична, а накрая му се стори, че дори може да долови красотата в нея... А преди разсъмване изобщо престана да мисли за нея.

Утрото дойде изведнъж — стълб оранжев пламък неочаквано изникна над планинския склон на запад, яркочервеното отражение освети склона отсреща и самото слънце — по-наситено бронзовозелено, отколкото на север — се появи на небосклона и се понесе нагоре като отвързан балон. При този апокалиптичен изгрев, Декерет се улови, че мисли за Голатор Лазгия. Чудеше се дали и тя наблюдава зората, с кого. Почувства вкуса на тази мисъл, след това я изостави и каза на Барджазид:

— През тази нощ нямаше призраци. Нали спомена, че е пълно с тях?

— Истинските проблеми започват след прохода — отговори дребният човек.

И продължиха нататък през ранните часове на деня. Динитак приготви елементарна закуска — сух хляб и кисело вино. Декерет погледна назад и пред очите му се разкри величествена гледка — земята се спускаше надолу подобно на огромна светлокафява престилка, цялата в гънки, пукнатини и бръчки, град Толагхай едва се различаваше в далечината, а отвъд него, чак до хоризонта, се простираше безкрайното море. На небето нямаше облаци, синият му цвят бе подсилен от кафявата земя и му се струваше, че отгоре има още едно море. Горещината вече започваше. След час-два вече бе станала нетърпима, а скандарката продължаваше да кара флотера нагоре по склона. Декерет задремваше от време на време, но в тясното превозно

средство беше невъзможно да се спи. Нима щяха да пътуват и през целия ден? Не попита. Умората и неудобната поза бяха станали нетърпими за него, когато Кхаймак Гран внезапно сви наляво, спусна се по някакво отклонение и спря.

— Тук ще бъде първият ни лагер — каза Барджазид.

След края на отклонението, нагоре се издигаше огромен скален масив, наподобяващ естествена стряха. Отдолу имаше голяма пясъчна площадка, скрита в сянката, която очевидно бе използвана за почивка многократно. В основата на скалите Декерет забеляза някакво тъмно петно. Там от земята някак си тайнствено се процеждаше вода — не обилна струя, но все пак добре дошла за жаждналите пътници в ужасната пустиня. Мястото беше много удобно и явно бяха пътували толкова дълго, за да стигнат дотук, преди да е настъпила най-непоносимата жегата.

Скандарката и младият Барджазид извадиха сламеници от флотера и ги проснаха на земята. Приготвиха обяд — сушено месо, малко плодове и възтопла скандарска медовина. След това, без да кажат дума, скандарката, врунът и Барджазид — баща и син — се наместиха върху сламените постелки и почти веднага заспаха. Декерет остана буден, мъчейки се да извади парченце месо измежду зъбите си. Сега, след като имаше възможност, не му се спеше никак. Отиде до края на сянката и се вгледа в обгорената от слънцето пустош нататък. Не се виждаше нищо живо — дори и растенията не се бяха опитали да виреят тук. Планината стръмно се издигаше на юг. Проходът би трябвало да е наблизо. А после? А после?

Опита се да поспи. В главата му се появиха нежелани спомени. Голатор Лазгия витаеше над него толкова ниско, че му се струваше, че би могъл да протегне ръце и да я притегли при себе си, но след миг се издигна и изчезна в мараията. За хиляден път се видя в планините край Кхинтор, как преследва жертвата си, как се цели, как започва да трепери. Отърси се от този спомен и се видя как се катери по стената в Норморк, а дробовете му са пълни с възхитително свеж въздух. Но това не бяха сънища, а само фантазии и откъслечни спомени. Сънят не дойде дълго време, но най-накрая заспа — дълбоко, без да сънува и много кратко.

Събудиха го странни звуци — жужене, пеене, някакви музикални инструменти в далечината — сякаш минаваше керван с много

пътешественици. Стори му се, че чува звън на камбани, биене на барабани. За миг остана неподвижен, заслушан, мъчещ се да разбере. След това стана, премигна и се огледа. Беше се спуснал здрач. Бе проспал най-горещото време от деня и сега сенките се спускаха от другата страна. Четиримата му спътници вече прибираха постелките. Декерет наостри уши, за да установи откъде идва звукът, но сякаш долиташе отвсякъде и отникъде. Спомни си думите на Голатор Лазгия за духовете в пустинята, които пеели през деня, объркваха пътниците с шума и музиката си и ги отклонявали от правия път.

— Какви са тези звуци? — попита той Барджазид.

— Звуци?

— Не ги ли чуваш? Гласове, камбани, стъпки, шум от много хора.

Барджазид го изгледа озадачен.

— Имаш предвид песента на пустинята?

— Призраците?

— Не знам. Може и да е това, а може би някой се спуска по склона на планината и дрънчи с вериги, удря гонгове. Кое е вероятно?

— Нито едното, нито другото — отвърна Декерет мрачно. — В света, в който живея аз, няма духове. Но по този път не се движи никой друг, освен нас.

— Сигурен ли си, посветени?

— В какво? Че няма призраци и други пътешественици ли?

— Да.

Динитак Барджазид, който седеше встрани и прибираше багажа, се приближи до Декерет и попита:

— Страхуваш ли се?

— Неизвестното винаги смущава. Но засега изпитвам повече любопитство, отколкото страх.

— Тогава ще задоволя интереса ти. Когато дневната горещина намалява, скалите и пясъците изпускат топлина и при охлаждането си се свиват и издават звуци. Това са камбаните и барабаните, които чуваш. На това място няма духове — каза момчето.

Старият Барджазид направи нетърпелив жест. Синът му се отдалечи спокойно.

— Ти не искаше синът ти да ми каже това, нали? — попита Декерет. — Предпочиташ да мисля, че наоколо е пълно с призраци.

Барджазид се усмихна и отговори:

— Все ми е едно. Приеми това обяснение, което те успокоява повече. Уверявам те, че ще се сблъскаш с достатъчно много призраци след като преминем прохода.

СЕДЕМ

ПРЕСТЪПЛЕНИЕ И НАКАЗАНИЕ

Това го връща в самото начало на пътешествията му из архива. Както при Тесме и гхайрогът — горска любов между човек и друго същество. Но приликите са само на повърхността, защото тези са много по-различни същества и при други обстоятелства. Хисун смята, че разбира много добре художника — научава, че някои от картините му все още са изложени в замъка на лорд Вальнтайн, — но метаморфката за него е загадка, както и за самия Нисмил. Той проверява каталога, за да открие записи на души на метаморфи и не се изненадва, че няма такива. Дали защото променящите се не желаят да правят записи или защото апаратурата не е в състояние да поеме излъчванията на душите им? Дали пък по принцип нямат достъп до архива? Хисун не знае това и няма как да разбере. „С времето — казва си той — ще науча отговорите на тези въпроси.“ Междувременно има още толкова много неща, които трябва да открие! Действията на Краля на сънищата например — трябва да научи повече за тях. От хиляда години насам потомците на Барджазид имат властта и задачата да наказват душите на спящите престъпници. Хисун се чуди как става това. Той потъва в архива и не след дълго попада на душата на един престъпник, бивш търговец в град Стий...

Беше толкова лесно да извърши убийството. Дребният Глейм стоеше пред отворения прозорец в малката стаичка на горния етаж на странноприемницата във Вугел, където с Халигом се бяха разбрали да се срещнат. Самият той беше близо до кушетката. Разговорът не вървеше. Каза на Глейм да помисли още веднъж.

Но той сви рамене и отговори:

— Губиш си времето. Моето също. Изобщо не виждам как бихме се споразумели.

В този момент на Халигом се стори, че единствено Глейм е застанал между него и спокойния живот, който му се струваше, че заслужава, че е негов враг, негов мъчител, негово възмездие. Той се

приблужи — толкова спокойно, че онзи не заподозря нищо — и с едно отмерено движение го бутна през перваза.

Видя изумлението в очите му. Глейм увисна във въздуха за миг — удивително дълго, — след това падна почти без звук в бързотечащата река точно пред сградата и течението го отнесе към далечните хълмове около замъка Върхни. Само след секунда вече го нямаше.

Халигом погледна ръцете си, като че ли току-що са поникнали. Не можеше да повярва, че са направили това. Още веднъж си представи как се приближава към Глейм, как той увисва във въздуха и изчезва в мътната вода. Сигурно вече беше мъртъв. Ако не, след минута-две щеше да бъде. Халигом знаеше, че рано или късно ще го открият изхвърлен на някой каменист бряг надолу към Канзилейн или Перимор и някак си щяха да разберат, че е търговец от Гимкандейл, изчезнал преди седмица или десет дни. Но имаше ли някаква причина да подозират, че е бил убит? Убийства не ставаха често. Би могло да е паднал във водата по невнимание или да е скочил сам. Дори и да успееш да докажат — само Божественият знаеше как, — че Глейм е умрял не по своя воля, как биха могли да установят, че е бил бутнат през прозореца на една странноприемница във Вугел от Сигмар Халигом от град Стий? „Не могат“ — каза си той. Но това не променяше истината.

Убиец? Това определение го стресна. Не бе дошъл тук, за да убие Глейм, а само за да преговаря с него. Но нещата не бяха тръгнали добре още от самото начало. Дребният, упорит човек бе отказал категорично да поеме отговорността за едно дефектно оборудване и прехвърли вината върху инспекторите на Халигом. Отказа да плати каквото и да било, дори да прояви съчувствие към финансовите му проблеми. При този последен, твърд отказ, Глейм сякаш започна да расте и закри хоризонта, бе станал абсолютно омразен и Халигом желаше единствено да се отърве от него на всяка цена. Ако се бе замислил за действията си и за последствията, естествено никога нямаше да го бутне през прозореца — той не беше убиец по природа. Но не го направи, сега Глейм бе мъртъв и животът му се бе променил невероятно. Само за миг се бе превърнал от Халигом — търговецът на прецизна апаратура, в Халигом — убиецът. Колко внезапно! Колко странно! Колко ужасяващо!

И сега какво?

Разтреперан, потен, с пресъхнало гърло Халигом затвори прозореца и се отпусна върху кушетката. Нямаше представа какво да прави. Да се предаде на имперските проктори? Да си признае, да влезе в затвора или там, където изпращаха престъпниците? Не беше готов да стори това. Беше чел стари истории за престъпления и наказания, древни митове и легенди, но доколкото знаеше убийството бе твърде рядко срещано престъпление и механизмите за разкриването му отдавна бяха ръждясали. Чувстваше се като праисторическо същество, като първобитен човек. Знаеше известната случка за някакъв морски капитан, който някъде в далечното минало, по време на някакво неуспешно плаване в Голямото море, бутнал един полудял член на екипажа през борда, защото той убил друг човек. Тези истории винаги му се струваха преувеличени и неправдоподобни. Но сега — без усилие, без дори да се замисли — той се бе превърнал в легендарна фигура, в чудовище, отнело човешки живот.

Най-напред трябваше да излезе от странноприемницата. Ако някой бе видял смъртта на Глейм — малко вероятно, защото постройката беше над самата река, а той бе паднал през страничен прозорец и бе изчезнал почти мигновено, — можеше да повика следователите и беше опасно да го заварят тук. Той бързо събра нещата си в малкия куфар, провери дали нещо на Глейм не е останало в стаята и слезе долу. На рецепцията стоеше един хджорт. Халигом извади няколко крони и каза:

— Искам да уредя сметката си.

Устоя на изкушението да побъбри. „Плати сметката — каза си той — и се махай колкото се може по-бързо.“ Точно сега не биваше да прави остроумни забележки, които да се запечатат в паметта на хджорта. Беше ли забелязал той, че гостът от Стий е имал посетител в стаята си? Е, дори и така да е, щеше съвсем бързо да забрави и за двамата. Просто не трябваше да привлича вниманието му. Служителят събра цифрите. Халигом му подаде няколко монети. На машиналното му: „Заповядайте отново при нас“, отговори по същия начин, излезе на улицата и бързо се отдалечи от реката. Духаше силен, неприятен вятър, но беше топло. Халигом не бе идвал във Вугел от години и при други обстоятелства с удоволствие би останал няколко часа, за да обиколи богато украсения централен площад, прославените му художествени

галерии и останалите местни забележителности. Но сега той се отправи бързо към транзитния терминал и си купи билет за Стий.

Страхът, несигурността, чувството за вина и срамът бяха непрекъснати негови спътници, докато преминаваше през градовете в подножието на хълма.

Познатите, простиращи се на огромна площ покрайнини на Стий му вдъхнаха известен кураж. За него домът означаваше сигурност, знаеше, че с всеки изминат ден, след като се прибере у дома, ще се чувства все по-добре.

Голямата река, чието име носеше градът, се спускаше стремително надолу от Върха. Покрай нея се редяха гладките, блестящи фасади на сградите — по на четиридесет етажа и дълги с мили. Там бяха мостът Киникен, кулата Тимин, Полето на великите кости. У дома! Огромната жизнена сила на Стий му вдъхна увереност, докато се прибираше в предградието, където живееше. Беше сигурен, че в града, който бе станал най-големият на Маджипур — разраснал се благодарение на родения в него лорд Киникен, в момента коронал, — ще бъде защитен от евентуалните последствия, каквито и да са те, заради безумната му постъпка във Вугел.

Прегърна жена си, двете си малки дъщери, силния си син. Те изглежда веднага забелязаха напрежението и умората му, защото се отнасяха към него с някакво прекалено внимание, сякаш се бе върнал по-чуплив. Донесоха му вино, лулата, чехлите, засуетиха се наоколо, изпълнени с любов. Не му зададоха никакви въпроси за пътуването, засипаха го с местни клюки. Едва преди вечеря той каза:

— Струва ми се, че се споразумяхме с Глейм. Не бива да губим надежда.

Почти повярва на тези думи.

Можеше ли по някакъв начин престъплението да се свърже с него, ако си мълчеше? Съмняваше се да е имало свидетели. За властите нямаше да е трудно да установят, че с Глейм са имали среща във Вугел — на неутрална територия, — за да обсъдят делово възникналите разногласия. Но какво доказваше това? Би могъл да обясни: „Да, наистина. Видяхме се в една странноприемница край реката. Пихме вино, споразумяхме се и аз си тръгнах. Изглеждаше доста пийнал в интерес на истината.“ А после горкият Глейм, зачервен и олюляващ се, по всяка вероятност се е навел прекалено много през прозореца, за да

види някой елегантен лорд или дама, плаващи по реката... Не, не, не. „Нека те си правят предположения“ — каза си Халигом. „Срещнахме се за обяд и се споразумяхме“ — нищо повече от това. А кой би могъл да докаже нещо друго?

На следващия ден отиде в офиса си и се зае с работа сякаш не се бе случило нищо особено. Положението ставаше опасно — беше на ръба на банкрута, кредитът му беше пресрочен, доверието към разчетите му — силно разклатено. И за всичко това беше виновен Глейм. Веднъж след като препродадеш лошокачествени стоки, дълго време страдаш заради това независимо дали имаш вина или не. След като не бе получил никаква компенсация от Глейм — а сега вече не можеше и да получи, — той насочи всичките си усилия, за да възвърне доверието на тези, които снабдяваше с приборите, като в същото време се опита да успокои кредиторите си, докато се възстанови балансът.

Не беше лесно да не мисли за Глейм. Непрекъснато се сещаше за него и му беше много трудно да прикрие реакциите си. Служителите изглежда си даваха сметка, че Глейм е взел Халигом за глупак и се мъчеха да му покажат съчувствието си. Само по себе си това беше окуражаващ факт, но почти всички разговори се въртяха около търговеца от Гимкандейл — колко бил стиснат, колко бил хитър, колко бил отмъстителен, — а това го изкарваше от равновесие. Сякаш името му бе някакъв спусък: „Глейм“ — и той се вцепеняваше. „Глейм“ — и мускулите на лицето му започваха да играят. „Глейм“ — и той скриваше ръцете си зад гърба, сякаш по тях се бе задържала аурата на мъртвия. Представяше си как в момент на умора казва на някой клиент: „Виждаш ли, аз го убих. Когато бяхме във Вугел го бутнах от един прозорец.“ Колко лесно думите биха излезли от устата му, ако престанеше да се контролира!

Помисли си да отиде на поклонение на Острова, за да пречисти душата си. Може би по-късно — сега трябваше да насочи всички усилия към търговията си, иначе фирмата му щеше да фалира и семейството му да остане на улицата. След това реши да отиде и да си признае, като се помъчи да уговори с властите някакво изкупление на вината, без да прекъсва търговската си дейност. Може би глоба... макар че как ли би могъл да я плати точно сега? А и дали щяха да се съгласят да мине толкова леко? В края на краищата не направи нищо, освен че се стремеше да прогони мисълта за убийството от съзнанието

си. В продължение на десетина дни успяваше, но след това започнаха сънищата.

Първият се появи през втората седмица от лятото и Халигом веднага разбра, че това е тъмно и болезнено по природа послание. Спеше вече третия си сън — най-дълбокия, точно преди умът да се издигне към зората — и се намери, че пресича някакво поле пълно с лъщящи и лигави жълти зъби, които тракаха и се движеха под краката му. Въздухът вонеше ужасно, а някъде от небето висяха дебели като въжета късове сурово, подобно на месо вещество, отриваха се в лицето и раменете му и оставяха лепкави следи, които след това започваха да пулсират и да му причиняват болка. Ушите му звъняха — острата, напрегната тишина на болните сънища, която те кара да мислиш, че някой е изопнал до краен предел невидимите нишки на света, а отвъд това долиташе далечен, подигравателен смях. Разбра, че крачи сред устоцвети — онези зловещи месоядни дървета от далечен Зимроел, които веднъж беше виждал изложени като любопитна атракция в павилиона „Киникен“. Но те бяха само няколко разкрача в диаметър, а тези от съня му — с размерите на немалко предградие. Намираше се в зловещата им вътрешност и тичаше колкото му позволяват силите, за да не се подхлъзне надолу към безмилостните им зъби, смилащи всичко.

„Значи така ще бъде — помисли си той, когато за миг се издигна над съня си и се вгледа в него ужасен. — Това е първото послание и от сега нататък Кралят на сънищата ще ме измъчва непрекъснато.“

От това човек не можеше да се скрие. Зъбите имаха очи и това бяха очите на Глейм. Халигом пълзеше и се хлъзгаше — плувнал в пот, след това залитна напред и падна сред безмилостните зъби. Те откъснаха дланта му, а когато отново успя да стане, видя, че на китката му е израснала малката, деликатна длан на Глейм, твърде различна от неговата по размери. Отново падна, зъбите го ухапаха, пак последва зловещата метаморфоза и пак, и пак... Той тичаше напред ридаещ и стенещ, наполовина Глейм, наполовина Халигом, докато не се отскубна от съня си. Седеше в леглото, разтреперан и плувнал в пот, впил ръце в бедрото на жена си като удавник.

— Недей — промърмори тя. — Боли ме. Какво има? Какво се е случило?

— Сънувах... Кошмар...

— Послание? — попита тя. — Усещам го по миризмата на потта ти. О, Сигмар! Какво е станало?

Той потрепери.

— Сигурно е от яденето. Драконовото месо... Беше твърде сухо, твърде старо...

Той стана олюлявайки се и си наля вино, което го поуспокои. Жена му го погали по трескавото чело и го наложи с мокра кърпа, след това го прегърна, за да се отпусне, но той се страхуваше да заспи отново и лежа буден до сутринта, втренчен в сивия мрак. Кралят на сънищата! Значи ето какво щеше да е наказанието му! Замисли се. Винаги бе смятал, че Кралят на сънищата е басня, с която плашат малките деца, за да са послушни. Да, казваха, че живеел на Сувраел, че титлата се предавала по наследство във фамилията Барджазид, че той и неговите сътрудници всяка нощ се опитвали да доловят угризенията на спящите, да открият душите на недостойните и да ги измъчват, но така ли беше в действителност? Халигом не познаваше никой, който да е имал такова послание. Струваше му се, че веднъж бе получил от Господарката на острова, но не беше сигурен, а и нейните видения бяха много общи, неконкретни, докато за Краля на сънищата се говореше, че бил в състояние да причинява истинска болка. Но беше ли възможно да следи цялата огромна планета с милиардите и жители?

„Сигурно е само от лошо храносмилане“ — каза си Халигом.

Когато следващите две нощи минаха спокойно, той реши, че кошмарът е бил просто случайна аномалия. В края на краищата, Кралят на сънищата изглежда наистина беше басня. Но във втори ден дойде друго послание.

Познатата звъняща тишина. Същата остра, ослепителна светлина, обливаща пейзажа на съня. Лицето на Глейм. Екот. Смях. Свиване и отпускане на космическата тъкан. Ужасен световъртеж, разкъсващ духа му. Халигом проскимтя. Зарови лице във възглавницата, без да може да си поеме въздух. Не смееше да се събуди, защото трябваше да разкрие страданията си пред жена си, тя щеше да настоява да отиде на съногадателка, а той не можеше да го направи. Всяка от тях, която заслужаваше хонорара си, веднага щеше да разбере, че влиза в контакт с душа на престъпник и какво щеше да стане с него? Затова продължи да страда в съня си, докато силата му не

се изчерпа. Едва тогава се събуди — слаб и разтреперан — и остана така до сутринта.

Кошмарът на четвъртиден беше още по-жесток — Халигом се издигаше и пропадеше, а най-накрая се оказа побит на самия връх на замъка на короната, остър като копие и леденостуден. Остана там с часове, докато гхихорни с лицето на Глейм летяха наоколо, кълвяха вътрешностите му и обсипваха кървящите му рани с разяждащи изпражнения. В петиден спа сравнително нормално, макар че беше напрегнат в очакване на сънища. Звездоден също не му донесе кошмари. В слънчевден сънува, че плува в океан от полусъсирена кръв, докато зъбите му се клатеха и падаха, а пръстите му се превръщаха в развалено тесто. Луненден и вториден отново му донесоха ужаси, макар и по-малки. На сутринта в морскиден жена му каза:

— Тези твои кошмари няма да те оставят. Сигмар, какво си направил?

— Да съм направил? Нищо не съм направил!

— Чувствам как те измъчват всяка нощ.

Той сви рамене.

— Може би силите, които ни управляват, са направили някаква грешка. Сигурно се случва от време на време. Сънищата, предназначени за някой инквизитор на деца от Пендиуейн попадат при търговец от Стий. Рано или късно ще разберат, че са се объркали и ще ме оставят намира.

— Ами ако не си прав? — Тя го погледна изпитателно. — Ами ако сънищата са предназначени за теб?

Той се чудеше дали се досеща за истината. Жена му знаеше, че е ходил във Вугел, за да разговаря с Глейм. Може би, макар че нямаше представа по какъв начин тя беше научила, че Глейм не се е върнал у дома си в Гимкандейл. Мъжът и сега получаваше кошмари от Краля на сънищата. Би могла много бързо да направи заключение. И какво? Щеше ли да се откаже от съпруга си? Макар и да го обичаше, тя би могла да стори това, защото ако прикриваш убиец, също можеш да си навлечеш отмъщението на Краля на сънищата.

— Ако тези кошмари продължават — каза и той, — ще поискам от хората на понтифекса да се намесят в моя полза.

Разбира се, той не можеше да направи такова нещо. Вместо това се опита да се противопостави на сънищата и да ги потисне, така че да не засилва подозренията на жена си. В мислите си преди да заспи си казваше, че трябва да бъде спокоен, да приема и да гледа на привиждащите му се ужаси единствено като на фантазии на болната си душа, а не като на реалност, с която трябва да се бори. И въпреки всичко, когато се видя да лети над червено, огнено море и от време на време да се потапя в него до глезените, не можеше да не изкрещи. А когато отвътре започнаха да му никнат бодли и да пробиват кожата му, така че заприлича на манкулайн — недосегаемото бодливо животно, разпространено в горещите южни земи, той се разскимтя, молейки за милост в съня си. Една нощ се озова в Толинггарските градини на лорд Хавилбов, но безупречните растения се превърнаха в зловещо грозни, космати, зъбати, подигравателно ухилени същества, той се разплака и се обля в пот, от която леглото му подгизна. Жена му престана да му задава въпроси, но го гледаше с безпокойство и му се струваше, че всеки момент ще го попита до кога смята да търпи тези посегателства над духа му.

Вече не можеше да се справя с работата си. Кредиторите ставаха настойчиви, производителите искаха да им се плаща в брой, оплакванията на клиентите се сипеха върху него като мъртви, увехнали есенни листа. Тайно се зарови в библиотеките, за да намери информация за Краля на сънищата и неговата сила, сякаш се бе заразил от някаква странна, непозната болест, за която трябваше да научи всичко възможно. Не научи нищо повече от това, което вече знаеше — Кралят на сънищата е неразделна част от управлението, властта му е равна с тази на понтифекса, на короната и на Господарката на острова, от стотици години задачата му е да наказва виновните.

„Не е имало никакъв съд“ — протестираше Халигом мислено.

Но той съзнаваше, че няма нужда от съд. Кошмарите продължаваха да измъчват душата му и да изпепеляват нервите му — разбра, че не е възможно да издържи това наказание. Животът му в Стий бе приключил. Само за един миг се бе превърнал в прокуденик, обречен да скита по безкрайната планета и да търси място, където да се скрие.

— Трябва да си почина малко — каза той на жена си. — Ще замина някъде за месец два, докато възвърна вътрешното си равновесие.

Извика сина си — момчето бе станало почти мъж и можеше да поеме отговорността — и му предаде фирмата. За един час му каза истините, чието научаване му бе отнело половината живот. След това взе малкото пари, които можеше да отдели от силно намалелия си капитал и отпътува от величествения си роден град с един третокласен флотер. Тръгна напосоки — към Норморк, един от градовете в подножието на замъка Върхни. Реши повече никога да не се нарича Сигмар Халигом и прие името Миклан Форб. Но дали това щеше да е достатъчно, за да отклони силата на Краля на сънищата?

Може би. Флотерът се спусна надолу по склона на Върха през Лоуър Сънбрейк, Бабирун и Толинггар и всяка нощ в хотелите той стискаше възглавницата си с ужас, но сънищата му бяха спокойни — като на един уморен и изнервен човек. Зловещата сила, типична за кошмарите на Краля, отсъстваше. Установи, че Толинггарските градини са симетрични и перфектно оформени, твърде далеч от ужасната пустош в съня му и започна да се успокоява. Но с изненада откри, че Кралят на сънищата му е предоставил богата и точна тяхна картина, преди да ги превърне в източник на ужас. Никога досега не ги беше виждал, а това означаваше, че кошмарът е предал в съзнанието му съвсем нова за него информация, докато обикновените сънища се базираха на вече наученото.

Това отговори на въпроса, който го измъчваше — не беше наясно дали Кралят просто освобождава натрупаното в подсъзнанието му, дали бърка в потайните дълбини на душата му или разполага със средства, за да му предаде външни образи. Очевидно беше последното. Но възникваше още един въпрос — дали тези кошмари бяха разработени от специалисти и предназначени конкретно за него, за да предизвикват точно тези ужаси. Едва ли на Сувраел би могло да има толкова много персонал, за да може да се справи с такава работа, но ако имаше, значи го наблюдаваха внимателно и беше безпредметно да се опитва да се скрие от тях. Предпочиташе да мисли, че Кралят и помощниците му имат постоянен репертоар — първо зъбите, после огненото море и кръвта, — който се прилагаше върху всеки престъпник, без да се прави специален подбор, чисто механично.

Може би дори и сега насочваха някакви зловещи фантазии към изоставената му възглавница в Стий.

След като премина през Дундилмир и Стипул, най-накрая пристигна в Норморк — този мрачен и херметически затворен град, кацнал на върха на величествения норморкски хребет. Досега не му бе минавало през ум, че с огромната си крепостна стена, изградена от черни каменни блокове, той е много подходящо скривалище — защитен, сигурен, непревземаем.

Портата на Декерет — отвор в стената, висок повече от петдесет фута — както винаги беше отворена. Това беше единствената слабост на укреплението — вратата от черно, полирано дърво, обкована с множество стоманени ленти. Халигом би предпочел да е затворена и заключена три пъти, но още лорд Декерет, през третата година от славното си управление бе наредил тя да се затваря само когато светът е в опасност. Сега, по времето на лорд Киникен и понтифекс Тимин, всичко в Маджипур процъфтяваше, освен изтерзаната душа на търговеца, нарекъл себе си Миклан Форб. Под това име си намери евтина квартира на един от склоновете на града, откъдето се виждаше Върха, извисяващ се подобно на стена с невероятна височина. Намери си работа в групата за поддръжка на стената, която всеки ден изкубваше упоритите плевели, покарали от пролуките между неспоените с мазилка каменни блокове. Всяка нощ лягаше в леглото си, изпълнен със страх. Но седмици наред сънуваше единствено неясните, смътни и безсмислени сънища на обикновения човек. Остана в Норморк, скрит и необезпокояван, в продължение на девет месеца, без да знае дали се е отървал от Краля на сънищата. Но една нощ, след приятна вечеря и бутилка хубаво червено вино от Баниканиклोल, той се отпусна щастлив в леглото и за първи път от злополучната среща с Глейм се отдаде на блажена дрямка. И тогава дойде кошмарът, сграбчи душата му за гърлото и я изпълни с чудовищни видения — гниеща плът и реки от слюз. Когато сънят свърши, той се събуди разплакан, защото знаеше, че няма спасение от дългата ръка на отмъщението.

И все пак животът му като Миклан Форб му бе донесъл девет месеца спокойствие. С малката спестена сума си купи билет за Амбълморн, още по-надолу по склона, където се превърна в Деграйл Гилаин и започна да печели по десет крони на седмица като ловец на

птици в имението на един местен принц. Прекара още пет месеца без мъчения, до нощта, когато отново чу звънтящата тишина и видя ослепителната светлина, яви му се една арка от извадени очи, която се простираше като мост през цялата Вселена, а всички очи гледаха към него. Отправи се по реката Глейдж към Макропросопос, където прекара само месец — под името Огворн Брил — след което му се присъни, че в гърлото му като косми никнат кристали от огнен метал. След това тръгна с един керван през горещите вътрешни части на континента към търговския център Сисивондал. Пътуването продължи единадесет седмици. Кралят на сънищата го откри на седмата от тях и го подгони с писък в нощта. Той се изтъркаля в едни трънливи храсталаци и когато успя да се измъкне, целият беше окървавен и подут. Наложиха се да го носят до следващото село, за да му окажат медицинска помощ. Но всички разбраха, че получава кошмари от Краля на сънищата и го изоставиха. Все пак успя да се добере до Сисивондал — мрачно и едноцветно място, твърде различно от величествените градове около Върха, което всяка сутрин го караше да плаче само с вида си. След шест месеца сънищата отново се появиха и го принудиха да замине на запад — месец тук, месец и половина там, през девет града, докато най-накрая стигна до Алайзор на крайбрежието, където в продължение на година кормеше риба на пристанищния пазар под името Бадрил Маганорн. Въпреки предчувствията, той си позволи да вярва, че Кралят най-накрая е приключил с него и взе да му се върти мисълта да се прибере при семейството си в Стий, с което не се беше виждал повече от четири години. Нима това не беше достатъчно наказание за едно непредумишлено, почти случайно престъпление?

Изглежда не. В началото на втората година в Алайзор почувства познатото пулсиращо жужене на кошмарите в черепа си и му се присъни нещо, в сравнение с което предишните сънища изглеждаха като забавления. Започна в пустошта на Сувраел. Той стоеше на един скалист зъбер над някаква обгоряла долина и наблюдаваше една гора от сигупови дървета, чиито изпарения умъртвяваха всичко живо в радиус от десет мили — дори и нищо неподозиращите птици и насекоми, прелитащи над дебелите, увиснали клони. Жена му и децата му бяха в долината и се приближаваха към смъртоносната гора. Той хукна към тях, пясъкът пропадеше под краката му като меласа, а

дърветата се разклатиха и любимите му същества бяха погълнати от ужасните изпарения, изчезвайки без следа. Но той продължи нататък към смъртоносния участък, молеше се да умре, но оставаше неуязвим. Навлезе сред дърветата. Всяко беше изолирано и отделено от другите, без никакви храсти или ниска растителност помежду им — грозни безлисти стволоче, подобни на колони, изправени сред нищото. Сънят се състоеше само в това, но беше зареден с огромен товар от напрежение и ужас, далеч по-непоносими от всички гротескни видения, които бе изтърпял досега, а сякаш щеше да продължи безкрай. Халигом скиташе отчаян и самотен сред голите дървета, като в някаква лишена от въздух празнина и когато се събуди, лицето му беше сбръчкано, а очите хлътнали. Сякаш бе остарял с десетина години само за една нощ.

Почувства се победен. Да бяга беше безполезно, да се крие нямаше смисъл. Завинаги принадлежеше на Краля на сънищата.

Вече нямаше сили да продължава тази игра под все нови и нови имена. Когато зората разнесе ужаса от съня, той отиде залитайки в алайзорския храм на Господарката и поиска разрешение за поклонение на Острова на съня. Каза истинското си име — Сигмар Халигом. Нищо друго не му оставаше.

Позволиха му, както на всички останали и не след дълго се качи на един кораб с поклонници, който плаваше за Нуминор — на североизточния край на Острова. По време на плаването от време на време го смущаваха кошмари — някои от тях просто дразнещи, други с ужасни последици, но когато се събудеше разтреперан и разплакан, наоколо винаги имаше кой да го утеши, а след като бе предал живота си в ръцете на Господарката, дори и най-лошите сънища не бяха така страшни. Сега той нямаше свой живот, така че какво като сутрин се събужда разтреперан? Вече не беше търговец на прецизна апаратура, нито ловец на птици, нито кормач на риба — беше нищо, никой, нямаше своя собствена личност, която да защитава от посегателства, обзе го някакво странно спокойствие.

В Нуминор го приеха на „Терасата на изпитанието“ — най-външния пръстен на Острова. Той знаеше, че може да прекара там целия си живот. Господарката призоваваше поклонниците си нагоре стъпка по стъпка, според темпото на невидимия им вътрешен напредък, а човек, чиято душа е омърсена с убийство, би могъл да

остане до края на дните си на първото стъпало, зает с някоя неквалифицирана работа. Халигом съзнаваше това добре, но искаше единствено да се отърве от кошмарите, изпращани му от Краля на сънищата, като се надяваше, че рано или късно Господарката ще го вземе под своя закрила, а Сувраел ще го забрави.

Облечен с мека поклонническа роба, той се труди като градинар на най-външната тераса в продължение на шест години. Косата му бе побеляла, гърбът му — превит. В началото кошмарите го спохождаха през месец-два, после все по-рядко и макар че не го изоставиха напълно, той почти не им обръщаше внимание, като че ли бяха случайни спазми от някаква много стара травма. Понякога мислеше за семейството си, което без съмнение го смяташе за мъртъв. Мислеше и за Глейм — завинаги замръзнал в изумлението си, увиснал във въздуха в мига, преди да намери смъртта си. Наистина ли бе съществувал такъв човек? Наистина ли Халигом го беше убил? Сега всичко това му се струваше нереално, станало бе толкова отдавна! Той не чувстваше вина за това престъпление, но си спомняше конфликта между двамата, арогантния отказ на другия да разбере тежкото му финансово положение, момента на сляпа злоба, в който го бе блъснал през прозореца. Да, да. Всичко това се бе случило. „И в онзи момент на ярост — мислеше Халигом — и двамата загубихме живота си.“

Той изпълняваше задълженията си съвестно, отдаваше се на медитацията си, посещаваше съногадателките — тук това беше задължително, но те никога не коментираха и не му предлагаха тълкувания, — освен това получаваше свято познание. През пролетта на седмата година го повикаха и го изпратиха на Терасата на встъплението — в следващия етап от поклонението. Отново започнаха да минават месец след месец, докато другите поклонници почти веднага преминаваха нагоре към Терасата на огледалата. Не разговаряше с останалите, нямаше приятели и приемаше с примирение все по-редките кошмари.

През третата година от престоя си на Терасата на встъплението той забеляза един мъж на средна възраст, който го гледаше втренчено в трапезарията — нисък и слаб човек, чието лице му се стори смътно познато. В продължение на две седмици новодошлият го наблюдаваше много внимателно, докато накрая самият Халигом повече не можеше

да съдържа любопитството си. Той поразпита и научи, че името му е Говиран Глейм.

През една почивка той отиде при него и го попита:

— Ще ми отговорите ли на един въпрос?

— Стига да мога.

— Да не би случайно да сте родом от град Гимкандейл?

— От там съм — отвърна Говиран Глейм. — А вие? От Стий ли сте?

— Да — каза Халигом.

Известно време мълчаха. Най-накрая Халигом каза:

— Значи през цялото това време ме преследвате?

— Аз? Не, ни най-малко.

— Значи това, че и двамата сме тук, е чисто съвпадение, така ли?

— Всъщност — каза Говиран — не мисля, че съществуват съвпадения, но все пак не дойдох тук, за да се срещнем.

— Знаете ли кой съм и какво съм направил?

— Да.

— И какво искате от мен?

— Да искам? — Очите на Глейм — малки, тъмни и блестящи, като тези на отдавна умрелия му баща — се вгледаха в тези на Халигом. — Какво да искам? Кажете ми какво се случи във Вугел.

— Елате. Да се разходим заедно.

Преминаха през един ниско подкастрен синьозелен жив плет и влязоха в градината с алабадайни, за която се грижеше Халигом. Сред аромата на цветята, спокойно и без заобикалки, той разказа това, което не бе споделил с никого досега, за събитията, които вече му се струваха нереални — за срещата, за скарването, за прозореца, за реката. По време на разказа по лицето на Говиран Глейм не трепна нито един мускул. Халигом го наблюдаваше много внимателно и се мъчеше да разбере реакцията му.

След това зачака отговор, но такъв не последва.

Най-накрая Глейм попита:

— И какво стана с вас?

— Кралят на сънищата започна да измъчва душата ми със зловещи кошмари и аз избягах, скрих се в Норморк. Той ме откри и там, аз продължих да бягам от място на място, докато най-накрая дойдох тук, на Острова.

— И Кралят още ви преследва?

— От време на време имам кошмари — отговори Халигом и поклати глава. — Но вече няма полза от тях. Страдах достатъчно, получих, каквото заслужавах... Какъв беше смисълът от това наказание, след като никога не съм чувствал вина за престъплението си? Това беше момент на умопомрачение и хиляди, хиляди пъти съм съжалявал за него, но не се считам отговорен за смъртта на баща ви. Той ме докара до лудост, бутнах го и той падна, но това няма никаква връзка с останалия ми живот, така че дори не считам постъпката за своя.

— Искрен ли сте?

— Разбира се. И каква полза имаше от всичките тези години изпълнени с кошмари? Ако се бях въздържал от действието си поради страх от наказанието, от него би имало смисъл. Но тогава аз не мислех за нищо, най-малко за Краля на сънищата. Затова считам страданията си за напразни. Същото важи и за поклонението ми. Дойдох тук не толкова, за да изкупя греха си, а за да се скрия от кошмарите и ми се струва, че в общи линии успях. Но нито мъките, нито изкуплението на греха ми ще върнат живота на баща ви, така че всичко това беше напълно безполезно. Хайде, убийте ме и да свършваме.

— Да ви убия? — учуди се Глейм.

— Не смятате ли да го направите?

— Когато баща ми изчезна бях малък. Вече не съм млад, а вие сте още по-стар... Всичко това е минало... Просто исках да разбера истината за смъртта му и вече я знам. Защо да ви убивам? Ако това можеше да върне баща ми, сигурно щях да го направя, но както казахте, вече нищо не може да го върне. Не изпитвам омраза към вас и нямам желание да страдам в ръцете на Краля на сънищата. Поне мен системата е в състояние да ме спре.

— Нямате желание да ме убие! — промърмори Халигом изумен.

— Никакво.

— Не, не. Разбирам. Защо ви е да ме убивате? Това ще ме отърве от живота, който за мен се е превърнал във вечно наказание.

Глейм отново го изгледа с учудване.

— Така ли смятате наистина?

— Да. Осъждате ме на живот.

— Но наказанието ви е изтекло отдавна! Благоволенieto на Господарката сега е с вас. Чрез смъртта на баща ми, сте намерили своя път към нея!

Халигом не можеше да прецени дали събеседникът му се подиграва или говори сериозно.

— Виждате ли някакво благоволение в мен?

— Да.

Халигом поклати глава.

— Островът и всичко свързано с него не означава нищо за мен. Дойдох тук единствено, за да избягам от наказанието на Краля. Най-накрая намерих спокойствие и това е всичко.

Глейм го гледаше с нетрепващи очи.

— Лъжете се — каза той и се отдалечи, оставяйки Халигом стъписан и замаян.

Нима беше възможно? Нима е бил пречистен за престъплението си и не е разбрал това? Реши, че ако тази нощ сънува кошмар — а вече беше време, защото от последния бе минала цяла година — ще се хвърли в морето. Но вместо кошмар сънува топъл и нежен сън, изпратен му от Господарката на острова, който го зовеше на Терасата на огледалата. Не му беше напълно ясен и му се струваше, че никога няма да го разбере. На сутринта съногадателката му каза, че трябва веднага да отиде на Терасата на огледалата, защото следващият етап на поклонението му вече е започнал.

ОСЕМ СРЕД СЪНОГАДАТЕЛКИТЕ

Сега Хисун разбира, че едно приключение много често трябва да бъде обяснено чрез друго и след мрачната и поучителна история на убиеца Сигмар Халигом, той вече знае достатъчно за Краля на сънищата. Но за съногадателките, тези посредници между света на будните и света на спящите, знае твърде малко. Никога не се е консултирал със съногадателка, гледа на собствените си сънища повече като на театрални представления, отколкото като на някакви напътствия. Знае, че това влиза в противоречие с основната духовна традиция на Маджипур, но много от нещата, които мисли и прави, също и противоречат. Той е това, което е — момче от улиците на Лабиринта, внимателен наблюдател на този свят, но не и негов безкритичен почитател.

На Зимроел има, или е имало, една известна съногадателка на име Тизана, която Хисун е срещнал при второто възшествие на лорд Валънтайн на трона. Тя беше дебела стара жена от Фолкинкип и очевидно е играла някаква роля, когато лорд Валънтайн е преоткрил изгубената си самоличност. Хисун не знае нищо за това, но си спомня с известно смущение проникателния и поглед, силната и, енергична натура. Поради някаква причина Хисун и е допаднал — той си спомня как стои до нея, като джудже пред великан, надявайки се, че няма да и хрумне да го прегърне, защото сигурно ще го смачка в пазвата си. Тогава тя каза:

— Ето ти още едно изгубено принцче.

Какво ли искаше да каже? Понякога си мисли, че някоя съногадателка може би ще е в състояние да му обясни, но той не ходи при съногадателки. Чуди се дали има запис на Тизана в Регистъра на душите. Проверява архива. Да, оставила е. Повиква капсулата и разбира, че е от младата и възраст, преди около петдесет години, когато е изучавала изкуството. Друг липсва. Той посяга да върне капсулата, но нещо от тази жена остава в ума му дори и само миг след началото на

записа и. Решава, че може и да научи нещо от нея, слага отново шлема на главата си и оставя бурната, млада душа да навлезе в съзнанието му.

Сутринта, в деня преди Изпитанието на Тизана, изведнъж заваля дъжд и всички излязоха тичешком от служебния дом — и послушничките, и вреклите се, и подготвените, и преподавателките, — дори самата Върховна гадателка Инуелда. В пустинята на Велализиер дъждовете бяха рядкост. Тизана излезе заедно с всички други и се загледа в едрите бистри капки, които падаха от единствения черен облак, увиснал над високата кула на дома, сякаш бе привързан за нея. Те заплюяха по пресъхналата песъчлива земя и върху бледочервеникавата почва се появиха тъмни и странно раздалечени едно от друго петна. Послушничките, вреклите се, подготвените и преподавателките хвърлиха одеждите си и заскачаха весело в пороя.

— Повече от година не е валило — каза някой.

— Това е поличба — промърмори Фрейлис, вреклата се, която бе най-добрата приятелка на Тизана. — Изпитанието ти ще мине леко.

— Вярваш ли в такива неща?

— Да виждаш добри предзнаменования не е по-трудно, отколкото да виждаш лоши — отговори Фрейлис.

— Добър девиз за една съногадателка — каза Тизана и двете се засмяха.

Фрейлис я дръпна за ръката и настоя:

— Ела да потанцуваш с мен в дъжда.

Тизана поклати глава. Остана под прикритието на стряхата и беше безполезно Фрейлис да настоява повече. Беше висока жена — силна и здрава, с едри кости, докато Фрейлис — крехка и слаба — в сравнение с нея приличаше на птичка. В този момент танцуването в дъжда никак не съответстваше на настроението и. Утре щеше да бъде кулминацията на седемгодишното и обучение. Тя все още нямаше представа какво ще се изисква от нея на ритуала, но някак си беше сигурна, че ще я сметнат за недостойна и ще трябва да се върне в далечното си провинциално градче. Страховете и предчувствията тежаха като олово в душата и, да танцува в момента и се струваше невъзможно лекомислие.

— Гледай! — извика Фрейлис. — Върховната!

Да, дори и достопочтената Инуелда танцуваше в дъжда. Слабата, сбръчкана белокоса жена бе разперила церемониално ръце и с обърнато нагоре лице, почти изпаднала в екстаз, обикаляше в неравномерни кръгове. Тизана се усмихна на гледката. Върховната я видя, усмихна и се и и махна с ръка, все едно подканяше разсърдило се дете да се присъедини към играта. Но тя бе преминала през своето Изпитание отдавна и изглежда бе забравила какъв страх може да предизвика ритуалът, не беше в състояние да разбере притесненията на Тизана заради утрешния ден. Тя се извини с жест и влезе вътре. Отвън долетя тежкото барабанене на пороя и изведнъж настъпи тишина. Странната кратка буря бе преминала.

Тизана влезе в килията си, навеждайки се, за да мине под ниската арка от сини каменни блокове и за миг се облегна върху грубата стена, за да се освободи от напрежението. Килията и беше малка — едва имаше място за леглото, за умивалника, за малката работна маса и библиотеката — и тя, със солидното си, едро и здраво тяло на фермерка, каквато някога беше, почти я изпълваше, но бе свикнала и дори се чувстваше уютно. Приятни и бяха и ежедневните занимания — ученето, ръчния труд, четенето и, тъй като бе получила степен „подготвена“, обучението на послушничките. Когато заваля дъждът, Тизана подготвяше виното на съня — задача, която и отнемаше по един час всяка сутрин през последните две години, но сега тя се върна към нея с благодарност. В този изпълнен с напрежение ден имаше нужда да се поразсее.

Това вино, използвано в цял Маджипур, се приготвяше тук от вреклите се и подготвените. Самият процес изискваше по-бързи и по-умели ръце от тези на Тизана, но въпреки всичко тя го бе усвоила добре. Пред нея бяха малките стъкленици с билки, миниатюрните сиви листенца от муорна, сочните корени от вейло, изсушените плодове от ситерил и всичко останало от двадесет и деветте съставки, които довеждаха до транса, чрез който можеха да се разберат сънищата. Тизана се зае със смилането и смесването им — това трябваше да се направи по строго определен ред, за да настъпят нужните химически реакции. След това трябваше да ги овъгли на пламък, да ги стрие на прах, да ги разтвори в бренди и накрая да смеси брендито с вино. Съсредоточаването върху тази задача и помогна да се отпусне и дори да се развесели.

Зад себе си дочу тихо дишане.

— Фрейлис?

— Имаш ли нещо против да погледам?

— Разбира се, че не. Почти свършвам. Още ли танцуват?

— Не. От дъжда няма и следа, слънцето грее както обикновено.

Тизана разбърка тъмното гъсто вино в стъкленицата.

— Във Фолкинкип, където съм отраснала, времето също е сухо и горещо. Въпреки това ние не зарязваме работата си, за да танцуваме всеки път, когато завали.

— Хората във Фолкинкип — каза Фрейлис — не могат да се учудят на нищо. Дори и скандар с единадесет ръце не би ги изненадал. Ако самият понтифекс застане на челна стойка на централния площад, пак няма да му обърнат внимание.

— Била ли си там?

— Веднъж, когато бях малка. Баща ми мислеше да става фермер, но не му допадна и след около година се върнахме в Тил-омон. Но винаги е говорил колко бавни, неповратливи и преднамерени са фолкинкипците.

— И аз ли съм такава? — попита Тизана шеговито.

— Ти си... Е, ти си много уравновесена.

— Тогава защо се притеснявам така силно за утре?

Дребната жена коленичи пред Тизана и взе ръцете и в своите.

— Няма за какво да се притесняваш — каза и тя тихо.

— Неизвестното винаги плаши.

— Това е само изпит, Тизана.

— Последният. Ами ако се проваля? Ако се окаже, че в характера ми има някакъв ужасен недостатък и не мога да стана гадателка?

— Дори и така да е, какво от това?

— Ами тези седем години ще се окажат пропилены. Ще се върна във Фолкинкип като глупачка без професия, без умения и до края на живота си ще рина тор в нечия ферма.

— Ако не си подходяща за гадателка, тогава трябва да погледнеш философски на проблема — каза Фрейлис. — Знаеш, че е недопустимо некомпетентни хора да се бъркат в човешките умове. Но ти не си неподходяща за гадателка и Изпитанието няма да представлява никакъв проблем за теб. Чудя ти се защо се притесняваш толкова.

— Защото нямам понятие какво ще искат от мен.

— Може би ще поговорят с теб. Ще ти дадат да пиеш вино и ще надзърнат в ума ти, а след това ще решат, че си силна, мъдра и добра. Върховната ще те прегърне и ще ти каже, че си издържала и това е.

— Сигурна ли си? Откъде знаеш?

— Това е разумно предположение, нали?

Тизана сви рамене.

— А това, че могат да те изправят лице в лице срещу най-лошото нещо, което си направила през живота си, това, което те плаши най-много, или пък това, което в никакъв случай не желаеш другите да научат за теб. Не си ли чувала тези неща?

— Чувала съм ги.

— Е, ако утре беше твоето Изпитание, тогава нямаше ли и ти да си неспокойна?

— Това са само приказки, Тизана. Никой не знае точно в какво се състои изпита, освен тези, които са преминали през него.

— А тези, които не са издържали?

— Познаваш ли такива?

— Защо?... Предполагам, че...

Фрейлис се усмихна.

— Все си мисля, че неподходящите ги отстраняват далеч преди да станат подготвени. Дори преди да се врекат — тя стана и започна да си играе със стъклениците. — Когато станеш съногадателка смяташ ли да се върнеш във Фолкинкип?

— Да.

— Харесва ли ти там?

— Там е моят дом.

— Светът е толкова голям, Тизана. Можеш да отидеш в Ни-моя, Пилиплок, или да останеш тук в Алханроел, дори да живееш в замъка Върхни...

— Фолкинкип ми е достатъчен — каза Тизана. — Харесват ми прашните пътища, сухите, ветровити хълмове. Не съм ги виждала цели седем години. Там също има нужда от гадателки. Всички искат да са в Ни-моя или Стий, нали? аз пък предпочитам Фолкинкип.

— Да не би там да те чака някой мъж? — попита Фрейлис лукаво.

Тизана изсумтя:

— Едва ли. След седем години?

— Аз имах един в Тил-омон. Смятахме да се оженим, да си построим лодка и с нея да обиколим целия Зимроел за три или четири години, а след това да отидем по реката до Ни-моя, да се установим там и да отворим магазин.

Това стресна Тизана. Откакто се познаваха с Фрейлис, никога не бяха разговаряли на тази тема.

— И какво се случи?

— Получих послание, че трябва да стана съногадателка — отвърна тихо Фрейлис. — Попитах го какво мисли за това... Дори не бях сигурна, че ще го направя, разбираш ли, но исках да чуя мнението му. Той изведнъж се стъписа и като че ли малко се ядоса, сякаш ако стана съногадателка щях да осуеят плановете му. Помоли ме да му дам ден-два, за да помисли. Повече не го видях. Един негов приятел ми каза, че същата нощ е получил послание да замине за Пидруид и го сторил веднага. По-късно се оженил за някаква стара своя любов, която срещнал там отново. Предполагам, че все още се канят да построят лодка и да обиколят Зимроел. Аз също се подчиних на посланието, отидох на поклонение, а после пристигнах тук. Следващия месец трябва да стана подготвена и ако всичко върви нормално, догодина вече ще съм съногадателка. Ще отида в Ни-моя и ще работя на Големия базар.

— О, Фрейлис!

— Няма защо да ме съжаляваш, Тизана. Така за мен е по-добре. Малко ме болеше в началото, но той не ме заслужаваше и рано или късно щях да разбера това — при всички случаи щяхме да се разделим. Сега ще стана съногадателка и ще служа на Божествения, а иначе нямаше да съм нищо. Разбираш ли?

— Да.

— А и не искам да ставам жена на никого.

— Аз също — отговори Тизана.

Опита новото вино, одобри го и започна да разчиства масата припряно и да подрежда стъклениците по местата им. „Фрейлис е толкова мила — мислеше тя. — Толкова внимателна, толкова нежна. Това са женските добродетели.“ Тя самата не намираше подобни у себе си. Струваше и се, че душата и е повече мъжка — груба, тежка, силна, способна да устоява на всякакви натоварвания, но не много гъвкава и нечувствителна към деликатните нюанси. Знаеше, че и мъжете

всъщност не са точно такива, че не всички жени са слаби и чувствителни, но в това твърдение имаше известна истина. Тизана беше твърде едра, твърде силна и плещеста, за да бъде наистина женствена, докато Фрейлис — крехка и нежна, непостоянна, с ум като живак и душа като пойна птичка — сякаш беше от друга раса. Според нея щеше да стане великолепна съногадателка, способна интуитивно да прониква в умовете на обърналите се към нея за помощ и да им каже това, което имат нужда да узнаят. Защото Господарката на острова и Кралят на сънищата много често говореха тайнствено и неразбираемо, а съногадателката трябваше да бъде посредница между тях и милиардите хора по света, да бъде преводачка и наставничка. Отговорността беше ужасяваща — можеше да промени даден живот или да го насочи в определена посока. Фрейлис би се справила чудесно — тя знаеше много добре кога да бъде строга и кога не, кога някой се нуждае от утеха и топлина. Как бе научила тези неща? Чрез активния си живот, нямаше съмнение в това, чрез преживените разочарования, страдания, поражения. Макар и да не знаеше много за миналото и, Тизана долавяше дълбокото познание в спокойните, сиви очи на тази стройна жена, а то повече от всички техники и похвати, заучени тук, щеше да и помогне да стане това, което искаше. В същото време изпитваше мрачни съмнения относно собственото си призвание да стане съногадателка, защото не бе преживяла нищо от душевните терзания, оформили света на Фрейлис. Животът и беше спокоен, лек... Как се бе изразила приятелката и? Уравновесен. Типичен за Фолкинкип живот — ставай с изгрева, после работа, хранене, пак работа, игра и най-накрая в леглото — добре нахранена и приятно уморена. Никакви вълнения, никакви големи амбиции и разочарования, никаква истинска болка. Как тогава би могла да разбере страданията на другите? Тизана се замисли за Фрейлис и за неверния и любовник, решил да я изостави единствено защото плановите и не съвпадат напълно с неговите. Замисли се и за своите приключения в плевнята — толкова леки, неангажиращи, най-обикновено приятелство между двама души, решили без много-много да му мислят известно време да са заедно и после по същия начин да се разделят — никакви терзания, никакви угризения. Дори правенето на любов, което би трябвало да е крайната фаза на съюза между двама души, при нея бе тривиално и незначително събитие — боричкане на две здрави,

жизнени тела, безпроблемно сливане, малко клатене и мърдане, малко стонове и пъшкане, после краткото потреперване от удоволствие и толкова. Нищо повече. Някак си бе преминала през живота си без сътресения, без травми, недокосната, незасегната. Тогава как би могла да е от полза за другите? Техните тревоги и нещастия за нея нямаше да означават нищо. И може би именно това я притесняваше в утрешното Изпитание — най-накрая щяха да надзърнат в душата и и да видят колко е неподходяща за съногадателка, да разберат, че е елементарна и неопитна. Каква ирония! Да се притеснява затова, че е живяла без тревоги! Ръцете и започнаха да треперят. Тя ги вдигна и се вгледа в тях — големи, глупави, груби селски ръце с дебели пръсти. Трепереха сякаш бяха окачени на конци. Фрейлис забеляза това, свали дланите и надолу и ги стисна, едва успявайки да ги обхване с малките си, деликатни пръсти.

— Успокой се — прошепна тя напрегнато. — Няма за какво да се тревожиш.

Тизана кимна.

— Колко е часът?

— Време е да отидеш при послушничките си, а аз да се заема със задълженията си.

— Да, да. Да вървим.

— Ще се видим на вечеря. Искam тази вечер да бдя насън с теб, може ли?

— Да — отговори Тизана. — Бих се радвала, ако го сториш.

Излязоха от килията. От дъжда наистина нямаше и следа — силното пустинно слънце го бе изпарило до капка. По пладне дори и гущерите се бяха изпокрили. Тизана ускори крачка и тръгна през двора, за да влезе в залата, където я очакваха десетина послушнички. В този момент се появи старшата преподавателка Вандюн — жена от Пилиплок, почти на възрастта на Върховната. Тизана и се усмихна и продължи, но тя я спря и попита:

— Утре ли е твойт ден?

— Боя се, че да.

— Казаха ли ти кой ще ти даде Изпитанието?

— Не са ми казали нищо — отговори Тизана. — Оставиха ме в пълно неведение.

— Така и трябва — отговори Вандюн. — Несигурността се отразява добре на душата.

— Лесно ти е да го кажеш! — промърмори Тизана, когато Вандюн се отдалечи. Зачуди се дали и тя самата някога ще се държи така насмешливо и безсърдечно с кандидатките за Изпитанието, ако се справи и стане преподавателка. Вероятно. Вероятно. „Човек променя гледната си точка, след като премине от другата страна на стената“ — помисли си тя и си спомни как като малка се бе заклела, че когато порасне винаги ще помага на децата и никога няма да се отнася към тях жестоко както възрастните. Помнеше тази клетва, но петнадесет или двадесет години по-късно тя беше забравила кое е специфичното на детските проблеми и се съмняваше, че проявява някаква по-особена чувствителност към тях.

Влезе в учебната зала. Послушничките се обучаваха преди всичко от преподавателките, които бяха квалифицирани съногадателки, доброволно отделили няколко години от практикуването си, но подготвените, чието обучение беше в самия край и им оставаше да преминат само последната степен, също трябваше да работят с тях, за да трупат опит в отношенията си с хората. Тизана ги учеше как се приготвя виното на съня, преподаваше им теория на посланията, социална хармония. Послушничките я гледаха с благоговение и респект. Какво можеха да знаят те за страховете и притесненията и? За тях тя беше посветена в изкуството, само на едно или две стъпала под Върховната, овладяла всички умения, които те толкова усилено се мъчеха да усвоят. А самото Изпитание вероятно си представяха като някакъв далечен, тъмен облак на хоризонта, който не ги касае повече от старостта и смъртта им.

— Вчера — започна Тизана, като си пое дълбоко дъх и се помъчи да изглежда колкото се може по-спокойна, като оракул, като олицетворение на мъдростта — говорихме за ролята на Краля на сънищата за регулиране поведението на обществото на Маджипур. Ти, Мелиара, повдигна въпроса за нередката жестокост на виденията, които използва Краля и постави под съмнение моралността на системата, основаваща се на пречистване чрез сънища. Да разгледаме един въображаем човек... Да кажем един ловец на морски дракони от Пилиплок, който в момент на силно вътрешно раздразнение извършва

непредумишлен, но въпреки това жесток акт на насилие върху някой член от екипажа...

И думите потекоха от устата и като пълноводна река. Послушничките си записваха, мръщеха се, клатеха глави и записваха още по-трескаво. Тизана си спомняше това отчайващо чувство, че имаш да учиш безкрайно много неща — не само техниките на гадаенето, но и множество допълнителни нюанси и понятия. Тя не беше очаквала такова нещо, както сега и послушничките пред нея. Разбира се, преди деня на Изпитанието, Тизана никога не се бе притеснявала за трудностите, с които щеше да я сблъска професията и. Един ден преди седем години бе получила послание от Господарката, с което я съветваше да напусне фермата и да се насочи към съногадателството. Без никакво колебание тя се подчини, взе пари назаем и тръгна на поклонение на Острова на съня, за да получи предварителната подготовка и разрешение да замине за дома край Велализиер. След това предприе дългото пътуване по море, за да пристигне в този отдалечен и потискащ пустинен район, където бе прекарала четири години. Без колебание, без съмнения.

Но имаше толкова много да учи! Неизброимото множество нюанси в отношенията, професионалната етика, отговорностите, невидимите опасности, начинът на смесване на виното и единението на умовете, как да формулира интерпретациите с неясни думи, ако се наложи... И самите сънища! Типовете, значенията, скритият им смисъл! Седемте сънища на самоизмамата, деветте на поуката, сънищата за повикване и освобождаване, тези за усъвършенстване на личността, за забавяне на радостта, на понижената чувствителност, единадесетте сънища на страданието, петте сънища на блаженството, сънищата на прекъснатото пътуване, на копнежа, на добрите илюзии, на опасните илюзии, на болните амбиции, тринадесетте сънища на красотата... Тизана бе научила всичко това, целият този списък се бе превърнал в част от нервната и система така, както таблицата за умножение или буквите от азбуката. След много месеци програмиран сън тя бе изживявала всеки тип поотделно и бе станала специалист, посветена, бе придобила всичко това, което тези млади момичета с широко отворени очи се мъчеха да постигнат и въпреки всичко Изпитанието утре би могло да я унищожи напълно. Това никоя от тях не би могла да разбере.

Или се лъжеше? Урокът завърши и Тизана остана край катедрата докато послушничките излязат. Едно ниско, пълно момиче с руса коса, родом от стражевите градове около замъка Върхни, спря до нея за миг, вдигна поглед, докосна лакътя и с върховете на пръстите си и каза смутено:

— Утре няма да ви е трудно. Сигурна съм в това.

После се усмихна, обърна се с пламнало лице и излезе.

Значи знаеха. Поне някои от тях. Тази благословия остана с нея подобно на запалена свещ до края на деня. А това беше дълъг и тягостен ден, пълен със задачи, макар че би предпочела да остане сама и да се разхожда из пустинята, вместо да се занимава с тях. Имаше ритуали и обреди, които да изпълни, трябваше да покопае на новостроящия се параклис на Господарката, а следобед да обучава друга група послушнички. Едва преди вечеря можа да се усамоти за малко.

По време на вечерята се чувстваше напрегната. Нямаше апетит — нещо нечувано за нея. В трапезарията цареше обикновената веселост и жизнерадост — смях, разговори, песни. Тизана седеше сред всичко това, сякаш бе заобиколена от някаква кристална сфера. Повъзрастните жени умело игнорираха факта, че на следващия ден ще бъде нейното Изпитание, а по-младите не можеха да се сдържат и от време на време я поглеждаха крадешком като човек, който внезапно е бил призван да понесе тежък товар. Тизана не беше сигурна кое е лошо — преструвките на преподавателките и подготвените или неприкритото любопитство на вреклите си и послушничките. Започна да побутва храната в чинията. Фрейлис я смъмри сякаш беше дете и и каза, че за следващия ден ще са и нужни сили. Тизана успя да се засмее. Тя потупа напълнелия си кръст и каза:

— Натрупала съм достатъчно енергия, за да ми стигне за десет Изпитания.

— Независимо от това — отговори Фрейлис. — Храни се!

— Не мога. Изнервена съм.

В този момент някой задрънка с лъжица по чашата си. Тизана вдигна очи. Върховната се изправяше, за да направи съобщение.

Изумена, Тизана промърмори:

— Господарката да ми е на помощ! Нима смята да каже нещо за Изпитанието ми пред всички?

— Не. Ще съобщи за новия коронал — отговори Фрейлис. — Новината пристигна днес следобед.

— Какъв нов коронал?

— Който ще заеме мястото на лорд Тиеверас, новият понтифекс. Но какво става с теб? Вече от пет седмици...

— ... И наистина, дъждът тази сутрин беше знак за тази добра новина, за новата пролет... — говореше Върховната.

Тизана се застави слуша.

— Днес получих съобщение, което ще повдигне духа на всички ви. Отново имаме коронал. Понтифекс Тиеверас посочи за свой заместник Малибор от Бомбифейл, който тази нощ ще заеме трона в замъка Върхни!

Последваха радостни викове, удряне по масите и показване на звездния знак. Тизана правеше всичко, както и останалите, сякаш беше сомнамбул. Нов коронал? Беше забравила — старият понтифекс бе умрял преди няколко месеца, държавното колело се бе завъртяло и сега лорд Тиеверас бе станал понтифекс, а от днес и в замъка Върхни имаше нов човек.

— Малибор! Лорд Малибор! Да живее короналът! — викаше тя заедно с останалите, но всичко това и се струваше нереално и безсмислено. Нов коронал? Едно име от предългия списък. Много добре за лорд Малибор, който и да е той, и дано Божественият се отнесе благосклонно към него — проблемите му едва сега започват. Но на Тизана и бе все едно. Беше обичайно да се празнува. Тя помнеше как се бе напила с вино — съвсем малка, — когато умря понтифекс Киникен, в Лабиринта отиде лорд Осиър, а Тиеверас се засели в замъка Върхни. Сега лорд Тиеверас ставаше понтифекс, а Малибор — коронал. Един ден и той щеше да слезе в Лабиринта, а на трона му щеше да седне друг енергичен човек. Макар че тези събития се считаха за изключително важни, изобщо не се интересувахе как се казва короналът — замъкът Върхни бе твърде далеч, на хиляди мили, дори и беше все едно дали съществува или не. За Тизана Изпитанието бе по-високо от него, мислите и за утрешния ден засенчваха всички останали събития. Знаеше, че това е абсурдно, че е като болна — когато на човек му се струва, че цялата Вселена се върти около болката в лявото му око или в усещането за празнота в стомаха и нищо друго

не го интересува. Лорд Малибор? Щеше да отпразнува възкачването му на престола друг път.

— Ела — каза Фрейлис. — Да отидем в стаята ти.

Тизана кимна. Тази вечер трапезарията не беше подходящо място за нея. Отправи се с несигурни крачки към изхода, усещайки как погледите на всички я проследяват и излезе навън в тъмнината. Духаше топъл, сух вятър, който свистеше и стържеше по нервите и. Когато стигнаха до килията и, Фрейлис запали свещите и внимателно я сложи да седне на леглото. Извади две чаши от шкафа, а изпод робата си измъкна малка бутилка.

— Какво правиш? — попита Тизана.

— Това е вино — отговори Фрейлис. — Ще те освежи.

— Вино на сънищата?

— А защо не?

Тизана се намръщи и каза:

— Но аз не бива да...

— Няма да гадаем сънища. Просто ще ти помогне да се успокоиш, ще ни сближи, така че да мога да ти предам от моята сила. Ето, вземи.

Тя наля гъстата, тъмна течност в чашите и и подаде едната.

— Изпий го, Тизана!

Тя се подчини. Фрейлис изпи своето вино бързо и започна да се съблича пред изненадания и поглед. Тизана никога не се бе любила с жена. Това ли трябваше да направи сега? Защо? „Това е грешка — мислеше си тя. — В навечерието на Изпитанието ми... да пия вино на сънищата, да споделя леглото си с приятелката ми...“

— Съблечи се — прошепна Фрейлис.

— Какво смяташ да правиш?

— Ще бдя насън с теб, глупачке, както се уговорихме. Нищо повече. Допий си виното и се съблечи.

Тялото на Фрейлис беше като на дете — с прави крайници, стройно, с бледа, прозрачна кожа и малки момичешки гърди. Тизана хвърли робата си на пода. Мощната и снага я караше да се чувства неудобно — силните ръце, едрите бедра и колене. При гадаенето човек винаги се събличаше гол и бързо свикваше с това, но сега беше различно — интимно, лично. Фрейлис наля по още малко вино и Тизана го изпи без да възрази. След това я улови за китките, коленичи

пред нея, вгледа се в очите и и и каза с глас, в който едновременно имаше обич и презрение:

— Каква голяма глупачка си! Престани да се притесняваш за утре! Изпитанието е нищо! Нищо! — Тя духна свещите и легна до Тизана. — Лека нощ. Приятни сънища.

Фрейлис се сви до гърдите на Тизана, притисна се до нея и без повече да помръдне, скоро заспа.

Значи нямаше да се любят. Тизана почувства облекчение. Може би друг път... Защо не? Но сега моментът не беше подходящ за подобни приключения. Затвори очи и прегърна Фрейлис както би прегърнала заспало дете. От виното на сънищата по тялото и се разля топлина, почувства пулса си. То правеше един ум достъпен за друг и сега Тизана чувстваше духа на приятелката и край себе си, но това не беше гадание, а те не бяха направили и упражненията за концентрация, с които се постигаше пълното сливане. Откъм Фрейлис долитаха само неясни и смътни вълни на спокойствие, обич и енергия. Тя беше силна, много по-силна, отколкото човек би си помислил като гледа тялото и. Когато виното я унесе, присъствието на Фрейлис започна да и доставя още по-голямо удовлетворение. Дрямката надви и нея. Все още се безпокоеше — за Изпитанието, за това, какво щяха да си помислят другите след като се прибраха заедно толкова рано, за това, че бе нарушила правилата, като пи вино по този начин... Потъна във водовъртеж от вина и срам, после постепенно се успокои. Наблюдаваше съня си с тренираното око на съногадателка, но той беше без определена форма и последователност, виденията и бяха тайнствени и неясни — пуст хоризонт, осветен от смътен далечен отблясък, а след това лицето на Господарката или може би на Върховната Инуелда, или на Фрейлис... Но преди всичко — сноп успокояваща светлина. Настъпи утрото и някаква птичка с чуруликането си обяви началото на новия ден.

Тизана примигна и седна в леглото. Фрейлис бе прибрала свещите, бе измила чашите, а на маса бе оставила бележка. Не, не беше бележка, а рисунка — символите на Краля на сънищата и на Господарката на Острова, обединени от сърце, а около него лъчисто слънце. Израз на обич и пожелание за успех.

— Тизана?

Тя отиде до вратата. Беше старшата преподавателка Вандюн.

— Време ли е? — попита Тизана.

— И още как. Слънцето изгря преди двадесет минути. Готова ли си?

— Да — отвърна тя. Чувстваше се странно спокойна — каква ирония след всичките опасения през последната седмица. Но моментът беше дошъл и повече нямаше от какво да се страхува. Каквото ще става, да става. Ако не издържеше Изпитанието си, щеше да е за добро.

Минаха през двора, после покрай зеленчуковата градина и напуснаха очертанията на дома. Някои вече бяха станали и излезли навън, но тя не размени нито дума с тях. В морскозелената светлина на зората те тръгнаха на юг през пустинните пясъци, без да разговарят. Тизана крачеше бавно, за да върви след възрастната преподавателка. Струваше и се, че минават часове, че са извървели мили разстояние. След известно време се показаха останките на Велализиер — древния град на метаморфите, това огромно и величествено място, обладано от духове, изоставено от обитателите си преди хиляди години, прокълнато и пустеещо. Помисли си, че Изпитанието и ще се състои в това, да я пуснат цял ден да се скита сред развалините. Възможно ли беше това? Нещо толкова детинско, толкова елементарно? Духовете не я плашеха. Освен това, подобни неща се правят нощем... Денем Велализиер не бе нищо повече от полусъборени храмове, паднали колони и погребани в пясъците пирамиди.

Най-накрая влязоха в нещо като амфитеатър, добре запазен, с разширяващи се нагоре в широка полуокръжност каменни стъпала. В центъра имаше каменна маса и няколко каменни пейки, а на масата — бутилка вино и чаша. Значи тук щеше да се проведе Изпитанието. „Сега — мислеше Тизана — със старата Вандюн ще изпием виното, ще легнем една до друга на пясъка и тя ще изтълкува сънищата ми, а когато станем, вече ще е наясно дали ставам за гадателка или не.“

Но и това не се случи. Вандюн посочи бутилката и каза:

— Това е вино на сънищата. Ще те оставя тук. Пий колкото искаш от него, вгледай се в душата си. Подложи се на Изпитанието сама.

— Аз?!

Вандюн се усмихна:

— А кой друг, освен теб? Хайде, започвай! Аз ще се върна след време.

Старшата преподавателка кимна и се отдалечи. В умът на Тизана пламнаха хиляди въпроси, но тя ги потисна, защото усещаше, че Изпитанието вече е започнало и най-важното беше, да не се задават въпроси. Озадачена, тя видя как Вандюн изчезва в една ниша на амфитеатъра. След това не чу нито звук. В убийствената тишина на призрачния град и се струваше, че пясъкът реве като див звяр, но беззвучно. Тизана се намръщи, после се усмихна и се разсмя, предизвиквайки далечно ехо. Бяха се пошегували с нея! Вземи да си измислиш собственото Изпитание! Ето за това ставаше дума. Накарайте ги да се ужасяват от деня, в който ще ги пуснете в този празен амфитеатър и ще им кажете да поемат всичко в свои ръце! Нервно очакване на страховити промеждия, призраци, които създава собствената ти душа...

А сега...

Тизана сви рамене. Наля от виното, отпи. Беше много сладко, може би от по-стара реколта. „Добре, аз съм голяма жена“. Още една глътка. Стомахът и беше празен — почти веднага почувства виното да изгаря мозъка и, но въпреки това отпи за трети път.

Слънцето се издигаше бързо — вече беше точно над стената на амфитеатъра.

— Тизана! — извика тя. И на вика си отговори:

— Да, Тизана?

Разсмя се. Отпи пак.

Никога досега не беше пила вино на сънищата сама. То винаги се вземаше в присъствието на друг — или когато тълкуваш сънища, или с преподавателка. Сега имаше усещането, че задава въпроси на собственото си отражение. Чувстваше се объркана, сякаш бе застанала между две огледала и виждаше как си прехвърлят образа и до безкрайност.

— Тизана — каза тя. — Това е твоето Изпитание. Готова ли си да станеш съногадателка?

И си отговори:

— Учих за това четири години, а преди това още три прекарах на Острова на съня. Знам седемте сънища на самоизмамата и деветте поучителни сънища, сънищата за повикване и сънищата за...

— Добре, добре. Остави това. Готова ли си да станеш съногадателка?

— Зная как да приготвям вино и как да го пия...

— Отговори на въпроса! Годна ли си да бъдеш съногадателка?

— Аз съм много уравновесена. Душата ми е спокойна.

— Избягваш въпроса.

— Аз съм силна и способна. Не питая злоба в душата си. Искам да служа на Божествения.

— А какво ще кажеш за служенето на другите същества?

— Като служа на тях, служа на Божествения.

— Много елегантна фраза. Къде я научи, Тизана?

— Никъде. Сама се сетих. Може ли да си наляя още вино?

— Колкото искаш.

— Благодаря — каза Тизана. Отпи. Чувстваше се замаяна, но не пияна и тайнствените, свързващи умовете сили на виното не и действаха. Беше сама и будна. Попита:

— Какъв е следващият въпрос?

— Все още не си отговорила на първия.

— Задай следващия.

— Има само един въпрос, Тизана. Годна ли си да бъдеш съногадателка? Ще можеш ли да успокояваш душите на тези, които идват при теб?

— Ще се опитам.

— Това ли е отговорът ти?

— Да, това е — каза Тизана. — Позволи ми да опитам. Аз имам доброто желание и нужната воля. Притежавам уменията и искам да помагам на другите. Господарката ми препоръча да стана съногадателка.

— Готова ли си да легнеш с всеки, който има нужда от теб? С хора, с гхайроги, със скандари, с вруни, с лиймани и с всички други раси на Маджипур?

— Да — отговори тя.

— Ще облекчиш ли страданията им?

— Да, ако мога.

— Годна ли си да бъдеш съногадателка?

— Нека опитам, тогава ще знам.

Тизана каза:

— Това изглежда честен отговор. Нямам повече въпроси.

Тя си наля и последното вино и го изпи. След това продължи да седи спокойно, докато слънцето се изкачваше все по-високо, без да изпитва нетърпение или неудобство. Би могла да остане така през целия ден и през нощта, ако се наложеше. Мина около час или поне така и се стори, и изведнъж се появи Вандюн.

— Свърши ли Изпитанието ти? — попита тихо възрастната жена.

— Да.

— Как мина?

— Издържах — отговори Тизана.

Вандюн се усмихна.

— Да, сигурна бях, че ще издържиш. Хайде, ела. Трябва да поговорим с Върховната и да уредим някои неща за бъдещето ти. Вече си съногадателка, Тизана.

Върнаха се така тихо, както излязоха сутринта — с бързи крачки, изгаряни от жегата. Беше почти пладне и послушничките и вреклите се, които работеха на полето, вече се прибираха за обяд. Те гледаха Тизана плахо, а тя им се усмихваше весело и окуражаващо. Фрейлис се появи, когато влизаха в главния двор — сякаш се сблъска с Тизана случайно. Погледна я бързо и разтревожено.

— Е? — попита нетърпеливо тя.

Тизана се усмихна. Искаше и се да и каже: „Не беше нищо особено, една формалност. Чисто и просто ритуал. Истинското Изпитание се състоя много преди това.“ Но Фрейлис трябваше сама да открие тези неща. Сега ги разделяше огромен залив, защото Тизана беше съногадателка, а приятелката и само врекла се.

Каза и:

— Всичко мина добре.

— Колко се радвам, Тизана! Колко се радвам! Щастлива съм заради теб!

— Благодаря ти за помощта — отвърна и тя малко троснато.

Неочаквано над двора премина сянка. Малък черен облак, като вчерашния, се появи на небето — откъснало се парче, вероятно от някоя буря покрай далечния бряг. Увисна над кулата, като че ли бе закачено там, и изведнъж, сякаш някой отвори кран, от него започнаха да падат тежки дъждовни капки.

— Гледай! — извика Тизана. — Отново вали! Хайде, Фрейлис! Ела да танцуваме!

5.

Лилойв живееше под земята, в една от поредицата седем или осем приличащи си стаи, с боядисани в бяло стени и разположени под част от базара, където се продаваха сирена и масла. Долу се слизаше през капак на пода и въжена стълба. Когато Иниана започна да се спуска, шумът и глъчката на базара изведнъж изчезнаха и единственото нещо, по което можеше да разбере къде се намира, беше слабата но характерна миризма на стойензарско сирене, която се бе просмукала дори в каменните стени.

— Това е леговището ни — каза Лилойв. Тя изтананика кратка напевна мелодия и отвсякъде заприиждаха хора — опърпани, пъргави, предимно слаби и дребни, чийто външен вид много напомняше този на домакинята — сякаш бяха направени от второкачествени материали.

— Братята ми Сидоун и Ханоун — представи ги тя. — Сестра ми, Недил Фарюн. Братовчедите ми Авайн, Амайн и Атайн. А това е чичо ми Агурмол, който ръководи нашия клан. Чичо, представям ти Иниана Форлана от Велатис, на която двама гастролиращи мошеници са продали „Нисиморн Проспект“ за двадесет рояла. Запознах се с нея на кораба. Ще живее с нас и ще стане крадла.

Иниана зяпна от учудване:

— Аз...

Агурмол, учтив и официален, направи знака на Господарката, вместо благословия.

— Вече си една от нас. Можеш ли да носиш мъжки дрехи?

Объркана, Иниана отговори:

— Мисля, че да, но не разб...

— Имам по-млад брат, който е регистриран при нас. Живее сред променящите се в Авендройн и не е идвал в Ни-моя от години. Ще вземеш името и мястото му. Така е по-лесно, отколкото да регистрираме теб. Дай ми ръката си.

Той я пое. Дланта му беше мека и влажна. Погледна я в очите и каза с нисък, непрегнат глас:

— Истинският ти живот едва сега започва. Всичко досега е било само сън. Вече си крадла в Ни-моя и името ти е Кулибхай. — Той смигна и добави: — Двадесет рояла са добра цена за „Нисиморн Проспект“.

— Това беше само такса, за да мога да предявя иск — каза Иниана. — Обясниха ми, че съм наследила имението от сестрата на баба си.

— Ако е така, трябва да устроиш голямо пиршество заради гостоприемството ни, съгласна ли си?

Агурмол се засмя.

— Авайн! Вино за чичо ти Кулибхай! Сидоун, Хануун, намерете му дрехи! Някой да пусне музика! Кой иска да танцува? Хайде, размърдайте се! Медил, пригответи легло за госта ни!

Дребният човек заподскача наоколо неудържимо, без да престава да дава нареждания. Иниана, неспособна да устои на неизчерпаемата му енергия, прие чаша вино, позволи един от братята на Лилойв да и вземе мярка за нови дрехи, напрегна ума си, за да запомни пороя от нови имена. В стаята започнаха да идват и други — още няколко човека, трима хджорти със сиви и подпухнали лица и, за нейно изумление, двама стройни и мълчаливи метаморфи. Макар и да беше свикнала да има вземане-даване с тях, когато държеше магазина, не бе очаквала Лилойв и семейството и да делят жилището си с тези тайнствени кореняци. Може би крадците, както и метаморфите, считаха себе си за напълно отделна раса на Маджипур и съвсем естествено се привличаха помежду си.

Импровизираното празненство продължи с часове. Крадците сякаш искаха да я предразположат към себе си — всеки един поотделно идваше при нея, предлагаше и дребни дрънкулки, разказваше и някаква лична история или поверителна клюка. За една потомствена дъщеря на търговци крадците бяха естествен враг. Но колкото и отритнати от обществото да бяха тези хора, те и се струаха добронамерени, сърдечни и открити, а освен това бяха и единствените и съюзници в големия и безразличен град. Тя нямаше желание да се заеме с тази професия, но разбираше отлично, че съдбата би могла да се отнесе и по-зле с нея, отколкото да я срещне с шайката на Лилойв.

Спа неспокойно и сънува неясни, накъсани сънища. На няколко пъти се будеше напълно объркана, без да има представа къде се

намира. Най-накрая умората я надви и тя заспа дълбоко. Обикновено ставаше с настъпването на зората, но тя не проникваше в това подземие, така че когато отвори очи би могло да е всяко време през деня или през нощта.

Лилойв и се усмихна.

— Трябва да си била страшно уморена.

— Много ли спях?

— Спа, докато се наспа. Сигурно толкова е било необходимо.

Иниана се огледа. Наоколо все още имаше следи от празненството — празни бутилки, чинии, разхвърляни дрехи, — но хората ги нямаше. Лилойв и обясни, че са тръгнали на сутрешната си обиколка. Показа и къде да се измие и облече, а след това се качиха във водовъртежа на базара. През деня също имаше много хора, както и предишната нощ, но някак си при естествената светлина част от вълшебството му се губеше — въздухът сякаш бе по резреден, не толкова наелектризиран. Сега и приличаше на огромен търговски център, докато предната вечер и се бе сторил като някаква тайнствена самостоятелна вселена. Спряха се само колкото да откраднат нещо за закуска от три или четири сергии — Лилойв дръзко и безочливо вземаше каквото и трябва и го подаваше на смутената, готова да потъне в земята от срам Иниана. След това тръгнаха по плетеницата от проходи, които според нея никога нямаше да изучи добре и се озоваха отново на повърхността.

— Излязохме от Входа на понтифекса — обясни Лилойв. — Оттук службите са много близо.

Разстоянието наистина не бе голямо, но буквално зад всеки ъгъл пред очите и се разкриваха нови и нови чудеса. Нагоре по един прекрасен булевард Иниана видя поток ослепителна светлина, сякаш от паважа грееше още едно слънце. Лилойв обясни, че това е началото на кристалния булевард, който свети денем и нощем с помощта на въртящи се рефлектори. По-нататък, поглеждайки встрани по някаква улица, видя в далечината една величествена постройка, която не би могла да бъде нищо друго, освен палатът на херцога на Ни-моя. Представляваше остъклена каменна грамада, поставена върху основа с множество колони — изглеждаше огромна дори от това голямо разстояние. Паркът наоколо беше като някакъв зелен килим. След още един завой Иниана забеляза нещо, наподобяващо какавида на огромно

насекомо и дълго поне една миля, увиснало над невероятно широк булевард.

— Ефирната галерия — обясни Лилойв. — Богатите купуват играчките си оттук. Може би някой ден и ти ще пръснеш роялите си в магазините и. Но не и днес. Ето, това е „Променада Родамаунт“, скоро ще видиш наследството си.

Улицата беше широка и извита. От едната и страна се издигаха небостъргачи, а от другата — различни по височина сгради. Очевидно това бяха правителствените учреждения. Иниана бе стъписана от видяното и би могла да се върти объркана навън с часове, ако не беше Лилойв, която след няколко кратки въпроса я въведе в една сграда с коридори и извивки, приличащи на тези в базара. Най-накрая се оказаха седнали на дървени пейки в някаква чакалня и започнаха да гледат имената, изписващи се на светлинното табло над тях. След половин час се появи името на Иниана.

— Това ли е бюро „Наследства“? — попита тя, когато тръгнаха към вратата.

— Очевидно такова нещо няма — отвърна Лилойв. — Тук са прокторите. Ако някой може да ти помогне, това са те.

Един подпухнал хджорт, с вкиснато лице и с изцъклени очи, като повечето от своя вид, я попита какъв е проблемът и Иниана — в началото боязливо, а после многословно — му разказа историята си. За непознатите хора от Ни-моя, изумителните им приказки за баснословното наследство, документите, официалните печати на понтификата и двадесетте рояла такса. Докато слушаше, хджортът постепенно се отпусна на облегалката на стола си, стисна челюсти и тревожно започна да върти очите си — ту едното, ту другото. Когато тя свърши, той пое разписката от ръката и, прокара замислено пръсти по ръбовете на имперския печат и каза мрачно:

— Вие сте деветнадесетият наследник, претендиращ за „Нисиморн Проспект“ тази година. Боя се, че няма да сте последният.

— Деветнадесетият!?

— Да, но предполагам, че не всички са си направили труда да съобщят на прокторите за измамата.

— Измамата... — повтори Иниана. — Наистина ли смятате така? А доказателствата, които ми показаха, родословието, документът с

моето име?... Изминали са целия път от Ни-моя до Велатис, за да измъкнат от мен двадесет рояла?

— Вие не сте единствената — отговори хджортът. Вероятно само във Велатис има трима или четирима наследници, още толкова в Нарабал, седем в Тил-омон, може би дузина в Пидруид... Не е трудно да се открие родословното дърво на някого, да се фалшифицират документите, да се попълнят празни формуляри... Двадесет рояла от един, тридесет от друг... Добър приход, ако не преставаш да обикаляш, нали?

— Но как е възможно? Това е незаконно!

— Да, така е — съгласи се хджортът уморено.

— И Кралят на сънищата...

— Ще ги накаже сурово, може да сте сигурна в това. Ние също няма да се поколебаем да приложим гражданско наказание, когато ги заловим. Ще ни помогнете много, ако ги опишете.

— А парите ми?

Хджортът сви рамене.

— Значи няма надежда да си ги получи обратно? — попита Иниана.

— Никаква.

— Това означава, че съм изгубила всичко!

— От името на негово величество изразявам най-искрените си съжаления — каза хджортът и с това разговорът приключи.

Навън Иниана се обърна към Лилойв и каза рязко:

— Заведи ме до „Нисиморн Проспект“!

— Предполагам, че не вярваш...

— Не вярвам, че имението е мое, разбира се. Но искам да видя какво са ми продали за двадесет рояла.

— Защо трябва да се самоизмъчваш?

— Моля те! — настоя Иниана.

— Добре, ела — каза Лилойв.

Тя спря един флотер и набра кода. Малкото превозно средство ги понесе по улиците и булевардите на Ни-моя, а Иниана ги гледаше с широко отворени очи. В светлината на обедното слънце градът блестеше — не с мразовитата светлина на кристалния Дюлорн, а с някакво пулсиращо, трептящо, чувствено великолепие, което се

излъчваше от всяка улица, от всяка бяла стена. Лилойв и посочваше забележителностите по пътя.

— Това е музеят на световите — каза тя и посочи една голяма сграда, увенчана с диадема от стъклени куполи. — Вътре има съкровища от хиляди планети, включително и от старата Земя. А това е Камарата на магиите. Пак е нещо като музей, но за сънища и заклинания. Никога не съм влизала вътре. А това... Виждаш ли трите птици отпред? Това е Градският дворец — тук живее кметът.

Започнаха да се спускат по склона към реката.

— В тази част са плаващите ресторанти — каза Лилойв и направи широк кръг с ръка. — Като девет малки острови са. Казват, че там предлагат блюда от всяка част на Маджипур. Някой ден ще ги посетим — и деветте, какво ще кажеш?

Иниана се усмихна тъжно.

— Приятна мисъл.

— Не се тревожи. Животът е пред нас, а крадците живеят добре. Когато имам повече време, ще пребродим заедно всички улици на Ни-моя. В Гимбелук е Паркът на приказните животни, навътре във възвишенията, пълен е със същества, които другаде са изчезнали... сигимиони, гхалвари, димилиони и какво ли още не... В Операта свири градският оркестър... Чувала ли си за него? Хиляда инструмента — във Вселената няма подобно нещо, след това... О, ето, пристигнахме.

Слязоха от флотера. Бяха на брега на реката. На това място Зимър беше толкова широка, че зелената линия на Нисиморн едва се различаваше на хоризонта. Вляво от тях имаше ограда с метални колони, два пъти по-висока от човешки ръст, направена от някаква мрежеста, почти невидима материя, от която долиташе дълбоко и заплашително жужене. Зад нея се простираше градина с необикновена красота — малки, елегантни храсти, разцъфтели в жълто, тюркоазено и червено и толкова ниско окосена морава, че приличаше на килим. След това теренът се издигаше, а самата къща бе построена на едно скалист възвишение и гледаше към пристанището — голяма, боядисана в бяло като повечето постройки в Ни-моя, с множество типични за тукашната архитектура леки висящи елементи, с веранди и балкони, които сякаш плуваха във въздуха. Стори и се, че тази постройка е най-красивата, която бе виждала в Ни-моя след двореца на

херцога — не много далеч от брега, тя се издигаше величествено на пиедестала си. И си беше мислила, че я е наследила! Тя се затича покрай оградата, като от време на време спираше, за да се полюбува на гледката от различни ъгли и се смееше неудържимо, сякаш някой и бе разкрил най-дълбоката истина във вселената, истината, която съдържа ключа към всички останали истини и поради това не може да не предизвиква смях. Лилойв я последва, извика и да спре, но Иниана тичаше като обладана от някаква нечиста сила. Най-накрая стигна до портата, която се охраняваше от двама огромни скандари с безупречни бели ливреи, заплашително скръстили отпред многото си ръце. Иниана продължи да се смее. Пазачите се намръщиха. Лилойв я настигна, дръпна я за ръкава и я подкани да си вървят, преди да е станало нещо неприятно.

— Чакай — отговори Иниана, която едва си поемаше дъх. Отиде при скандарите и ги попита: — Вие сте слуги на Калейн Нимойски, нали?

Те сякаш гледаха през нея и не отговориха.

— Предайте на господаря си — продължи тя невъзмутимо, — че се е отбила Иниана от Велатис, за да види къщата му и да изпрати съжаленията си, че не може да дойде на вечеря. Благодаря.

— Хайде! — прошепна Лилойв притеснено.

По лицата на големите стражи се появи гняв, който замени безразличието им. Иниана им отдаде чест по военному, отново избухна в смях, дръпна Лилойв и двете хукнаха към флотера.

6.

Мина много време преди Иниана отново да види слънчева светлина, защото трябваше да започне новия си живот на крадла в Големия базар. В началото не искаше да се захване с професията на Лилойв и семейството и, но проблемите на ежедневието скоро надделяха над моралните и скрупули. Нямаше как да се върне във Велатис, а и след като веднъж бе зърнала Ни-моя, подобни желания вече и се бяха изпарили от главата. Там не я очакваше нищо, освен цял живот да продава лепило и пирони, изкуствена коприна и фенери от Тил-омон. Но ако искаше да остане в Ни-моя, трябваше да изкарва прехраната си. Не владееше друг занаят, освен търговията, а нямаше капитал. Съвсем скоро всичките и пари щяха да свършат, не можеше да живее на гърба на новите си приятели. Просто нямаше друг избор — те и предлагаха работа, а след като самата тя бе ограбена, въпреки неприязънта си към крадците, този занаят не и се струваше чак толкова неприемлив. И така, тя облече мъжките дрехи — беше малко височка и съвсем непохватна в държанието си, за да може да играе ролята успешно — и под името Кулибхай, брат на Агурмол, тя влезе в гилдията на крадците.

Лилойв стана неин настойник. В продължение на три дни Иниана я следваше навсякъде из базара и наблюдаваше как приятелката и краде стока от едно или друго място. Понякога го правеше неприкрито — все едно да вземеш дреха от магазина, да я облечеш уж за да я пробваш и да си излезеш с нея. Друг път прилагаше завидна ловкост, докато измъкваше неща от кошове с изложени стоки, а понякога прибягваше и до измама, като обещавахе на някое момче помощник целувки или нещо повече, а в същото време съучастникът и изчезваше с цяла количка крадени неща. Едновременно с това трябваше да пречат и на свободно практикуващите крадци. На два пъти Иниана видя Лилойв да прави това — как улавя крадеца за ръката, ледения и, гневен поглед, просъсканите думи... И в двата случая това доведе до извинения, страх и бързо изчезване от хоризонта. Иниана се чудеше, дали самата

тя би имала куража да направи същото, струваше и се по-трудно от самата кражба. А не беше и съвсем сигурна, че ще може да краде.

На четвъртия ден Лилойв каза:

— Донеси ми бутилка драконово мляко и една бутилка златисто вино от Пилиплок.

— Но те трябва да струват по роял едната! — възкликна Иниана ужасена.

— Така е.

— Нека започна с наденички!

— Да крадеш скъпо вино не е по-трудно — каза Лилойв. — А печалбата е значително по-голяма.

— Не съм подготвена!

— Само така си мислиш. Видя как става. Можеш да го правиш и сама. Иниана, ти имаш душа на крадец!

— Как можеш да... — започна Иниана вбесена.

— Спокойно, спокойно — отвърна Лилойв. — За мен това е комплимент.

Иниана кимна.

— Дори и така да е. Мисля, че грешиш.

— Аз пък мисля, че се подценяваш. Има неща в характера ти, които другите могат да видят по-лесно, отколкото самата ти. Показа ми ги онзи ден, когато ходихме до „Нисиморн Проспект“. А сега тръгвай! Донеси ми бутилка драконово мляко и бутилка златисто от Пилиплок. И без повече приказки! Ако ще ставаш крадец от нашата гилдия, трябва да започнеш днес.

Нямаше как да не се подчини. Но не искаше да рискува и да ходи сама. Помоли Атайн, братовчеда на Лилойв, да я придружи и с надута походка двамата се отправиха към един магазин за вино на алея „Осиър“ — млади нехранимайковци от Ни-моя, тръгнали да търсят развлечения. Изведнаж я овладя странно спокойствие. Застави се да не мисли за незначителни неща, като морал, право на собственост и страх от наказание. Трябваше да се съсредоточи единствено в поставената и задача — съвсем елементарна кражба. Някога професията и бе да поддържа магазин, а сега — да краде от тях. Нямаше никакъв смисъл да усложнява нещата с философски колебания.

Зад тезгяха на магазина за вино стоеше един гхайрог — ледени, немигащи очи, лъскава люспеста кожа, гърчеща се, месеста коса.

Иниана, преправяйки гласа си колкото може, попита за цената на драконовото мляко. В това време Атайн започна да разглежда евтините червени вина от централната част на континента. Гхайрогът каза цената. Иниана изрази удивление, но онзи сви рамене. Иниана вдигна една бутилка, вгледа се в бледосинята течност, намръщи се и каза:

— Не е от много добро качество.

— Всяка година е различно. А и драконите не са еднакви.

— Би трябвало за тези неща да има стандарт.

— Ефектът е стандартен — каза гхайрогът с неговия леден еквивалент на подигравателна и цинична усмивка. — Само няколко глътки от това, приятел, и си готов за цялата вечер.

— Нека помисля малко — каза Иниана. — Един роял не е малко, колкото и чудесен да е ефектът.

Това беше сигналът за Атайн. Той се обърна и каза:

— Това мазадонско вино наистина ли е по три крони? Сигурен съм, че миналата седмица струваше две.

— Ако можете да го намерите за две, отидете и си купете — отговори гхайрогът.

Атайн се намръщи, посегна уж за да остави бутилката на мястото и, спъна се и събори цял рафт бутилки на земята. Гхайрогът засъска от яд. Атайн започна да се извинява, наведе се, за да вдигне каквото можеше, събори още бутилки. Собственикът се втурна към него с крясъци. Сблъскаха се и докато се опитваха да възстановят реда, Иниана мушна драконовото мляко под дрехата си, грабна една бутилка златисто вино и излезе, като каза силно:

— Ще проверя цените другаде.

Насили се да не хукне, макар че лицето и бе пламнало и и се струваше, че всички минувачи знаят какво е направила, че другите търговци ще излязат и ще я хванат, че самият гхайрог ще я догони само след миг. Стигна до ъгъла без да се случи нищо, зави наляво по алеята, където се продаваха парфюми и кремове за лице, премина по нея и най-накрая влезе в един магазин за сирене, където я чакаше Лилойв.

— Ето ти ги — каза и Иниана. — Ще прогорят дупка в гръдния ми кош.

— Браво — похвали я Лилойв. — Довечера ще изпием златистото в твоя чест.

— А драконовото мляко?

— Запази го за онзи момент, когато Калейн те покани на вечеря в „Нисиморн Проспект“.

Тази нощ Иниана остана будна дълго време. Боеше се да заспи, защото спящите сънуват, а със сънищата идва и наказанието. Виното беше изпито, но под възглавницата и беше бутилката драконово мляко. Искаше и се да стане, да я вземе и да я върне на гхайрога. Поколенията търговци в рода и си казваха думата. „Крадла — мислеше тя. — Крадла, крадла, крадла! В Ни-моя станах крадла! С какво право взех тези неща? А с какво право — отговор си тя сама — онези двамата взеха двадесетте ми рояла? Но какво общо има тук гхайрогът? Ако някой открадне от мен, а аз реша, че заради това мога да открадна от друг, а той от трети, къде ще му излезе краят? Какво ще стане с обществото? Господарката да ми прости — мислеше тя, — Кралят на сънищата ще накаже душата ми!“ Най-накрая заспа. Но сънищата и бяха спокойни и величествени. Тя се движеше безплатна над улиците на града, по Кристалния булевард, покрай Музея на световите, Ефирната галерия, към „Нисиморн Проспект“, а там братът на херцога улови ръката и. Сънят я обърка, но в никакъв случай не беше наказание. Къде оставаше моралът? Ами доброто поведение? Всичко това напълно противоречеше на убежденията и. Като че ли съдбата и бе определила да стане крадла. Всичко, което и се бе случило през последната година потвърждаваше това. Може би волята на Божествения беше такава? Иниана се усмихна при тази мисъл. Какъв цинизъм! Но нямаше намерение да се опълчва срещу съдбата.

7.

Започна да краде и го правеше добре. Първият и неумел опит бе последван от много други през следващите дни. Тя скиташе свободно из Големия базар — сама или със съучастници, — вземаше едно или друго, според нуждите. Беше толкова лесно, че престана да го смята за престъпление. Базарът бе винаги претъпкан — населението на Ни-моя, както се говореше, беше над тридесет милиона и и се струваше, че голяма част от него непрекъснато е там. Търговците бяха изнервени и невнимателни, постоянно засипвани с въпроси и възражения от пазарящи се клиенти и инспектори. Нямаше нищо сложно в това, да се движи сред тълпата и да краде от сергиите.

Повечето от пляката се продаваше. Разбира се, професионалната крадла можеше да задържи нещо и за себе си, а храненето винаги ставаше на работното място, но повечето неща се вземаха с цел да бъдат пласирани незабавно. С това най-вече се занимаваха хджортите, които живееха със семейството на Агурмол. Бяха трима — Бейорк, Ханкх и Мозинхънт — и участваха в широка мрежа за пласиране на крадени вещи, организирана от тяхната раса, чрез която стоката бързо се изнасяше от базара и се продаваше на търговците на едро. От своя страна те нерядко я препродаваха на същите магазини, от които беше открадната. Иниана много бързо научи какво се търси и с какво не си струва да се занимава. Тъй като беше нова, понякога и беше особено лесно. Не всички търговци от базара бяха във възторг от професионалните крадци, познаваха Лилойв, Атайн и Сидоун и ги прогонваха от магазините си още с появяването им. Но младият мъж, който наричаше себе си Кулибхай, не будеше подозрение и тъй като Иниана крадеше всеки ден от различни места, трябваше да мине време, преди жертвите да я запомнят.

Опасността в работата и идваше по-скоро от крадците от другите кланове. Те също не я познаваха, но очите им бяха по-бързи от тези на търговците и през първите десет дни три пъти я уловиха. Първия път

изпита ужас, когато видя ръката, хващаща китката и, но запази спокойствие и без страх каза:

— Правиш грешка. Аз съм Кулибхай, брат на Агурмол.

Новината се разпространи бързо. След третия подобен случай престанаха да я закачат.

Сама да залавя крадци за нея беше трудно. В началото не можеше да различи тези, които имаха право да крадат, от онези, които нямаха. Боеше се да не улови за китката някой, който краде на този Базар от времето на лорд Киникен. Започна да усеща къде се готви кражба, но ако беше сама, без да има кого да попита, предпочиташе да не реагира. Постепенно опозна много от крадците от другите семейства, но почти всеки ден виждаше непознати хора да ровят из сергиите и след няколко седмици почувства нужда да реагира. Все пак трябваше да упражнява контрол, а беше занемарила това си задължение. Ако заловеше истински крадец, винаги можеше да се извини и да поиска прошка. Най-напред хвана едно изпоцапано момиче, което вземаше зеленчуци. Не и остана време да каже и дума, защото то пусна откраднатото и хукна да бяга ужасено. Вторият случай беше с един възрастен човек, който се оказа крадец ветеран, далечен роднина на Агурмол. Той добродушно посочи грешката и. Третият се оказа неупълномощен, също се уплаши, но на думите и реагира с ругатни и заплахи. Тя пък го излъга, че седем души от клана и наблюдават какво става и веднага ще се намесят, ако възникне някоя неприятност. След това всичките и притеснения отпаднаха и тя действаше спокойно и хладнокръвно винаги, щом преценеше, че се налага.

След първоначалните угризения съвестта и повече не се обаждаше. Бе научена да очаква наказание от Краля на сънищата, ако извърши грях — да сънува кошмари, да се измъчва, душата и да трепери всеки път, когато затвори очи, — но той или не смяташе тези дребни кражби за грях, или беше прекалено зает с по-опасни престъпници, за да може да и обърне внимание. Независимо от причината, Кралят не и изпращаше послания. Понякога го сънуваше — зло, старо чудовище, излъчващо неприятни неща от горещите пущинаци на Сувраел, но в това нямаше нищо необикновено — той се присънваше на всички. Сънуваше и благословената Господарка на острова, майката на лорд Малибор и и се струваше, че тази мила жена

клати тъжно глава, сякаш за да и каже, че е горчиво разочарована от детето си Иниана. Но тя имаше възможност да казва по-силни неща на онези, които според нея са кривнали от правия път, а не го правеше. Иниана бързо свикна да гледа на професията си като на нормално занятие — просто като на преразпределение на блага. В края на краищата, никой не страдаше от това.

След време Сидоун, по-големият брат на Лилойв, и стана любовник. Беше по-нисък от Иниана и толкова кокалест, че не беше никак лесно да го прегърнеш, но иначе беше внимателен, мил и разумен мъж, свиреше чудесно на джобната си арфа и пееше стари балади с ясния си, силен тенор. Колкото повече излизаше да краде с него, толкова по-приятна и ставаше компанията му. Промениха някои неща в бърлогата на Агурмол и можеха да прекарват нощите заедно. Лилойв и останалите изглежда смятаха всичко това за очарователно.

Двамата започнаха да кръстосват базара все по-далече и по далече. Бяха станали толкова добри, че за час-два изпълняваха нормата за деня и след това бяха свободни. Според неписания договор, професионалистите можеха да останат ненаказани, само ако не превишават тази норма. Така Иниана вече имаше време за разходки из града. Едно от любимите и места стана Паркът на приказните животни в хълмистото предградие Гимбелук, където можеше да се разхожда сред същества от други епохи, прогонени от разрастващата се цивилизация на Маджипур. Там можеше да види кривокраките димилиони, деликатните, дългошиести лостояди — два пъти по-големи от обикновен скандар, божествените сигимиони с пухести опашки от двете си страни и тромавият големоклюнест зампидун, засенчвал някога с крилата си небето над Ни-моя, а сега останал единствено в този парк и на герба на града. Чрез някакво устройство, което изглежда бе изобретено в древни времена, когато някое от тези животни приближеше до посетителя, веднага се разнасяше глас, който обясняваше какво е то и къде е било разпространено. Освен това парка имаше чудесни усамотени котловини, където Иниана можеше да се разхожда със Сидоун, почти без да разговарят, защото той не беше от приказливите.

Понякога тръгваха с лодка по Зимър и отиваха на отсрещния бряг, или по река Стейче, която би ги отвела в забранената територия на метаморфите. Но едно такова пътешествие би отнело седмици и те

стигаха само до малките рибарски селца на лийманите, недалеч на юг от Нисиморн, купуваха си прясно уловена риба, плуваха и лежаха в тревата на слънце. В безлунните нощи се разхождаха по Кристалния булевард, където въртящите се рефлектори хвърляха ослепителна, непрекъснато променяща се светлина, вглеждаха се със страхопочитание във витрините на големите маджипурски компании. Често вечеряха в някой от плаващите ресторанти, като вземаха със себе си и Лилойв, защото тя обичаше тези заведения повече от всичко в Ни-моя. Всеки от тях беше миниатюрно подобие на някое далечно място на планетата, с характерните за него растения и животни, със специфичната кухня и вина. Единият наподобяваше ветровития Пилиплок, където можеха да си поръчат месо от морски дракон, друг беше като влажния Нарабал, със сочните му плодове и папрати, имаше и копие на Стий — в подножието на замъка, на Стойен, Пидруид и Тил-омон. От всички места, които посещаваха със Сидоун, най-много и харесваше Ефирната галерия. В тази дълга цяла миля аркада, увиснала високо над нивото на улицата, се намираха най-хубавите магазини на целия континент, след тези от богатите градове в подножието на замъка Връхни. Когато отиваха там, Иниана и Сидоун обличаха най-хубавите си дрехи, откраднати от най-скъпите сергии в Базара — не можеха да се сравнят с тези на аристократите, но бяха далеч по-добри от дрипите, които носеха обикновено. Иниана се радваше, когато имаше възможност да изостави мъжкото облекло, с което работеше, и да се облича с прилепнали по тялото и рокли в червено и зелено, да пуска дългата си коса да пада свободно. С пръсти, здраво впити в тези на Сидоун, тя се разхождаше из галерията и отдадена на приятни фантазии разглеждаше украшенията, маските с пера, лакираните амулети и металните дрънкулки, които можеха да си купят срещу две шепи рояли само най-богатите. Знаеше, че никога няма да притежава което и да е от тези неща, защото крадец, който открадне достатъчно, за да може да си ги купи, би застрашил равновесието в Базара. Но и беше приятно да гледа съкровищата в Ефирната галерия и да си мечтае.

Именно след една от тези разходки Иниана попадна на Калейн, братът на херцога.

8.

Беше топла нощ към края на лятото и тя бе облякла най-хубавата си рокля — тъканта и бе дори по-тънка от материята, от която бяха направени стените на галерията. Със Сидоун бяха в магазина за гравюри от драконова кост и разглеждаха невероятните шедьоври с големина на човешки нокът, изработени от някакъв скандар, капитан на кораб, когато вътре влязоха четирима души с благородническо облекло. Сидоун веднага се скри в един тъмен ъгъл, защото знаеше, че дрехите, прическата и поведението му не могат да не издадат низшия му произход, но Иниана, която си даваше сметка, че формите на тялото и и хладният поглед на зелените и очи могат да компенсират всичко друго, остана на мястото си пред щанда. Единият от мъжете погледна гравюрата, която тя държеше в ръката си и каза:

— Ако купите това, няма да сгрешите.

— Все още не съм решила — отговори Иниана.

— Може ли да го погледна?

Тя пусна гравюрата в ръката му и в същия миг го погледна дръзко в очите. Той се усмихна, но вниманието му остана приковано към предмета — глобус на Маджипур, изработен с всички подробности.

— Каква е цената? — попита той собственика.

— Това е подарък — отговори той. Беше слаб, намръщен гхайрог.

— Така ли? Тогава го подарявам на вас — благородникът пусна глобуса в ръката на изумената Иниана. Усмивката му стана по-сърдечна. — От тук ли сте? — попита я той тихо.

— Живея в Стрилейн — отговори тя.

— Вечеряте ли често на острова „Нарабал“?

— Когато имам настроение, да.

— Добре. Ще бъдете ли там утре при залез? Ще ви очаква човек, горящ от нетърпение да се запознае с вас.

Иниана потисна смущението си и се поклони. Благородникът също се поклони и се обърна. Купи три от миниатюрните гравюри,

остави една кесия пари на тезгяха и четиримата си тръгнаха. Иниана гледаше невярващо безценното нещо в ръката си. Сидоун се появи от сянката и прошепна:

— Струва поне дузина рояли! Продай го отново на собственика!

— Не — отговори тя и се обърна към гхайрога: — Кой беше този човек?

— Не го ли познавате?

— Иначе нямаше да питам.

— Да, разбира се — просъска той в отговор. — Това е Дюранд Ливолк, камерхерът на херцога.

— А другите трима?

— Двама са на служба при херцога, а третият е приятел на брат му, Калейн.

— Аха — каза Иниана и протегна напред глобуса. — Можете ли да му сложите верижка, достойна за този предмет?

— Ще стане за минута.

— А колко ще струва?

Гхайрогът я изгледа дълго и пресметливо.

— Това е само аксесоар и върви с гравюрата. Тъй като тя беше подарък, верижката е безплатна.

Той сложи на глобуса деликатни златни халкички и постави всичко в кутия от лъскава кожа.

— Най-малко двадесет рояла с верижката — промърмори Сидоун, когато излязоха навън. — Занеси го в магазина отсреща и го продай, Иниана!

— Това ми е подарък — отвърна тя хладно. — Утре, когато вечерям на остров „Нарабал“, смятам да гонося.

Но тя не можеше да отиде в ресторанта със същата рокля. Да открадне друга, също така фина и скъпа, в магазините на Големия базар и струваше два часа. В нея изглеждаше едва ли не гола, но някак си обвита в тайнственост. С тази рокля тя отиде на остров „Нарабал“, а костената гравюра висеше между гърдите и. Не се наложи да казва коя е. Когато слезе от ферибота, вече я чакаше един сериозен врун с ливрея и с изписано на лицето достойнство, който я преведе покрай сочните растения в една закътана беседка, усамотена и ароматна, отделена от главния ресторант с гъста растителност. Очакваха я трима души, седнали край блестяща маса от полирано дърво, под някакво пълзящо

растение с големи, кръгли, сини цветове. Единият от тях беше Дюранд Ливолк, до него седеше някаква жена — тъмнокоса и стройна, лъскава като самата маса, а третият беше може би два пъти по-възрастен от Иниана, с деликатно телосложение, присвити устни и заоблено лице. Бяха облечени с такива разкошни дрехи, че сърцето на Иниана се сви. Дюранд Ливолк стана елегантно, приближи се до нея и прошепна:

— Тази вечер изглеждате още по-прекрасна. Елате, ще ви запозная с едни приятели.

— Това е моята компаньонка, лейди Тизиорн, а това...

Деликатният мъж се изправи.

— Аз съм Калейн Нимойски — каза той съвсем тихо.

Иниана се почувства обърквана, но само за момент. Мислеше, че Ливолк я иска за себе си, но сега се оказваше, че е сводничил заради брата на херцога. Но защо да се обижда? Колко млади жени от Ни-моя имаха късмета да вечерят с Калейн Нимойски в „Нарабал“? Ако на някого се стори, че я използват — много добре, — тя също имаше намерение да се възползва от някои неща при тази среща.

До Калейн имаше свободен стол за нея. Тя седна и врунът веднага донесе поднос с ликьори, до един непознати, с цветове, които се променяха, движеха и фосфоресцираха. Взе един напосоки. Имаше аромат на планинска мъгла и моментално загрея бузите и ушите и. Някъде отгоре се чу барабанене на дъжд, който падаше по широките, лъскави листа на дърветата и храстите, но не и върху вечерящите. Иниана знаеше, че тропическата растителност на острова трябва да се поддържа изкуствено с чести валежи, подобни на тези в Нарабал.

— Имате ли любимо блюдо тук? — попита Калейн.

— Предпочитам вие да изберете вместо мен.

— Както желаете. Акцентът ви не е тукашен.

— Аз съм от Велатис — отговори тя. — Дойдох тук миналата година.

— Умно решение — намеси се Дюранд Ливолк. — И какво ви намира да го вземете?

Иниана се засмя.

— Позволете ми да разкажа тази история друг път.

— Все пак, акцентът ви е очарователен — каза Калейн. — Тук рядко идват хора от вашия край. Красив ли е този град?

— Едва ли, милорд.

— Построен сред планините... Сигурно е много приятно да си заобиколен от величествените Гонгхарски планини?

— Може би. Но ако прекараш целия си живот сред тях, започваш да не им обръщаш внимание. Може би и Ни-моя изглежда съвсем обикновен град в очите на хората, които са отрасли тук.

— Къде живеете? — попита Тизиорн.

— В Стрилейн — отговори Иниана и шеговито, защото бе изпила още един ликьор, добави: — В Големия базар.

— Вътре в Големия базар?

— Да. Под алеята на търговците на сирене.

— А защо сте решили да живеете там? — попита Тизиорн.

— О — отвърна Иниана небрежно, — за да съм близо до работното си място.

— На алеята на продавачите на сирене? — изуми се Тизиорн и в гласа и се прокрадна ужас.

— Не, не ме разбрахте. Наистина работя в Базара, но не за търговците. Аз съм крадла.

Думата се стовари върху масата като гръм върху планински връх. Иниана видя, че по лицата на мъжете пробягва недоумение и Ливолк започва да се изчервява. Но тези хора бяха аристократи и умееха да се владеят. Пръв се съвзе Калейн. Той се усмихна хладно и каза:

— Тази професия изисква сръчност, умение и бърз ум, струва ми се. — Той докосна с чашата си тази на Иниана. — Поздравявам ви! Крадла, която казва, че е крадла. В това виждам честност, липсваща на много други.

Врунът дойде отново и донесе огромна порцеланова купа със светлосини плодове. Иниана знаеше, че това е тхока — любимият плод в Нарабал, за който се говореше, че сгорещявал кръвта и изострял страстите. Тя си взе няколко. Тизиорн внимателно избра един-единствен плод. Дюранд Ливолк напълни шепата си, а Калейн взе дори още повече. Иниана забеляза, че братът на херцога яде плодовете със семките — най-бързият начин за постигане на ефекта. Тизиорн ги махна от своя плод, което накара Дюранд Ливолк да се усмихне кисело. Иниана не последва примера и.

След това донесоха вино, хапки риба с подправки, миди в собствен сос и чиния малко странни гъби с мек, пастелен цвят, а най-накрая бут ароматно месо — от гигантски билантун, уловен в горите

на изток от Нарабал, както обясни Калейн. Иниана яде малко — хапка от това, залък от онова. Струваше и се, че така е редно да се държи, а и най-разумно. След като приключиха с вечерята дойдоха някакви скандари жонгльори, които им показаха чудеса с факли, ножове и брадви, предизвиквайки бурните аплодисменти на компанията. Калейн подхвърли на четириръките същества една блестяща монета — пет рояла, успя да забележи Иниана изумена. После отново започна да вали, макар и не върху тях, а след още една табла ликьори Дюранд Ливолк и Тизиорн се извиниха елегантно и оставиха Калейн и Иниана сами във влажния полумрак.

— Наистина ли си крадла? — попита я той.

— Да. Но това не влизаше в първоначалните ми планове. Имах магазин във Велатис.

— И какво се случи?

— Измамиха ме и го продадох — отговори тя. — Оказах се в Ни-моя без никакви пари и трябваше да си намеря някаква работа. Попаднах на едни крадци, които ми се сториха отзивчиви и състрадателни хора.

— А сега попадна на още по-големи крадци — каза Калейн. — Това не те ли притеснява?

— Нима се считате за такъв?

— Дълга високото си обществено положение единствено на късмета, че съм се родил този, който съм. Не работя, освен че помагам на брат си, когато има нужда от мен. Живея в разкош, който повечето хора не могат да си представят. Но не съм го заслужил с нищо. Виждала ли си къщата ми?

— Да, но само отвън, разбира се.

— А искаш ли тази вечер да я видиш и отвътре?

Иниана се замисли за миг за Сидоун, който я очакваше в малката бяла стаичка под магазините за сирене.

— Много — каза тя. — А когато я видя, искам да ви разкажа една малка история за себе си, за „Нисиморн Проспект“ и за това, как дойдох в Ни-моя.

— С удоволствие ще я чуя. Тръгваме ли?

— Да — отговори тя. — Но първо бих искала да се отбия в Големия базар. Ще представлява ли проблем?

— Имаме на разположение цяла нощ — отговори Калейн. — Няма за къде да бързаме.

Появи се врунът с ливрея и ги преведе през гъсталака към кея, където стоеше частният кораб на Калейн. С него стигнаха до брега. Там ги очакваше флотер и съвсем скоро Иниана пристигна на площада, където беше Входът на Пидруид.

— Връщам се веднага — прошепна тя и като понесена от вятъра, с тънката си прозрачна рокля, изчезна в тълпата, която дори и сега не бе намаляла. Слезе в подземната бърлога. Крадците се бяха събрали около масата и играеха някаква игра със зарове. Когато влезе, те започнаха да дюдюкат весело и да аплодират, но тя им се усмихна бързо и дръпна Сидоун настрана.

— Ще изляза пак — каза му тя тихо. — Няма да се върна тази нощ. Ще ми простиш ли?

— Не всяка жена може да се хареса на камерхера на херцога.

— Не на камерхера, а на брат му — тя го целуна леко по устните. Той я гледаше стъписан. — Искаш ли утре да отидем в Парка с приказните животни, Сидоун?

Целуна го пак, влезе в стаичката и извади бутилката драконово мляко изпод възглавницата си, където стоеше вече от месеци. Върна се в общата стая, спря за малко до масата и дръпна Лилойв. Показа и бутилката и видя как очите и се разширяват. Иниана и смигна и каза:

— Помниш ли? Каза ми да я изпия с Калейн, когато ме покани в „Нисиморн Проспект“, така че...

Лилойв хлъцна. Иниана още веднъж и намигна, целуна я и излезе.

Късно през нощта тя извади бутилката и я даде на брата на херцога. Изведнъж я обзе страх дали не нарушава етикета, като му предлага средство за сексуално стимулиране. Той можеше да го изтълкува като намек, че се нуждае от нещо такова. Но Калейн не се обиди. Беше, или поне се направи на трогнат от подаръка и, наля бавно от синкавото мляко в купички от толкова фин порцелан, че изглеждаха почти прозрачни. Подаде и церемониално едната, взе другата и я вдигна за наздравица. Драконовото мляко имаше странен и горчив вкус, беше и трудно да го преглътне. Почти веднага почувства пулсираща топлина в слабините си и Калейн се усмихна. Бяха в залата на прозорците — непрекъснатата стъклена лента, закрепена със златни

рамки, — позволяваща да се види цялата околност на триста и шестдесет градуса, пристанището на Ни-моя и далечния южен бряг на реката. Калейн натисна някакво копче. Стъклото стана непрозрачно. От пода изникна кръгло легло. Той я улови за ръката и я поведе към него.

9.

Да стане метреса на брата на херцога, за крадлата от Големия базар беше извън представите и. Иниана не хранеше илюзии по отношение на връзката си с Калейн. Дюранд Ливолк я бе избрал заради външния и вид — заради косата и, може би нещо в очите, нещо в държанието и. Калейн, който сигурно бе очаквал тя да е по-близо до неговата прослойка, изглежда намираще за очарователна срещата си с момичето от най-ниското стъпало на обществото и затова не го бе прогонил още в самото начало — Иниана бе вечеряла с него в скъпия ресторант, беше прекарала нощта в дома му. Струваше и се, че това е някакъв фантастичен сън, който скоро ще свърши, а на сутринта ще се върне в базара единствено със спомена, който щеше да и остане за цял живот и толкова.

Не спаха цяла нощ — чудеше се дали това беше заради драконовото мляко или той винаги си беше такъв, — а на сутринта тръгнаха из огромната къща, както бяха голи, за да и покаже съкровищата и. Когато закусваха на верандата, гледаща към градината, той и предложи да се разходят в частния му парк в Истмой. Значи това приключение нямаше да трае само една нощ. Замисли се дали да не се обади на Сидоун и да му каже, че няма да се връща, но реши, че е безпредметно. Той щеше да изтълкува мълчанието и съвсем правилно. Не желаше да му причинява болка, но пък и не му дължеше нищо повече от обикновеното уважение. Сега тя преживяваше едно от най-големите събития в живота си и когато се върнеше в Базара, нямаше да е заради Сидоун, а защото приключението е завършило.

Следващите шест дни прекара с Калейн. Денем се разхождаха по реката с величествената му яхта или хванати за ръка в частния ловен парк на херцога — там имаше някои животни, които вече бе виждала и в Гимбелук. Понякога просто лежаха на терасите на „Нисиморн Проспект“ и гледаха как слънцето прекосява небето над континента от Пилиплок до Пидруид. Вечер се отдаваха на пиршества и развлечения — ту вечеря в някой от плаващите ресторанти, ту в някоя от големите къщи на Ни-моя, а една вечер дори и в двореца на херцога. Той много

малко приличаше на брат си — беше по-едър от него и доста по-стар, изглеждаше уморен и загрубял. Въпреки всичко се държеше мило с Иниана — учтиво и с достойнство — и нито веднъж не я накара да се чувства като уличница, която брат му е прибрал от Големия базар. Иниана преживяваше всичко това с хладнокръвието, с което човек приема сънищата си. Знаеше, че ако покаже колко е впечатлена от разкоша би било недодялано, а да се държи сякаш е равна с тях — още по-лошо. Успя да налучка някакво средно поведение — сдържано, без да е уничително или дръзко, — което изглежда бе приемливо за околните. След няколко дни вече и се струваше напълно нормално да седи на една маса с величия, завърнали се от замъка Връхни с последните клюки за короната и двора му или разказващи за ловните си приключения из северните блатата с понтифекс Тиеверас, когато бил коронал при Осиър, или пък съвсем наскоро завърнали се от среща с Господарката на острова. Иниана се чувстваше толкова самоуверена в обкръжението на тези високопоставени личности, че ако някой я бе попитал как е прекарала последните няколко месеца, съвсем спокойно би отговорила: „Като крадла в Големия базар“. Само че никой не и зададе подобен въпрос — в тези обществени кръгове не се проявяваше любопитство по отношение на другите и всеки казваше за себе си само това, което счете за нужно.

Ето защо, когато на седмия ден Калейн и каза да се готви за връщане в Базара, тя не го попита нито дали му е харесала компанията и, нито дали го е отегчила. Бе пожелал да прекарат заедно известно време — то беше изтекло и толкова. Иниана никога нямаше да забрави тази седмица.

Но завръщането и в бърлогата на крадците беше удар за нея. До входа на базара я закара един фантастично оборудван флотер, а слугата мушна в ръката и малък пакет — подаръците и от Калейн през времето, което бяха прекарвали заедно. След това флотерът потегли и тя се потопи в миришещия на пот базар — подеждва и като събуждане от невероятен, вълшебен сън. Премина мълчаливо през тълпите, но не можеше да се откъсне от атмосферата на аристокрацията, постепенно я обзе униние и чувство за загуба. Стана и ясно, че сънят е свършил и се е върнала към реалността. Тази вечер Калейн щеше да вечеря с херцога на Мазадон, утре заедно с гостите си щеше да отплава на риболов нагоре по река Стейче, а вдругиден... Без значение, но

каквото и да правеше той, тя щеше да краде дантели, шишенца парфюм или топове плат. За миг очите и се изпълниха със сълзи. Тя с мъка се овладя, каза си, че е глупаво да съжалява, че няма смисъл да оплаква завръщането си, а по-скоро трябва да се радва, че е прекарала такава фантастична седмица.

В бърлогата на крадците нямаше никого, с изключение на хджорта Бейорк и един от метаморфите. Когато я видяха, те само и кимнаха. Влезе в стаята си и облече дрехите на Кулибхай, но не можеше да се върне към кражбите така внезапно. Внимателно скри подаръците на Калейн под леглото си. Ако ги продадеше, щеше да получи достатъчно пари, за да не се налага да краде поне година или две, но тя нямаше намерение да се разделя и с най-дребния от тях. Реши да излезе на Базара другата сутрин. Легна по корем върху леглото, което споделяше със Сидоун и когато сълзите отново изпълниха очите и, тя ги остави да текат. След известно време се почувства по-спокойна, изми се и отиде в общата стая, за да чака другите.

Сидоун я поздрави със самообладанието на аристократ — без въпроси за приключенията и, без следа от укор, без саркастични намеци. Просто и се усмихна, каза и че се радва да я види отново, предложи и от алханроелското вино, което бе откраднал преди малко и и разказа какво се е случило в нейно отсъствие. Чудеше се дали това, че е била с брата на херцога няма да потисне желанието му, но когато останаха сами в леглото и той я притегли към себе си с любов и без колебание, когато кокалестото му тяло се притисна до нейното в радостен екстаз, тя се увери, че съмненията и са напразни. На следващия ден, след като свършиха работата си в Базара, отидоха на разходка в Парка на приказните животни и за първи път видяха госимаулът от Глейдж — беше толкова тънък, че от едната страна почти не се виждаше. Следваха го известно време и се смяха така, сякаш никога не се бяха разделяли.

Другите гледаха Иниана със нещо като страхопочитание, защото знаеха къде е била и какво е правила, а това и придаваше част от ореола на недосегаемостта, характерна за хората от висшите кръгове. Само Лилойв се осмели да и заговори за това.

— Какво ли е видял в теб? — попита тя.

— Откъде да знам? Беше като сън.

— Мисля, че това е възмездие.

— Какво искаш да кажеш?

— Нали ти бяха обещали да получиш „Нисиморн Проспект“ — това е нещо като компенсация. Божественият се стреми да има равновесие между лошото и доброто, разбираш ли? — Лилойв се засмя. — Ти си върна двадесетте рояла, които ти отмъкнаха мошениците, нали?

Така беше, наистина. Но скоро разбра, че компенсацията и не се изчерпва само с това. Следващия звездоден, когато работеше на гишетата за теглене на пари и отмъкваше по някоя дребна монета, изведнъж усети как я улавят за ръката и се зачуди кой ли глупак не я е познал. Но беше Лилойв. Очите и бяха широко отворени, а лицето и — зачервено от възбуда.

— Идвай веднага! — извика тя.

— Какво има?

— Чакат те двама вруни. Казват, че те викал Калейн и трябвало да вземеш всичките си вещи, защото нямало да се връщаш вече в Големия базар.

10.

Така Иниана Форлана от Велатис, бивша крадла, заживя в „Нисиморн Проспект“ като компаньонка на Калейн Нимойски. Той не и даде никакво обяснение за завръщането, тя също не поиска такова. През първата седмица очакваше да и кажат, че трябва да си замине отново, но това не се случи и полака-лека престана да мисли за тази възможност. Навсякъде ходеше с Калейн — до зимърските блата на лов за гихорни, до блестящия Дюлорн за да прекарат седмица във Вечния цирк, до Кхинтор, за да посетят фестивала на гейзерите, дори и до тайнствения, дъждовен Пиурифейн, за да разгледат земите на променящите се. Тя, която бе прекарала първите двадесет години от живота си в бедния Велатис, приемаше за съвсем нормално да пътува като коронал по време на шествие. Въпреки това нито за миг не забрави коя е, не престана да вижда иронията и шанса, които бяха довели до неочакваната промяна в живота и.

Не се изненада и когато се оказа седнала на масата до самия коронал. Лорд Малибор бе пристигнал в Ни-моя на държавно посещение. Полагаше се да пътува из западния континент веднъж на осем или десет години, за да покаже на жителите му, че мисли за тях не по-малко, отколкото за Алханроел. Херцогът устрои задължителното пиршество и Иниана бе поставена да седи между Калейн и коронала, срещу херцога и жена му. В училище, разбира се, бе учила имената на великите коронали — Стиамот, Конфалум, Престимион, Декерет и всички останали. Майка и казваше, че в деня на раждането и е дошла новината за смъртта на понтифекс Осиър, че го е наследил лорд Тиеверас, а за коронал е бил избран човек от град Бомбифейл, някой си Малибор. Постепенно новите монети с лика на коронала бяха стигнали и до Велатис — човек с широко лице, раздалечени очи и гъсти вежди. Но през всичките тези години тя се бе съмнявала в съществуването на тези коронали и понтифeksi и сега, когато седеше до лакътя на лорд Малибор, установи невероятната прилика на този навъсен човек, облечен в златистозелени имперски

одежди, с изображения върху монетите. Не бе очаквала, че портретът му може да бъде толкова точен.

Струваше и се, че короналът ще обсъжда преди всичко проблемите на Маджипур, но той говореше най-вече за лов. Разказваше как ходил на еди-кое си място, за да убие еди-кой си рядък звяр, после другаде, за да вземе главата на друг — още по-труден за ловуване и така нататък и така нататък. И как строил ново крило на замъка, за да има къде да побере трофеите си.

— Надявам се — каза лорд Малибор — след година-две да ме посетите с Калейн в Замъка. Дотогава ще е готово. Зная, че за вас ще е голямо удоволствие да видите всички тези същества, подготвени от най-добрите специалисти по препариране на планетата.

Иниана наистина желаше да посети замъка Върхни, защото огромната резиденция на коронала бе легендарно място, което проникваше в сънищата на всекиго и тя не можеше да си представи нищо по-прекрасно от това, да се изкачи на Върха и да се разходи из великата постройка, издигната преди хиляди години, да разгледа многобройните и зали. Отблъскваше я страстта на лорд Малибор да убива. Когато говореше за ловните си приключения, Иниана не можеше да не си спомни Парка на приказните животни, където по волята на някой, не толкова кръвожаден коронал, живял отдавна, същите тези животни се отглеждаха, защитаваха и боготворяха. Сети се за мълчаливия Сидоун, с когото тъй често бяха ходили там, как той и свиреше на джобната си арфа. Не искаше да мисли за него, но все пак изпитваше някакво чувство за вина, освен това не и харесваше този разговор за убиването на редки животни, единствено за да украсяват крилото с трофеите на лорд Малибор. Все пак успя да го изслуша учтиво и дори направи няколко любезни забележки.

Призори, когато най-накрая се върнаха в „Нисиморн Проспект“ и се готвеха да си лягат, Калейн и каза:

— Короналът смята да отиде на лов за морски дракони. Искане да убие един, който е известен като „Драконът на лорд Киникен“. Смята се, че е дълъг повече от триста фута.

Иниана — уморена и в лошо настроение — сви рамене с безразличие. Морските дракони поне не бяха редки животни и нямаше да съжалява, ако короналът убие някое от тях.

— Дали в крилото с трофеите му ще има място за такъв голям екземпляр?

— Поне за главата и крилата ще има, предполагам. Но мисля, че шансовете да го открие са нищожни. След смъртта на лорд Киникен този дракон е бил видян само четири пъти, а за последен път — преди седемдесет години. Ако не го открие, ще попадне на друг. Или ще се удави.

— Има ли вероятност това да стане?

Калейн кимна.

— Ловът на дракони е опасен. Би било по-разумно да не се опитва, но той е убивал почти всичко, което се движи на тази планета, а освен това ще бъде и първият коронал, качил се на кораб за лов на дракони. Едва ли някой може да го разубеди. Ще тръгнем от Пилиплок в края на седмицата.

— Вие?

— Лорд Малибор ме покани да взема участие. — Той се усмихна тъжно и добави: — Всъщност трябваше да отиде брат ми, но той отклони поканата под предлог, че има важни дела. Тогава короналът се обърна към мен, а подобно нещо не може да се откаже.

— Аз ще дойда ли с вас?

— Не сме планирали това.

— О! — възкликна тя тихо и след малко попита: — Колко време ще трае ловът?

— Самият лов обикновено продължава три месеца. Времето, необходимо за да стигнем до Пилиплок, да оборудваме кораба и да се върнем... Предполагам че няма да ме има шест или седем месеца. Ще си бъда у дома напролет.

— Да, разбирам.

Калейн се приближи до нея и каза:

— Това ще е най-дългата раздяла между нас. Обещавам ти.

Искаше да го попита дали все пак няма начин да откаже или да вземе и нея, но знаеше колко безполезно е това и че противоречи на етикета, по който живееше Калейн. Затова замълча, прегърна го и двамата останаха така до сутринта.

В навечерието на отпътуването за Пилиплок, където беше базата на ловците на дракони, Калейн я повика в кабинета си, в най-високата част на къщата, и и предложи да подпише един доста голям документ.

— Какво е това? — попита тя, без да го погледне.

— Договор за брак между нас.

— Милорд, това е жестока шега!

— Не е шега, Иниана. Не е никаква шега.

— Но...

— Смятах да говоря с теб по този въпрос през зимата, но тъй като трябва да замина на този проклет лов, реших да го направя сега. Ти повече няма да бъдеш моя държанка. Този документ прави любовта ни официална.

— Нима нашата любов има нужда от такова нещо?

Калейн присви очи.

— Заминавам на рисковано приключение, надявам се да се върна от него, но докато съм в морето, съдбата ми няма да е в мои ръце. Като моя компаньонка, нямаш законно право на наследство. Но като моя жена...

Иниана бе стъписана.

— Щом като е толкова опасно, не ходи, скъпи!

— Знаеш, че е невъзможно. Трябва да поема риска, но искам преди това да те осигуря. Подпиши го, Иниана.

Тя дълго време не отдели очи от документа, състоящ се от много страници. Погледът и беше замъглен и нито искаше, нито можеше да различи думите, които някой писар бе подредил с най-голямо старание. Жена на Калейн? Това и се струваше почти чудовищно, нарушаваше всички норми, преминаваше всякакви граници. И все пак...

Той чакаше. Тя не можеше да откаже.

На сутринта Калейн замина за Пилиплок със свитата на короната, а тя заскита по коридорите и стаите на „Нисиморн Проспект“ объркана и смутена. Вечерта херцогът я покани на вечеря. На следващата Дюранд Ливолк и дамата му я придружиха до плаващия ресторант „Пидруид“, където току-що бяха получили пратка палмово вино. Последваха и други покани, така че не я оставяха да скучае. Месеците минаваха, започна зимата. Някъде към средата и дойде вестта, че морски дракон е налетял върху кораба на лорд Малибор и го е изпратил на дъното на Вътрешно море. Короналът и всички на борда загинали. На негово място бил избран някой си Вориакс.

Според завещанието на Калейн, Иниана Форлана ставаше пълноправен собственик на голямото имение, известно като

„Нисиморн Проспект“.

11.

Когато периодът на траур свърши и Иниана беше в състояние да се занимава с такива неща, тя повика един от прислужниците и му нареди да се изпратят богати дарове на крадеца Агурмол и семейството му в Големия базар. По този начин желаше да им покаже, че не ги е забравила.

— Искам да ми предадеш точните им думи, когато им дадеш кесиите — заповяда тя, надявайки се, че ще си спомнят с топлота за времето, прекарано заедно с нея. Но прислужникът се върна и докладва, че не са казали нищо интересно — просто са се развеселили и са изразили благодарност към лейди Иниана, освен един, на име Сидоун, който отказал подаръка и никой не успял да го убеди да го приеме. Иниана се усмихна тъжно и нареди двадесетте рояла на Сидоун да бъдат раздадени на децата по улицата. След това повече не потърси крадците от Големия базар, нито пък стъпи там.

Няколко години по-късно, докато пазаруваше в Ефирната галерия, лейди Иниана забеляза двама подозрителни мъже в магазина за гравюри от драконова кост. По движенията им и по начина, по който си разменяха погледи и стана ясно, че това са крадци, канещи се да отвлекат вниманието на собственика, за да оберат магазина. Когато се вгледа в тях по-внимателно и се стори, че ги е виждала и преди — единият беше нисък и набит, а другият висок и блед. Тя махна на придружаващите я и те заеха места около двамата.

— Единият от вас е Стейг — каза тя, а другият — Везан Ормус, макар че не мога да се сетя точно кой кой е. За това пък много добре си спомням подробностите около предишната ни среща.

Крадците се спогледаха смутено. По-високият каза:

— Грешите, милейди. Името ми е Елакон Мирж, а неговото — Танууз.

— Сега — да. Но когато дойдохте във Велатис преди толкова много години, използвахте други имена. Виждам, че сте се преквалифицирали от измамници в крадци, така ли е? Кажете ми колко

наследници на „Нисиморн Проспект“ успяхте да „откриете“, преди играта да ви омръзне?

В очите им се появи страх. Изглежда пресмятаха шансовете си да се измъкнат през хората и, но това би било безполезно. Охраната на магазина вече беше предупредена и чакаше пред вратата.

По-ниският се разтрепери и каза:

— Милейди, ние сме честни търговци!

— Вие сте непоправими мошеници и нищо повече — отговори Иниана. — Ако отречете това още веднъж, ще наредя да ви закарат в Сувраел, за да излежите наказанието си!

— Милейди...

— Искам да чуя истината! — каза Иниана.

Високият отговори с разтракани зъби:

— Признаваме обвинението. Но това беше толкова отдавна! Ако сме ви причинили зло, готови сме да ви заплатим за това!

Иниана се разсмя.

— Зло ли? Направихте ми най-голямата услуга в живота! Изпитвам единствено благодарност към вас. Защото тогава бях Иниана Форлана, собственичката на магазин, която измамахте, а сега съм лейди Иниана Нимойска, господарка на „Нисиморн Проспект“. Ето как Божественият защитава слабите и от злото прави добро. — Тя кимна на стражите. — Заведете тези двамата при имперските проктори и им кажете, че ще свидетелствам срещу тях по-късно. Нека проявят снизхождение — да ги изпратят да поправят пътища три месеца или нещо подобно. А след това — ще ви взема на работа при мен. Вие сте опасни мошеници, при това много умни и затова е по-добре да сте ми под ръка. Искам да ви наблюдавам, за да не можете отново да посягате на наивни граждани.

Тя махна с ръка и двамата бяха изведени.

Иниана се обърна към собственика на магазина:

— Съжалявам за тази сцена. А сега... Тези гравюри с емблемата на града, за които казвате че струват по дванадесет рояла... Какво ще кажете ако ви дам тридесет рояла за всичките, плюс онзи билантун, за да закръглим сметката?

ДЕВЕТ

КРАДЛА В НИ-МОЯ

Към края на седмата година от възстановяването на лорд Валънтайн, до Лабиринта достига вест, че короналът скоро ще пристигне на посещение — новина, която ускорява пулса на Хисун и кара сърцето му да бие като полудяло. Ще види ли коронала? Дали го помни лорд Валънтайн? Веднъж си направи труда до го повика чак в замъка Връхни за повторната си коронация, сигурно още си мисли за него, навярно има някакъв спомен за момчето, което...

Не е така, решава Хисун. Възбудата му намалява, рационалната, разумна част от него отново взема надмощие. Ако изобщо успееш да зърне лорд Валънтайн, щеше да е удивително, а ако короналът си спомнеше за него — направо чудо. Най-вероятно, след посещението в Лабиринта, той веднага ще си тръгне, без да види никого, освен висшите министри на понтифекса. Говори се, че лордът вече е потеглил на голяма процесия към Алайзор, след това към Острова, за да посети майка си, а в такива случаи отбиването в Лабиринта е задължително. Но Хисун знае, че короналите не обичат да посещават мястото, което безмилостно им напомня, че ще стане техен дом, когато дойде време да заемат по-висшия трон. От друга страна понтифекс Тиеверас се е превърнал в призрачно същество — повече мъртво, отколкото живо, — изгубено сред недостъпни сънища, в какавидата на системата за поддържане на живота, неспособен на разумна човешка реч, по-скоро символ, отколкото реалност. Отдавна би трябвало да е погребан, но поддържат живота му изкуствено, за да се удължи времето на лорд Валънтайн като коронал. Това е добре за лорда, но със съмнителна стойност за Маджипур и за стария Тиеверас, мисли Хисун. Тези неща обаче не са негова грижа. Той се връща бавно в Регистъра на душите и повиква нова капсула, която се оказва запис на някаква жена от Ни-моя. Началото е толкова необещаващо, че Хисун се готви да я върне, но силното му желание да види големия град на другия

континент надделява. Заради Ни-моя той решава да преживее живота на една дребна търговка и скоро всякакви съжаления изчезват.

1.

Майката на Иниана беше търговка във Велатис през целия си живот, нейната майка — също, това щеше да е съдбата и на Иниана. Нито майка и, нито нейната майка бяха имали нещо против този живот, но Иниана — на деветнадесет години и единствен собственик — чувстваше магазина като непосилен товар, като гърбица, като камък на шията. Често си мислеше да го продаде и да потърси щастието си другаде, в някой далечен град — Пилиплок, Пидруид или дори огромната столица Ни-моя далеч на север, за която се говореше, че е толкова чудесна, че никой, който не я виждал, не може да си я представи.

Но времената бяха лоши, търговията не вървеше и тя не виждаше кой би купил магазина и. Освен това той бе изхранвал семейството и поколения наред и не и беше лесно просто да го изостави, колкото и да го мразеше. Всяка сутрин тя ставаше, излизаше на каменната тераса и се потапяше в каменното корито, пълно с дъждовна вода, за да се изкъпе. След това се обличаше, закусваше сушена риба и вино и слизаше долу, за да отвори магазина. В него се продаваше почти всичко — топове плат и глинени гърнета от южното крайбрежие, бурета с подправки и консервирани плодове, вино и прибори за хранене от Нарабал, блокове скъпо, сушено месо от морски дракон, специалните фенери, които произвеждаха в Тил-омон и много други неща. Във Велатис имаше десетки подобни магазинчета и никое от тях не процъфтяваше. След смъртта на майка си Иниана сама водеше счетоводните книги и доставяше стоката, сама метеше пода и лъскаше щандовете, сама попълваше правителствените формуляри и разрешителни — всичко това и беше дошло до гуша. Но каква друга перспектива имаше в живота и? Тя беше най-обикновено момиче в този дъждовен планински град и нямаше никакви основания да очаква, че това положение ще се промени през следващите шестдесет или седемдесет години.

Малко от клиентите и бяха човеци. В тази част на града преобладаваха хджортите и лийманите, имаше и доста метаморфи,

защото тяхната провинция Пиурифейн се намираше непосредствено зад планинската верига на север и много от тях бяха слезли във Велатис. Но посетителите не и правеха впечатление, дори и метаморфите, които караха повечето хора да се чувстват неловко. Единственото, за което съжаляваше бе, че сред тях няма много от нейния вид. Въпреки че беше стройна и привлекателна — висока, слаба, почти с момчешки вид, с вълниста рижа коса и изумителни, зелени очи, — рядко успяваше да си намери любовници и досега не бе срещнала някого, с когото би искала да живее. Ако не беше сама, работата и в магазина нямаше да е толкова тежка, но от друга страна това щеше да и отнеме част от свободата, включително и възможността да си мечтае за времето, когато няма да е собственик на магазин във Велатис.

Един ден, след обедния дъжд, при нея влязоха двама непознати — първите клиенти от часове. Единият беше нисък и набит, малко закръглено човече, а другият — блед и издължен, с кокалесто лице, ъгловат и възлест — напомняше някакъв хищен звяр от планините. Бяха облечени с тежки бели роби с ярки оранжеви орнаменти — дрехи, за които се говореше, че се носят в големите градове на север. Огледаха обстановката с неприкритото презрение на хора, свикнали с по-добри магазини.

Ниският попита:

— Вие ли сте Иниана Форлана?

— Аз съм.

Той погледна някакъв документ.

— Дъщеря на Форлана Хайорн, която е дъщеря на Хайорн Иниана?

— Да.

— Значи вас търсим. Може ли да попитам...

— Най-накрая! — възкликна високият. — Ако знаете от колко време ви издирваме! Какъв дълъг и труден път извървахме! Нагоре по реката до Кхинтор, после до Дюлорн, след това през тези проклетни планини... Никога ли не престава да вали в този край? От къща на къща, от магазин на магазин, през целия Велатис питаме този, онзи...

— И търсите мен?

— Да. Можете ли да докажете произхода си?

Иниана сви рамене.

— Имам документи. Но защо ме търсите?

— Трябва да се представим — каза niskият. — Аз съм Везан Ормус, а моят колега се казва Стейг. Ние сме служители на негово величество понтифекс Тиеверас, бюро „Наследства“ в Ни-моя. — От богато украсената си кожена чанта той извади пачка документи, погледна ги многозначително и продължи. — Сестрата на майката на вашата майка се е казвала Салийн Иниана и през двадесет и третата година на понтифекс Киникен, когато лорд Осиър е бил коронал, се е установила да живее в Ни-моя, като се е омъжила за някой си Хелмиот Гавун, трети братовчед на херцога.

Иниана го гледаше с неразбиращ поглед.

— За първи път чувам за тези хора.

— Не сме изненадани — каза Стейг. — Всичко това е станало доста отдавна. Без съмнение, между двата клона на семейството не е имало контакти, като се вземе предвид разликата в материалното положение...

— Баба ми никога не е споменавала, че има роднини в Ни-моя — каза Иниана.

Везан Ормус се прокашля и затърси из документите.

— Както и да е. Хелмиот Гавун и Салийн Иниана са имали три деца. Най-голямата дъщеря е наследила фамилното имение, но за нещастие е умряла млада при злополука по време на лов, завещавайки го на единствения си син Гавун Дилимейн. Той не е имал деца и е умрял през третата година на понтифекс Тиеверас, тоест преди девет години. Оттогава имението стои празно, но ние не сме прекратявали опитите да открием законни наследници. Преди три години беше решено...

— Че аз съм наследничката?

— Точно така — отговори Стейг и се усмихна широко.

Иниана, която бе усетила накъде бият от доста време, въпреки всичко беше стъписана. Краката и започнаха да треперят, устните и гърлото и пресъхнаха и в притеснението си без да иска бутна с лакът една скъпа ваза от алханроелска глина. Смутена, тя положи усилия да се овладее и попита:

— И какво съм наследила в такъв случай?

— Голямата резиденция, известна под името „Нисиморн Проспект“, на северния бряг на Зимър в Ни-моя и земи, разположени

на три места в долината на река Стейче, които са отдадени под аренда и носят приходи.

— Поздравявам ви — каза Везан Ормус.

— Аз също — отговори Иниана. — За остроумието на шегата ви и за това, че ме позабавлявахте. А сега ви моля да ме оставите да се занимавам със счетоводството си, освен ако не желаете да купите нещо, разбира се. Скоро ще трябва да се плащат данъците и...

— Виждам, че не вярвате — каза Везан Ормус. — Но ви разбирам. Госпожице, ние сме от Ни-моя. Бихме ли изминали хиляди мили, за да се пошегуваме с една собственичка на магазин? Ето, вижте сама... — Той разгъна като ветрило документите в ръцете си и ги подаде. Иниана ги пое с треперещи ръце и ги разгледа. Имаше изглед на къщата — ослепителна, — удостоверения за наследство и родословно дърво, документ с нейното име, с печата на потифекса...

Тя вдигна поглед изумена и стъписана.

— И какво трябва да направя сега? — попита със слаб, сподавен глас.

— Процедурата е до голяма степен формална — отговори Стейг. — Трябва да подпишете клетвена декларация, че вие сте Иниана Форлана, както и документ, че ще платите данъците върху собствеността и приходите след като влезете във владение, таксата за прехвърлянето и така нататък. Ние ще уредим всичко.

— И колко ще ми струва това?

— Въпрос на няколко рояла.

Очите и се разшириха.

— И мога да ги платя с приходите от имението?

— За жалост не — каза Везан Ормус. — Парите трябва да бъдат платени преди да влезете във владение, а дотогава естествено, нямате право на достъп до средствата. Така че...

— Досадна формалност — намеси се Стейг, — но е дреболия, ако погледнем нещата в перспектива, дори и в най-близко бъдеще.

2.

Всички такси възлизаха на двадесет рояла. За Иниана това беше огромна сума, почти всичките и спестявания, но според документите само от селскостопанските земи трябваше да получава по деветстотин рояла годишно, а освен това имаше и други приходи — наеми и арендни вноски от някои имоти край реката... Без да се брои имуществото в самата къща.

Везан Ормус и Стейг и помогнаха при попълването на формулярите. Тя постави на вратата табелата „ЗАТВОРЕНО“ — не че имаше кой знае какво значение през този час на деня — и цял следобед тримата седяха край малкото бюро на горния етаж, оформяха документите, които трябваше да подпише и ги подпечатваха с внушителния печат на понтифекса. След това, за да отпразнуват събитието, тя ги заведе в пивницата в подножието на хълма. Стейг настояваше да почерпи първи. Той отмести ръката и ги хвърли на тезгяха половин کرونا за бутилка първокласно палмово вино от Пидруид. Иниана изохка при тази екстравагантност — обикновено пиеше по-евтини неща, — но реши, че може да си го позволи, защото вече е богата и когато изпиха бутилката, тя поръча още една. Вътре беше пълно с хджорти и гхайроги и двамата чиновници изглеждаха притеснени сред тази тълпа от нечовеци. Понякога дори запушваха носовите си замислено, сякаш да се предпазят от миризмата на чуждата плът. За да ги ободри, Иниана многократно повтаряше колко им е благодарна, че са си направили труда да я издирят чак в малкия Велатис.

— Това ни е работата! — възрази Везан Ормус. — На този свят всеки от нас трябва да служи на Божествения, като поема своя дял от ежедневните проблеми. Земята е останала без надзор, резиденцията стои празна. В същото време законната наследничка не подозора нищо и живее притеснено. Справедливостта изисква подобни неща да не се допускат. На нас само се падна привилегията да поправим грешката.

— Въпреки всичко — каза Иниана, зачервена от виното, и кокетно се наведе последователно и към двамата, — направили сте

много за мен и винаги ще се чувствам ваша длъжница. Позволете ми да поръчам още една бутилка.

Когато си тръгнаха от пивницата, навън вече бе нощ. Луните бяха изгрели и планините, обграждащи града — острите зъбери на Гонгхарския хребет, — напомняха огромни блокове черен лед в студения отблясък на хоризонта. Иниана изпрати посетителите си до странноприемницата им на площад „Декерет“ и, замаяна от виното, едва не се самопокани при тях, за през нощта. Но очевидно те не бяха склонни на това и дори малко се притесняваха от идеята. Пред вратата те успяха учтиво и умело да я отпратят. С несигурна походка тя се изкачи по дългия стръмен склон към къщата си и излезе на терасата, за да подиша свежия нощен въздух. Сърцето и биеше неудържимо. Твърде много вино, твърде много разговори, твърде много невероятни новини. Тя огледа заспалия град — малките накацали една върху друга по склона тухлени къщи с червени керемидени покриви, няколкото неподдържани градинки, площадите и големите сгради, порутения замък на херцога на източния склон, шосето, което се виеше около града като колан, високите, потискащи планини, по чиито склонове като рани зееха мраморните кариери — всичко това се виждаше от терасата и. „Сбогом Велатис! Нито грозен, нито красив град — мислеше тя. — Тих, мокър, глупав, скучен, известен единствено с мрамора и майсторите си зидари. Провинциален град на провинциален континент.“ Беше се примирила, че ще преживее остатъка от дните си тук, но сега и се струваше, че не може да издържи и един час повече на това място... Блестящият Ни-моя я очакваше... Ни-моя! Ни-моя! Ни-моя!

Спа неспокойно. На сутринта се срещна с Везан Ормус и Стейг в нотариата зад банката и им предаде малката си кесия с изхабени от употреба рояли, някои много стари, с ликовите на Киникен, Тимин и Осиър, имаше дори и монета от времето на великия Конфалум — сечена преди стотици години. Те и дадоха разписка, удостоверяваща, че са получили двадесет рояла, с които от нейно име трябваше да покрият нужните разноски и такси. Обясниха и, че другите документи трябва да се върнат с тях, за да бъдат заверени и да придобият законна сила. Казаха и, че веднага след това ще и изпратят всичко и би могла да замине за Ни-моя, за да влезе във владение на собствеността си.

— Ще бъдете мои гости — каза тя величествено. — Ще прекараме цял месец в лов и пиршества, когато получа имотите си.

— О, не — възрази Везан Ормус тихо. — Едва ли ще е уместно хора като нас да установят светски контакти със собственичката на „Нисиморн Проспект“. Все пак разбираме чувствата ви и сме ви благодарни за тях.

Иниана ги покани на обяд, но те отказаха. Трябвало да влязат във връзка и с други наследници, да ходят чак до Нарабал, Тил-омон и Пидруид. Много месеци щели да минат преди отново да се върнат в домовете си и да видят жените си в Ни-моя.

— А значи ли това — попита тя изведнъж притеснена, — че докато се върнете, моите документи няма да бъдат придвижени?

— Нищо подобно — отговори Стейг. — Още тази вечер ще ги изпратим по специален куриер. Обработката им ще започне веднага щом е възможно. Трябва да ви се обадят от бюро то след... Да кажем седем до девет седмици.

Тя ги придружи до странноприемницата, изчака навън докато съберат багажа си, после видя как се качват на флотера и им маха с ръка, докато се изгубиха от погледа и на път за югозападното крайбрежие. Следобед в магазина дойдоха двама клиенти — единият купи пирони за осем тегла, а другият — три ярда изкуствена коприна, така че за целия ден продаде стока за по-малко от две крони. Но това нямаше значение, скоро щеше да е богата. Мина месец, но от Ни-моя нямаше новини. Мина втори — същото.

Търпението, което я бе накарало да остане толкова дълго във Велатис бе породено от примирението и безнадеждността. Сега обаче пред нея се разкриваха огромни възможности и от него не бе останала и следа. Крачеше нервно, беше припряна, отбелязваше датите в календара. Лятото с почти ежедневните си валежи мина и започна мръсната, студена и суха есен. Листата по склоновете станаха огненочервени. Ни вест, ни кост. След това дойде зимата с пороите си, когато огромни и влажни въздушни маси прииждаха на юг откъм долината на Зимър и се сблъскваха със студените планински ветрове. По най-високите върхове се появи сняг, а по улиците на Велатис потекоха кални реки. Нито ред от Ни-моя. Иниана се замисли за двадесетте си рояла и в душата и, наред с нетърпеливото очакване, се промъкна и ужас. Отпразнува двадесетия си рожден ден сама —

горчиво отпиваше от киселото вино и се мъчеше да си представи какво означава да владееш „Нисиморн Проспект“. Защо се бавеха толкова? Не се съмняваше, че Везан Ормус и Стейг са изпратили документите и веднага, но явно в момента събираха прах в нечие бюро, докато имението и потъваше в бурени.

Една вечер Иниана реши да замине за Ни-моя и да поеме нещата в свои ръце.

Пътуването щеше да струва скъпо, а тя се бе разделила със спестяванията си. Затова заложи магазина си при едно семейство хджорти. Дадоха и десет рояла — щяха да си ги получат обратно заедно с лихвата, като продават стоката и изцяло за тяхна сметка. Ако успееш да върнат парите си преди нейното завръщане, щяха да продължат да работят в магазина, като и плащат наем. Договорът беше много изгоден за тях, но Иниана имаше други идеи — не беше казала на никого, но не смяташе да се връща нито в магазина, нито във Велатис. Единственото, което я интересуваше, беше да вземе пари и да стигне до Ни-моя.

Разстоянието не беше малко. Най-бързо до Ни-моя можеше да се достигне през земите на метаморфите, но подобно пътуване бе опасно и безразсъдно. Налагаше се да направи огромен завой на запад през прохода Стиамот, след това през дългата и широка долина на Дюлорн, със зашеметяващата, висока цяла миля стена на Велатиския хребет, издигащ се отдясно в продължение на стотици мили, а след като достигнеше до самия Дюлорн, пак щеше да и остава да прекоси половината огромен континент — по суша и с кораб, — за да стигне в Ни-моя. Но за Иниана това беше славно и дръзко приключение, колкото и дълго да се проточеше. Досега не беше ходила никъде, освен веднъж, когато беше на десет години — тогава търговията на майка и вървеше и я изпрати за цял месец в топлите земи на юг от Гонгхарите. Другите градове, макар и да ги беше виждала на снимки, за нея бяха така далечни и невероятни, както другите светове. Майка и бе ходила веднъж до Тил-омон и и беше казала, че там слънцето грее непрекъснато и лятото никога не свършва. Беше ходила и в Нарабал, където тропическият въздух е влажен и тежък и те обвинява като с мантия. Но останалите — Пидруид, Пилиплок, Дюлорн, Ни-моя и така нататък — за Иниана бяха само имена. Мисълта за океана пък беше напълно невъзможна за нея и тя наистина не можеше да си представи,

че отвъд него има цял континент, с десет пъти повече големи градове, отколкото на Зимроел, че в тях живеят милиони хора, че някъде под пустинята има невероятно съоръжение, наречено Лабиринт, седалище на понтифекса, че има връх, висок тридесет мили, на който се намираше замъкът на короната и цялата му величествена свита. Подобни мисли караха гърлото и да пресъхва и ушите и да звънят. Внушителният, страховит Маджипур бе твърде голям залък, за да може да се погълне наведнъж, но дори и възприемането му миля по миля бе пълно с чудеса за човек, който никога не е напуснал Велатис.

Иниана веднага забеляза промяната в климата, когато големият транспортен флотер премина планинския проход и се спусна в равнините на запад. Тук все още беше зима — дните бяха къси, слънцето — бледо и зеленикаво, — но вятърът беше мек и приятен, с особен сладникаволютив аромат. Забеляза, че почвата наоколо е влажна, рохкава и няма нищо общо с камънаците около дома и. На места беше с изумителен светлочервен цвят, който продължаваше с мили. Растенията също бяха други — със сочни, блестящи листа, птиците бяха непознати за нея, а градовете по пътя бяха открити и просторни в сравнение с тъмния, мрачен и сив Велатис — малките им кокетни дървени къщи бяха богато украсени с цветни дърворезби в жълто, синьо и алено. Това, че нямаше планини, също и се струваше необичайно, защото родният и град бе сгушен в пазвата на Гонгхарите. Сега се намираше в открит, плоска равнина и когато погледнеше на запад, чак изпитваше страх от огромното пространство, губещо се някъде в безкрайността. На изток се виждаше външната страна на планините, но дори и те и се струваха непознати и чужди — висока солидна грамада, която се простираше с мили на север, почти равна отгоре, ако не се броят малкото върхове. Постепенно планините изчезнаха и климатът отново се промени с приближаването към Дюлорн. Огромната долина беше богата на гипс и ниските и, заоблени хълмове бяха бели, сякаш потънали в скреж. Камъните имаха странна текстура и особен, тайнствен блясък. В училище бе учила, че Дюлорн е построен изцяло от тези минерали, бе виждала снимки — блестящи арки и кристални фасади, светещи като студен огън на слънчевите лъчи. Това и се бе сторило като някаква приказка от старата Земя, но един ден, в края на зимата, Иниана се оказа в покрайнините на истинския Дюлорн и се убеди, че той не е плод на фантазията. Градът

беше много по-красив и странен, отколкото би могла да си представи. Притежаваше някакво особено вътрешно сияние, а слънчевата светлина, пречупена и отразена от гладките повърхности по високите фасади, падаше по улиците като блестящ златен дъжд.

„Това е истински град! В сравнение с него — мислеше Иниана — Велатис е мръсно блато!“ Би останала тук месец, година, завинаги, втрещена в мостовете и кулите му, в тайнствените магазини, препълнени със скъпа стока, толкова различни от нейното собствено жалко местенце. Тези тълпи същества със змийски лица — градът беше построен от гхайрогите, — които се движеха така целенасочено и чиито професии бяха непонятни за нея, огромната реклама на известния „Вечен цирк“ на Дюлорн, елегантните ресторанти, хотели и паркове — всичко това караше Иниана да занемее от възмущение. Вероятно на Маджипур нищо не би могло да се сравни с това място! А се говореше, че Ни-моя бил много по-голям! Стий и Замъкът Връхни — още повече! Ами прославеният Пилиплок, пристанището Алайзор, ами... О, толкова много, толкова много!

Но тя остана в Дюлорн едва половин ден, докато подготвят флотера за следващата отсечка по маршрута. Когато продължиха на изток, през горите между Дюлорн и Мазадон, вече и се струваше, че никога не е виждала огромния град, а само го е сънувала.

Пред погледа и се появяваха нови и нови чудеса. На места въздухът бе пурпурен, имаше дървета, големи колкото хълмове, папрати, които пееха. След това започна дълга върволица почти еднакви градове — Синтион, Мазадон, Тагобар и още много други. Пътниците се качваха и слизаха, водачите се сменяха на всеки деветстотин мили и единствено Иниана продължаваше нататък и нататък — провинциално момиче, тръгнало да разглежда света, със замъглен поглед и замаян ум. Скоро трябваше да се появят някакви гейзери и други подобни чудеса — това беше Кхинтор, големият град в централната част на континента, където трябваше да се качи на кораба за Ни-моя. Тук река Зимър се спускаше от северозапад — голяма, колкото море, така че човек трябваше да напегне очите си, ако иска да види отсрещния бряг. Във Велатис имаше само бързи планински потоци и Иниана просто не можеше да си представи нещо толкова величествено.

Започна плаването — покрай Верф, Стройн, Лагомандино и още петдесет други града, чиито имена не и говореха нищо. Нейният свят се изчерпваше с кораба. В долината на Зимър сезоните бяха меки и никак не бе трудно да изгубиш представа за времето. Струваше и се, че е пролет, макар и да знаеше, че е късно лято, защото бе тръгнала преди повече от половин година. Може би това пътуване никога нямаше да свърши, може би съдбата и беше отредила да скита от място на място, без да и се случи каквото и да било, без да спре никъде? Беше и все едно. Започваше да забравя коя е. Някъде имаше магазин, някъде имаше голямо имение, което щеше да стане нейно, някъде имаше една млада жена на име Иниана Форлана родом от Велатис... Всичко това се сливаше с движението напред и губеше очертанията си сред огромните пространства на Маджипур.

Един ден, когато за кой ли път се показаха очертанията на град, на кораба изведнъж настъпи оживление. Хората се втурнаха към парапетите и се вглеждаха напрегнато в мъгливата далечина. Чу ги как шепнат: „Ни-моя, Ни-моя“. Тогава разбра, че е дошъл краят на пътуването и, че е пристигнала в истинския си дом — този, който и принадлежи по рождение.

3.

Беше достатъчно умна, за да разбере, че е невъзможно да опознае Ни-моя за един ден — все едно да преброи звездите. Този огромен град беше поне двадесет пъти по-голям от Велатис и се простираше на стотици мили по протежение на двата бряга на Зимър. Имаше чувството, че би могла да прекара целия си живот на това място и пак да има нужда от карта, за да се ориентира. Реши, че не бива да губи ума и дума заради гротескните излишества, които виждаше навсякъде наоколо. Щеше да завладее новата територия стъпка по стъпка. Именно това хладнокръвно взето решение беше и първата крачка към превръщането и в истинска жителка на града.

Но трябваше да започне отнякъде. Корабът беше спрял на южния бряг на Зимър. Стиснала малката си пътна чанта, Иниана впери поглед в огромната водна площ — на това място реката ставаше особено широка, защото обединяваше още няколко притока — и видя на всеки бряг по един огромен град. Кой от тях беше Ни-моя? Къде ли бяха службите на понтифекса? Как да открие земите и къщата си? Светещи табла показваха пристаните на различни фериботи — за „Гимбелук“, „Истмой“, „Стрилейн“, „Странд Виста“. Предположи, че са предградия, защото никъде не видя надпис „Ни-моя“ — явно всички тези места бяха Ни-моя.

— Да не би да си се загубила? — попита я тънък, писклив глас.

Иниана се обърна и видя едно момиче, което беше забелязала на кораба, две или три години по-младо от нея, с изпоцапано лице и сплъстена, странна, с цвят на лавандула коса. Твърде горда и най-вече срамежлива, за да поиска помощ, Иниана поклати рязко глава и се извърна, усещайки, че бузите и пламват.

— Зад гишетата за билети има обществен указател — каза момичето и изчезна сред тълпите, чакащи да се качат на фериботите.

Иниана застана на опашката пред указателя, добра се най-накрая до комуникационната будка и мушна главата си в контактния шлем.

— Указател — каза един глас.

— Бюро „Наследства“ при службите на понтифекса — веднага отговори тя.

— Такова бюро не е регистрирано при нас.

Иниана се намръщи.

— Тогава службите на понтифекса.

— „Променада Родамаунт“, номер 853, Стрилейн.

Обезпокоена, тя си купи билет за ферибота за Стрилейн — струваше една крона и двадесет тегла. Оставаха и точно два рояла, които може би щяха да и стигнат за няколко седмици — тук сигурно беше доста скъпо. Ами след това? „Аз съм наследничка на «Нисиморн Проспект»“ — каза си тя окуражително и се качи на ферибота. Но се чудеше как така няма регистрирано бюро „Наследства“.

Фериботът бавно се измъкна от кея. Иниана остана на палубата, залепена за парапета, вперила поглед в далечния бряг — постройките наподобяваха високи бели кули с плоски покриви, построени терасовидно на един полегат, потънал в зеленина склон. Близо до стълбата към долната палуба имаше карта. Проучи я и видя, че Стрилейн е централната част на града, точно срещу пристанището на фериботите, което се наричаше „Нисиморн“. Служителите на понтифекса и бяха казали, че имението и се намира на северния бряг, значи би трябвало да е някъде по-надолу, на гористия бряг срещу него. Гимбелук беше западното предградие, от Стрилейн го отделяше един приток, над който минаваха множество мостове. Истмой беше на изток, от юг течеше река Стейче, почти толкова голяма, колкото и Зимър, а градовете по бреговете и се наричаха...

— За първи път ли си тук? — попита момичето с коса като лавандула.

Иниана се усмихна нервно.

— Да. От Велатис съм.

— Имам чувството, че се страхуваш от мен?

— Така ли? Не е вярно!

— Няма да те ухапя. Дори няма да те измамя. Казвам се Лилойв. Аз съм крадла на Големия базар.

— Крадла ли каза?

— В Ни-моя това е всепризната професия. Е, все още не ни издават разрешителни, но не ни и пречат. Имаме си официален регистър, като всяка гилдия. Бях в Лагомандино, за да продам малко

крадена стока. Работя за чичо си. Смяташ се за нещо повече от мен или просто се срамуваш?

— Нито едното, нито другото — отговори Иниана. — Пътувам от много време съвсем сама и съм отвикнала да разговарям с хората. — Тя се насили да се усмихне още веднъж. — Наистина ли си крадла?

— Да. По-точно джебчийка. Изглеждаш толкова разтревожена! И как ти е името в края на краищата?

— Иниана Форлана.

— Харесва ми как звучи. Не познавам никого с такова име... Иниана... И си изминала цялото разстояние от Велатис до Ни-моя? Защо?

— За да получа наследството си — отговори Иниана. — Имотът е на внука на сестрата на баба ми. Нарича се „Нисиморн Проспект“ и се намира на северния бряг на...

Лилойв се изкикоти. Опита се да се сдържи, бузите и се издуха, тя се закашля и закри устата си с ръка, в почти неудържим смях. Но бързо се овладя, лицето и стана по-меко, дори се появи съчувствие.

— Значи трябва да си от семейството на херцога и се налага да ти се извиня, задето те заговорих така дръзко — каза тя внимателно.

— Семейството на херцога? Не, разбира се, че не съм. Защо реши, че...

— „Нисиморн Проспект“ е имението на Калейн, по-младият брат на херцога.

Иниана поклати глава.

— Не. Сестрата на баба ми...

— Горката! Няма нужда да те обирам. Някой вече го е направил!

Иниана стисна чантата си.

— Слушай — продължи Лилойв, — измамили са те, ако смяташ, че си наследила „Нисиморн Проспект“.

— Показаха ми документи с печат на понтифекса. Двама души от Ни-моя лично ги донесоха във Велатис. Може да съм провинциалистка, но не съм чак толкова глупава, че да предприема това пътуване без доказателства. Наистина, имах някои подозрения, но след като видях документите... Подадох иск за наследството — струваше ми двадесет рояла, но всички документи бяха в ред!

— Къде ще отседнеш в Стрилейн? — попита Лилойв.

— Не съм мислила за това. В някоя сранноприемница, предполагам.

— Спести си парите, сигурно ще ти потрябват. Ще те настаня при нас, в Големия базар, а утре сутринта ще отидеш при имперските проктори. Може би те ще ти помогнат да възстановиш част от загубите си.

4.

Мисълта, че е станала жертва на измамници се въртеше в главата на Иниана още от самото начало — беше като някакво досадно жужене, което се чува наред с приятна музика, но тя бе решила да не му обръща внимание и дори сега, когато то се бе превърнало в чудовищен рев, се застави да не губи самообладание. Тази малка изпоцапана крадла, както сама призна, без съмнение бе изпълнена с естествената недоверчивост на човек, който се прехранва с ловкостта си в един изцяло враждебен свят и беше склонна навсякъде да вижда измама и зложелателство, дори и там, където те не съществуваха. Иниана си даваше сметка, че с наивността си е допуснала ужасна грешка, но беше безпредметно да се укорява. Може би в края на краищата наистина беше от семейството на херцога или пък Лилойв не бе съвсем наясно чие е имението. Но дори и да я бяха изпратили за зелен хайвер и по пътя да бе изхарчила и последните си пари, поне се намираще в Ни-моя, а не във Велатис — това бе достатъчно, за да повдигне духа и.

Когато фериботът пристана на кея в Стрилейн, Иниана за първи път видя отблизо централната част на Ни-моя. Ослепително белите кули се издигаха толкова високо, че изглеждаха нестабилни и и беше трудно да си обясни как така не падат в реката. Нощта започваше да се спуска. Навсякъде пламтяха светлини. При вида на това величие, Иниана трудно запази спокойствие. „Най-послед съм си у дома — не спираше да си казва тя. — Този град е моят дом, в него се чувствам като у дома си. Това е моят дом.“ Въпреки всичко, гледаше да не се отдалечи много от Лилойв, докато вървяха сред тълпата от пътници, за да излязат на улицата.

На портала на пристанището бяха поставени три огромни птици с очи от скъпоценни камъни — гихорна с големи разперени криле, голям, глупав дългокрак хейзънмарл и някаква друга, чието име не знаеше, с огромен дебел клон, извит като сърп. Механичните фигури се движеха бавно — извиваха шии и потрепваха с крила.

— Емблемата на града — обясни Лилойв. — Ще ги видиш навсякъде. А очите им струват цяло състояние.

— Ами ако някой ги открадне?

— Ще ми се да имам този кураж. Веднага щях да се покатеря и да ги измъкна. Но казват, че това ще донесе хиляда години нещастия. Метаморфите щели да се вдигнат пак и да ни изхвърлят, кулите щели да паднат и какви ли не глупости.

— Но след като не вярваш на тези легенди, защо не ги откраднеш?

Лилойв се засмя презрително.

— Кой ще ги купи? Всеки търговец ще познае откъде са. След като върху тях има проклетие, никой няма да ги вземе, а крадеца го чакат безброй неприятности. Кралят на сънищата ще се настани в мозъка ти и ще те докара до лудост. Предпочитам да имам един джоб цветни стъклъца, вместо тези камъни. Ето тук, влизай! — Тя отвори вратата на един малък уличен флотер, паркиран пред пристанището и бутна Иниана вътре. След това се настани до нея, набра някакъв код на разплащателното табло и машината потегли. — За това возене можем да благодарим на знатния ти род.

— Какво? На кого?

— На Калейн, братът на херцога. Използваме неговия код. Миналия месец му го откраднаха и сега много от нас се возят безплатно. Разбира се, когато канцлерът му получи сметките, числата ще бъдат променени веднага, но дотогава... Виждаш ли?

— Сигурно съм много наивна — каза Иниана. — Все още вярвам, че Господарката на острова и Кралят на сънищата виждат греховете ни докато спим и ни изпращат сънища, за да се откажем от подобни постъпки.

— Това е целта — да вярваш — отговори Лилойв. — Ако убиеш някого, Кралят на сънищата ще ти се обади, няма две мнения по въпроса, но колко души живеят на Маджипур? Осемнадесет милиарда? Тридесет? Петдесет? И си мислиш, че Кралят има време да се занимава с всеки, който се повози за чужда сметка на уличен флотер? Не се заблуждавай!

— Е...

— Дори и тези, които продават фалшиви завещания за чужди имоти...

Бузите на Иниана пламнаха и тя извърна лице.

— Къде отиваме сега? — попита с приглушен глас.

— Вече пристигнахме. Това е Големия Базар. Слизай!

Иниана последва Лилойв и се озова на един голям площад, ограден от три страни с високи кули, а от четвъртата с някаква ниска постройка, към която водеха плоски, сплескани на вид стъпала. През голямата врата на тази сграда влизаха и излизаха стотици, може би хиляди хора, облечени с елегантни нимойски туники, а над главите им отново стояха трите птици от емблемата на града.

— Това е Вратата на Пидруид — обясни Лилойв. — Един от тринадесетте входа. Самият базар се простира на петнадесет квадратни мили... Като самия Лабиринт, макар и да не стига много дълбоко под земята. По-голямата му част е на нивото на улицата, но някъде минава под сградите и улиците... Би могло да се каже град в града. Нашите хора живеят тук от стотици години. Ние сме наследствени крадци. Без нас търговците биха имали сериозни проблеми.

— Притежавах магазин във Велатис. Не мисля, че имахме нужда от крадци — каза Иниана сухо, когато тълпата ги повлече нагоре по плоските стъпала към входа.

— Тук е по-различно — каза Лилойв.

Базарът се простираше във всички посоки — представляваше плетеница от ярко осветени колонади, проходи, галерии и тунели, разделени на стотици малки магазинчета. Над главите им бе опъната лента от жълта искряща тъкан, която се губеше в далечината и осветяваше всичко с блясъка си. Това поразя Иниана, защото тя бе продавала искрящ плат в магазина си по три рояла топа, а с един такъв би могло да се украси само малка стая. Не можеше да си представи петнадесет квадратни мили, покрити с такъв плат, а умът и, иначе добър в изчисленията, просто не съумяваше да пресметне цената. Нимоя! Такова разточителство би могло да се приеме само с нервен смях!

Продължиха навътре. Малките улички, пълни с магазинчета, си приличаха като капки вода — порцелан, платове, домакински пособия, дрехи, плодове, месо, зеленчуци, деликатеси. На всяка от тях имаше магазинче за вино, магазинче за подправки и галерия със скъпоценни камъни. Също и амбулантни търговци, предлагащи печени наденички, пържена риба и други подобни. Изглежда Лилойв се ориентираше

добре и знаеше кои от безбройно многото улички водеха натам, накъдето бяха тръгнали, защото крачеше бързо и целенасочено. Спря само няколко пъти, за да осигури вечерята — ловко отмъкна една риба от тезгяха в един магазин, после стъкленица вино. Търговците виждаха какво прави, но само се усмихваха.

Иниана попита изумена:

— И нямат нищо против?

— Познават ме. Нали ти казах, тук ни уважават много. Нужни сме им.

— Ще ми се да можем да разбера това.

— Ние поддържаме реда на пазара. Тук не краде никой друг освен нас, а ние вземаме само това, от което имаме нужда. Държим аматьорите настрана. Какво би станало, ако всеки десети клиент започне да пазарува, без да плаща? А ние се движим сред тях, пълним нашите торби, но пречим на останалите. Всички знаят колко сме. Разбираш ли? Това, което вземаме, е нещо като данък за търговците. Плащат ни, за да наблюдаваме хората, които се тълпят в магазините им. Ето! Гледай! — Последните думи се отнасяха за едно момче на около дванадесет години, слабо като змиорка и с черна коса, което ровеше в купчина ловджийски ножове, поставени в отворена кошница. С ловък скок Лилойв сграбчи ръката му и с още едно движение улови гърчещите се пипала на един малък врун, не по-висок от момчето, застанал в сянката на няколко крачки встрани. Иниана я чу да говори тихо и заканително, но не можа да долови нито една дума. Веднага след това момчето и врунът си тръгнаха като попарени.

— Какво стана? — попита Иниана.

— Крадяха ножове. Момчето ги подаваше на вруна. Казах им да се махат моментално от пазара, ако не искат братята ми да откъснат пипалата на вруна и да накарат момчето да ги изяде пържени в олио от стиминим.

— Наистина ли ще направят това?

— Не, разбира се. Ако някой направи подобно нещо, цял живот ще сънува вкиснати сънища. Но проумяха какво искам да им кажа, това е важното. Тук могат да крадат само упълномощени, разбираш ли? На това място ние сме прокторите, така да се каже. Ето къде живея! Ти си моя гостенка.

ДЕСЕТ

ВОРИАКС И ВАЛЪНТАЙН

От всички чужди съдби, които Хисун е преживял в Регистъра на душите, най-много му допада тази на Иниана Форлана. Отчасти това е така, защото тя е негова съвременничка и света, в който е живяла, му е познат, за разлика от този на художника, на морския капитан или на Тесме. Но главната причина да се чувства близък с някогашната търговка от Велатис е, че тя е започнала на практика от нищо, загубила е и малкото, което е имала, но въпреки това се е сдобила с власт, величие и удовлетворение в някаква степен. Хисун разбира, че Божественият помага на тези, които умеят самостоятелно да се справят с проблемите. В това отношение Иниана много прилича на него. Безспорно късметът е бил на нейна страна — успяла е да привлече вниманието на тези, които трябва и когато трябва, но нима човек не влияе на съдбата си и сам? Хисун също се бе оказал където трябва, когато лорд Валънтайн дойде в Лабиринта. Той се чуди какви ли изненади и радости е приготвила съдбата за него и как би могъл да и повлияе, за да постигне нещо повече от чиновническата длъжност в Лабиринта. Сега е на осемнадесет и си мисли, че вече е много стар, за да започне своето пътуване към величието. Но си спомня, че на тази възраст Иниана е продавала глинени гърнета и топове плат във Велатис, а после е наследила „Нисиморн Проспект“. Не може да каже какво го очаква. Лорд Валънтайн от една седмица е в Лабиринта и е настанен в разкошните покои, в които отседат короналите, когато са на посещение в седалището на понтифекса. Всеки момент той може да го повика и да му каже: „Хисун, достатъчно време служиш в това противно място. От сега нататък ще живееш при мен, в замъка Върхни.“

Само че Хисун няма вест от коронала и не очаква да получи. Това са приятни мечти, но той няма да се измъчва с напразни надежди. Продължава да върши отегчителната си работа и да размишлява върху наученото в Регистъра на душите. Ден-два след като е споделил

живота на крадлата от Ни-моя той се връща там и с най-голямата дързост, която някога е проявявал, проверява в индекса дали няма запис на самия лорд Валънтайн. Знае, че това е нахалство и опасно предизвикване на съдбата — няма да се изненада, ако изведнъж засветят прожектори, дойдат стражи и го арестуват заради опита да надникне в ума и духа на самия коронал. Машината обаче го уведомява, че съществува запис на лорд Валънтайн, направен много отдавна — когато е бил съвсем млад. Хисун — съвсем безсрамно — не се колебае и бързо натиска нужните бутони.

Двамата бяха с черни коси и бради, високи и силни, с тъмни блестящи очи и широки рамене, притежаваха спокойствието на хора с власт и всеки би си помислил, че са братя. Но имаше и различия. Единият беше мъж, а другият — юноша. Това личеше не само по не особено гъстата брада и гладкото лице на по-младия, но и по веселостта, топлотата и закачливостта в погледа му. По-възрастният имаше строго и сурово изражение, изглеждаше по-властен, сякаш носеше тежки отговорности, които бяха оставили отпечатък си върху него. Това бе Вориакс от Халанкс, най-големият син на висшия съветник Дамиандейн, за когото се говореше, че един ден ще стане коронал. Разбира се, някои хора казваха същото и за по-малкия му брат Валънтайн — че е свястно, многообещаващо момче, че е роден за владетел. Но Валънтайн не обръщаше внимание на тези комплименти и не хранеше илюзии. Вориакс беше с осем години по-голям от него и ако някой от тях трябваше да заеме трона, това без съмнение беше той. Баща им, Дамиандейн, беше един от най-близките съветници на лорд Тиеверас и много хора очакваха, че той ще е следващият коронал. Но за всеобща изненада Тиеверас посочи Малибор от Бомбифейл — провинциален губернатор, загрубял човек, по-увлечен от лова и развлеченията, отколкото от отговорностите на управлението. Тогава Валънтайн все още не беше роден, но бе чувал от Вориакс, че баща им не е казал и дума на разочарование, което беше най-сигурният признак, че е имал нужните качества, за да бъде избран.

Валънтайн се чудеше дали и Вориакс би се държал по същия начин, ако в края на краищата не му дадат звездната корона и бъде предпочетен някой от другите принцове — например Елидат от

Марвол, Тунигорн, Стасилейн, или пък самият Валънтайн. Колко странно би било това? Понякога тайно произнася тези имена, само за да чуе звука им — лорд Стасилейн, лорд Елидат, лорд Тунигорн, дори лорд Валънтайн. Но подобни фантазии бяха нещо суетно и порочно. Нямаше желание да измести брат си, нито пък имаше вероятност това да се случи. Вориакс трябваше да стане коронал, освен ако на Божествения не му хрумнеше нещо или лорд Малибор не проявеше някакъв чудат каприз. Това се бе запечатало в съзнанието му и дори личеше в поведението му.

Но сега дворът беше далеч от ума на Валънтайн. Той и брат му бяха тръгнали на почивка в подножието на Върха — едно дълго отлагано пътуване, защото Валънтайн бе счупил крака си по миналата година, докато яздеше с приятеля си Елидат в Пигмейската гора под Амбълморн и трябваше да се възстанови напълно, за да го реализира. С Вориакс се бяха спуснаха надолу по огромната планина, за да направят голяма обиколка — може би последната за Валънтайн, преди да навлезе в света на отговорностите на възрастните. Сега беше на седемнадесет и понеже принадлежеше към групата млади принцове, от чиито среди се избират короналите, трябваше да учи много за техниката на управлението, така че да е готов за това, което биха могли да поискат от него.

Вориакс бе изоставил собствените си задължения, за да отпразнува с брат си оздравяването му и беше доволен от това. Бяха тръгнали от семейното имение в Халанкс до близкия град на удоволствията Хай Морпин, за да се повозят на колесниците и да летят в енергийните тунели. Валънтайн беше настоял да опитат и огледалната пързалка, за да изпита счупения си крак. Вориакс се съмняваше, че брат му би могъл да се справи с такъв спорт, но беше твърде тактичен, за да го каже. Когато излязоха на пързалката, той не се отделяше от него — дразнещо готов да го предпази — и винаги неотклонно стоеше до лакътя му, докато накрая Валънтайн не издържа и го попита:

— Мислиш ли, че ще падна, братко?

— Няма голяма вероятност.

— Тогава защо стоиш толкова близо? Боиш се да не паднеш ти ли? — Валънтайн се засмя. — Бъди спокоен. Винаги ще успея да дойда до теб, за да те подкрепя.

— Много си грижовен — каза Вориакс, но тогава огледалата се завъртяха и засвяткаха ослепително, така че не успяха да довършат разговора си.

Наистина, Валънтайн не бе уверен в себе си, защото огледалната пързалка не беше за инвалиди, а след счупването му бе останало едно леко и дразнещо куцане, което нарушаваше координацията му. Но той бързо се овладя и се задържа прав без усилия, запазвайки равновесие и в най-трудните моменти, а когато премина близо до Вориакс, забеляза, че угрижеността е изчезнала от лицето му. Тази случка бе накарала Валънтайн да се замисли, докато се спускаха по склона към Тентаг, за танцовия фестивал, към Ерстуд Гранд и Минимул, към Гинкандейл и Фурибъл за да наблюдават любовния полет на каменните птици. Вориакс беше загрижен и любящ настойник и в същото време снизходителен и укоряващ — бащинските му грижи за Валънтайн изглежда бяха още един начин да поддържа авторитета си пред него. Но на Валънтайн, който беше на прага на възмъжаването си, това никак не се харесваше. Все пак си даваше сметка, че братските взаимоотношения означават обич и война едновременно, така че пазеше раздразнението за себе си.

След Фурибъл минаха през Бимбак Ист и Бимбак Уест и постояха пред високите по миля кули-близнаци, пред които и най-високият човек се чувстваше като мравка. После хванаха пътя за Амбълморн, където няколко пълноводни потока даваха началото на река Глейдж. Надолу по склона след Амбълморн имаше едно място, простиращо се на няколко мили, с твърда, бяла като тебешир почва, където дървета, които на други места израстваха чак до небето, бяха странно деформирани, не по-високи от човешки ръст и не по-дебели от китка на момче. Тук бе пострадал Валънтайн, пришпорвайки твърде силно сред множеството коварни, показващи се над земята корени. Бе паднал и кракът му се бе оказал извит между тънките, но неподатливи стебла на две хилядолетни дървета, а след това дойдоха месеците на безпокойство и отчаяние, докато костта постепенно зарастваше, а една година от младостта му безвъзвратно си отиде. Защо бяха тук отново? Вориакс бродеше из странната гора сякаш търсеше скрито съкровище. Най-накрая той се обърна към Валънтайн и каза:

— Това място е като омагьосано.

— Обяснението е просто. Корените на дърветата не могат да проникнат много дълбоко в тази слаба, сива почва. Тук расте всичко, но те страдат от недохранване, така че...

— Да, разбирам — каза Вориакс хладно. — Не казах, че мястото е омагьосано, а че само изглежда така. Цял легион вруни магьосници не биха могли да създадат толкова грозно нещо. И все пак се радвам, че сме тук. Ще яздим ли през гората?

— Колко си потаен, Вориакс!

— Потаен? Не разбирам защо...

— Да предложиш да яздим през гората, където едва не изгубих крака си.

Червендалестото лице на Вориакс се зачерви още повече.

— Не мисля, че пак ще паднеш.

— Да, но смяташ, че аз мога да си мисля това, а от край време вярваш, че единствения начин да овладеем страха си е да атакуваме това, от което се страхуваме. Затова ме докара тук — за да се освободя от страховете, които тази гора би могла да е предизвикала в мен. Точно обратното направи на огледалната пързалка, но по същество беше същото, нали?

— Не разбирам за какво говориш. Да не би да имаш треска?

— Не, разбира се. Искаш ли да се състезаваме?

— Не.

Валънтайн, озадачен, удари дланта си с юмрук:

— Но ти току-що го предложи!

— Предложих да яздим през гората, но ти си изпълнен със съмнения и някакъв тайнствен гняв. Ако прекосим гората докато си в такова настроение, сигурно пак ще паднеш и може да си счупиш и другия крак. Хайде, ела. Ще отидем в Амбълморн.

— Вориакс...

— Ела.

— Искам да яздя през гората! — Валънтайн се втрени в брат си.

— Ще дойдеш ли заедно с мен или ще ме чакаш тук?

— Ще дойда.

— А сега ме предупреди да внимавам и да се пазя от скрити корени!

Един мускул трепна раздразнено на лицето на Вориакс и той въздъхна дълбоко.

— Не си дете. Освен това, ако смятах, че имаш нужда от напътствия, щях да се отрека от теб като мой брат.

Той пришпори животното и полетя като бесен между дребните дървета.

Валънтайн препусна след него, мъчейки се да намали дистанцията помежду им. Пътеката не беше лесна за езда и на места виждаше не по-малко опасни коренища от онези при падането му. Но животното, което язедше сега, имаше сигурни крака и нямаше нужда да го възпира с юздите. Въпреки че споменът за падането не беше избледнял, Валънтайн не изпитваше страх. Просто беше по-внимателен. Знаеше, че дори и да падне пак, няма да е толкова фатално. Зачуди се дали не бе реагирал много остро на предложението на брат си. Може би беше прекалено чувствителен, прекалено докачлив, прибързано се бе защитил от нещо, което си е въобразил. В края на краищата, Вориакс се обучаваше, за да стане владетел на света. Нямаше как да не проявява чувство за отговорност към всеки и всичко, особено към по-малкия си брат. Валънтайн реши да не защитава самостоятелността си чак толкова усърдно.

Преминаха през гората и влязоха в Амбълморн — най-старият от градовете на Върха, древно селище с преплетени улици и покрити с растителност стени. Именно оттук бе започнало покоряването на Върха преди дванадесет хиляди години — първите дръзки и необмислени походи нагоре по високото тридесет мили възвишение, стърчащо от хълбока на Маджипур. За човек, прекарал целия си живот сред петдесетте му града, с вечната им ароматна пролет, сега бе трудно да си представи времето, когато Върхът е бил гол и непристъпен. Но Валънтайн знаеше историята на пионерите, които напредвали крачка по крачка нагоре по гигантските склонове, пренесли машините, които доставят топлина и въздух на великата планина, превърнали я през столетията в приказно царство на красотата, за да може лорд Стиамот преди осем хиляди години да построи малкия заслон на Върха, който днес представляваше необятния замък, където живееше лорд Малибор. С Вориакс спряха с богоговение пред паметника в Амбълморн и се вгледаха в стария надпис:

ОТТУК НАГОРЕ

НЯКОГА Е БИЛО ПУСТОШ

Около мраморната колона, върху която беше издълбан надписът, имаше прекрасна градина от халатингови дървета.

Останаха Амбълморн два дни и после се спуснаха по долината на Глейдж, встрани отофициалните пътища. Край голямата гъста гора имаше едно селище от няколко хиляди души, оттеглили се от големите градове — живееха в палатки от черна кожа, взета от дивите блейви, които пасяха край реката и не обръщаха внимание на съседите си. Говореше се, че това са вещици и магьосници, някои твърдяха, че са племе метаморфи, избегнали съдбата на сънародниците си, но приели човешки вид за вечни времена. Валънтайн подозираше, че истината е друга — това бяха най-обикновени хора, които просто не се чувстваха добре в комерсиализирания свят на Маджипур и бяха предпочели свой, собствен начин на живот.

Късно следобед двамата стигнаха върха на едно възвишение, от което се виждаше Гизелдорнската гора и селището от черни шатри. Гората изглеждаше неприветливо — дървета пингла, с къси и дебели стебла, чиито клони излизаха под остър ъгъл и бяха така преплетени, че не пропускаха никаква светлина. Селището също изглеждаше доста странно. Десетстенните широки шатри приличаха на някакви гигантски насекоми с особена форма, спрели да си починат сред напълно безразличния им пейзаж, преди да продължат миграцията си. Валънтайн бе много любопитен да види Гизелдорн и хората му, но сега, след като бе тук, не беше особено нетърпелив. Погледна брат си и забеляза същите намерения, изписани и по неговото лице.

— Какво ще правим? — попита Валънтайн.

— Предлагам да преспим в края на гората, а утре сутринта, по светло, да влезем в селото и да видим как ще ни посрещнат.

— Могат ли да ни нападнат?

— Да ни нападнат? Силно се съмнявам. Струва ми се, че те са дори по-миролюбиви от всички останали жители на планетата. Но защо да се натрапваме? Нека зачетем желанието им да са сами. — Вориакс посочи една тревиста полянка край някакъв поток. — Какво ще кажеш да си устроим лагер ето там?

Те спряха, пуснаха животните да пасат, разгънаха завивките си и набраха сочни филизи за вечеря. Докато събираха дърва за огъня Валънтайн попита:

— Ако лорд Малибор дойде да ловува в тукашната гора, би ли зачел желанието им?

— Нищо не може да попречи на лорд Малибор да преследва плячката си.

— Точно така. Не би и помислил за подобно нещо. Мисля, че ти ще бъдеш далеч по-добър коронал от лорд Малибор, Вориакс.

— Не говори глупости.

— Не са глупости. Всички смятат, че лорд Малибор е груб и недодялан. А когато дойде твоят ред...

— Престани, Валънтайн!

— Ти ще станеш коронал — каза Валънтайн. — Защо се преструваш? Тиеверас е много стар, ще минат две-три години и лорд Малибор ще се премести в Лабиринта. Сигурен съм, че ще посочи теб за коронал. Не е толкова глупав, за да не се съобрази с мнението на всичките си съветници, а после...

Вориакс улови Валънтайн за китката и се наведе към него. В очите му имаше раздразнение и гняв.

— Подобни приказки носят само лош късмет. Моля те да престанеш.

— Може ли да кажа само още нещо?

— Да, но не искам повече да гадаеш за това, кой ще бъде коронал.

Валънтайн кимна.

— Това не е гадаене, а един въпрос — между братя, — който искам да ти задам от известно време. Не казвам, че ще станеш коронал, но искам да знам дали искаш да станеш. Питали ли са те изобщо за това? Готов ли си да поемеш товара?

След известно време Вориакс отговори:

— Това е товар, който никой не смее да откаже.

— А ти желаеш ли го?

— Ако съдбата ми го отреди, смяташ ли, че трябва да кажа „не“?

— Не отговори на въпроса ми. Да погледнем себе си — млади, здрави, щастливи, свободни. Освен задълженията си в двора, които не са кой знае колко големи, можем да правим каквото си поискаме, да

ходим навсякъде, където пожелаем — до Зимроел, на поклонение на Острова, в Кхинторските планини... Да изоставиш всичко това, само за да носиш звездната корона и да подписваш милиони декрети, да устройваш шествия с всичките им речи, а след време да се преместиш на дъното на Лабиринта... Защо, Вориакс? Защо му е на човек всичко това? Ти би ли го направил?

— Ти си още дете — отвърна Вориакс.

Валънтайн се отдръпна назад, сякаш го бе ударил по лицето. Отново тази снизходителност! Но прецени, че заслужава подобно отношение, защото задава наивни, детински въпроси. Овладея гнева си и каза:

— Мислех си, че не съм чак толкова малък.

— Имаш да учиш още много неща.

— Несъмнено. — Той замълча. — Добре, разбирам, че е неизбежно да приемеш короната, ако ти я предложат, но аз питам, ти искаш ли я? Копнееш ли истински за нея или възпитанието, разумът и чувството за дълг ще те накарат да го сториш?

— Не се готвя за короната — отговори Вориакс бавно, — а само за участие в управлението на Маджипур — така, както и ти. Да, прав си, това е чувство за дълг, разум и възпитание, защото съм син на висшия съветник Дамиандейн, също като тебе. Ако ми предложат трона, ще приема с гордост и ще изпълнявам задълженията си колкото се може по-добре. Не хабя време за копнежи и не тъна в догадки дали това ще стане или не. А този разговор наистина ми омръзна, затова ми позволи да събирам дърва, без да говоря повече.

Той изгледа ядосано брат си и се обърна.

В ума на Валънтайн изникнаха множество въпроси, но видя, че устната на брат му трепери и разбра, че е преминал границата — Вориакс събираше ядосано падналите клони, кършеше ги с ненужна нервност. Затова се опита да не досажда повече, макар че беше научил много малко от това, което искаше да знае. Подозираше, че брат му наистина горещо желае да получи короната и предполагаше, но само предполагаше, защо. На първо място — заради властта и славата, заради самата корона. Естествено, не можеше да пренебрегне и съдбата, която призоваваше някои хора да поемат по-голяма отговорност. Но без съмнение, за да компенсира пренебрежението към баща им. Все пак, да изоставиш свободата си само и само за да

управляваш света... За Валънтайн това бе непонятно. Най-накрая той реши, че Вориакс е прав и че това са неща, които не би могъл да разбере напълно на седемнадесет години.

Занесе наръча дърва на полянката и започна да разпалва огъня. Вориакс дойде скоро след това, но не каза нищо и между тях се промъкна някаква студенина, която силно смути Валънтайн. Искаше да се извини на брат си, но те никога не се бяха държали деликатно помежду си за подобни неща. Все още мислеше, че могат да разговарят и за най-интимни неща, без да се обиждат. От друга страна му беше трудно да понесе тази студенина — отровата и щеше да провали пътуването им. Валънтайн потърси начин да възстанови близостта между двамата и след малко се спря на този, който вършеше работа, когато бяха малки.

Той отиде до Вориакс, който режеше навъсено месото за вечеря и му каза:

— Искаш ли да направим една борба, докато чакаме да заври водата?

Вориакс вдигна поглед изненадано:

— Какво?

— Имам нужда от физическо натоварване.

— Покатери се на онези дървета и потанцувай на клоните им.

— Хайде, Вориакс, ела да се поборим.

— Няма да стане.

— Защо? Нима ако те преборя, това ще накърни достойнството ти още повече?

— Внимавай, Валънтайн!

— Изразих се грубо. Прости ми. — Валънтайн зае поза на борец и протегна напред ръце. — Хайде, ела! Една-две хватки, за да се поизпотим преди вечеря.

— Кракът ти едва е заздравял.

— Но е заздравял. Можеш да използваш всичката си сила, без да се притесняваш.

— Ами ако ти счупя крака — тук, на един ден път от най-близкия град, какво ще правим?

— Хайде, Вориакс! — подкани го Валънтайн нетърпеливо. — Покажи ми, че все още можеш да се бориш!

Той се засмя, плесна с ръце, кимна, след това отново плесна. Мушна ухиленото си лице почти под носа на брат си и го дръпна за крака. Вориакс се поддаде и двамата се сборичкаха.

Нещо не беше наред. Бяха се борили често още от времето, когато Валънтайн беше достатъчно голям, за да се противопостави на брат си. Познаваше всичките му хватки, финтовете с равновесието и изненадващите движения, но човекът, с когото се бореше сега, му се струваше напълно непознат. Дали някой метаморф не се бе вмъкнал в кожата на Вориакс? Не, не, не! И това е заради крака му. Вориакс не пускаше в действие цялата си сила, умишлено внимаваше и се бореше неумело, отново го покровителстваше. В изненадващ изблик на гняв, Валънтайн се хвърли към него и макар че етикетът не позволяваше, го сграбчи и го повали. Вориакс не очакваше това, но докато Валънтайн прилепи раменете му към земята, той се извъртя и го отхвърли нагоре, като за първи път употреби цялата си сила. Успя да се измъкне и да застане на крака.

Започнаха да кръжат враждебно.

Вориакс каза:

— Виждам, че съм те подценил. Кракът ти трябва да е напълно оздравял.

— Казах ти го вече. Просто накуцвам малко, но това няма значение. Хайде, продължаваме.

Той го подкани с жест. Двамата се втурнаха един срещу друг и се вкопчиха, опрели гърди срещу гърди, без никой да може да помръдне другия. На Валънтайн му се стори, че останаха в това положение часове, но всъщност едва ли беше повече от минута-две. След това напрегна сили и изтласка Вориакс два инча назад, но той приклепна и се върна на старото си място. Ръмжаха, потяха се, напрегнаха мускули и се хилеха един на друг. Валънтайн се зарадва най-много на усмивката на Вориакс, защото тя означаваше, че отново са братя, че ледът между тях се е стопил, че му е простено за нетактичността. В този момент той копнееше да прегърне брат си, а не да се бори с него. Точно тогава Вориакс го бутна, изви се, подложи му крак и го събори на земята, притисна го с колене и улови раменете му с ръце. Валънтайн напрегна сили, но вече не можеше да се освободи — Вориакс бавно прилепи плещите му към влажната, хладна земя.

— Печелиш — каза Валънтайн запъхтян, а Вориакс го пусна и се изтърколи встрани със смях. — Следващият път е мой ред!

Макар и победен, той се чувстваше великолепно, защото се бе върнала топлотата помежду им!

В този момент Валънтайн чу, че някой ръкопляска. Той седна в тревата и се втренчи в здрача. Забеляза фигура на жена с остри черти на лицето и удивително дълга, черна коса, застанала в началото на гората. Очите и светеха с порочно пламъче, устните бяха пълни, а облеклото и беше много странно — грубо пришити, най-обикновени ленти щавена кожа. На Валънтайн му се стори много стара — може би на тридесет.

— Гледах ви — каза тя, когато се приближи без никакъв страх. — В началото си помислих, че сте се скарали, но после разбрах, че се състезавате.

— Бяхме се скарали наистина — каза Вориакс. — Но сега всичко е наред и това, което видя, беше нещо като състезание. Аз съм Вориакс от Халанкс, а това е брат ми, Валънтайн.

Тя погледна единия, после другия.

— Да, разбира се — братя. Всеки би могъл да се досети. Казвам се Танунда и съм от Гизелдорн. Искате ли да ви предскажа бъдещето?

— Да не би да си вещица?

В очите и проблесна закачливо пламъче.

— Разбира се. Вие какво очаквахте?

— Тогава ела и ни предскажи бъдещето — каза Валънтайн.

— Чакай — намеси се Вориакс. — Не обичам подобни неща.

— Прекалено си сериозен — каза Валънтайн. — С какво може да ти навреди това? Защо да не ни предскажат бъдещето? От какво се боиш, Вориакс? Та това е само игра! Само игра! — Той се приближи към нея и попита: — Ще останеш ли да вечеряш с нас?

— Валънтайн!

Валънтайн изгледа брат си дръзко и се засмя.

— Ще те пазя от злото, Вориакс! Не се страхувай! — След това сниши глас и добави: — Толкова време пътуваме сами. Копнея за компания, братко.

— Виждам — промърмори Вориакс.

Но вещицата беше привлекателна, Валънтайн продължаваше да настоява и скоро притесненията на Вориакс изглежда намаляха. Той

пригответи още една порция месо, а тя отиде в гората, набра плодове от пингла и им показа как да ги опекат заедно с месото, така че сокът им да го залее и да му придаде приятен аромат. След време Валънтайн почувства, че главата му се замая — съмняваше се, че е от няколкото глътки вино, които беше изпил, — вероятно беше от плодовете на пинглата. Отначало помисли, че може да е някаква измама, но замайването беше приятно, дори възбуждащо и не виждаше в него никаква опасност. Погледна Вориакс и се зачуди дали подозрителната му натура няма да помрачи веселието им, но той сякаш бе станал по-дружелюбен от тях — смееше се гръмка на всичко, люлееше се и се удряше по бедрата, навеждаше се до вещицата и и шепнеше нещо на ухото. Валънтайн взе още месо. Нощта вече се спускаше — по небето заблестяха звезди, появи се само една сребърна луна. Стори му се, че чува далечна музика и песни, но реши, че това е някаква фантазия, предизвикана от опияняващите плодове — Гизелдорн бе твърде далеч, за да може звуците да долетят до тях през гъстата гора.

Огънят започна да угасва. Полъхна хлад. Те се свиха един до друг — Вориакс, Валънтайн и Танунда, тяло до тяло, съвсем невинно в началото, а после не чак толкова. Тогава Валънтайн срещна погледа на брат си, а Вориакс му смигна, сякаш искаше да каже: „Тази вечер сме заедно, мъже сме и ще получим удоволствието си заедно, братко“. Няколко пъти Валънтайн и Елидат бяха делили една жена, но никога не го бе правил с брат си — този, който толкова държеше на достойнството си, на превъзходството си, на високото си положение. Сегашната игра му доставяше особено удоволствие. Вещицата от Гизелдорн бе свалила кожените си ремъци и на светлината на огъня се виждаше стройното и, сочно тяло. Валънтайн си мислеше, че плътта и може да е отблъскваща, защото тя бе по-възрастна от него, дори и от Вориакс, но разбра, че това е било глупаво и се е дължало на липсата му на опит. Протегна ръка към нея и напипа дланта на брат си върху бедрото и. Плесна Вориакс закачливо, както би прогонил бръмчащо насекомо и двамата се засмяха, към тях се присъедини Танунда със звънливия си смях и тримата се затъркаляха по тревата.

Валънтайн никога не бе преживявал такава бурна нощ. Каквото и вещество да се съдържаеше в плодовете на пинглата, то го бе освободило от всякакви задръжки, бе повишило тонуса му, същото изглежда се бе случило и с Вориакс. Нощта се превърна в поредица

несвързани образи и откъснати от реалността събития. Ту седеше с главата на Танунда в скута си, галеше блестящото и чело, докато Вориакс я прегръщаше, слушайки с някакво странно удоволствие стоновете им, ту сам притискаше към себе си вещицата, а Вориакс бе някъде наблизко, но не можеше да каже къде. След това Танунда лежеше между двамата, после всички отидоха до потока, къпаха се, смяха се, плискаха се, пак се смяха, накрая изтичаха голи и разтреперани обратно до гаснещия огън и отново се любиха, докато първите лъчи на утринта не разкъсаха мрака.

Събудиха се, когато слънцето изгря. Цели периоди от нощта бяха изчезнали от паметта на Валънтайн и той се чудеше дали не е спал през цялото това време, но умът му бе странно ясен, очите му бяха широко отворени и всичко си идваше по местата. Вориакс изглеждаше по същия начин, както и усмихнатата гола вещица, която се протягаше между тях.

— Е, сега да ви предскажа ли бъдещето? — попита тя.

Вориакс понечи да възрази, но Валънтайн го изпревари:

— Да, да! Кажи ни пророчествата си!

— Съберете семената от пингла — нареди им тя.

Те бяха пръснати навсякъде наоколо — лъскави черни семки, с червени петна. Валънтайн събра десетина, дори и Вориакс донесе няколко. Дадоха ги на Танунда, която също се бе включила в събирането, тя ги пое в шепата си, започна да ги тръска и да ги хвърля като зарове по земята. Направи това пет пъти, после ги събра, присви ръце и ги пусна така, че да опишат кръг, хвърли останалите вътре в кръга, след което започна да се взира отблизо, клекнала над тях, за да проучи формите. Най-накрая вдигна глава. Дяволитата закачливост бе изчезнала от лицето и. Изглеждаше странно променена, много сериозна, сякаш остаряла с няколко години.

— Вие сте от висшите кръгове — каза тя накрая. — Но това може да се познае от пръв поглед. Семената обаче ми казват много повече. Виждам големи опасности и пред двама ви.

Вориакс извърна лице, намръщи се и се изплю.

— Знам, че не вярваш — продължи Танунда, — но ги има. Ти — тя посочи Вориакс — трябва да се пазиш от гори, а ти — погледна Валънтайн — от вода, от океан. — Танунда се намръщи. И от много други неща, струва ми се, но съдбата ти е тайнствена и не мога да я

видя ясно. Линията ти е нарушена... Не е смърт, а нещо много странно... Някаква промяна, голяма промяна... — Тя поклати глава. — Озадачава ме. Не мога да ти кажа повече.

— Пази се от гори, пази се от води, пази се от глупости! — каза Вориакс.

— Ти ще бъдеш коронал — каза Танунда.

Дъхът на Вориакс секна. Гневът му се изпари и той се вгледа в нея с учудване.

Валънтайн се усмихна, потупа брат си по рамото и заяви доволно:

— Видя ли? Казах ти!

— Ти също ще бъдеш коронал — добави вещицата.

— Какво!? — Валънтайн бе изумен. — Що за глупости са това? Тези семена те заблуждават!

— Ако е така, значи се случва за първи път — каза Танунда.

Тя събра пръснатите по земята семена, отиде и ги хвърли в потока, след което се върна и закачи кожените ленти по тялото си.

— Един коронал, още един коронал, а аз се насладих на чудесна нощ и с двама ви — бъдещи величества. Ще дойдете ли в Гизелдорн днес?

— Мисля, че не — отвърна и Вориакс, без дори да я погледне.

— Тогава няма да се видим повече. Сбогом!

Тя тръгна забързано към гората и след малко изчезна. Валънтайн протегна ръка след нея, но не каза нищо, само сграби въздуха с разтреперани пръсти. Когато вещицата изчезна от погледа му, той се обърна към Вориакс, който ровеше ядосано жаравата в огъня. Цялата радост от нощта си бе отишла.

— Ти беше прав — каза Валънтайн. — Не трябваше да и позволяваме да ни пророкува. Гори! Океани! И тази дивотия, че и двамата ще бъдем коронали!

— Какво искаше да каже? — попита Вориакс. — Че ще заемем трона двамата едновременно? Както споделихме тялото и снощи?

— Едва ли — отговори Валънтайн.

— Досега на Маджипур не е имало съвместно управление. Това е немислимо! Ако аз ще бъда коронал, как може и ти да бъдеш, Валънтайн?

— Казах ти да не обръщаш внимание на приказките и. Това беше една безумна жена, която ни даде една нощ на нетрезво удоволствие. В предсказанията и няма и грам истина.

— Тя каза, че ще бъда коронал.

— И вероятно ще бъдеш. Но това за нея беше щастливо съвпадение.

— Ами ако не е? Ако е истинска гадателка?

— Тогава пак ще бъдеш коронал!

— А ти? Ако е казала истината за мен, значи и ти трябва да бъдеш коронал, а как?...

— Не — каза Валънтайн. — Гадателките често говорят неясно и двусмислено. Искала е да каже нещо друго, не в буквалния смисъл. Ти ще станеш коронал, Вориакс, всички го знаят... А в това, което предрече на мен, трябва да има нещо загадъчно... Иначе е напълно безсмислено...

— Това ме плаши, Валънтайн.

— Щом ще станеш коронал, няма от какво да се боиш. Защо се мръщиш така?

— Да споделиш трона с брат си... — Тази идея го безпокоеше като болен зъб, но не можеше да я прогони от мислите си.

— Това няма да стане — каза Валънтайн. Той видя някаква паднала дреха, досети се че е на брат му и му я подхвърли. — Чу какво ти казах вчера. Чудно ми е как някой може да иска да седне на трона едновременно с теб. Със сигурност в това отношение няма да съм твой съперник. — Той улови брат си за китката. — Вориакс, Вориакс... Изглеждаш толкова изтормозен! Нима е възможно думите на една горска вещица да те впечатлят толкова? Кълна ти се, че когато станеш коронал, аз ще съм твой слуга, а не твой съперник. Кълна се в майка ни, която ще стане Господарка на острова! И ти казвам, че това, което се случи тук, не може да се взема на сериозно.

— Може би си прав — каза Вориакс.

— Разбира се, че съм прав — отвърна Валънтайн. — Ще се махаме ли оттук, братко?

— Мисля, че трябва.

— Тя използваше тялото си добре, съгласен ли си?

Вориакс се засмя.

— Да, така е. Дори ми става малко тъжно, че няма да я видя пак. Но не бих искал да слушам повече безумните и брътвежи, колкото и великолепно да движи таза си. Няма да се отбиваме в Гизелдорн, нали?

— Така мисля — отговори Валънтайн. — Кои други градове са след това по долината на Глейдж?

— Следващият е Джерик, там живеят вруни, а по-нататък Митрипонд и Гейлс. Да се отбием в Джерик и да се позабавляваме с хазарт няколко дни.

— Съгласен.

— И повече недей да ми говориш за трон и корона, Валънтайн!

— Нито дума, обещавам. — Той се засмя и го прегърна. — Братко! На няколко пъти си помислих, че съм те изгубил завинаги! Но съм се лъгал. Виждам, че всичко е наред и отново съм те открил.

— Никога не сме били изгубени един за друг — каза Вориакс. — Нито за миг. Хайде, събирай си багажа и да тръгваме към Джерик!

Повече никога не споменаха в разговорите си нощта, прекарана с вещицата и това, което им бе предсказала. Пет години по-късно, когато лорд Малибор загина по време на лов за морски дракони, за коронал беше избран Вориакс, което не изненада никого и Валънтайн бе първият, който коленичи пред брат си в знак на почит. Тогава той почти бе забравил смущаващото пророчество на Танунда, макар че още помнеше вкуса на целувките и, допира до плътта и. И двамата коронали? Как би могло да стане това, след като по принцип само един можеше да заема трона? Валънтайн се радваше заради брат си и бе напълно доволен от себе си. А когато разбра какво е искала да каже вещицата — че няма да управлява заедно с Вориакс, а ще го наследи, макар че никога дотогава в Маджипур брат не беше наследявал брат си, — вече беше твърде късно. Вориакс загина, улучен по невнимание по време на лов и когато Валънтайн — потресен и стъписан — се изкачваше по стъпалата към трона, вече нямаше брат и беше сам.

ЕДИНАДЕСЕТ

Тези последни щрихи, този епилог, който някой писар е добавил към записа на младия Валънтайн карат Хисун дълго време да седи неподвижен. След това се надига и като в сън, бавно се измъква от кабинката. В главата му още витаят образите от онази бурна нощ в гората — братята съперници, вещицата със светналите очи, голите притискащи се едно в друго тела, пророчеството за престола. Да, два коронала! И Хисун се е добрал до най-уязвимия момент в живота им! Чувства се засрамен — нещо рядко за него. Може би трябва да си почине — силата на тези преживявания е прекалено голяма и вероятно ще са му нужни няколко месеца, за да се възстанови. На излизане за първи път почувства, че ръцете му треперят.

Преди час в Регистъра го е допуснал един от служителите — Пенагорн, пълен и непроницаем човек. Той все още седи зад бюрото, но сега до него е застанал още някой. Облечен е в зеленозлатните дрехи на свитата на коронала. Той оглежда Хисун и казва:

— Мога ли да видя легитимацията ви, моля.

Значи това е моментът, от който се е ужасявал. Разкрили са непозволеното използване на архивите и го очаква арест. Хисун вади картата си. Може би са знаели за нелегалното му влизане тук отдавна, но просто са чакали да извърши най-тежкото престъпление — да пусне записа на самия коронал. Много е вероятно той да е свързан с някаква алармена система, която предупреждава неговите хора и сега...

— Вие сте този, когото търсим — казва мъжът, облечен в зелено и златно. — Моля, последвайте ме.

Хисун тръгва мълчаливо — излизат от сградата на Архивите, после през големия площад, до входа за долните нива на Лабиринта и през пропускателен пункт, до един очакващ ги флотер. След това надолу, надолу, надолу — към тайнствени места, където никога не е стъпвал. Той седи неподвижно, като вцепенен. Над главата му се издига спиралата на целия Лабиринт. Къде са те сега? Това ли е Дворът на тронове, където висшите министри се съвещават? Хисун не смее

да попита, а придружителят му не казва и дума. Преминават порта след порта, коридор след коридор. Най-накрая флотерът спира, появяват се още шестима униформени от свитата на лорд Валънтайн и го въвеждат в ярко осветена зала, като застават до него.

Една врата се отваря и влиза висок, рус мъж с широки рамене, облечен в семпла бяла роба. Хисун ахва.

— Ваше величество!

— Моля, моля. Можем и без тези поклони, Хисун. Ти си Хисун, нали?

— Да, милорд.

— Беше преди осем години, нали? Да, осем. Тогава беше хлапе, а сега вече си мъж. Сигурно е глупаво да се изненадвам, но някак си очаквах отново да видя малко момче. На осемнадесет ли си?

— Да, милорд.

— А на колко беше, когато започна да ровиш в Регистъра на душите?

— Значи знаете, милорд! — прошепва Хисун и се изчервява, забил поглед в краката си.

— На четиринадесет, нали? Струва ми се, че така ми казаха. Наредих да те наблюдават. Преди три или четири години ми докладваха, че си влязъл с измама в Регистъра. Бил си четиринадесетгодишен, а си казал, че си учен. Предполагам, че си видял много неща, които обикновените момчета на твоята възраст дори не подозират.

Лицето на Хисун пламти. В главата му се върти мисълта: „Преди един час, милорд, видях как вие и брат ви правите любов с една дългокоса вещица от Гизелдорн“. По-скоро ще позволи да го погълнат дълбините на света, отколкото да каже такова нещо гласно. Но той е сигурен, че лорд Валънтайн го знае и това го смазва, не смее да вдигне поглед. Този рус мъж не е Валънтайн от записа, онзи беше чернокосият Валънтайн, по-късно измъкнат от тялото си, защото вече короналите носят чужда плът. Но човекът вътре е същият и Хисун го знае отлично.

Затова мълчи.

Лорд Валънтайн казва:

— Може би се изразих грубо. Ти винаги си бил по-развит за възрастта си. В края на краищата в Регистъра не си видял много непознати неща.

— Видях Ни-моя, милорд — отговаря Хисун с дрезгав, едва доловим глас. — Видях Сувраел и градовете около замъка Връхни, джунглите край Нарабал...

— Да, разширил си познанията си по география. Добре е човек да знае всичко това. Но географията на душата... Изучил си я по свой собствен начин, а? Погледни ме! Не съм ти ядосан.

— Не?

— Аз заповядах да те допуснат в Регистъра. Не за да се удивляваш на Ни-моя и не за да гледаш как хората се любят. Направих го, за да разбереш какво всъщност е Маджипур, за да можеш да преживееш поне една милиардна част от този наш свят. Това беше твоето образование, Хисун. Прав ли съм?

— Така го възприемам и аз, милорд. Да, имаше толкова много неща, които исках да науча.

— И успя ли?

— Не, милорд. Дори и една милиардна част не можах.

— Жалко, защото повече няма да имаш достъп до Регистъра.

— Милорд? Ще бъда ли наказан?

Лорд Валънтайн се усмихва тайнствено.

— Наказан? Не, това не е точната дума. Но ще напуснеш Лабиринта и по всяка вероятност няма да се върнеш тук, дори когато стана понтифекс, дано не е скоро. Назначавам те в свитата си, Хисун. Обучението ти завърши. Искам да се заловиш за работа. Сега вече си достатъчно голям, струва ми се. Семейството ти още ли живее тук?

— Майка ми, двете ми сестри...

— Ще бъдат осигурени. С всичко, от което имат нужда. Сбогувай се с тях и опаковай багажа си. Можеш ли да тръгнеш с мен след три дни?

— Три... дни...

— За Алайзор. Отново искат да устроя процесия. След това на Острова. Този път ще пропуснем Зимроел. Ще се върнем в Замъка след седем или осем месеца, надявам се. Там ще имаш апартамент. Малко допълнително обучение, предполагам нямаш нищо против. Ти разбра, че те очаква това, нали? Знаеше ли, че съм те набелязал за големи неща, когато беше парцаливо момченце, скубецко туристите? — Короналтът се размива. — Късно е. Ще разпоредя да те вземат рано сутринта. Има много неща, за които да си поговорим.

Той протяга върховете на пръстите си към него — елегантен дворцов жест, — Хисун се покланя и когато най-последно се осмелява да вдигне поглед, лорд Валънтайн вече го няма. Така... Значи всичко мина в края на краищата — неговият сън, неговата фантазия. Не позволява на лицето му да се появи никаква реакция. Вдървен и сериозен, той се обръща към зеленозлатния ескорт, тръгват заедно по коридорите към обществените нива на Лабиринта, където го оставят. Но той не може да се върне в стаята си — умът му е като побъркан. От дълбините му изплуват всички тези отдавна изчезнали същества, които е опознал толкова добре — Нисмил, Синабор Лавон, Тесме, Декерет, Калинтан, злощастния Халигом, Еремойл, Иниана Форлана, Висмаан, Сарис. Сега те са част от него, запечатани завинаги в душата му. Има чувството, че е погълнал цяла планета. С какво ли ще се занимава занапред? Помощник на короната? Блестящ живот в Замъка Върхни? Празненства в Хай Морпин и Стий, в компанията на големите хора на империята? Та някой ден той би могъл да стане коронал! Лорд Хисун! Той се смее на чудовищното си предположение. И все пак, и все пак... Защо не? Нима Калинтан е очаквал да стане коронал? Ами Декерет? Ами самият Валънтайн? Но не бива да си мисли такива неща. Трябва да работи, да учи, да живее живота си миг по миг, а съдбата сама ще се оформи.

Изеднъж разбира, че се е загубил — той, който на десетгодишна възраст беше най-добрият екскурзовод в Лабиринта. Замаян, той се е залутал из нивата, половината нощ е минала, а той не знае къде се намира. След време установява, че е на най-горното ниво, откъм пустинята, близо до Отвора на сабите. Само петнадесет минути и може да излезе от Лабиринта. Обикновено не копнее за това, но тази нощ е особена и той не се противи на краката си, когато го отнасят към изхода на подземния град. Отива до Отвора на сабите и се вглежда в ръждясалите остриета, останали от някаква древна епоха и поставени там, за да обозначат границата. След това прекрачва смело напред и се оказва сред горещата суха пустош. Подобно на Декерет, той тръгва през пустинята, отдалечава се достатъчно от Лабиринта и застава сам под хладните, ярки звезди. Толкова много! И една от тях е старата Земя, от която са произлезли всичките милиони и милиони хора преди толкова много време. Хисун стои като омагьосан. У него се прокрадва някакво всеобхватно усещане за историята на космоса, залива го като

река. В Регистъра на душите се пазят достатъчно записи, за да има какво да прави още половин вечност, мисли си той, и въпреки това, нещата в него са само една малка частичка от всичките тези светове, от всичките тези звезди. Исква му се да грабне записите и да ги погълне, да ги направи част от себе си. Но сега трябва да изостави тези мисли и да се откаже от изкушенията на Регистъра. Изчаква малко, докато умът му престане да се върти като вихрушка. „Сега ще съм съвсем спокоен — казва си той. — Ще овладее чувствата си.“ Позволява си да погледне за последен път към звездите, напразно търси старата Земя. След това свива рамене, обръща се и бавно тръгва назад към Отвора на сабите. На сутринта лорд Валънтайн ще изпрати да го повикат. Много е важно да поспи преди това. За него ще започне нов живот. „Ще живея в замъка Връхни — мисли си той — и ще бъда помощник на короната, а кой знае какво ще стане с мен след това?“ Но каквото и да е, ще е това, което трябва да се случи — както с Декерет, с Тесме, със Синабор Лавон, дори и с Халигом — с всички тези, чиито души сега са част от неговата.

Хисун застава пред Отвора на сабите само за миг, за един-единствен миг, но той се удължава и звездите започват да избледняват. Появяват се първите лъчи на зората, а след това могъщият изгрев завладява небето, цялата земя е окъпана в светлина. Той не помръдва. Топлината на маджипурското слънце докосва лицето му, а това се е случвало толкова рядко през живота му. Слънцето... Великото, огнено, пламтящо слънце — майка на всички светове... Той протяга ръце към него. Прегръща го, усмихва му се и пие от благодатта му. След това се обръща и влиза в Лабиринта за последен път.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.